

פיתוח שירותים במאבק באלימות הזוגית

– חוברת אינטראקטיבית –

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלידי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מופוי

התוכנית הבין-משרדית להתמודדות עם תופעת האלימות במשפחה, משרד הרווחה בשותפות קרן רש"י וג'וינט אלכא מקדמים מהלכים לטובת פיתוח כלים חדשניים לטיפול בתופעה האלימות במשפחה, שיפור רצף טיפולי בין משרדי ופיתוח כלים לקבלת החלטות מבוססת נתונים.

כחלק מפעילות הועדה הבינמשרדית העוסקת בסוגיות מיגור תופעת האלימות במשפחה, נערך מחקר חדשני ורחב היקף במהלך המחצית הראשונה של 2022. מטרותיו היו זיהוי צרכים, מיפוי ולמידה של רצף המענים בתחום האלימות במשפחה, מנקודת מבטם של מקבלי.ות השירות.

המחקר בוצע ע"י חברת WHITEBOARD, במסגרת שותפות בין אלכא וקרן רש"י. הוא התמקד בחמש זירות שירות הנמצאות על פני הרצף של טיפול באלימות זוגית: הגשת תלונה במשטרה, הליכי משפט פליליים, הוצאת צו הגנה, מרכזי אלימות במשפחה (אלמ"ב) ומקלטים. השתתפו בו מעל ל-100 בעלי עניין: נותני.ות שירות, עמותות ואנשים שחוו אלימות במשפחה על כל צורותיה.

המחקר התבסס על למידה עמוקה של מסע מקבלי.ות השירות השונים, מול חמש המערכות הציבוריות שמופן, ועל ניתוח נקודות המגע שלהם עם הגופים השונים. המחקר ממפה את החסמים ואת הגורמים שמסייעים להם לאורך המסע, ומשקף את השונויות העיקריות בצרכים, במצבים ובהתנהגויות של מקבלי.ות השירות לאורך המסע המורכב. השונויות הללו באות לידי ביטוי דרך עיניהן של "הפרסונות" – דמויות המייצגות מכלול של מצבי חיים, באופן שמעצים את היכולת לעצב פתרונות לצרכים שלהם.ן לאורך המסע.

במהלך מפגש סדנאי בן יומיים, שנערך בחודש יוני 2022, הוצגו תוצרי המחקר לצוות רב מקצועי מקרב יחידות מטה ושטח של הגורמים העוסקים בטיפול באלימות זוגית. הצוות עמד על הפערים וההזדמנויות הקיימים ביצירת רצף שירותי אפקטיבי ומיטיב בממשקים בין גורמי ההגנה, הגנה, אכיפה ושיקום. בהמשך לכך פיתח ואפיין הצוות תשתית ל-12 יוזמות שיאפשרו השלמה, שיפור ודיוק של השירותים הקיימים, במטרה לחזק את כל החוליות בשרשרת הסיוע - חיזוק של כל חוליה בפני עצמה, לצד העצמת האימפקט המשותף של כלל המערכת.

כיצד לקרוא ולהתמצא בחוברת?

חזרה לעמוד הבית

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

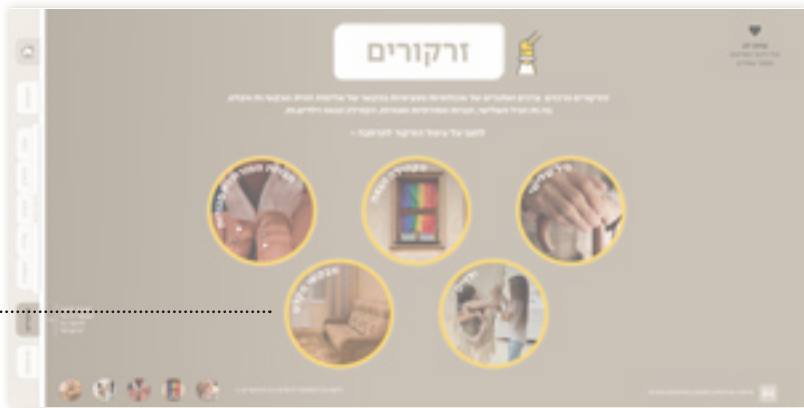
פליילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תיקיות הניווט השמאלי לחיצות לכל אורך המסמך

זרקורים

לחיצה על העיגול להרחבה על הזרקור

פרסונות

לחיצה על התיקיות השונות מובילה לתוצר המחקר הרלוונטי

לחיצה על הפרסונה להרחבה

דף הבית

לחיצה על העיגול להרחבה על תוצר המחקר הרלוונטי

מפוני

לחיצה על מספר התחנה להרחבה

ישנן שתי דרכים בהן ניתן לקרוא את החוברת:

אפשרות 1

דפדוף רגיל במסמך ע"י גלילת המסך או העכבר למעבר רציף בין העמודים

אפשרות 2

לחיצה ומעבר בין חלקי החוברת השונים ע"י דפדוף אינטראקטיבי ושימוש בלחצנים השונים

בעמוד זה תוכלו להתרשם מהלחצנים השונים המופיעים לאורך חוברת המחקר <

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליי

משטרה

זרקורים

פרסונות

המחקר מיוצג דרך 4 סוגי תוצרים.
לחצו על תוצר המחקר הרלוונטי להרחבה <

לתובנות מרכזיות

התובנות המרכזיות הן הסוגיות, הצרכים והפערים המשמעותיים של מקבלי.ות השירותים על פני רצף השירותים.

למרחבי המיפוי

מרחבי המיפוי מציגים את הנושאים המרכזיים שחווים.ות מקבלי.ות השירות בכל אחד מחמשת השירותים שמופו במחקר. כל מרחב מכיל את המסע הפורמלי לפי תחנות ואת ממשקי המידע שעוברים בין הגופים המטפלים בשירות הממופה לשירותים האחרים על פני הרצף.

לזרקורים

הזרקורים מרכזים צרכים ואתגרים של אוכלוסיות ספציפיות בהקשר של אלימות זוגית: מבקשיות מקלט, בני.ות הגיל השלישי, חברות מסורתיות וסגורות, הקהילה הגאה וילדים.ות.

לפרסונות

הפרסונות הן דמויות דימיוניות המבוססות על נשים וגברים אותם.ן פגשנו במהלך המחקר. הפרסונות ממחישות את רצף החוויות של מקבלי השירות במעבר בין גורמי הטיפול השונים. לכל פרסונה יש מסע שמתחבר לתחנות השונות המופיעות במרחבי המיפוי.

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

התובנות המרכזיות הן הסוגיות, הצרכים והפערים המשמעותיים של מקבלי.ות השירותים על פני רצף השירותים:

צורך בהמחשת אלימות

מקבלי.ות ונותני.ות שירות כאחד מתקשים.ות לזהות אלימות על גווניה השונים.

כשנעדרת ההבנה מהי אלימות, נפגעת. לא יכולה לזהות שמדובר במצב אלים, ולכן לא רואה עצמה כזכאית לשירותים ולא מגיעה לבקש אותם

טרמינולוגיה מרחיקה

השימוש במילים אלימות - פוגעת. ונפגעת - מרתיע מקבלי.ות שירות אשר לא מזדהים.ות איתן

אלימות הדדית

ישנם מקרים בהם מערכות מגדירות גבר או אישה כ"פוגעת". כאשר בפועל האלימות הדדית, ושני בני הזוג מהווים גם את הצד הנפגע. בשל כך מקבלת השירות מרגישה שהמערכת מהווה כלי לפגיעה ב.וה על ידי ב.נת הזוג. מצב המוביל למצוקה, לאנטגוניזם כלפי כלל מערכות הסיוע ולפגיעה מתמשכת

תחושת אפליה

נקודות המפגש של גברים עם מערכות שונות נחות כמאשימות, מענישות ולא מציעות סיוע והקשבה

מחסור בהתמחות אלמ"ב

לעיתים קרובות, לנותני.ות שירות המהויים.ות מפגש ראשון עם מערכות שונות חסרה ההתמחות הרלוונטית לזיהוי ומתן מענה באופן מיטבי לדינמיקה אלימה על שלל מורכבויותיה. הדבר נוכח אצל צוותים רפואים, צוותי חינוך, שוטרי סיוע וחוקרים.ות (בתחנות בהן אין מחלק או עו"ס משטרה), שופטים.ות ועו"ס

מענים אינם מותאמי תרבות ושפה

מחסור בתקנים לנותני.ות שירות רגשי מותאם תרבות ושפה מוביל לקשיים בזיהוי ביטויי אלימות, באכיפה אפקטיבית ובמתן טיפול עומק. בקרב חברות סגורות ומסורתיות הדבר מוביל לחוסר אמון במערכת, ובקרב הקהילה הגאה להיעדר פניה

היעדר אופק חיובי לשאוף אליו

מקבלי.ות שירות - פוגעים.ות ונפגעות.ות - נמנעים.ות מהנעת שינוי בחייהם.ן מתוך חשש להרעה במצבם.ן ומתוך קושי לדמיין את עצמם.ן במציאות עתידית מיטיבה

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

התובנות המרכזיות הן הסוגיות, הצרכים והפערים המשמעותיים של מקבלי.ות השירותים על פני רצף השירותים:

תיזמון מפוספס

בעת התרחשותו של אירוע אלים ישנה מודעות גבוהה לקיומה של בעיה ולצורך בשינוי.

בחלוף הזמן, תחושת הסכנה מיטשטשת ולעיתים אף מודחקת, וישנה חזרה לשגרה, ממנה קשה להניע שינוי.

לעיתים קרובות, הצעת סיוע טיפולי נעשית בנקודת זמן רחוקה ממועד האירוע האלים, בו לנפגעת ולפוגעת יש מוטיבציה גבוהה לשינוי

הצעת מענים חד פעמית

הצעות לסיוע נעשות באופן חד פעמי בזמן חירום ללא המשך קשר עם הפונה

חוסר אוריינטציה

מחסור בהנחיות, בהפניות ובמידע זמין על שירותים קיימים.

מהם השירותים, מה נדרש מהפונה, מה עתיד לקרות, למי לפנות - מבקשיות ונותניות. שירות כאחד

טיפול מבוזר ונעדר תכלול

בזמן שהשירותים מבוזרים בין גורמים שונים שהתקשורת ביניהם מוגבלת, האחריות להעברת המידע בין הגופים השונים נמצאת בידי מקבלי.ות השירות.

על כן, כל מעבר בין נותניות שירות שונים הופך לטרטור, וגורם למעבר חלקי של מידע, להמתנה ארוכה, חוסר הבנה ואובדן שליטה

צורך בצמצום לוחות זמנים

התארכות תהליכי חקירה, משפט, קבלת תסקירים וטיפול, מעמיקים את הפגיעה בנפגעות.ים ופוגעים.ות, משהים את שיקום חייהן.ם ולעיתים אף מנוצלים להמשך פגיעה

קטיעה של רצף שירותי במעבר בין ישובים

קושי ב"העברת מקל" בכל הנוגע לטיפול במקבלי.ות שירות בעת מעבר בין ישובים

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

התובנות המרכזיות הן הסוגיות, הצרכים והפערים המשמעותיים של מקבלי.ות השירותים על פני רצף השירותים:

טיפול חד צדדי

הליכי טיפול חד צדדיים מקשים על יצירת שינוי ועל שימור דפוסים לא אלימים. טיפול חד צדדי מתקיים בהליכים פליליים, בזמן הגעה למקלט ובמקרים רבים במהלך טיפול במרכז אלמ"ב

ילדים רבים אינם מקבלים טיפול רגשי

למרות היותם נפגעים מובהקים של מערכת זוגית אלימה, במקרים רבים לא מוצע להם טיפול. כאשר מוצע טיפול, הוא מבוזר על פני גורמי שירות שונים, ובאופן מנותק מהטיפול הניתן להוריהם. במקרים מסוימים, נמנע מהם טיפול, מאחר שהם עומדים במרכז של קונפליקט בין הוריהם, כאשר הורה אחד מתנגד למתן טיפול

מחסור בליווי המשכי

הליכי האכיפה, ההגנה והטיפול קצובים בזמן. מקבלי.ות שירות לא מלוותים לאחר מכן, ועל כן במקרים רבים שבים למעגל האלימות

מחסור בתהליכי מעקב ובקרה

אין מידע מרוכז וזמין לנותני.ות שירות אודות ממשקים עם גורמי טיפול, אכיפה והגנה. במהלך הפניה מגורם אחד לאחר, הצד המפנה מעביר מידע, אולם לעיתים קרובות אין פידבק המאשר את קבלת המידע ואת המשך הטיפול. כתוצאה מכך, נקטעים רצפי טיפול, יש כפילות במתן שירות, קיים קושי מערכתי להגיב באופן גמיש בטרם מגיעים למצב קצה ולא מתקיימים תהליכי למידה מערכתיים

הקצה מגדיר את הכלל

חשש מאלימות קצה מובילה לעיתים את נותני.ות שירות לפעול בתגובה לא מידתית. מערכות שונות מגדירות גבר או אישה כ"פוגע.ת", וכך מסלילות את המשך היחס כלפיו.ה. לעיתים הדבר קורה באופן שאינו תואם את חומרת המצב או את עוצמת הפגיעה, דבר שמהווה חסם להליכי שיקום

מרחבי המיפוי

מרחבי המיפוי מציגים את הנושאים המרכזיים שחווים. וות מקבלי. וות השירות בכל אחד מחמשת השירותים שמופו במחקר. כל מרחב מכיל את המסע הפורמלי לפי תחנות ואת ממשקי המידע שעוברים בין הגופים המטפלים בשירות הממופה לשירותים האחרים על פני הרצף.

לחצו על עיגול מרחב המיפוי להרחבה <

תוכלו ללחוץ על מרחב המיפוי הרלוונטי להרחבה

תוכנית

הגנה

אל"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תקציר מיפוי הליך הוצאת צו הגנה

רקע

צו הגנה הוא מענה המספק הגנה מיידית לטווח זמן מוגבל. עבור מי שהצו ממוען אליו, רגע קבלתו הוא לעיתים רבות משבר פתאומי.

עבור מוציא את הצו, זוהי תחושה של הימצאות בין הפטיש לסדן – בין חשש לשלומה ושלום ילדיה. לבין הרתיעה מפני הגדרה רשמית כ"נפגעת אלימות".

במקרים רבים קבלת הצו אינה צפויה, חד צדדית ופוגענית. לאחריו עליהם לחפש מקום מגורים ולינה, להתרחק מילדיהם. ופעמים רבות לבקש עזרה ולחשוף את מצבם האישי בפני הסביבה.

האופן שבו שני הצדדים חווים את קבלת השירות ונגזרותיו משפיע רבות על האמון של מקבלי. וות השירות ועל הדרך שבה הם יתייחסו ליתר המענים שיוצעו בהמשך, בפרט לקבלת טיפול לטובת שינוי דפוסי אלימות.

פנייה להוצאת צווי הגנה

+ פנייה לביה"מ נתפסת כמסובכת, ארוכה ומאיימת

בזמן הליך הוצאת צו הגנה – דיון ראשון

+ מחסור בנותני שירות מותאמי שפה ותרבות
+ מקבלי. וות השירות, ממלאות.ים את טופס בקשת הצו ללא תיווך, מה שמוביל למסירת מידע מבלבל וסובייקטיבי אשר אינו מסייע לשופט.ת בקבלת החלטה. כמו כן, ניסוחים משפטיים לא ברורים גורמים לחששות, ומעמסה רגשית נגרמת בשל הצורך לחזור בשנית על תיאורים כואבים

+ מבקשי.ות מקלט מדיני לא יכולות.ים לקבל צו הגנה או סיוע משפטי

+ חוסר מודעות לייעוץ משפטי זמין

+ חוסר אמון וחשש מבני משפחה בעת קבלת סיוע משפטי בחברה הערבית

+ זמני המתנה ארוכים מעוררים חשש ומאפשרים זמן להתחרט. כמו כן, הם מובילים להתנגשות עם זמני איסוף ילדים ממסגרות ועל כן ליתור על הבקשה לצו

+ צו ראשוני ניתן במעמד הצד הפונה בלבד, ונחוזה כפוגעני על ידי מקבל.ת הצו

+ קיימים מקרים של שימוש בצו ככלי להפעלת אלימות נוספת, בהם הנפגעת נאשמת בפגיעה

+ מסירת צווים למשטרה מחייבת הגעה פיזית לתחנת המשטרה

+ עיכובים בזמני מסירת הצו בשל שימוש בדואר או בשל העברתו למשטרה דרך הפונה

+ עבור רבים ממקבלי.ות הצו, ההרחקה מהבית מהווה פעולה אלימה המובילה למשבר

+ המענה הקיים לסיוע ותמיכה בגברים מורחקים מצומצם והשימוש בו נתפס כהודאה באשמה. בנוסף, הוא אינו מספק מענה לגברים בעלי הפרעה נפשית

+ מי שקיבלו צו איסור נשיאת נשק לא תמיד מודעים.ות לכך שעליהם לבצע פעולה אקטיבית על מנת לבטל חשיפת מידע אישי שלא לצורך בפני גופים ביטחוניים בעת עידכון על צו איסור נשיאת נשק

במהלך הדיון השני לאחר קבלת הצו

+ לשופט.ת תפקיד משמעותי ברתימת הנאשם להמשך טיפול במעמד הדיון השני. תפקיד זה לא תמיד ממומש עקב מחסור בזמן ובידע רלוונטי בתחום

משך תוקף הצו

+ סיבות ליתור על הפעלת הצו או חידושו: הצו נחוזה כלא מרתיע ועל כן כמיותר, חשש שרמת המסוכנות תעלה וסלחנות מצד שוטרות.ים כלפי הפרתו

+ בחברה הערבית, מגורי הנפגעת בסמוך למשפחת הפוגע פוגעת ביעילותו של הצו

סיום תקופת הצו

+ משכו של צו ההגנה והצורך לחדשו כל שלושה חודשים לא מותאם למקרים של רמת מסוכנות גבוהה וממושכת

+ אין תהליכי תמיכה וטיפול המלווים זוגות בתקופת הצו ולאחריה. רק לעיתים יקבל הזוג המלצה לגשת לטיפול או הפניה לרווחה

יחידות סיוע

+ שימוש נמוך ביחידות הסיוע במקרי פרידה על רקע דינמיקה אלימה

+ הסכמי גירושים המתקיימים ללא סיוע כוללים לעיתים, התנייה בהסרת צווי הגנה, ויתור על תלונות, חלוקת כספים, מזונות והסדרי ראייה

+ ליחידות הסיוע יש קושי למנף את התקשורת עם הזוג להמשך טיפול, בשל היעדר זמינות מענים בקהילה

במהלך הליכי גירושים והסדרי ראייה

+ ביה"מ הופך לכלי המשמש להמשך הטרדה ופגיעה באמצעות ריבוי תביעות
+ גישה סלחנית של שופטים.ות ודיינים לדינמיקה אלימה בביה"מ, ברבנות ובבית הדין הרעי

ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

+ היעדר העברת מידע בין המשטרה לביה"מ בנוגע לצווי הגנה, למשל על ביטולו או המשכו של צו הגנה

+ היעדר בקרה על מסירת צווי הרחקה על ידי המשטרה זמני המתנה ארוכים לקבלת תסקיר מהרווחה מובילים להתארכותם של הליכים משפטיים, להוצאות כלכליות גבוהות ולפגיעה בקשרים בין הורים לילדיהם

+ היעדר העברת מידע מביה"מ לרווחה אודות צווי הגנה והפניה לטיפול. באם לא תבקש תסקיר, מחלקת רווחה לא תדע על הוצאת צו ההגנה

+ מורכבות בקביעת דיונים בהם מעורבים עצורים.ות הנמצאים באחריות שב"ס

+ צווי איסור נשיאת נשק נשלחים בפקס לגופים בטחוניים, אך לא מתקבל אישור על הגעת הצו וטיפול בו

+ לשופטים.ות אין מידע אודות הליכי גירושים המתקיימים במקביל להוצאת צו ההגנה. מידע העשוי להיות רלוונטי למניעת שימוש לרעה בצווי הגנה כחלק מהתנהלות אלימה בהליכי גירושים

+ אבות מעורבים חשים שהסדרי שהייה וראייה הנקבעים בעת הדיון (ולאחריו), מוטים לטובת נשים כברירת מחדל, ופוגעים בקשר עם ילדיהם

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

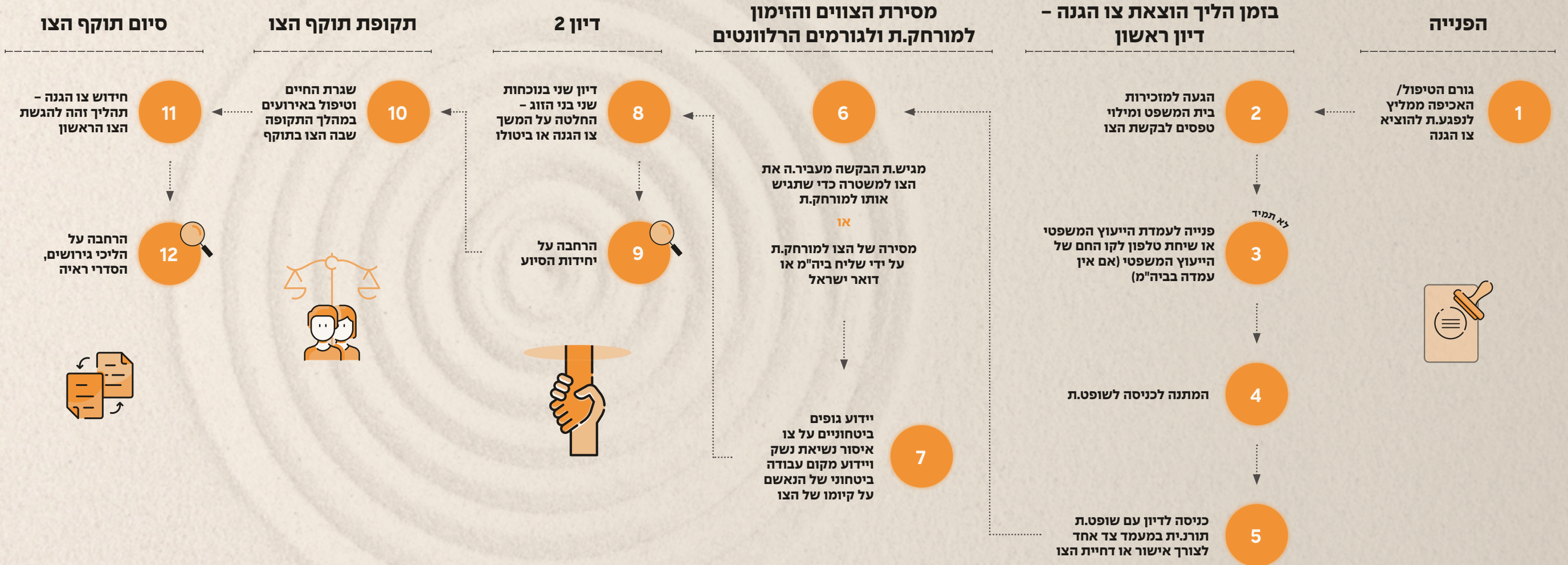
זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

מפת הליך הוצאת צו הגנה

נקודות הממשק שעוברים מקבלי.ות השירות לאורך כל התהליכים סביב הוצאת צו הגנה:

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מופני

גורם הטיפול/האכיפה ממליץ לנפגעת להוציא צו הגנה

פנייה לביה"מ נתפסת כמסוכנת, ארוכה ומאיימת, ובמקרים רבים נעשית ללא ליווי
 עבור מי שנמצא במצב מצוקה, הגעה לביה"מ, מרחב חדש ולא מוכר, ועמידה מול שופטת, מעוררות חשש ותחושת חוסר ודאות
 רבים מהגורמים המפנים עושים זאת כהמלצה וללא תיווך של הסיטואציה. כך שהפונה לא יודעת מה צפוי לקרות, מהם השלבים, למי לפנות מתי ומה חשוב להביא

 "רק נשים שמוכרות במרכזי אלמ"ב, יש מי שיודע ללוות בהליך הוצאת צו הגנה. מי שלא מטופלת, תהיה לבד בתהליך ובדיונים. זה יהיה תלוי ביכולות של הנפגעת"

 "אני רוצה לתת להן מידע כמה שיותר מפורט כך שירגישו כאילו כבר היו שם. אומר לה לאן ללכת, ללכת למרכז הסיוע המשפטי, איך לעמוד מול השופט, מה הגבולות של הדיון, מה חשוב לציין"

 "המשטרה שלחה את אחותי לבית המשפט להוציא צו הרחקה. זאת אישה שגרה בבאר שבע 35 שנה, אבל לא יודעת מה קורה מעבר לכביש בו היא גרה, ושולחים אותה לביה"מ"

"בזמנו חיפשתי מה אפשר לעשות נגד בן זוג אלים, ואז זה צץ שם בין הדפים - צו הגנה. לא רציתי, כי בראש אמרתי: 'ביה"מ זה בטח פרוצדורה וארוך, אין כח לזה, צריכה פתרון יעיל ומהיר'. אז הלכתי למשטרה"

מיפוי הליך הוצאת צו הגנה | בזמן הליך הוצאת צו הגנה - דיון ראשון

הגעה למזכירות בית המשפט ומילוי טפסים לבקשת הצו

מחסור בנותני שירות מותאמי שפה ותרבות

מחסום שפתי - מי שלא דוברת עברית, לא יכולה לספר את מה שאירע בשפתה.

מחסום תרבותי - מי שמתרגם/מקשיב זקוק להיכרות עם התרבות על מנת לזהות ניואנסים תרבותיים, שיאפשרו להבין מהי רמת המסוכנות ומה התגובה האפקטיבית

"לכל מקום שאני הולכת זה חדש. אני לומדת מחדש ואני מנסה לתפוס את כל העניינים. לא הייתי כל כך מדברת עברית, רק הדמעות שלי דיברו אז. המילים שלי היו הדמעות שלי."

הפנייה לעו"ד הופכת לעוד מכשול

נותני שירות שלא יכולים או רוצים לסייע, מפנים לעו"ד. החיפוש אחר עו"ד דורש שפה, מיומנויות טכנולוגיות, יכולת כלכלית וזמן

"האשה מגיעה ושואלת במזכירות: 'מה לעשות?' היא נתונה לחסדים של פקידות קבלה. אם היא נופלת על פקידה נחמדה, היא אומרת לה שזה לא תפקידה, אבל הנה הטופס לצו הגנה, אם זו מוכירה לא נחמדה היא תגיד: 'מה את רוצה? ייעוץ משפטי? לכי לעו"ד'"

מבקשות מקלט לא יכולות לקבל צו הגנה

חלקן מצליחות בסופו של דבר לקבל סיוע בהגשת תביעת מזונות בעזרת עמותות. אך בפועל, רבות אינן מצליחות לקבל כספים ההכרחיים לקיום, כיוון שאין דרך לגבות כספים ממבקשי מקלט דרך הוצאה לפועל

חזרה על תיאורים כואבים מספר פעמים ללא תמיכה

גם לאחר שעברו במשטרה או ברווחה, הפונותים נדרשותים לשחזר ולתאר מה קרה. פעמים רבות, בעת מילוי הטופס, מדובר בכתיבה ללא סיוע ותיווך. במידה ומה שכתבו לא מספיק ברור, יהיה עליהם לחזור על הדברים מול שופט.

"זה לרוץ לביה"מ לפתוח תיק צו הגנה ולומר שהוא בכלא, ולעלות מול שופטת ושוב לספר את הסיפור, ולרוץ למשטרה שוב כדי להגיש להם את הזימון לבית המשפט בשביל לקבל את צו ההגנה"

4. נסיבות הבקשה

א. המשיב נהג באלימות נגד המבקש/המגונן/ ביום/תקופה* בנסיבות המתוארות להלן:

ב. המשיב ביצע במבקש / במגון עבירות מין ביום/בתקופה:

ג. המשיב מהות סכנה גופנית משית למבקש /למגון* כמתואר להלן:

ד. המשיב עלול לבצע עבירות מין במבקש / במגון * כמתואר להלן:

כתב ערובה

השם המלא של המבקש/ת	מס' תעודת זהות	המען (כתובת, מס' בית ישוב ומיקוד)
---------------------	----------------	-----------------------------------

מתחייב בזה לפצות את המשיב על כל נזק שיגרם לו מהוצאת צו הגנה. כפי שיראה בית משפט, לזמן באם יקבע בית משפט כי בקושי קונסרנית.

ולראיה על החתום

תאריך _____ חתימת המבקש _____

ט' 252 (מהדורה שלישית) 8

4. נסיבות הבקשה

א. המשיב נהג באלימות נגד המבקש/המגונן/ ביום/תקופה* בנסיבות המתוארות להלן:

ב. המשיב ביצע במבקש / במגון עבירות מין ביום/בתקופה:

ג. המשיב מהות סכנה גופנית משית למבקש /למגון* כמתואר להלן:

ד. המשיב עלול לבצע עבירות מין במבקש / במגון * כמתואר להלן:

הגושה תלונה במשטרה על האירוע נושא הבקשה ביום מס' רישום _____ מצ"ב אישור על הגשת תלונה.

לא הגושה תלונה במשטרה בשל הנסיבות שלהלן:

6. ממצאים רפואיים

המבקש / המגון אושפד / נזקק לטיפול רפואי בשל האירוע נושא הבקשה. יש ממצאים רפואיים בקושי לאירוע הלי.

מצ"ב העתק תעודת רפואית /כתובת החולים /מרפאה / קופת חולים /רפא המבקש /המגון אושפד / נזקק לטיפול רפואי בשל אירוע קודם מיום _____ בנסיבות שלהלן:

ט' 252 (מהדורה שלישית) 4

קריאת הנחיות בטופס ללא תיווך מובילה לטעויות בשל אי הבנת ההצהרות המשפטיות בטופס מעוררות חשש כי לא יאמינו לי

כאשר ישנה מצוקה כלכלית, סעיף 'הוצאה כלכלית' עלול להוות חסם בהגשת בקשה לצו הגנה

לקוח מתוך אתר gov.il | מתוך טופס הגשה לצו הגנה https://www.gov.il/he/service/request_safety_order

מיפוי הליך הוצאת צו הגנה | בזמן הליך הוצאת צו הגנה - דיון ראשון

2

הגעה למזכירות בית המשפט ומילוי טפסים לבקשת הצו

האחריות על עידכון והעברת מידע לביה"מ מבוססת על מקבלת השירות בהתאמה גם על מידע חסר שלא הועבר

4. נסיבות הבקשה

א. המשיב נהג באלימות נגד המבקש/המוגן/ ביום/תקופה/ בנסיבות המתוארות להלן:

ב. המשיב ביצע במבקש / במוגן עבירות מין ביום/בתקופה:

ג. המשיב מהוות סכנה גופנית משית למבקש/למוגן* כמתואר להלן:

ד. המשיב עלול לביצע עבירות מין במבקש / במוגן * כמתואר להלן:

5. תלונה במשטרה

הוגשה תלונה במשטרה על האירוע נושא הבקשה ביום _____ מס' רישום _____ מ"ב אשר על הגשת תלונה.

לא הוגשה תלונה במשטרה בעל הנסיבות שלהלן:

6. ממצאים רפואיים

המבקש / המוגן אשפז / נזקק לטיפול רפואי בשל האירוע נושא הבקשה. יש ממצאים רפואיים בקשר לאירוע הנ"ל: מכתב תעודה רפואית מכתב החולים מרפאה קופת חולים חופא המבקש המוגן אשפז נזקק לטיפול רפואי בשל אירוע קודם מיום _____ בנסיבות שלהלן: _____

ט' 252 (מהדורה שלישית) 4

7. צו הגנה קודם

הוגש בעבר ביום _____ בקשה למוגן צו הגנה כנגד המשיב (מ"ב העתק הבקשה) לא ניתן בעבר צו הגנה קודם כנגד המשיב (מ"ב העתק (הצ) בקשה דומה לבקשה זו נדונה בהליך אחר כן לא אם כן פרט, באיזה הליך נמה החלט בבקשה: _____

8. הפרת צו הגנה קודם

המשיב הפר/ לא הפר בעבר צו הגנה. המשיב נעצר ל _____ ימים בשל הפרת צו הגנה (מ"ב העתק ההחלטה)

9. הליכים משפטיים

בין הודעים לבקשה מתקיימים הליכים משפטיים נוספים ב _____ (פרט: בית משפט שלום בית משפט מחוזי בית משפט דתי) הליכים נסתיימו: בפסק דין הופסקו בהסכמה הליכים נסתיימו בתאריך _____

10. קשר עם שירותי הרחצה

למבקש יש / אין קשר עם שירותי הרחצה. אם יש פרט: _____ שם השוכר הסוציאלי: _____ תפקידו: _____ מלשכת: _____ שכתובתה: _____ פרט את נסיבות יצירת הקשר: _____

11. קשר עם גורם טיפולי אחר

למבקש אין / יש קשר עם גורם טיפולי אחר. אם יש, פרט הגורם הטיפולי: _____ פרט את נסיבות יצירת הקשר: _____

ט' 252 (מהדורה שלישית) 5

לקוח מתוך אתר gov.il | מתוך טופס הגשה לצו הגנה request_safety_order

לא תמיד

3

פנייה לעמדת הייעוץ המשפטי או שיחת טלפון לקו החם של הייעוץ המשפטי (אם אין עמדה בביה"מ)

חוסר מודעות לייעוץ המשפטי הזמין

"אני בתור שופטת אומרת להן: זה הטלפון של הסיוע המשפטי. אל תבואי ללבד לדיון השני. כשהן מגיעות להגיש לי את הבקשה לצו, הן לא מכירות את הסיוע המשפטי"

"אומרים להן: 'לכי לעו"ד', אבל להרבה נשים אין יכולת או שהן לא יודעות לחפש בגוגל עו"ד. הן תלויות בפקיד שנמצא בביה"מ"

חוסר אמון וחשש מקרבה של נותני שירות לבנות. הזוג בעת קבלת סיוע בחברה הערבית

"מינו לי עו"ד שהיא גם ערבייה. לימים זה התברר לי לא לטובתי. היא נפגשה עם הגרוש שלי בלי שידעתי. הם כנראה הכירו מלפני, היא פתחה לי תיק בבית דין אזרחי, אבל היא עשתה דברים שיכלו לפגוע בי"

מבקשות מקלט המטופלות במקלט לא זכאיות לסיוע משפטי

"מתישהו גם רציתי לבקש סיוע משפטי, אבל בגלל שאני לא אזרחית אני לא זכאית"

"ראו את הויזה שלי ודיברו בין עצמם. לא יכולתי לעשות את זה. לא הצלחתי לעשות את זה, אז הוא לא קיבל צו הרחקה מעבר למשטרה. בגלל זה בא מתי שהוא רוצה לאיפה שאני גרה"

"אם היה מסתדר לי לגבי ביה"מ, מזונות וגירושים לא היה לי למה ללכת למקלט"

4

המתנה לכניסה לשופט.

משך ההמתנה לכניסה לשופט לעיתים ארוך
צווי הגנה הם תוספת ללו"ז הקבוע מראש של השופטות. לכן זמני ההמתנה ארוכים לעיתים, וללא צפי לסיומם. בעת ההמתנה, מפלס החרדה של הפונה עולה מאוד ומאפשר הזדמנות להתחרט. בנוסף, לרבותים מהפונות מסגרת זמן מוגבלת בשל זמני איסוף של ילדים ממסגרות חינוכיות

"נוצר מצב שבאמצע דיון מתקשרים אלי. אני לא עונה כי יש דיון. שולחים פקיד עם פתק שכתוב בו: 'יש במוזכרות אישה שמחכה לצו הגנה כבר שלוש שעות. מאיפה אני אמורה לדעת את זה?'" (שופטת)

"אותה אישה אומללה יושבת שלוש שעות. השופטת לא יודעת. היא צריכה להוציא את הילדים מהגן ובית הספר, או אם יש לה ילדים קטנים היא תוותר על זה. תגיד 'אני לא יכולה' ותלך"

5

כניסה לדיון עם שופטת תורנית במעמד צד אחד לצורך אישור או דחיית הצו

תוכן הטופס שמולא עצמאית על ידי הפונה אינו מספיק לקבלת החלטה
לעיתים הפונה ממלא את לבד את הטפסים של צו ההגנה. כתוצאה מכך, בטפסים רבים המגיעים לשופטת חסר מידע, ישנו פירוט יתר ו/או חוסר קוהרנטיות. דחייה או אישור של הצו תלויים בנכונות של השופטת לדובב את הפונה, במידה והפנייה אינה ברורה

"אם היא נופלת על שופט שאומר לה לדבר באופן חופשי, בלי לכוון אותה, ואז נותן החלטה, הוא יכול לומר 'כל מה שהיא סיפרה לי לא רלוונטי לצו הגנה ולכן אני דוחה את הבקשה'. כך, אדם שנמצא בכל מקרה בעמדה מוחלשת נתון בחסדי פקידים והשופט"

"שיחות אחורה הוא היה מקלל, אומר 'אני ארצח אותך'. אבל אני אף פעם לא הקלטתי, לא ידעתי על זה. אבל לו היה נסיון כי הוא היה גרוש. בשיחה עם ריב הוא הקליט אותי כשאני אמרתי לו את אותם הדברים. הוא הלך עם זה למשטרה ולבית המשפט והוציא נגדי צו הרחקה"

"אפילו לא שמעו מה יש לי להגיד. לא יכולתי להראות את הצילומים שיש לי. איך מוציאים אותי מהבית? ככה?"

"השופט לא רצה לדבר כי הוא אמר: 'מה? מאיפה אני יודע מה היא אומרת?' או 'לא, הרבה משקרות'. החוויה הבסיסית הראשונית שהשופט מגיע איתה, שהוא לא יודע אם נכון או לא נכון. הרבה מפנים לשירות המבחן שיעשה תסקיר"

מגישת הבקשה מעבירה את הצו למשטרה כדי שתגיש אותו למורחקת.

או

מסירה של הצו למורחקת על ידי שליח ביה"מ או דואר ישראל

מסירה על ידי המשטרה מחייבת את הפונה להביא את הצו פיזית למשטרה

הצו נכנס לתוקף רק לאחר שנחתם על ידי שוטרת, ועד אז מוציאת הצו נמצאת בסיכון. כמו כן, מעבר נוסף בין ביה"מ לתחנת המשטרה מהווה טרטור נוסף של מקבלי ות השירות והזדמנות נוספת לחרטה

 "זה שהמאבטחים שמרו עליה בביה"מ לא אומר שברגע שהיא תצא מביה"מ לא יקרה לה משהו"

עלול לקחת יום עד שהצו והזימון יועברו למורחקת. עקב משך הזמן הלקוח למשלוח בדואר, או בשל קושי של הפונה להעביר את הצו והזימון למשטרה

פעמים רבות הרחקה מהבית מפתיעה ונחווית כפעולה אלימה המובילה למשבר

הנכנסים ות למערכת כפוגעים. מופתעים. ות לעיתים מקבלת הצו, ומההרחקה הנגזרת ממנו. הם. חווים. ות את הצו כמשבר אמון מול בן. ות הזוג, וכענישה מערכתית בטרם קיבלו הזדמנות להציג את הצד שלהם.

 "הרבה פעמים זה נופל עליהם בלי הכנה מוקדמת, וזה אומר שאין מי שישלם חשבונות, האם הוא פוגש את הילדים ואיך. כל מה שנובע מה'קאט' הפתאומי של מה שקרה"

 "כל החיים שלי עבדתי. אני משלם משכנתא, אני הולך לעבודה, ועשיו כל מה שעבדתי עבורו, ולא שפר עלי גורלי ונפלתי עם אישה שלא בוחלת באמצעים, לקחו ממני הכל. הכל שווה לאפס.. אני עשיו או אצל אמא שלי על הספה או אצל חברים או באוטו או דר רחוב"

 "מאותו רגע התחיל הדרדור והבנתי שלא אוכל לחזור הביתה. לא היה לי איפה לגור. ביקשתי מהשוטרים שיתנו להיכנס הביתה לקחת תיק. יצאתי עם מזוודה, אוהל ושק שינה"

חלק מהנאשמים. ות בפגיעה, הם למעשה אלו שנפגעים. ות והצו משמש ככלי נוסף להפעלת אלימות

 "ברוב המקרים גבר נפגע לא יבקש צו הרחקה. הוא יואשם ויקבל צו הרחקה כחלק מהפגיעה בו"

המענה הקיים לסיוע ותמיכה בגברים מורחקים מצומצם ונתפס לעיתים כהודאה באשמה

בישראל קיימות שתי דורות בלבד לגברים מורחקים שאינן מאוכלסות במלואן. דרישה לטיפול, בסמוך לזמן מעצר או הרחקה, נתפסת על ידי חלק מהגברים כמהלך שמשמעותו הודאה באשמה. לכן הדרישה לתחילת טיפול בכניסה לדירה נתפסת כדרישה להודאה

הדרישה

 "חותמים על הסכם לטיפול. מי שלא מוכן להיכנס להליך טיפולי, לא יתקבל. פגישה אחת בשבוע ובהמשך קבוצה תחת מרכז אלמ"ב"

החוויה

 "הם לא יכולים לייצר מצב שאתם באים, חותמים על מסמך שאומר שאתם אלימים, שמשמעותו הליכים פליליים לא פשוטים. הם אנשים נורמטיבים והם לא יעשו את זה"

גורמים נוספים המובילים לזימון בדירות הקלט:
מרחק ממקום העבודה, מהילדים ומגורמי תמיכה חשש ממגורים עם אנשים זרים ואלימים

המענה היחיד הקיים עבור גברים אינו מיועד לגברים המתמודדים עם הפרעה נפשית

יידוע גופים ביטחוניים על צו איסור נשיאת נשק ויידוע מקום עבודה ביטחוני של הנאשם על קיומו של הצו

המואשם.ת לא תמיד מודעת.ת לכך שצריך לבצע פעולה אקטיבית כדי לבטל את צו איסור נשיאת נשק הניתן באופן קבוע

הצו הקבוע לאיסור נשיאת נשק ניתן באופן אוטומטי יחד עם צו ההגנה הזמני. זהו צו קבוע הניתן מבלי שהמורחק.ת הביעו את עמדתם, ומבלי שידעו על כך שהצו קבוע. לאחר הסרת צו ההגנה, מורחקים.ות לא יודעים.ות שעליהם.ן לבקש את הסרת צו איסור נשיאת נשק

 "אם המשיב לא ידע לבקש בדיון השני לבטל את איסור נשיאת כלי הנשק, אז זה ישאר. חלקם לא מודעים שהצו נשאר בתוקף וזה מקשה עליהם לגשת למקומות עבודה"

 "בנוגע לביטול צו איסור נשיאת נשק, אם שופט מחליט לבטל, מודיעים למי ששלחנו לו את הצו. אבל זה לא אומר שבפועל יחזירו לו את הנשק. למשל, היחידה לבטחון פנים מקבלת החלטת שופט. זה לא אומר שבמשטרה יחזירו לו את הנשק. יש להם שיקולים משלהם"

מידע אישי נחשף בפני גופים ביטחוניים שלא לצורך
 + גופים ביטחוניים, אשר צריכים רק את ההחלטה, מקבלים את כל פרוטוקול הדיון.
 + צו איסור נשיאת נשק נשלח לגופים גם כאשר לאדם אין נשק, או כשאינו מועסק באותם גופים

 "מוכירות בתי המשפט לא יודעת אם יש להם נשק או לא, אז שולחים לכולם. הגורמים שאליהם שולחים אמורים לדעת אם יש נשק"

"אין טופס מסודר - מי נותן את הצו לפוגע. לכן הפוגע והגופים השונים מקבלים את הפרוטוקול של הדיון. זה לא תקין. בפועל צריך רק את הצו"

דיון שני בנוכחות שני בני הזוג - החלטה על המשך צו הגנה או ביטולו

גישתה של השופטת במהלך הדיון היא בעלת פוטנציאל לרתום לשמירה על צו ההרחקה ופנייה לטיפול או להרתיע מפניה

ישנם מקרים בהם לשופטים וות אין את הסבלנות, ההכשרה המתאימה וההיכרות עם תהליכי שיקום המשכיים על מנת לנהל שיח מיטבי.

לדוגמא, ישנם מקרים בהם הנאשמת בהפעלת אלימות הוא גם נפגעת אלימות. אם לא באותה מערכת יחסים, אז במערכת יחסים קודמת. אנשי טיפול מעידים כי הכרה בפגיעה של הפוגעת מועילה להסכמתה. לשמירה על צו ההרחקה ולקבלת טיפול. לעומת זאת, שיח הנתפס כמבטל, לא מקשיב וכופה עלול להעצים את רמת המסוכנות

"בדיון שנעשה במעמד שני הצדדים, לשופט יש תפקיד טיפולי. אני הייתי אומרת לו: 'אני מאמינה לך שאתה לא חושב שהיית אלים, שאתה מרגיש שהיא גם הייתה אלימה, אבל בוא נראה איך אנחנו שומרים עליך ועליה ועל הילדים'" (שופטת בדימוס)

הפניה של אדם לטיפול על ידי שופטת היא בגדר המלצה שאינה מחייבת. על כן, יכולת ההנעה של בית המשפט להליכי שינוי עמוקים מוגבלת

חלק מהגברים פוגשים בדיון זה בעיקר נותנות שירות נשים. חלקם חווים זאת כסביבה מוטה ועוינת הסוגיה נכונה גם לגבי מגוון מפגשים נוספים במהלך הצעות טיפול וצווי גירושים

"הרבה פעמים המקרה נופל על שופטת אישה, עו"ס אישה, עו"ד אישה... אם לא שלו אז שלה, והגבר מרגיש מאוים"

"הרבה פעמים גברים זוכים לפחות אהדה, בין אם הם חווים אלימות ובין אם הם התוקפים. חלק ניכר מהמענים הם לנשים. הם לא מרגישים שמתייחסים אליהם ברצינות"

מיפוי הליך הוצאת צו הגנה | מסירת הצווים והזימון למורחק.ת ולגורמים הרלוונטים

יחידות הסיוע הן מרחב המאפשר קבלת סיוע בניהול משברים זוגיים באופן של גישור המציע חלופה למאבק המשפטי. לתוצרי התהליך עימן יש תוקף משפטי.

יחידות הסיוע

שימוש נמוך ביחידות הסיוע בפרידות בעלות דינמיקה אלימה

זוגות רבים העידו בדיעבד כי האופן שבו התגרשו, מתוך סערת רגשות, הוביל להחמרת המצב של שניהם לאחר מכן, וייחלו כי מישהו היה מסייע להם "להתגרש נכון". יחידות הסיוע במהותן נועדו לשם כך

דרכי הגעה אל יחידות הסיוע:

- + הפניה של שופטת - במקרים של מתן צו הגנה, ההפניה תלויה בשיקול דעת השופטת. בפועל, 20% מהמקרים של צווי הגנה מופנים ליחידות
- + גורמי טיפול בקהילה - ביחידות הסיוע חשים כי המודעות לשירות שהם מציעים נמוכה, ועל כן מיעוט הפניות

יחידות הסיוע מתקשות למנף את התקשורת עם הזוג להמשך טיפול בשל היעדר זמינות של מענים בקהילה ההתערבות שלהן נועדה למתן חיכוך ותחושת משבר הגוברים על ידי התערבות ביה"מ במקרים רבים. לעיתים, גם כאשר הן מצליחות להרגיע את הרוחות ולשכנע את בני הזוג להמשיך לטיפול, אין להן היכולת לשלוח למענים זמינים ורלוונטיים, אלא על בסיס היכרות אישית עם נותני שירות

"ככל שהמצב מחמיר, יש פחות סיכוי לגייס את בני הזוג למשהו בהסכמה. חסר משהו בין יחידות הסיוע לסדרי דין שיכול לעשות בדיקה של מה קרה, להיפגש עם המורות והילדים. מה שעו"ס סדרי דין עושים, אבל לא עומדים בו"

"אם היה גוף שאפשר לפתוח בו וישוב סכסוך, שקורא לזוג ומספר מה האפשרויות שלהם הם היו חושבים יותר. אנשים היום מבולבלים. זה נראה כיפי, וקבוצות של גרושים בפייסבוק, ואומרים שזה עשה להם טוב, אז זוגות ממהרים לפרק את הבית כי הם חושבים שיהיה להם הרבה יותר טוב מהמריבות וכל המשבר"

"אין מספיק מענים להפנות אליהם. כמו זה שאין מרכז במקום המגורים, או שיקבלו אותם רק בעוד יותר מדי זמן, או שיש מצב של סיכון ואני לא יכולה לשכנע את האישה. אלו כל המכשולים שקשורים בידיעה שאני אעביר אותם לידיים מקצועיות אחרות"

"אם יש התרשמות שמישהו יפול בין הכיסאות, העו"ס שלי תפנה למרכז או לגורם טיפולי שצריך לקדם תור. אז מנצלים קשרים שאנחנו בונים כל הזמן עם אנשי הטיפול בקהילה - מרכזי קשר, עו"סים ברווחה, מרכזי מניעת אלימות. בעיקר בקשר עם העו"סים לסדרי דין וחוק נוער"

הסכמי גירושים המתקיימים ללא סיוע כוללים לעיתים, התנייה בהסרת צווי הגנה, ויתור על תלונות, חלוקת כספים, מזונות והסדרי ראייה הרצון ליציאה מהירה מהקשר מוביל ליצירת תנאים המקשים על בני הזוג לשקם את חייהם

שגרת החיים וטיפול באירועים במהלך התקופה שבה הצו בתוקף

גורמים לזיכרון על הפעלת/חידוש הצו:

- + האכיפה אינה מרתיעה מפרים סדרתיים ולכן נחווית כמיותרת
- + חשש של הנפגעת כי הפעלת הצו או חידושו יתפסו כ"התגרות" אשר תוביל לעליה ברמת המסוכנות בטווח הארוך
- + שוטרי.ות סיוור מנסי.ות ללבן את ההפרה בין בני הזוג ולשכנע לזיכרון על המעצר

"המשטרה אומרת לו לא להתקרב והולכת, או שאם תעצור אותנו יום אחרי היא תשחרר אותנו. את יודעת כמה עצבני הוא יהיה כשהוא משתחרר? אמרתי לשוטר: 'אתה לוקח אחריות שהוא לא יבוא לפה מחר ויבוא להרוג אותנו?' אז אני לא משחקת עם החיים"

"הייתה מישהי שבכל פעם שנתנתי לה צו זה החזיק מעמד שבוע, ואז הוא היה קופץ לה בבניין. השוטרים שהגיעו היו אומרים לה: 'תוותרי לו, תרחמי עליו. את יודעת שהוא לא בסדר'"

פעמים רבות צו הגנה אינו יעיל בחברה הערבית בשל מגורי הנפגעת בסמוך למשפחתו של בן הזוג הפוגע

גברים או נשים שמורחקים נותרים פעמים רבות ללא מקום לישון ולגור בו (נכון גם במצב של הרחקה ע"י חוקר משטרה)

מצב זה מעמיק מצבי משבר, מקשה על שיקום ועלול לעיתים אף להוביל למצבי סיכון (חלקם ישנים בחוף הים או ברכב).
נשים מורחקות לעיתים מופנות למקלט כפתרון דיור - הפנייה שאינה תואמת את מצבן ואת מצב שאר הנשים במקלט

"קיבלתי צו הגנה לשלושה חודשים ולא הארכתני אותו כי לא היה טעם. הוא גם ככה התקשר והגיע מתחת לבניין"

תוכניות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

**חידוש צו הגנה -
תהליך זהה להגשת הצו הראשון**

משכו של צו ההגנה והצורך לחדש אותו לא מותאמים למקרים של סכנה גבוהה ומתמשכת
 במקרים של רמת מסוכנות גבוהה ומתמשכת נדרש חידוש צו כל שלושה חודשים בהליך הזהה להוצאתו בפעם הראשונה, מה שיוצר טרחה וחיכוך מיותרים. לעיתים, לאחר חידושים מרובים, שופטים וות לא מאשרים וות את חידוש הצו, מאחר והוא נתפס כפעולה הננקטת בשעת חירום ולא כפתרון ארוך טווח

 "בדרך כלל בתי המשפט נוטים להאריך את הצו בעוד שלושה חודשים. מעבר לזה אומרים לה: 'אם את רוצה מעבר לחצי שנה, צריך דיון יותר מורחב, כדי להבין למה המערכת המשפטית הזו לא יכולה להתקיים'"

אין תהליכי תמיכה וטיפול המלווים זוגות בתקופת הצו ולאחריה. רק בחלק מהמקרים ניתנת המלצה לטיפול או הפניה לרווחה

"בסופו של דבר יש שופטים שאומרים לה: 'את לא יכולה לבוא הנה כל שלושה חודשים. צו הגנה זה למשהו שקרה עכשיו'"

הליכי גירושים, הסדרי ראייה

ביה"מ הופך לכלי להמשך הטרדה באמצעות ריבוי תביעות

עבור בני זוג עם ילדים, הקשר לא באמת מתנתק עד שהילדים מגיעים לבגרות.

הצורך להגיע להסדר סביב משמורות, מזונות ושהות הופך לכלי באמצעותו יכולים בני הזוג לאיים, לנקום ולהטריד זה את זה.

משמעותן של תביעות משפטיות מרובות היא שמירה על נוכחות גבוהה האחד בחיי השניה, טרסור, איומים ועלויות כלכליות גבוהות.

ככל שתהליכים אלו מתמשכים ומתארכים, כך ממישיכה הטרדה

יש מלא דרכים למרר לה את החיים. כלכלית -

כי לא ישלם מזונות וגם משפטית. אני מאוד רואה את זה. הן חוזרות אלי במשך השנים. הן חוזרות כי הדרך של הבעל זה להפציץ בקשות, לא לאשר חתימות, טיפול רגשי, תרופה ולאף ואחת דברים, דרכון. כל דבר שיכול לפגוע באמצעות הילדים, הוא עושה" (עו"ד)

"האשימו אותי שאני אלים, ופיננסית, שימוטטו אותי בבית משפט. שאסגור איתם חוזה כמו שהיא רוצה: 'אני אקח אותך לביה"מ ואני אפרק אותך'. איומים נוראיים. הרגשתי שאני מאבד את השפיות שלי והתחילו אצלי התקפי חרדה מאוד חזקים. אפילו מחשבות אובדניות"

בניגוד לזירה הפלילית, בזירה האזרחית, מתקיים פער כלכלי ביכולת של בני הזוג לשבש אחד לשני את החיים ולפגוע בכלכלה ובהורות

"הוא הגיש ערעור לביה"מ המחוזי. אני נאלצתי לקחת הלוואה לעו"ד. דחו את הבקשה שלו. הרגשתי שאני יכולה להפסיד הכל, כי יש לו המון כסף והגנה משפטית טובה"

"חבר של אח שלה מייצג אותה בחינם, ואני, כל דבר קטן משלם 15 אלף"

אישור כניסה לבית הנפגעת בחסות הסדרי הראיה

"השופט פסק שיש הסדרי ראייה, שהוא אמור להיכנס לבית כשהוא אמור לראות אותם. עד היום האדם הזה נכנס אלי הביתה לחדרי החדרים, כי זאת הפסיקה של ביה"מ, על אף שעו"ס המליצו בתסקיר שלא יכנס, כי הוא גבר עם רקע אלים, ועם הכל השופטת נותנת לו להיכנס הביתה"

גישה סלחנית מצד שופטים ודיינים לדינמיקה אלימה בביה"מ, ברבנות, ובבית הדין השרעי

נשים חוות התעמרות מצד בני זוג והעו"ד שלהם באופן המעורר בהן תזכורות לאלימות שחוו.

הבעת סלחנות כלפי קללות, הפרות צווים, הרמת קול, כינויי גנאי, ואי מתן זכות דיבור נתפסת כמתן לגיטימציה לאלימות

"הוא מתחיל להתלהם ולצרוח ולעשות רעש באולם. הוא מאבד את זה. כל זה מול השופטת. בפעם האחרונה, בשלב ההוכחות האחרון, הבטחתי לעצמי שאני אעמוד איתנה וברגע שהוא אומר פיפס, אני לא מדברת. הוא התחיל לצעוק. זותי מהפודים ואמרתי שאני לא מדברת עד שלא נותנים לי את האפשרות לדבר, ורק אז היא הוציאה אותו החוצה. לא צריך לחכות שאני אזוז"

"ביה"מ השופטת מלטפת אותו 'אני הסברתי לך... רק אחרי שצועק עלי שאני נוכלת, ורבע שעה שהוא צועק, וכל צעקה שלו.. הגוף שלי... אני לא יכולה. הוצאתי אותו מהחיים כדי לא לחוות את זה"

"הם לא עוצרים את העו"ד שפשוט מתעלל בו. שאומר: 'היא טיפשה'. זה שיח אלים עם עיניים מפחידות ומבטים. אישה שעברה אלימות, זה מחזיר את האלימות. עו"ד זה אדם חזק שמגבה אלימים. זה מחריד.. שבועיים אחר כך אני מפורקת"

"הוא היה שולח לי הודעות והראתי לשופטת, והיא ידעה שהוא מפר את הצו. היתה פשוט מעירה לו על זה. זה לתת לגיטימציה לאלימות בחסות החוק"

אבות מעורבים חשים כי הסדרי שהייה וראיה מוטים לטובת נשים כברירת מחדל, ופוגעים בקשר שלהם עם ילדיהם

כחלק מההסדרים סביב פירוק החיים המשותפים, נקבעים הסדרי ראייה של הורים עם ילדיהם. כאשר מדובר בפרידה על רקע האשמות אלימות, מי שנאשמים. באלימות, מופנים. ות למפגשים במרכזי קשר, שבמהותם הם קצרים ומפוקחים. במצבים אלו, אבות רבים חשים כי החוק ונותני השירות מוטים לטובת אימהות באופן שאינו תואם למעורבותם ההורית ולאיכות הקשר עם ילדיהם

"אתמול הייתי אבא נהדר עם גננת שמרעיפה עלי שבחים. בבית הספר אני מארגן את הועד. כולם אומרים שאני אבא נהדר. למה אני צריך לראות את ילדי שלוש שעות? כשה קרה הייתי מרוסק. הייתי יושב בלילה ובוכה את נפשי ונשמתני. אתה לא יכול לחיות. כל העולם שלך נפל עליך"

"אני טיפלתי בהם מאז שיצאו מהרחם"

בתוך הליכי גירושין ישנה רגישות גבוהה של בני הזוג למצבים של חוסר שוויוניות ביחס של נותן. השירות כלפיהם. לאומת היחס שניתן לצד השני. מצבים אלו נתפסים כהטיה לטובת הצד השני וכפועל יוצא מובילים לאנטגוניזם כלפי שירותי סיוע שונים

דוגמאות למצבים בהם נוצרת חוויה של חוסר אובייקטיביות הם - מתן גישה ישירה לתקשורת עם נותן. השירות רק לצד אחד (למשל מתן מספר טלפון), מפגש של עו"ס לסדרי דין עם צד אחד יותר מהצד השני, יצירת שיח אישי עם צד אחד בנוכחות הצד השני ועוד.

חוויה של חוסר אובייקטיביות מצד נותן. שירות עלולה להוביל להימנעות מפניה וקבלת סיוע

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

מחלקות רווחה ברשויות מקומיות ∞ בית משפט אזרחי

בדרך כלל, כשהתסקיר מגיע אחרי 8 חודשים הוא כבר לא רלוונטי. הם שינו מקום מגורים, עברו דברים. הכרעות של שופטים בזמן הזה יכולות לבנות וגם להרוס. אין לשופט יכולת הבחנתית וטיפולית לאבחן את הדברים כמו שצריך" (שופטת דימוס)

"השופט קבע שפקידת הסעד של אור יהודה, שם גרנו, תכתוב תסקיר. אמרה להם שהיא עמוסה ואין לה מקום להכניס קיסם, ובינתיים האישה עברה לפתח תקווה באופן חד צדדי והעבירה את הילדים למוסדות החינוך באופן חד צדדי, ואף אחד לא שואל אותי"

"השופטת, בגלל מורכבות התיק וזמני ההמתנה, הפנתה אותנו למכון ומומחה פרטי בעלות של 34,000 ש"ח"

זמן המתנה ארוך לתסקיר מהרווחה מוביל להתארכות תהליכים משפטיים, להוצאות כלכליות ולפגיעה בקשרים בין הורים לילדיהם

התסקיר הוא כלי מקצועי של שופטים. המאפשר ללמוד לעומק על המשפחה והדינמיקות שבה, על מנת לקבל החלטה מיטבית (בהליכי הוצאת צו הגנה והחלטת משמורת על ילדים). אלא שעקב העומס על לשכות הרווחה, פעמים רבות כלי זה אינו זמין בטווח הזמן הרלוונטי לקבלת ההחלטה.

בהיעדר תסקיר, שופטים עשויים לבקש איבחון במכונים פרטיים. עלותו נופלת על הפונה, ומייצרת אי שוויון בין משפחות שביכולתן לממן זאת לבין אלו שלא. גם אז, פנייה למכון פרטי לא תמיד תקצר תהליכים.

בהיעדר תסקיר, החלטות נדחות או שניתנות החלטות ביניים, ללא ביסוס מקצועי. כתוצאה, מקבליות השירות נמצאים. ות לזמן רב במצבי חוסר וודאות המקשים עליהם להמשיך בחייהם. ילדים נפגעים מהמשך שהייה עם הורים פוגעים וקשרים בין הורים לילדיהם משתבשים

אין נוהל העברת מידע מבית המשפט לרווחה אודות צו הגנה והפנייה לטיפול או לרווחה

אם השופטת לא מבקשת תסקיר, הרווחה לא מיועדת על הוצאת הצו

משטרה ∞ בית משפט אזרחי

אי העברת מידע קבועה ומסודרת בין המשטרה לבית המשפט בנוגע לצווי הגנה

כאשר צו ההגנה מגיע למשטרה, הוא מועבר למקבלת הצו.

לא תמיד נעשית סריקה של הצו למערכת של הסיירים. לכן בעת הצורך, שוטרים ונת נאלצים. ונת לנסות לאתר את הצו דרך בתי המשפט על מנת שיוכלו לאכוף אותו

"כשאישה באה לדווח על הפרה, אם אין לה את הצו, אנחנו לא יכולים לעשות כלום במייד, וצריך לעבור עשרה מדורי גיהנום - פרוצדורה של ימים לפעמים כדי לאכוף" (חוקר)

היעדר בקרה על מסירת צווי ההרחקה

על פי הנוהל, מזכירות בית המשפט צריכה לקבל עדכון בעת מסירת צו למורחקת.

בעוד שמסירה דרך הדואר מובילה לעדכון והעברה של הצו החתום, מסירה דרך המשטרה לא מעודכנת, ולא ידוע האם המורחקת קיבלה את הצו

תוצאות:

- + השופטת אינו יודעת אם המואשם מודעת לקיומו של הצו
- + ישנם מקרים בהם המואשם לא מגיעה לדיון השני, ולא ידוע אם הזימון התקבל
- + ישנם מקרים בהם הצו לא מתקבל

"הצו צריך לחזור עם החתימה של הגבר, כדי שהשופט ידע שהוא ראה. אחרת אם לא מגיע לדיון שני, לא יודעים למה"

"המשטרה לא מקפידה להחזיר אלינו (את הצו) כשקיבלו חתימה של המשיב (ברוב המקרים לא קורה)"

היעדר הליך ידוע המשטרה על ביטול או המשך תוקף צו הגנה

מאחר ולא ידוע על הארכת הצו, לא ידוע גם כאשר הוא מסתיים

"לא יודעים אם המשטרה רושמת את צו ההגנה, אז לא מבטלים"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

בית משפט אזרחי ∞ גופים בטחוניים

(צה"ל, האגף לרישום כלי נשק, בטחון רשות שדות התעופה, בטחון הכנסת ועוד)

צווי איסור נשיאת נשק נשלחים בפקס ממוזכרות בית המשפט לגופים ביטחוניים.
לא תמיד ברור אם הגיעו ומי הנמענים שאמורים לטפל בהם

"כששולחים לצה"ל, הם לא רוצים שיוודאו
טלפונית שהגיע, אלא אם זה מישהו שמשרת
בצבא או מועמד לשירות ביטחון"

"בנוהל המוזכרות שולחת בפקס ומרימה טלפון
לאשר שהגיע, אבל לא תמיד עונים"

בתי משפט אזרחיים

מידע על קיום הליך גירושים, במקביל להוצאת צו הגנה,
אינו זמין לשופט.

מאחר וישנם מקרים של הוצאת צווים פיקטיביים ככלי
מיקוח בהליכי גירושים, נדרשים כלים לזיהוי שימוש
לרעה בכלי הנועד להגנה.

"בהרבה מהמקרים אלו צווים פיקטיביים
שמשמשים את העו"ד ככלי במשא ומתן בהסדר
גירושים ומזונות"

תקציר מיפוי פנייה וטיפול במרכז אלמ"ב

רקע

מרכז אלמ"ב הוא המענה הרשמי הממוקד לטיפול בקהילה. ההפניות אליו זורמות מכלל הגופים האחראים על איתור והגנה המשמשים כקו ראשון במפגש מול מקבלי השירות.

ההיענות לכניסה לטיפול ומשך הזמן הנדרש כדי לבנות אמון בתוך הטיפול מושפעים מ:

הרושם שנותר מהטיפול של הגורמים המפנים, משך הזמן שעבר בין מצב החירום שבעקבותיו הופנו לפנייה מצד המרכז בפועל, נראות המרכז, שעות פעילות המרכז והתמהיל של האנשים שנמצאים יחד בטיפול קבוצתי.

פנייה לשירותי הרווחה – טרום הפנייה למרכז אלמ"ב

- + לשכות ומעני רווחה המוגדרים כמעני חירום אינם מתפקדים כך בפועל
- + זמני המתנה ארוכים בפנייה לרווחה, באופן שאינו תואם את רמת המסוכנות בעת הפנייה
- + מחלקות רווחה בערים שונות מתקשות בהעברת המקל' ביניהן, מה שמוותר את מקבלי.ות השירות ללא טיפול במשך זמן רב
- + חוסר מודעות בקרב גורמי רווחה למגוון סוגי האלימות ועל האפשרות להפנות למרכז אלמ"ב
- + חששות בחברה הערבית מפני פנייה לרווחה בשל קירבה משפחתית או קהילתית לנותני.ות השירות

פנייה למרכז אלמ"ב

- + סיבות לאי פנייה או אי היענות לטיפול במרכז אלמ"ב בקרב נפגעות.ים ופוגעים.ות: חשש מטיפול, חוסר הזדהות עם האופן שבו הם.ן מוגדרות.ים בהפנייה למרכז, בושה, מוניטין שלי המיוחס לנתמכ.ות רווחה, אי ידיעה על קיומו של השירות, חשש מהשלכות מול בנות. הזוג ומול הקהילה
- + הדרישה ממקבלי.ות השירות להכיר באלימות ולקחת אחריות עליה על מנת לקבל טיפול אינה מותאמת למצבם.ן של הפונים.ות, ומובילה לאי קבלת טיפול
- + הכניסה למרכז אלמ"ב הופכת את סטטוס הפונה כנפגעת.ת או פוגעת.ת אלימות לרשמית ועל כן מרתיעה
- + גברים מקבלים טיפול רק תחת תיוג של "טיפול באלימות"
- + שילוב של גברים שבחרו להגיע לטיפול קבוצתי יחד עם גברים הנמצאים בטיפול מכורח חוק גורם לראשונים לחוש כי הם מתויגים כעבריינים

יצירת קשר ראשוני ואינטייק

- + פנייה למקבלי.ות השירות לאחר הפנייה מהמטרה נעשית מאוחר מדי ופעם אחת בלבד
- + קושי ביצירת קשר טלפוני עם המרכז, כאשר הגעה פיזית למקום מורכבת בשל שעות עבודה
- + סיוע במיצוי זכויות לנפגעות.ים והנגשת מידע בנושא ניתן בעת פניה למרכז אלמ"ב, אך צריך להיות נגיש ומוצף מכל גורמי ההגנה והטיפול
- + ודאות ומידע שוטף בנוגע לעתיד הטיפול ולאחריו
- + זמני המתנה ארוכים לאינטייק ולתחילת טיפול
- + מרכזי אלמ"ב מוזנחים בחלקם ועל כן מעצימים חסמים הנובעים מסטיגמות שליליות על רווחה ועוני

בזמן הטיפול במרכז אלמ"ב

- + במקרים של משבר ובדידות ישנו צורך במענה בכל שעות היממה, ולא בשעות פעילות המרכז בלבד
- + תחלופת מטפלים מובילה ליותר על טיפול
- + שעות הטיפול מתנגשות עם שעות עבודה ויש מי שאינם.ן יכולים.ות להרשות זאת לעצמם.ן
- + טיפול נפרד בכל אחד.ת מבני הזוג ובילדים מקשה על השיקום ומטרטט את מקבלי.ות השירות
- + מטופלים הנמצאים בטיפול מכורח חוק, חוששים כי מה שישתפו בטיפול ישמש נגדם.ן בהליך פלילי
- + טיפול מכורח חוק אינו אפקטיבי בהיעדר יצירת מרחב טיפולי קרוב ואמפתי
- + חוסר במענים רגישי תרבות
- + חוסר בטיפול המתמחה בקהילה הגאה
- + משך הטיפול הפרטני קצוב ואינו מתאים תמיד לצרכיו וליכולותיו של המטופל.ת
- + קושי ברתימת מטופלים.ות מכורח חוק להמשך טיפול לאחר התקופה שאליה הם.ן מחוייבים.ות

- + שיפור מעני סיוע הניתנים למטופלים.ות לצורך שיקום חייהם.ן: הכוונה תעסוקתית גם ללא שהיה במקלט, סיוע במזון באופן מכבד המאפשר בחירה, סיוע בשמירה על ילדים לטובת יציאה לעבודה, חיזוק האמנה הבנקאית כך שתאפשר הוצאת פנקסי צ'קים
- + עולה צורך בתמיכה בצוותים מטפלים ומתן אפשרות "להתאורר" בשל שחיקה הנובעת מחשיפה יומיומית לדינמיקות אלימות

לאחר סיום הטיפול

- + מחסור בליווי על מנת לשמר דפוסי שינוי אשר נרכשו במהלך טיפול
- + היעדר מעקב אחר מטופלים.ות לאחר סיום הטיפול
- + היעדר מדדים ברורים להצלחה או אי הצלחה של טיפול לטובת למידה ושיפור

ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

- + מחסור במידע מעודכן, רלוונטי ונגיש אודות שירותים הניתנים במרכזים שונים מקשה על ההפנייה דרך מוקד 118
- + חוסר מעקב אחר הפניות שנעשות ע"י 118 למרכזי אלמ"ב
- + היעדר תהליכי עידכון וסינכרון בין הרווחה למוקד 118 בנוגע לפרסום מעני חירום מוביל להיערכות לא מתאימה במוקד
- + לא ברור מי מנהל את תיק הרווחה של הפונה, לאחר תחילת טיפול במרכז אלמ"ב, בכל מה שאינו קשור לטיפול הקליני של המרכז
- + פערים באיכות השירות במרכזי אלמ"ב ברשויות מקומיות שונות

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תקציר המיפוי

רקע

מרכז אלמ"ב הוא המענה הרשמי הממוקד לטיפול בקהילה. ההפניות אליו זורמות מכלל הגופים האחראים על איתור והגנה המשמשים כקו ראשון במפגש מול מקבלי השירות.

ההיענות לכניסה לטיפול ומשך הזמן הנדרש כדי לבנות אמון בתוך הטיפול מושפעים מ:

הרושם שנוצר מהטיפול של הגורמים המפנים, משך הזמן שעבר בין מצב החירום שבעקבותיו הופנו לפנייה מצד המרכז בפועל, נראות המרכז, שעות פעילות המרכז והתמהיל של האנשים שנמצאים יחד בטיפול קבוצתי.

+ דו"חות הנכתבים במרכזי אלמ"ב נכתבים באופן ידני ולא ממוחשב, ואינם ניתנים לאיתור בעת הצורך לטובת הליכים פליליים

מרכז אלמ"ב ובריאות הנפש

- + קושי בזיהוי אלימות ואבחון רמת מסוכנות בגופי ברה"ן
- + חסמים של מטפלי.ות בברה"ן בהפנייה למרכזי אלמ"ב: חוסר מודעות והכשרה לזיהוי מקרי אלמ"ב, חוסר אמון במענים הקיימים, חוסר היענות מצד מטופלים.ות והיעדר קשרים ונהלים מערכתיים לביצוע הפנייה
- + מערכות ברה"ן אינן מטפלות באלימות במשפחה, ומרכזי אלמ"ב אינם מטפלים במתמודדי נפש עם הפרעה פעילה
- + כאשר יש הפניה מגופי ברה"ן לרווחה ולמרכזי אלמ"ב, אין וידוא או מעקב שאכן מתקיים טיפול בפועל

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

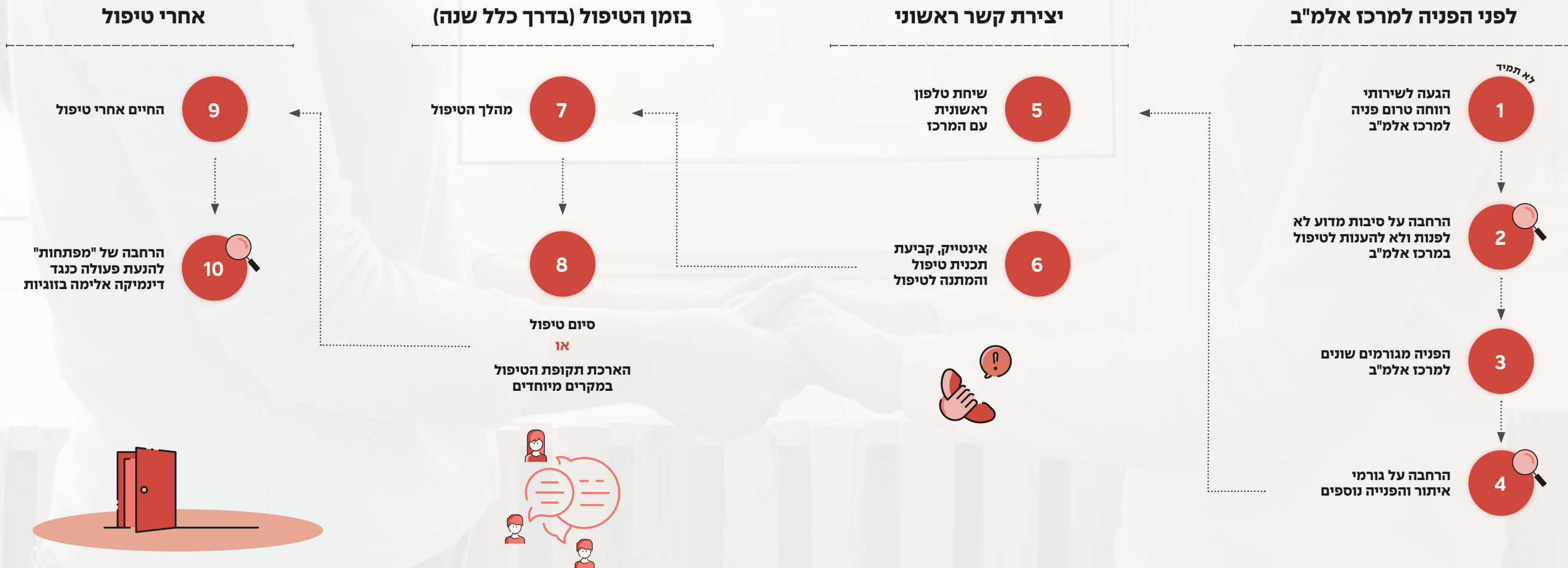
פרסונות

מרחבי מיפוי

מפת פנייה וטיפול במרכז אלמ"ב

נקודות הממשק שעוברים מקבלי.ות השירות לאורך כל התהליכים סביב מרכזי אלמ"ב:

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב**
- מקלט
- פלילי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

מיפוי פנייה וטיפול במרכז אלמ"ב | לפני הפניה למרכז אלמ"ב

הגעה לשירותי רווחה טרום פניה למרכז אלמ"ב

זמני המתנה ארוכים בפנייה לרווחה לסיוע בנושאי אלימות - באופן שאינו תואם לרמת המסוכנות
פניות לרווחה מטעם מקבלי.ות שירות, לא נענות במשך חודשים רבים. כתוצאה, חלק מהמקרים מסלימים, וחלק מהפונותים לא פונותים בשנית

"לא היה לי למי לפנות. דיברתי עם הרווחה, אבל הם אומרים שיש תור ארוך, שאין להם עובדים ואני בהמתנה, שאתקשר בעוד חודש. ותמיד הקו תפוס ותיבת ההודעות מלאה. גם אחרי שהגעתי ודיברתי, כבר חודשיים אף אחד לא חוזר אליי"

לא כל גורמי הרווחה אליהם מגיעים יודעים לטפל באלימות על רבדיה השונים ולהפנות למרכזי אלמ"ב

"העו"ס אמרה לי: 'למה? אולי זה חד פעמי? תראי, הכי קל זה להרוס והכי קשה זה לבנות'. חשבתי על מה שהיא אמרה, כי אלימות פיזית לא הייתה. היה קשה להסביר לה במילים מה את עוברת. הוא כביכול בסדר, אבל הפחד.."

לשכות ומעני רווחה המוגדרים כמעני חירום אינם מתפקדים כך בפועל

לשכות רווחה ועו"סים.ות זמינים.ות הם הכתובת למעני חירום רבים, על כן חלקם.ן מוגדרים כנותני שירות חירומי. אולם בפועל מקבלי.ות שירות וגורמים מפנים כאחד (לעיתים אפילו מתוך הרווחה) אינם מצליחים לאתר את המקום אליו יש להפנות, ואת הגורמים שאישורם נדרש כדי לקיים את ההפניה. לעיתים, גם כאשר אלו נמצאים, שעות הפעילות והמענה מוגבלים. כתוצאה, ישנם מקרי חירום הנותרים ללא מענה

"לקח לי המון זמן עד שהגעתי לרווחה בכפר. התקשרתי למוקד (118), העבירו אותי ישר לעו"סית. קחו בחשבון שאין לי זמן להתקשר לפני שיגיע. היא שמעה אותי, וסיפרתי ובכיתי מה שיתפו אותי. קחי בחשבון שאני על זמן שאול. לקח לה חצי שעה להעביר אותי. עד שענו לי כבר, גם אמרתי את אותו הדבר - ברגע שהוא נכנס, אני מנתקת"

"בתל אביב לדוגמה, גיליתי שיש מרכז לטיפול חירום, ושיש רפרנטית שאמורה לקבל את המקרים. אבל נפלתי על יום שהיא היתה בחופשה. קיבלתי תשובה לשלוח פקס לראש המחלקה עם בקשה להפניה. התעסקתי בזה ארבע שעות כדי להבין מי ואיך, להפעיל קשרים אישיים. עם כל זה, לא הצלחנו ובסוף התייאשנו. אם זה מה שקורה לנו, מה קורה לאישה שצריכה"

מחלקות רווחה בערים שונות מתקשות "להעביר את המקל"

במקרים רבים בהם אחד מבני הזוג עובר לגור בעיר אחרת, עקב פרידה ו/או הרחקה, ישנו קושי להניע את המשך הטיפול במחלקת הרווחה החדשה, ויעברו חודשים רבים בטרם הטיפול ימשיך.

היעדר השייכות למחלקת רווחה באופן מסודר משפיע על קבלת תסקירים מביה"מ, על אי קבלת טיפול ובמקרי קיצון מוביל לחשיפה בשוגג של מקום המגורים של הנפגעת. בפני בנות הזוג

"זה אשכרה להילחם ברווחה, שעדיין לא קיבלה אותי, כדי שבינו שהוא לא אמור להיות בתמונה, ושהשופט אסר עליו לדעת איפה הילדים נמצאים, ושאווי ואבוי ותזמנו אותו לעיר, כי אז הוא ידע איפה אני"

"ברווחה הקודמת היו מורידים עבורי את השמים. לא יכול להיות שפה הם לא איתי ולא עוזרים לי, ואפילו אמרו לי: 'תלכי ותפני לפניות הציבור לרווחה באינטרנט, כשאת יצאת ממקלט ולא מקבלת מענה ארבעה חודשים"

"פניתי לרווחה בפרדסייה כדי לקבל טיפול. אמרו לי שאני כבר לא גר שם, אז אני כבר לא שייך אליהם. פניתי לבת ים, אבל אני כבר שמונה חודשים מנסה לקבל תשובה"

בחברה הערבית, במקרים בהם נותני.ות שירות חיים באותה הסביבה של מקבלי.ות השירות, מתעורר לרוב חשש מפני פנייה לרווחה
החשש נובע מהיעדר דיסקרטיות אשר יכול להוביל את הנפגעת. לסיוע לחייה.

"הכל מתנקז לעניין של תרבות. בכל מיני ישובים ערביים שהרווחה היא חלק מהישוב, אז הרבה פעמים מאיימים, משחדים את האנשים, לפעמים העו"ס היא בחמולה, אז זה מאוד בעייתי"

"ידעתי שכל מי שהולך לרווחה, כולם יודעים וזה מסכן נשים. בחברה הערבית כולם ידעו וזה יסכן אותי, וזה הדבר שהכי מנע ממני ללכת ישר להגיש תלונה"

לעיתים, החתמתה של נפגעת על אחריות אישית לביטחונה, כאשר היא מחליטה לא לפנות למקלט, נחוות כויתור על מתן סיוע מטעם הרשויות

"בתקופה הזו אני ושלוש הילדים. זה היה קשה, היו ימים שלא היה לי לחם בבית. אין לי אוכל בבית, אז הרווחה צריכה להביא לי תלושים לאוכל. לא להגיד לי שאם אני לא הולכת למקלט, אז זה אחריותי"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

מיפוי פנייה וטיפול במרכז אלמ"ב | לפני הפניה למרכז אלמ"ב

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

מרחבי מיפוי

פלילי

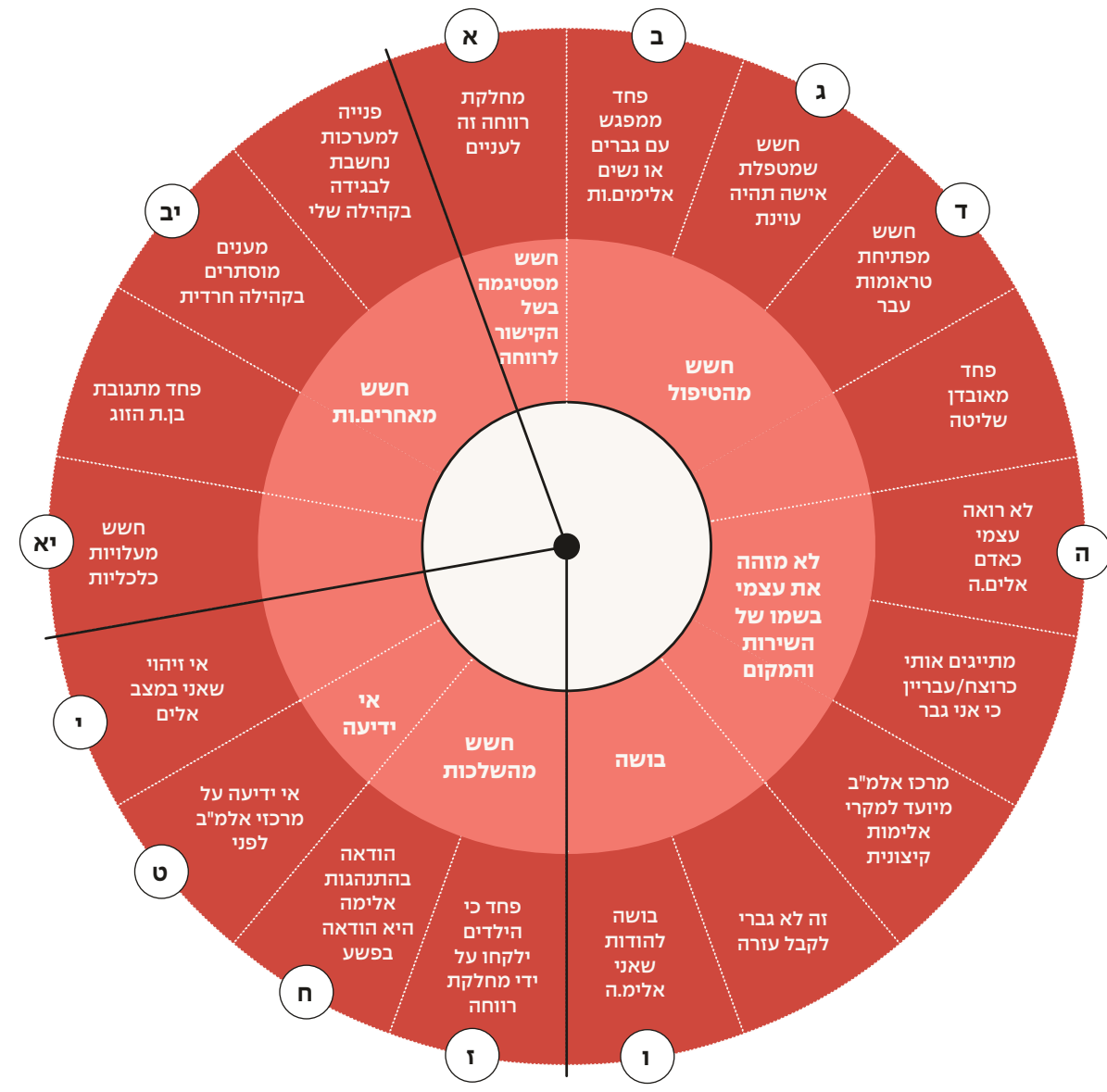
משטרה

זרקורים

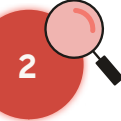
פרסונות

ז		"רווחה לא הכרתי. חששתי שיקחו לי את הילדים"
ח		"אני חושבת שהנושא של פחד מהענישה הוא מרכזי. ביעוץ משפטי הרבה גברים יוצרים קשר עם עו"ד כשאישה יצאה למקלט, חלקם נעצרים לביורור. עו"ד אומר: 'אתה לא מודה!'. ללכת לטיפול זה קצת להודות"
ט		"אנשים מגיעים דרך האינטרנט. מוצאים אותנו עצמאית. זה לא מספיק. הפרסום שלנו צריך להיות יותר נגיש"
ט		"תפרסמו תפרסמו תפרסמו"
ה		"כמה חודשים לפני המקרה הייתי מאוד שלילי. אם הייתי שומע או שיש מרכז סיוע כמו שאני עובד היום, הייתי הולך"
ו		"היו דיווחים מהשכונה ברווחה. אני פחות יחסית לזה חשיבות. שהיו אמרים לי שאני אישה מוכה ואמרת: 'מה פתאום?'"
יא		"אני לא יכולה להרשות לעצמי כלכלית ולא יודעת כמה זה יעלה, גם עם סבסוד, לשלם בעצמי"
ו		"עולה כסף. נכון שפחות, אבל זה כסף"
יב		"צריך שידעו למי לפנות, שיתלו מודעה במקווה, במקומות שלא מורידים"

א		"אמרתי שאני מתביישת, גדלתי בבית יחסית נורמטיבי, בלי מצוקה כלכלית, מה אני עושה ברווחה?"
ב		"הרווחה לא היתה אצלו בבית, כי תאכלס לא חסר שום דבר בבית. רווחה זה גדול – אנשים במצוקה עוני וזה..."
ב		"הגיע מישהו חדש, וסיפר לותיק: 'תדע שלפני שהגעתי פעם ראשונה הייתי בסטרס מטורף שאגיע לחדר מלא גברים מקועקעים, נכנסתי דרוך'. זאת חרדה ממה אני הולך לפגוש. כגבר מפחיד אותי לפגוש גבר אלים"
ג		"בחלק הראשוני מרגישים את זה עם מטופלים חדשים, שהם רואים מטפלת בחדר הם קצת דרוכים, ממקום של חשש מביקורת – היא תהיה נגדי כי היא אישה"
ד		"זאת חוויה שמیشهו כפה עליך את החשיפה. האישה מבשילה לבחירה שלה, היא מחליטה מתי היא יוצאת, היא בשליטה."
ה		"היתה לי מריבה עם בת הזוג ונגרם פיצוץ. היתה מריבה רצינית, נתתי מכה למאפרה, היא דחפה אותי. יצא שהרבצתי לה"
ו		"להגיע לטיפול במרכז לאלימות במשפחה זה להודות שהייתי אלים"
ו		"מרכז אלמ"ב, לא נעים להיות שם. מה אני עושה פה? לא נעים כי אתה נמצא במקום לא טוב. המרכז למניעת אלמ"ב.. אוי מה עלולים לחשוב עליך?.."

הרחבה על סיבות מדוע לא לפנות ולא להענות לטיפול במרכז אלמ"ב

הפניה מגורמים שונים למרכז אלמ"ב

חלק ממרכזי אלמ"ב משדרים מסר לפיו הכניסה לטיפול כרוכה בהכרה בבעיית האלימות ובלקיחת אחריות עליה מצד הפונה. במקרים רבים, הפונה טרם הגיעה להכרה זו, ונדרש טיפול בכדי להגיע אליה ציפיה זו מרתיעה אנשים שלא מכירים את המצב, עד לכדי מצב של הימנעות מפניה

 "לבוא ולהגיד: 'יש לי בעיה', זה מפחיד. כי אז אני משלם את המחיר על זה. יש אלימות, אבל לא היתה תלונה או הליך פלילי. אם אני אגיד לעו"ס שאני אלים, זה מאוד מפחיד. זה להכיר בזה שאני עובר על החוק. זה כמו לומר: 'גנבתי'. צריך להיות ברמת מודעות ומסוגלות מאוד גבוהה"

 "בשביל להיות אדם מכה שמבין שזקוק לעזרה, זה תהליך שלהגיע אליו דורש טיפול בפני עצמו"

לעיתים אנשים הנמצאים בזוגיות אלימה זקוקות ליווי לא מחייב בטרם יהיו מסוגלות ים לפנות למרכז אלמ"ב

פנייה למרכז אלמ"ב יוצרת תחושה של 'חציית סף' מצד הפונה מול עצמה. ומול בתן הזוג:

+ הפנייה הופכת את הסטטוס של נפגעת אלימות ופוגעת. לרשמי

+ עבור חלק מהפונות, עצם הפנייה עלולה לשים אותן. בסיכון מול בתן הזוג, והן לא מאמינות כי הרשויות והמרכז מבינים את הסכנה לעומקה, בכדי להנחות או להגן בהתאם

ליווי ללא דרישת מחויבות מצד הפונה בתחילת הדרך, עשוי לרכך את הכניסה למערכת, לוודא שאכן נעשות הפעולות הנכונות כדי למנוע סיכון ולבסס קשרי אמון ביכולת המערכת לסייע ולהפנות לטיפול מתאים

 "פניתי בהתחלה אל XXX (שם). היא הייתה איתי בקשר טלפוני לחזק את הנפש שלי. נותנת לי תחושה שהיא מאמינה בי. היא המליצה לי לפנות למרכז אלמ"ב. לקחו חודשים עד שהייתי מוכנה לפנות. כל הזמן הזה היא ליוותה אותי וחיוקה אותי. היא לא רצתה לגרום לי לעשות משהו שאני לא מוכנה ושלמה איתו"

 "יש מקרים שזה לא איום ממש, אלא יותר שאת במצוקה. זה טוב שתהיה מישהי שאת מכירה, להתייעץ איתה ולא ישר ללכת המשטרה"

 "האתגר הגדול זה להכיר בזה שאני סובל מקושי שאני לא מצליח להתמודד איתו לבד, ושאת צריך לקבל עזרה, בין אם אני מפעיל או מקבל אלימות. כל מה שמתלווה לזה - בושה ואשמה ותחושה שאני לא מצליח ושאת מוצא והרבה כעס."

סיוע וטיפול לגברים רק תחת תיוג של "טיפול באלימות"

החוויה של גברים רבים הפונים לקבלת סיוע במצבי מצוקה היא שהם אינם זכאים להפניה לטיפול, אלא אם כן היא מתקיימת תחת התיוג של טיפול באלימות או כעסים

 "הם (הרווחה) לא באמת ניסו לגשר, אלא ניסו לדאוג לה ולילדים. ואני מבחינתם הכל בסדר איתי, גם כשאני מתריע שהמצב הנפשי שלי ירוד, וממש צריך טיפול תרופתי. עד היום ההתקפים שלי לא פוסקים" (גבר נפגע אלימות)

 "אין תקציב לגברים. מטפלים בהם כי הם אלימים, אבל לא מטפלים בגברים"

גברים רבים המגיעים לטיפול במרכזי אלמ"ב חשים כי הם מתווייגים כעבריינים

גברים המגיעים לטיפול מרצון או בהסכמה, פוגשים קבוצות בהם נמצאים גברים המחוייבים לקחת חלק בטיפול קבוצתי על פי חוק. המשתמע עבורם הוא שזוהי ההגדרה המתאימה גם אליהם.

תפיסה זו מועצמת אף יותר במרכזים בהם יש מענים המוצעים לנשים, כגון סיוע בשכר דירה או עו"ד, אשר לא מוצעים להם.

אף אחד לא אוהב לראות עצמו כעבריון.

 "עבדתי במרכז שהיתה בו עו"ד לנשים, בתהליך שנשים עוברות בענייני גירושים. לא היה אותו הדבר לגברים. למה לא? גם אם בתהליכי גירושים הם במקום הפוגע וההיררכיה ברורה, יכולים לספק שירות בתיווך של המצבים הרגשיים האלה כמו גירושים. אין בשירותים מקום מובנה לגבר כקורבן"

 "כשאני רואה שבפנים יש חלופת מעצר, אני קורא 'עבריינות', ואז אני מבין שקוראים לי 'פוגע'. גם אם לא אומרים זאת במפורש"

הרחבה על גורמי איתור והפנייה נוספים

בריאות הנפש

זיהוי

קושי בזיהוי אלימות ואבחון רמת מסוכנות בגופי בריאות הנפש

ישנן מספר סיבות אפשריות למצב זה:

- + אנשי הטיפול אינם מוכשרים בזיהוי אלימות זוגית
- + פעמים רבות זיהוי האלימות נעשה מתוך שיחה עם בן.ת הזוג של המטופל.ת, ולא דרך המטופל.ת עצמו.ה, אולם לא כל המטפלים מקיימים שיחה כזאת (בעיקר עו"ס)
- + בשלב האינטייק טרם נוצרה ברית טיפולית, והמטופל.ת לא מספר.ת על האלימות. כפועל יוצא, הכוונת ההליך הטיפולי לא תתחשב במרכיב האלימות

"באשפוז השני, כשנפגשתי עם אישתו, היא ספרה שמכה אותה ושיש התפרצויות זעם סביב הילדים. הוא הודה בזה והיה מעוניין בטיפול"

"באינטייק של האשפוז נשאל לגבי אלימות במשפחה, אבל עדיין אין ברית טיפולית, ולכן לאו דווקא האדם יספר"

בנוסף, ישנו קושי באבחון רמת המסוכנות (הכלים לזיהוי רמת המסוכנות שונים מאלו הנהוגים במרכזי אלמ"ב). קושי זה מוביל לעיתים להיעדר מענה פסיכיאטרי נדרש או להיעדר הפניה לטיפול באלמ"ב

"מול בריאות הנפש זה לא פשוט, כי הרבה פעמים מה שאנחנו מתריעים עליו, הם אומרים שהוא לא מהווה סכנה. במקרה הזה, הייתה הסתכלות פסיכיאטרית, החליטו לא לטפל ולא לאשפוז. אנחנו התרענו"

"יש לנו גם מטופלים, אנשים שיש להם למשל מחשבות קנאה קשות ואפילו מחשבות לפגוע בבת זוג, ואנחנו מתלבטים מה לעשות במקרים כאלו"

דיווח והפניה

מטפלים ובריאות הנפש (במרפאות, במחלקות ובבתי חולים פסיכיאטריים), המזהים את אלימות זוגית אצל מטופלים, לא תמיד יפנו לטיפול באלימות או ידווחו על המצב (למשטרה או לרווחה)

חוסר מודעות ו/או הכשרה מתאימה:

- + המטפלים ו.ת אינם יודעים. מהם המענים הזמינים בקהילה
- + יידוע והפניה אינם חלק מתפיסת התפקיד של חלק מהמטפלים.ת - תפיסת התפקיד של חלק מדיסציפלינות הטיפול אינה כוללת יידוע והפניה (נעשה לרוב על ידי עו"ס, אולם רוב המטפלים ו.ת אינם יודעים)

חוסר אמון במענים הקיימים:

- + חוסר אמון במערכות הטיפול והאכיפה - מטפלים ו.ת חוששים ו.ת שהטיפול לא יספק מענה
- + חשש שמא דיווח או הפניה ישימו את המטופל.ת בסיכון
- + תחושה כי אין מי שיקבל את המטופל.ת לטיפול הנובעת מנסיון עבר של סירוב קבלת מטופלים ו.ת בבריאות הנפש. בנוסף, היעדר אפשרות למעקב אחר הפניות

חוסר היענות של המטופל.ת:

- + המטופל.ת לא מעוניין.ת בהפניה (ואין חובת דיווח) - גורמי טיפול ריגשי נחשפים לאלימות, אולם אין בידם לסייע במקרים בהם הפוגעת מגבילה את התקשורת של הנפגע.ת, גם בתוך חדר הטיפולים, וכאשר הנפגעת חוששת לספר על האלימות

היעדר כלים מערכתיים לביצוע הפניה:

- + הרצף הטיפולי מסתמך על פנייה של המטופל.ת - אין קשר ישיר בין המטפל.ת לשירות אליו המטפל.ת מפנה. לכן לא ניתן לקבוע תור עבור המטופל.ת, ונדרשת פנייה אקטיבית מצדו.ה לשירות אליו הופנה

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מיפוי פנייה וטיפול במרכז אלמ"ב | לפני הפניה למרכז אלמ"ב

4

הרחבה על גורמי איתור והפנייה נוספים

בריאות הנפש

מעקב אחר קבלת טיפול

ישנם מקרים בהם לא מתקיימים מעקב של המשך טיפול פסיכיאטרי בקהילה ואכיפתו עבור אנשים שהשתחררו מאשפוז פסיכיאטרי, תקופה בה רמת המסוכנות עלולה לעלות במקרים בהם מטופל לא מגיעה למעקב במרפאה, ישנו נוהל המאפשר אשפוז או טיפול בכפייה בהוראת הפסיכיאטר המחוזי. אולם בפועל, הנוהל לא תמיד מיושם, ובמקרים מסויימים בהם רוצים לאשפוז בכפייה, לא מאתרים את המטופל.

 "ברמת ההנחיה, המטפל אמור להודיע ללשכת פסיכיאטר המחוזי, אבל אם המטופל לא הגיע, קשה לאתר אותו. לאן תשלחי את האחים המאשפוזים?"

 "לפני שחרור תבצע הערכת מסוכנות, אבל בסוף אף אחד לא במעקב אחרי שחרור, גם אם יש הערכת מסוכנות גבוהה"

במקרים בהם מטופל.ת בריאות הנפש מופנה.ית לטיפול במחלקת רווחה או במרכז אלמ"ב, לא מתקיים מעקב על קבלתו ועל התפתחות הטיפול

- + אין נוהל מעקב
- + למטפלת.ת המפנה אין דרך לדעת אם התקבל מענה
- + מחסור בעו"ס בבריאות הנפש מקשה על קיום רצף טיפולי מול גופים בקהילה

 "אני לא יודעת מה קורה אחרי הדיווח שלנו. הרווחה אומרים שאין להם חובה וזמן לעדכן אותנו. יש חוסר הדדיות - אנחנו מדווחים ולא יודעים מה קורה עם הדיווח. זה מוביל לתת דיווח ותת איתור, כי אתה לא יודע מה קורה עם הדיווח"

 "קשה לעשות רצף טיפולי עם הרווחה. במיון פסיכיאטרי אין עו"ס. במחלקה פתוחה יש משרה אחת על 54 אנשים - קבלות שחרורים והכל, קשר עם המשפחות. תורי המתנה במערכת בריאות הנפש..."

 "אני יכולה לתת לו פגישה במרכז אלמ"ב או עו"ס ברווחה. ההליכה לתור היא באחריות שלו. אין נוהל למעקב או אכיפה אם הלך או לא"

קבלה לטיפול באלמ"ב

מערכות טיפול והגנה שונות בתחום האלימות הזוגית אינן מקבלות אנשים הנמצאים.ות בזוגיות אלימה ומתמודדים.ות עם הפרעה נפשית (מטופלים או טופלו בשנה האחרונה במרפאה/מחלקה/בי"ח לבריאות הנפש). אותם.ן אנשים נותרים. ות עם מענה לא תואם או ללא מענה כלל

המערכות השונות מפרידות בין מצבי אלמ"ב למצבים עם רקע פסיכיאטרי, ורואות עצמן כמטפלות בזה או בזה. כשאדם מתמודד.ת עם שתי התופעות הללו, אף אחד לא לוקח אחריות מלאה על מצבו.ה, והמענים המתקבלים חלקיים וממוקדים אך ורק בתחום ההתמקצעות המצומצם של הגורם המטפל.

 "ברוחה לא מטפלים באנשים עם אבחנות של בריאות הנפש. בשנה האחרונה יצא תיקון, אבל עדיין, זה נושא שברוחה לא רוצים לטפל בו. ומצד שני הנושא של אלימות ובריאות נפש לא אהוב. זה כמו תפוח אדמה לוחט שעובר מאדם לאדם ולא רוצים לטפל בו"

 "מקלטים לא מקבלים נשים לא מאוזנות נפשית, ואני לא יודעת איזה מענים יש שם"

 "היו לי מספר גברים בטיפול שלי באשפוז. האישה דיווחה על אלימות. הגבר היה מגוייס לטיפול. בשני המקרים לא הצלחתי להכניס אותו לקבל טיפול מותאם לאלמ"ב, בגלל שהוא קיבל טיפול נפשי. הם לא מקבלים מטופלים של בריאות הנפש, אין להם כלים לזה. אחד מהם סבל מדיכאון, השני היה עם הפרעת אישיות גבולית. האמירה שהם לא מקבלים מטופלים של בריאות הנפש היא נוראית בעיניי"

 "הפוגעים והנפגעים לא מקבלים מענים כמו של שאר התושבים. תתארי לעצמך אישה מוכה שלא מקבלת טיפול בגלל החמרה נפשית שנגרמת מהאלימות. הם לא מקבלים מענה"

הרחבה על גורמי איתור והפנייה נוספים

מערכת הבריאות (שאינה מתמקדת בבריאות הנפש)

מערכות הבריאות כגורם עם פוטנציאל איתור וליווי גבוה שלא מנוצל דיו

בעוד קופות החולים וטיפות חלב הן נקודות מפגש בעלות פוטנציאל גבוה לאיתור נפגעות, כאשר הנושא עולה ונוצרת שיחה, הפעולה שקורית לרוב היא "חובת יידוע" על המענים הקיימים (רווחה מקומית, משטרה, מוקד 118).

ההנעה לפעולה נותרת בידיה של האישה ללא המשך ליווי, ממשק דיווח או יידוע של אף גורם אחר. וזאת בהתאמה לחיסיון הניתן בחוק זכויות החולה.

ישנם מקרים שהאפשרות של יידוע הנפגעת מורכבת במיוחד בגלל שהגורם האלים מצטרף אל הנפגעת.

בחברות שבהן הפנייה למשטרה ולרווחה אסורה בנורמה החברתית, מערכת הבריאות היא מרחב שאליו מותר להגיע ושיש בו הזדמנות גבוה לאיתור וליווי של נפגעות.

בנוסף, רבים מהצוותים הרפואיים אינם מוכשרים לזיהוי סימנים המאותנים על אפשרות של אלימות ולא תמיד מכירים את נוהל היידוע שמגדיר את אופן ניהול השיחה והמענים שמוצעים. רבים מאנשי הרפואה נמצאים בעומס עבודה גדול ואינם פנויים למתן מענה מעמיק ורגיש עבור אנשים אשר מאותרים. וזאת כמתמודדים עם אלימות זוגית

יש חובת יידוע, כלומר אני מסבירה לה שבאפשרותה לפנות להגיש תלונה במשטרה ולתת לה מספר של הרווחה או המוקד העירוני שיהיה לה. יש אצלנו כרטיסי ביקור על השולחן אצל האחות עם המידע. לפעמים אני מתייעצת עם עובדת סוציאלית של הקופה אבל ההנחיות בחוק הן שאי אפשר להכריח אותה להתלונן כי היא בגירה (מרפאת נשים)

בתוך מעגל האלימות המקום היחיד שהן יכולות לצאת אליו זה קופת חולים וזה כל כך משמעותי אבל משרד הבריאות צריך שיהיה שם אס או אס

הנשים מתקשרות אלינו כשהן בטיפות חלב מתוך שם ואם זה יתחבר בין הרווחה למשרד הבריאות זה יעשה שינוי אדיר. הם מקור הפניה מעולה לפעמים הם המקום היחיד שאליו הם יוצאות

"רוב הצוותים הרפואיים לא מחזיקים את הנושא של אלימות בראש, הם מוצפים במטופלים, במידע רפואי ומקרים דחופים. ואז בסופו של דבר מענה של מרפאה לאישה, תלוי בפניות ובמוכנות של הרופא לתת את המעבר, לשבת, להבין וגם ביכולת של הצוות במרפאה לעבוד יחד סביב הסיפור - לערב אחות, עו"ס"

מערכת הבריאות פוגשת גם פוגעים וגם נפגעים. וזאת אבל בפועל מתייחסת כמעט אך ורק לנפגעות

מערכת החינוך

למרות הפוטנציאל של המערכת החינוכית באיתור ומתן מענה רגשי לילדים. וזאת אשר חשופים. וזאת או חווים. וזאת אלימות בבתיהם, בפועל חסר לעובדי. וזאת מערכת החינוך את הידע, הכלים, המענים ותחושת המסוגלות לסייע במצבים אלו

+ מחסור בכלי התערבות, במקורות לייעוץ ולהפנייה ובכח אדם למתן מענה רגשי נדרש

"את בתור מחנכת כבר מרגישה שאין לך מה לעשות - יש יועצת אחת על שתי שכבות, ורק בכיתה שלי יש 10 נערים שצריכים טיפול קבוע. פסיכולוגית של ביה"ס יש לה רק 4 ילדים מכל הבית ספר"

"גם חסרים לנו כלים. חבל שאין שיתופי פעולה - יש ניידת נוער בעיר, למה שלא יגיעו ויעשו סדנה למחנכות על הנושא של אלימות זוגית אצל בני נוער, שנדע מה לעשות"

"היועצת מוצפת, אני בטוחה שבאיזשהו מקום היא אומרת לעצמה שכבר עדיף לא לדעת, כי גם מה אפשר לעשות?"

+ חוסר אמונה ביכולת של מערכת הרווחה לסייע לילדה

"יש לנו אבא שהאמא היתה אלימה כלפיו והוא יצא מהבית, מתקשר כל כמה זמן למחנכת להגיד כמה האמא אלימה לילדות, אבל יש לנו בעיה - כל עוד זה לא בא מהילדה אנחנו לא יכולים לערב משטרה. הרווחה מעורבת, אבל העובדות הסוציאליות לא בפניות"

"גם יש לנו תמיד התלבטות - נניד אני יודעת על מקרה, לא ברור שאם אערב את הרווחה זה יעזור, זה יכול לעשות ההפך"

שיחת טלפון ראשונית עם המרכז

לעיתים הפניה ממרכז אלמ"ב מאוחרת מדי ואינה מספקת

הפניה מתרחשת שבוע לאחר המפגש עם המשטרה, ולעיתים קרובות מתרחשת רק פעם אחת. בני זוג מסרבים להצעה לטיפול ממגוון סיבות:

- + הקשב יורד – תחושת הדחיפות שהייתה בעת הפנייה למשטרה יורדת והרצון לשוב לשיגרה גובר
- + מסוכן להסכים – בזמן הפנייה, בנות הזוג הפוגעות נוכח. על כן אין אפשרות לענות בחיוב
- + עדיין לא מוכנים – בני הזוג (ביחד או בנפרד) עוד לא מכירים בבעיה, או שהם עוד לא "הבשילו" לצאת עם הבעיה החוצה

במקרה בו ההצעה לטיפול נענית על שני בני הזוג בשלילה, אין העברת מידע לאף גורם בשל חובת שמירה על סודיות

עו"ס מתקשרת כשבעלך נמצא לידך, ואז זה גורם למהומה גדולה יותר, ואדם אלים, את לא יכולה לסבן אותו. את לא עובדת, את לא יכולה לקבוע איתה משהו, וגם אם תקבעי, מה תגידי לו עכשיו?"

"ההבדל עם המשטרה זה שהם מגיעים באותו רגע ועוצרים אותו. זאת עזרה מיידית. ואז הרווחה מתקשרת אחרי שבוע, זה כבר לא רלוונטי"

מידע אודות מיצוי זכויות הניתנות לנמצאות. במעגל האלימות (וסיוע בהבנתו) ניתן בעת פנייה או הפניה למרכז אלמ"ב, אך צריך להיות נגיש ומוצף מכלל הגורמים בכל עת השירות של איסוף המידע, ידוע וקבלת הפניה לגורמים מסייעים צריך להיות נגיש בקלות מכל נקודות הכניסה למעני המדינה. זאת מאחר והוא נותן מענה לחששות המונעים לעיתים את בקשת הסיוע מלכתחילה

"רק אחרי שלוש שנים, כשהגעתי למטפלת שלי שליוותה אותי ועזרה לי, הצלחתי לקבל את מה שמגיע לי. לפני כן לא היה לי מושג איזה זכויות מגיעות לי, אפילו שהייתי בטיפול הרווחה"

"המטפלת, מהידע שהיה לה, אמרה לי שהיא חושבת שמגיע לי מביטוח לאומי. אם היא לא הייתה מתעקשת, לא הייתי מגישה"

לעיתים אין מענה טלפוני זמין, ומקבלי שירות נאלצים.ות להגיע למקום על מנת לקבל שירות

- + שעות פעילות המרכז מתנגשות עם שעות עבודה
- + הגעה פיזית דורשת מחוייבות גבוהה יותר, ולכן הופכת למחסום עבור מי שמתלבטת.
- + קשה יותר להסתיר הגעה פיזית משיחה טלפונית

"למרכז לאלימות אני ניסיתי להתקשר ולא היה מענה אנושי. השארתי כמה הודעות ולא חזרו, אז הע"סית אמרה לי: 'לכי לשם', אבל בשביל זה אני צריכה זמן"

אינטייק, קביעת תכנית טיפול והמתנה לטיפול

זמני המתנה ארוכים לאינטייק ולתחילת טיפול מובילים לפספוס המומנטום בו הייתה מוטיבציה לשינוי, ומוותרים את הפונים.ות המצויים.ות במערכת זוגית אלימה ללא מענה

"כשעברתי לישוב חדש, פתחתי תיק ברווחה. הם ידעו על מה שהיה, אבל לא היה מקום במרכז אלמ"ב שנתיים. לא בנהריה, לא במעלות. רק באוגוסט לפני שנה התחלתי טיפול אצל המטפלת במועצה"

"המליצו לי לפנות למרכז אלמ"ב. אמרתי: 'בסדר, אפנה'. פניתי ולקח חודשים עד שחזרו אלי"

"התור לנשים מעל חצי שנה בתל אביב. חודשים לפעמים עד האינטייק, שבעייני זה לא נסלח. איך את יכולה לקבוע מסוכנות אחרי חודש?" (118)

לעיתים, פונים.ות עם מגבלת ניידות או קשיים כלכליים לא יקבלו שירות בשל קושי להגיע לטיפול קל וחומר במועצות עם ישובים מרוחקים

"היתה אישה שמהאינטייק נשמע שיש פגיעות קשות. היא גרה מאוד רחוק מאיפה שאני יושבת. זו אישה עם בעיות בריאותיות. אין לה כסף להגיע אלי – 1,600 ש"ח לחודש רק כדי שתגיע אלי, 400 ש"ח לנסיעה עם מונית. אני לא יכולה לשבת במקום אחר, כי אני צריכה שיהיה במקום שומר"

מהלך הטיפול

צורך בחיזוק והפגת בדידות ברגעי משבר וזמינות מעבר לשעות הטיפול

מטופלים ותרבים ומביעים את צורך בליווי ומענה רגשי במהלך השבוע, מעבר לשעות פעילות המרכזים. **במצב של חיים בתוך קשר** – ליווי והדרכה הנותנים כלים כשאין רצון לפנות למטרה לאחר עזיבת קשר – מתן מענה בזמן בו הספקות והחששות צפים

"נשים מוכות צריכות לדעת שיש מישהו 24/7. אני לא יכולה להתקשר למטפל במרכז אלימות מתי שצריכה. אני צריכה לחכות. אבל אני צריכה תמיכה מהסוג הזה שהוא יותר אישי. אדם במצב הזה צריך לדעת שיש מישהו בשבילו, שהוא לא לבד. זה מוסיף לאומץ של האדם בהתמודדות"

"אם לא הייתה XXX (שם), שלא שייכת למרכז, והיו רק המפגשים של פעם בשבוע במרכז אלמ"ב, זה לא היה מספיק. כי הם לא זמינים כל הזמן"

"היא התחילה ללוות אותי והייתה זמינה כשהייתי צריך – לא להיפרד, אלא איך להתנהג גם מולו ומול המניפולציות. מה לעשות ולהגיד כשהוא עושה את זה. היא עזרה לי לבנות שיריון"

צורך בסיוע בשמירה על ילדים כדי לפנות זמן לעבודה ולהגיע לטיפולים

"הייתי צריכה שלא יהיו שעות לבד בבית"

תחלופת מטופלים ומובילה לווייתור על הטיפול

"היו להם שתי מטפלות לילדים במרכז, אבל שתיהן עזבו – אחת עזבה את התחום והשניה כתבה לי שהיא בחופשת לידה. כרגע לא ממשיכים לקבל"

"כל חודשיים החלפה של עו"סית. לא קל כל חודשיים לשנות עם כל הדברים הכואבים"

לעיתים, מטופלים ומטופלים לא מתמסרים וטיפול מהחשש כי מה שיספרו בטיפול יחשב כהודאה, ויפגע בהם בהליך המשפטי

"הם לא ידברו על הבעיה, כי נמצאים בהליך משפטי ולא רוצים להודות"

צורך בסיוע במזון המאפשר בחירה מתן סיוע בו המצרכים מוגדרים מראש לא בהכרח מתאים לצרכי המשפחה, ומעצים תחושה של נזקקות ובושה

"אם יש כאלה לעשות איזה סידור לתלושי מזון, זה דברים שבאמת צריך. כי יש את הימים האלו שאת לחוצה סוף חודש עם האשראי, ואת לא יודעת אם תאכלי ושלא נדע. הייתי אומרת כרטיס כזה. לא חבילות מזון. יש לי כבר ערימות של פתיתים"

טיפול מכורח חוק, תוך שימוש בסנקציות, לא בהכרח אפקטיבי ללא יצירת מרחב טיפולי קרוב ואכפתי

מטפלים ובווגרי. וטיפול מסכימים. ואת כי לעיתים יש צורך בסנקציות על מנת לחייב הגעה לטיפול. אולם בווגרי. וטיפול העידו כי ההבדל בגישתם. כלפיו נבע מתחושה של ליווי קרוב ואכפתיות מצד המטפלים.

תחושה זאת, של קשר אישי בו "לא מוותרים עלי", התבטאה בשיחות עם המטפלת. מחוץ למרחב הטיפולי, שיתוף מאמרים ותכנים תומכי טיפול וכדומה

"אם אני לא עונה, היא לא עוזבת אותי. אומרת לי: 'לא מעניין אותי. אתה מגיע לפגישה. אם אני יכולה, גם אתה יכול'. היא מתעניינת בי ובעצמות שלי ולא מוותרת עלי"

"בפועל, הגברים נכנסים לתהליך מחוסר ברירה. אני שואלת את עצמי: עד כמה, בתנאים כאלו, אפשר לעשות תהליך פנימי אמיתי? אני חושבת שהתשובה היא שאי אפשר"

"אמפתיה – אחד הדברים שעזרו לי. צריך יותר לפתח את זה. אני חושב על עצמי שהייתה לי עו"ס בשב"ס שהייתה יותר אמפתית למה שעובר עלי. היא לא רק עזרה לי, אלא גם כיוונה אותי לאן שאני צריך. למרות שלא עם הכל הסכמתי, הרגשתי נוח יותר. ברגע שמישהו אמפתי מרגישים יותר בנוח"

צורך בהכוונה תעסוקתית גם לאלו שלא שהו במקלט

"כאחת שעבדה עם הבן זוג, ולא הייתי חכמה ולמדתי ועשיתי תארים, אני כן חושבת שהייתי שמחה אם היה ארגון או משהו שמכוון יותר ונותן יותר מענה"

קושי בהגעה לטיפול המתנגש בשעות עבודה

במקרים רבים, מקבלי. ואת השירות חוו באחרונה פרידה, ובעקבותיה הוצאות כלכליות, שלא מאפשרות יותר על שעות עבודה

"זה ידוע שטיפול בגברים לא מונגש. שעות קבלה, יש גברים שלא מצליחים להסתכרן לשעות של הרווחה, לפעמים עד 15:00. זה אנשים שהם מפרנסים, נוסעים, מסתובבים בארץ, מסובך לתאם את זה"

"בהתחלה רצו שאלך לעיר אחרת באמצע יום עבודה. זה על חשבון יום עבודה. אמרתי שאי אפשר"

"אין להם טיפולים אחרי הצהריים, רק בבוקר. אני עובדת שעותי ואני צריכה כל שעה. אני מאפס עכשיו צריכה להתחיל את החיים"

קושי במימוש האמנה הבנקאית לקבלת צ'קים

נפגעים. ואת אלימות כלכלית מתקשות. לקבל אישור מהבנקים להוצאת פנקסי צ'קים. היעדר פנקסי צ'קים הוא חסם משמעותי לשכירת דירה

"אני יכול לספור על יד אחת מקרים שהפננו לאמנה והצלחנו לשכנע את הבנק להוציא לה פנקס צ'קים, רק לצורך השכירות. היום אי אפשר להשכיר דירה בלי פנקס צ'קים. לדעתי האמנה לא מספיק אפקטיבית"

מהלך הטיפול

טיפול מפוצל ומקוטע בבני המשפחה ובילדים בפרט מקשה על שיקומה ומוביל לטרטור מיותר

לרוב, כל בן.ת משפחה מקבלת טיפול נפרד, תחת הגדרות שונות, המוביל למענה בזמנים ובמקומות שונים שלרוב אין ביניהם תיאום. כתוצאה, מקבלים שירות מטורטרים. ות למערכות שונות ולא מתקיים סנכרון בין הטיפולים

הסיבות לטיפולים מקוטעים:

- + לא בכל המרכזים יש עו"ס ילדים
- + אחריות של מערכות שונות לטיפול בילדים על פי גיל ועל פי פגיעה ישירה / עקיפה - בין מרכזי קשר, מרכז אלמ"ב, קופות חולים, מרכזים לגן הרך וכדומה
- + טיפול בילדים מצריך הסכמה של שני ההורים, שפעמים רבות נמצאים בהליכי גירושים. אבות התופסים את מרכז אלמ"ב כמוטה לכיוון האם, מסרבים
- + נשים המסתירות מבן זוגן את הגעתן לטיפול אינן יכולות לבקש ממנו טיפול לילדיהם

"היום רק אני מקבלת ליווי של המטפלת, לא הבנות. הן צריכות ליווי, פסיכולוג שיעזור להן"

"אחוז הטיפול בילדים מאוד נמוך"

"ליילד לא מוכנים לעזור לי כי הוא בן 4. אמרו שאני אפנה לשירות הפסיכולוגי ובריאות הנפש"

טיפול הניתן רק לאחד.ת מבני הזוג מקשה על יצירה ושימור דפוסים לא אלימים בתוך הקשר

לעיתים, הגורם המטפל בבני הזוג אינו אותו גורם, כמו קצינת מבחן ומרכז אלמ"ב

"לא תמיד יש העברת מידע או קשר בין המטפל של הגבר למטפלת של האישה. צריך להדק את זה"

"זה נמשך עדיין. עכשיו דברים יציבים. אבל אני שותק, שומר. היא לא מגיבה טוב. בגלל זה כעסתי שלא לקחו אותה לטיפול"

"אם הגופים הממשלתיים היו דואגים לחזק את שני הצדדים באופן שווה, הילדים היו מרוויחים מזה"

מחסור בטיפול המתמחה בקהילה הגאה

חוסר במענים רגישי תרבות

שיח עם אדם בשפתוה, ומתוך רגישות והיכרות עם תרבותו, הוא אחד התנאים המשמעותיים לקיומו של תהליך עומק טיפולי.

בפועל:

- + לא בכל מקום יש תקנים למטפלים רגישי תרבות, גם כאשר הקהילה הזוקקה להם
- + חוסר במטפלים. ות מקהילות הצורכות את הטיפול

"אנחנו לא מצליחים לגייס. חלק מהבעיה שמהדור הצעיר, לא כולם מדברים את השפה. עכשיו היתה לנו סטודנטית אתיופית, אבל היא לא ידעה אמהרית"

"אין לנו תקן לעוס דוברת ערבית כחלק מהדרישות אצלנו של משרד הרווחה. זה עניין בעיר שלנו"

"אמא שלי לא מדברת עברית. יש שם מלוות, גם יש מלוות אנשי צוות אתיופים. זה לא טיפול, זה ליווי, זה כלום. את זה אפשר לעשות בלי ללמוד ובלי לשבת ברווחה"

מטפלים. ות במרכזים חוויים. ות עומס ושחיקה רגשית המחייבת מרווחים ל"התאוררות"

טיפול באלימות חושף את המטפלים. ות לדינמיקות אלימות, תוך התמודדות עם עומס מטופלים. ות

כתוצאה:

- + חלק מהמטפלים. ות הופכים. ות לנפגעים. ות אלימות בעצמם. ן, על כל הנגזרות האישיות בגלל החשיפה היומיומית לדינמיקות האלימות במסגרת העבודה
- + איכות הטיפול יורדת
- + קושי בגיוס מטפלים. ות נוספים. ות

* נכון לגבי רבים מהמענים: מקלט, יחידות הסיוע, משטרה וכדומה

"הציפיה של משרד הרווחה לא הגיונית. הרגשה של ניצול - אני אתן את כל כולי, מקציבים יותר מטופלות ממה שהמשרה יכולה להכיל."

שישי מטופלות מתקשרות. אני באה, כי אני מבינה שאנחנו בדיני נפשות. עובדת בלי תקן. יש ותק של 18 שנה, ועדיין התנאים לא מספיק ראויים והדרישות של המשרד שאני אקוף גם את הטיפול וגם את מיצוי הזכויות. אני מנסה לתת את הטיפול הכי ראוי שאני יכולה"

"אחרי שנה מבקשים הארכת טיפול וישנה ציפייה של משרד הרווחה שהמפקחת תשב איתי יחד עם האישה להארכת הטיפול שלה. אמרתי שלא מתאים שעוד מישהו יכנס לבחון בחדר הטיפול"

מרבית המטופלים.ות אשר הופנו לטיפול מכורח חוק לא ימשיכו בו מעבר לשנה אליה הם.ן מחוייבים.ות

הגעה לטיפול מכורח החוק נתפסת כחלק מענישה, גם כאשר הטיפול נחוה כמיטיב ומהווה מקום בטוח. לכן, כאשר נגמרת התקופה בה המטופלים.ות מחוייבים.ות לטיפול, רובם.ן לא ימשיכו בו, על אף חוות דעת המטפל.ת כי יש צורך בהמשך טיפול בכדי לשנות דפוסי אלימות

 "גברים שהסתיימה חובתם, כאלו שסיימו צו מבחן אחרי שנת טיפול, לא מחוייבים לכלום. מי שאחראי לטיפול שלהם זה שירות מבחן שאומר: 'אנחנו לא יכולים לחייב אותם'"

בשל מחסור במטפלים.ות, הארכת טיפול מוגדרת כצעד חריג. לכן לא תמיד נעשה בה שימוש, גם בעת הצורך

במקומות מסוימים, על מנת לאשר הארכת טיפול, נדרשת התערבות וכניסה של מפקח.ת לתוך חדר טיפול. כניסה זאת עלולה ליצור חווייה חושפנית, לערער את הביטחון בטיפול ולמנוע ממטופלים.ות לבקש הארכת טיפול

 "אנחנו יכולים לאשר כשיש רציונאל מובהק למה נכון להמשיך (האישה רוצה להתגרש, משבר, שינוי דרמטי), אבל זה עניין של כח אדם שמשנתנה בין רשות לרשות. ברגע שכל אחת תטופל כמה שרוצה, לא נוכל לקבל מקרים חדשים"

 "אמור להסתיים, אבל הייתה מפקחת של המטפלת שהיתה צריכה לאשר. אנחנו בתהליך טוב, ולא סיימנו, אז היא ביקשה הארכה. אישרו רק לחצי שנה"

 "ביקשתי מ-XXX (שם) להחזיר, כי המצב שלי קשה. אבל זה צעד חריג שאת צריכה ליוזם ולבקש. זה לא מראש מנותב לטיפול"

סיום טיפול

או

הארכת תקופת הטיפול במקרים מיוחדים

משך הטיפול הפרטני קצוב – זמן שלא תמיד מתאים ליכולות ולצרכי המטופל.ת

מטופלי.ות אלמ"ב זקוקים.ות לזמן רב על מנת לבנות אמון ולהבין את האלימות והשפעותיה. למרות זאת טיפולים רבים מסתיים לאחר שנה, ובמקרים חריגים שנתיים. כתוצאה מכך:

- + טיפולים נקטעים בטרם הסתיימו התהליכים הרגשיים
- + ההתמודדות של המטופל.ת מול בן.ת הזוג, גם בהליכים משפטיים, ממשיכה ללא ליווי בו יש צורך למרות הצורך בהמשך טיפול, מטופלים.ות חווים.
- + ות קושי להתחיל טיפול חדש עם מטפלת חדשה במסגרת אחרת

 "מדובר בתהליך. לוקח הרבה זמן עד שההבנה מגיעה. זה קורה לאט לאט. יצאתי וחזרתי ועזבתי. תהליך השיקום הנפשי מאלומות ארוכות שנים לא מסתיים בשנה"

 "הזמן שמקציבים לנו לטפל – שנה – לא תמיד מספיק. בעולם אידאלי היו טיפולים ארוכים יותר. כי יש גם עבודה על דימוי עצמי, ביטחון עצמי, כל מיני טראומות קודמות. מרגיש שלפעמים נאלצים לקטוע כשיש עוד עבודה"

 "מקצים טיפול לשנה וזה הזוי כי זה לא מתחיל לעזור אפילו. איך שסיימתני את הטיפול, אחרי חודשיים הייתי בביה"מ. נבהלתי, עברתי אירוע, הפנים השתתקו – לי סוג של סטרוק. פועל יוצא של לחץ ופחד"

החיים אחרי טיפול

למרות הצורך של מטופלים.ות רבים.ות בהמשך ליווי לאחר סיום הטיפול, המענה של קבוצת בוגרי.ות טיפול ניתן במרכזים מועטים וכמעט של גברים בלבד

כאשר מענה זה מתקיים, הוא מסייע כך:

- + שימור דפוסים לא אלימים
- + מודלינג - חלק מבוגרי הטיפול הופכים למנחי קבוצות של גברים אלימים ומתפקדים כשגרירים לקבוצה

 "ראינו שגברים שמסיימים טיפול צריכים שמירה. קשה לבד. אפילו להיפרד מבת הזוג הם צריכים עזרה, תחזוקה. מי שיכול הולך למגור הפרטי - טיפול רגשי. הרוב לא, ואז אנחנו פתחנו מענה שמוגדר בוגרי טיפול. לתת אפשרות להמשיך בתמיכה לאורך הרבה שנים. הקבוצה שלי ברמת גן קיימת 11 שנים, ויש גברים שבאים כבר 11 שנים"

 "היה איזה מוכר בשוק שככה התחיל לדבר על אישתו לא טוב. סיפרתי לו על הקבוצות ואיך זה עוזר, הוא בסוף באמת הגיע. יצא לי להתראיין גם לרדיו. אנשים צריכים לדעת"

היעדר מעקב וליווי אחר מצבם של מטופלים.ות לאחר שסיימו טיפול

זאת למרות שאצל חלק מהמטופלים.ות עדיין מתקיימת דינמיקה אלימה, בין אם בקשר הישן ובין אם בקשר חדש

 "זאת בחירה שלהם להישאר בקשר. זה לא באמת מבשיל, ולפעמים זה נתקע. אנחנו מכבדים את הבחירה של האדם להמשיך לחיות בקשר הזה. משאירים דלת פתוחה"

 "יש נשים שמסיימות ואז נכנסות למערכת זוגית אלימה חדשה, ויחזרו אלינו שוב אחרי כמה שנים"

היעדר מדדים ברורים להצלחה או אי הצלחה של טיפול בהיעדר מדידה, לא ניתן לבחון אילו פעולות צלחו ואילו לא. מידע זה חשוב במיוחד לכלל המערכת המטפלת, על מנת שניתן יהיה להסיק לאן להפנות משאבים, אילו החלטות ומענים לחזק ואילו לשנות

 "אין לנו כלים מובנים להצלחה. זה מסתמך על דיווחים של מטופלים"

"כשאנחנו מסיימים, אנחנו מסיימים. אין לנו את המשאבים להמשיך. אנחנו מסיימים עם אנשים לפני שהמצוקה מסתיימת ומעבירים לעו"ס משפחה כדי שיהיה איזשהו ליווי"

מטה מוצגים אלמנטים, כפי שעלו מתוך שיחות עם נפגעות. ועם פוגעים. שת, שנכוחותם סייעה בביצוע פעולות אקטיביות שמטרתן לשנות את מצבם. בתוך הקשר הזוגי וביחס אליו.

"מפתחות" להנעת פעולה כנגד דינמיקה אלימה בזוגיות

פרספקטיבה חדשה

לתפוס מרחק

"אם אני מחזירה את עצמי אחורה, הדרך היחידה לעשות עבודה, זה רק אם הבעל רחוק מהאישה. גם אם היא תלך בשקט למישהי, הוא כל כך עושה מניפולציות ושולט. אי אפשר לעזור למישהי בסיטואציה כשהיא שם. קשה לי להאמין שאפשר לעשות משהו כשהוא נוכח בחיים שלה"

דוגמאות לזוגיות חיובית

"התחלתי לעבוד. זה היה בירושלים במשק בית. התחלתי, רואה מה זה ילדים ובית.. אה? למה אין לי? למה שלי ככה? התחלתי להתפתח ממה שאני רואה בסביבה. שיש כזה דבר בן זוג וחיים בסדר ובכבוד ואהבה. למה אין לי?"

"נסעתי לחו"ל. הוא לא בא איתי. פגשתי חברים. הסתכלתי על הזוגיות שלהם. איך הם מדברים אחד עם השני, הדאגה, הרוך.. פתאום נפל לי האסימון שמה שיש לנו לא בסדר בכלל"

שיתוף עם אדם קרוב המשקף את הפער בין המציאות לבין זוגיות מיטיבה

"שיתפתי אותה והיא נחרדה ודחפה אותי לצאת משם. ולחץ גדול שלה עלי לחתוך שם את הסיפור. אחרת אולי הייתי נשארת שם עוד תקופה"

"באירוע האלימות הברוטלית היתה לי התלבטות גדולה, ואחותי הגדולה, שהיא היחידה שידעה דברים שקורים בתוך הבית, אמרה לי שנגמר צריך ללכת למשטרה. כי פעם הבאה היא תנעץ בך סכין. התלבטתי ואחרי כמה שעות הלכתי למשטרה"

"אחד המשתתפים בטיפול עובד בלוינסקי. מדי פעם קונה בחנות של ממתקים. פעם אחת שמע את המוכר מדבר בכעס עם אישתו ואמר לו: 'נראה לי שאתה צריך לבוא לקבוצה'. המוכר כבר שמונה חודשים אצלנו. זה שהוא פנה מלב אל לב עזר לו להצטרף"

מענה לפחדים

תמיכה כלכלית

"אם לא היתה לי תמיכה, הייתי נשארת שם. ההורים שלי, אחיות שלי, סבתא שלי – כולם התגייסו ונתנו לי כסף כל חודש. אמא שלי אמרה לי: 'תזכרי שלילדים שלך לא יחסר כלום אף פעם'"

"היה לי מזל שבעבודה מאוד מעריכים את העבודה שלי, והבוס שלי שמר עלי בשניים ואיפשר לי לעבוד מהבית. זה היה יכול להיות אחרת, ואז אין מקום יותר לכלום חוץ מהשרדות"

אפשרות לדבר ולהתייעץ באופן אנונימי

"הנשים נפגשות בקומה 3 והגברים בקומה 7. הקבוצה מתחילה ב-17:30, אז הבניין לא ריק, ויש אנשים שמסתובבים ולא יודעים בדיוק לאן מישהו הולך"

דוגמאות ליציאה ממערכת זוגית אלימה שצלחו

"מישהי שהיום היא איפה שאני הייתי בעבר, יכולה לראות לאן אפשר להגיע ולראות את זה באור טוב ולא חשוך. זה לא אומר שבהכרח היא עכשיו תעוזב. צריך זמן להתחזק. אבל זה משנה מציאות"

מטה מוצגים אלמנטים, כפי שעלו מתוך שיחות עם נפגעות. ועם פוגעים. שת, שנכוחותם סייעה בביצוע פעולות אקטיביות שמטרתן לשנות את מצבם. בתוך הקשר הזוגי וביחס אליו.

מפתחות להנעת פעולה כנגד דינמיקה אלימה בזוגיות

מעוררי תשומת לב

פרסום בתקשורת של מקרי רצח במשפחה, אירוע קצה המזעזע את הבית ומחוצה לו

"הבנתי כשפיטרו אותי מהעבודה בעקבות התפרצות. גם היו לי בעיות עם האישה. הבנתי שאני לא יכול להמשיך ככה, שאני צריך לעשות משהו"

"היתה תקרית שגררה תגובה חריפה וזאת הפעם הראשונה שחוויתי אלימות מילולית. בפועל ההתעללות היתה אולי אפילו קודם, אבל זאת היתה הפעם הראשונה שאמרתי: 'וואו.. משהו לא בסדר'"

חשש מפגיעה בילדים

"הילד אמר לי: 'אבא עשה לי את הפצע הזה'. לא יכולתי להתעלם יותר. זה היה וואו.. עכשיו נפל לי משהו על הראש"

"כשאני אומרת לו: 'יש לך ילדים. אתה לא רוצה שיחוו התנהלות אלימה' זה עובד. הם לא רוצים שדור ההמשך ימשך כמוהם. זה גם אצל גברים וגם אצל נשים"

(118)

דוגמאות המבהירות מהי אלימות

"היא הביאה לי פתק לסמן מתוך כל מיני אפשרויות מה שאני מתחבר אליו וחושב שיש איתנו בעיה: עצבני, אלימות מילולית, פעם אוהב פעם שונא.. בסוף ראיתי שאני ממלא 4-5 דברים, וחשבתי: 'וואו.. באמת יש לי את הבעיה. בוא נטפל בדברים האלה'"

"פרסומות שהציגו סיטואציה על אישה שאין לה גישה לכרטיסי אשראי והוא אומר לה: 'את לא צריכה'. אני זוכרת שכשמעתי את זה אמרתי: 'וואו.. זה נשמע מזמין.. ומשהו שהוא פחות מפיחיד מכותרת של אלימות. סיטואציות מהיום יום'"

אולטימטום מבתן הזוג

"דחפתי את אישתי. צעקתי וקיללתי אותה. ואז היא אמרה שאם אני לא הולך ליד שרה, אז אנחנו נתגרש"

לא לבד

ליווי בזמן אמת מול מצוקה

"למשל כשהייתי נשוי והרגשתי שאני מתחיל להתפרץ, אז עשיתי פסק זמן ויצאתי מהבית והלכתי 10-15 דקות ושיתפתי עם מישהו בקבוצה טלפונית, ואז פירקתי עליו במקום לפרוק על אישתי ועל ילדיי"

"נורא חשוב שתהיה כתובת. מישהי שעוברת דבר כזה, חייבת להיות כתובת SOS - עכשיו אני במצוקה. אבל אין מה להתקשר למשטרה"

התייחסות למצוקה - מישהו רואה אותי, דואג לי ולא מוותר עלי

"עשינו פלייר לקבוצה שלי וכתבנו 'אתה לא לבד'. בלי שפיטה ובלי האשמה. לבד, דיכאון, בדידות, אלו התחושות החזקות שעולות אצל הגברים האלו"

"ההשקעה של המדריכים הכי עזרה. אתה רואה שהם משתדלים ומכל הלב, ואכפת להם ממך ורוצים שתצליח"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

ב"מ פלילי ∞ מרכז אלמ"ב

אין במרכז אלמ"ב תיעוד מסודר הנשמר לאורך זמן, על אף שפעמים רבות מדובר במידע מהותי להליכים פליליים

דו"חות נכתבים ונשמרים באופן פיזי ולא דיגיטלי ואינם ניתנים לאיתור. כתוצאה, תהליכים פליליים בהם יש צורך במידע חשוב להעמדה לדין אינם

"המטפלת כתבה הכל. הם היו אמורים לשמור שבע שנים דו"חות, אבל אין את הדו"ח שלנו. אני צריכה את זה עכשיו כי זאת הוכחה. אבל אם הם כתבו רק בדפים, ולא במחשב, וגרסו אז אין. אמרו לי ששווה להגיש תלונה ברווחה, אבל יש לי המון דברים אחרים"

מחלקת רווחה ברשויות המקומיות ∞ מרכז אלמ"ב

לא ברור מי מנהל את התיק ומי נותן כל מענה לעיתים, מטופלים. ות שהופנו ממחלקת רווחה לטיפול במרכז אלמ"ב יוותרו ללא מענה לצרכים אחרים הניתנים לרוב על ידי מחלקת רווחה. לא אחת, הניסיון לאתר מי הגורם האחראי על מה, מסתיים בהפניות של מרכז אלמ"ב לרווחה ולהיפך, ללא מענה ברור

"אחרי שהעו"סיות ברווחה הפנו אותי למטפלת, ופניתי אליהן, הן אמרו שהן כבר לא יכולות לטפל בי יותר ושהכל דרך אלמ"ב, אבל זה לא נכון, כי שם אומרים שזה לא שלהם"

מוקד 118 ∞ מרכז אלמ"ב

מחסור במידע מעודכן, רלוונטי ונגיש אודות שירותים הניתנים במרכזים השונים מקשה על ההפניה ומוריד מאיכותה במרכזים שונים מקבלים אוכלוסיות שונות ונותנים שירותים שונים.

כאשר לגורם המפנה (לא רק 118) אין את כל המידע הנדרש, היכולת שלו לכוון למענה המתאים ביותר ולספק הכוונה והכנה יורדת

מידע נדרש:

- + איזה שירותים ניתנים באיזה מרכז
- + כתובת המרכזים ואפשרויות הגעה
- + היכן יש זמינות תורים
- + מה צריך להביא/להכין (תז, טפסים, בדיקת קורונה וכדומה)
- + מי הגורם אליו צריך לפנות
- + מרכזים אשר אינם זמינים בזמן מסויים (בעקבות שיפוצים לדוגמא)

"לא כל המרכזים הסכימו לקבל להט"בים. אמור להיות במרכז גם אם אתה במערכת יחסים עם חתול עצבני. בפועל חלק מטפלים בשמחה, חלק מטפלים גם באחים שגרים יחד וחלק יגידו שאם זה לא בעל ואישה הם לא מקבלים - חוסר אחידות"

"אני לא יכולה לתת הפניה והסבר כי אין לי רשימה של מי עושה מה. אנחנו אמורים לעשות את החיבורים, ולא תמיד יש לנו איך. אני אפנה לאלמ"ב ואתפיל שיקבלו את כל המענים" (118)

היעדר העברת מידע בין 118 למרכזי אלמ"ב אודות הפניות ומעקב טיפול

בהיעדר העברת מידע ומעקב:

- + לא ניתן לוודא כי אלו שפנו, אכן הגיעו לקבל טיפול
- + אין אפשרות לייצר פנייה פרואקטיבית, אשר תסייע למנף את הפנייה הראשונית
- + מי שפנו וסיפרו את סיפורם, למוקדנית, צריכותים לעשות זאת שוב במרכז
- + לא ניתן לקיים תהליכי למידה

"היום אישה מתקשרת אני שומעת מה קורה ממליצה לה לפנות ליחידה למניעת אלימות במשפחה אם היא עושה את זה יופי ואם לא היא לבד. ויש מקרים שאני רוצה לומר לה תני לי את הפרטים ואני אחזור אליך"

"אני רוצה לדעת שיש מישהו בצד השני שקולט את הכדור. זה מתסכל אותי לעבוד ככה"

היעדר תהליכי עידכון וסינכרון בנוגע לפרסום של מעני חירום. על כן, אין היערכות מתאימה במוקד

"אין לנו תקשורת עם משרד הרווחה. יכולים מחר לצאת בקמפיין ענק למניעת אלימות, ולומר לנו את זה כשאינו לנו עו"סים בכוננות, ואנחנו לא יודעים מה הם אמרו"

תקציר מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט

רקע

מקלט הוא מענה קצה עבור נשים חסרות עורף משפחתי או קהילתי. כניסה אליו היא צעד דרמטי המחייב פרידה מהחיים המוכרים, והשלכותיה על התא המשפחתי, ועל אישה וילדיה בפרט, קשות. אחד האתגרים המשמעותיים בזירה זו נמצא בתהליך ההפניה למקלט. בנקודה זאת ישנו חוסר במנגנוני בקרה המוודאים כי מי שהגיעה למקלט אכן צריכה להיות שם, ושהגיעה תאפשר מרחב מוגן ובטוח עבורה ועבור השוהות בו.

במהלך הפנייה והכנה לכניסה למקלט

- + מיעוט פתרונות חלופיים מוביל להפנייה למקלט גם כאשר הוא אינו המענה המתאים לאישה וילדיה
 - + פחד מצד גורמים מפנים ממקרי אלימות קיצונית בחברה הערבית מוביל להפנית יתר למקלט
 - + בהיעדר מענה לגברים נפגעי אלימות, נפגעי אלימות יופנו לדירת מורחקים או לבית נעם
 - + בעת חירום, ההפנייה לא בהכרח תעשה על ידי עו"ס בעלת ידע רלוונטי. על כן נשים אינן מקבלות הכנה נדרשת שתקל עליהן את כניסתן למקלט
 - + מניעים לאי יציאה למקלט: פחד מפגיעה בשיגרת חייהן, תחושה כי מדובר בעונש, חשש מהחיים לאחר המקלט, חשש שילדיהן ילקחו, דימוי רע של המקלט והרווחה, לרבות בכל הקשור להשפעה על הילדים, הסבר מרתיע
 - + מניעים ליציאה למקלט: עליית מדרגה באלימות, הידרדרות המצב הכלכלי, הבטחה לטיפול רגשי, היעדר מוצא והגנה
- ## במהלך ההגעה למקלט והשהייה בו
- + נשים חוות תחושת כליאה ואובדן עצמאות ופרטיות
 - + חלק מהנשים, ובפרט בחברה הערבית, מגלות רק לאחר כניסתן כי רמת המסוכנות עלתה בשל הכניסה למקלט
 - + צורך בהחלפה מהירה של מקלט בשל שהות של מכרה/משפחה
 - + חלק מהגברים אינם מקבלים הודעה על כניסת נשותיהם למקלט ומגלים זאת בעת פנייה למשטרה על מנת לדווח על היעלמות משפחתם
 - + גברים חווים את קליטת נשותיהם ומשפחתם במקלט, ללא תהליכי בדיקה, ככזאת המקטלגת אותם כתוקפנים באופן חד צדדי
 - + הצעת טיפול לגברים, בזמן קבלת הודעה על מעבר של משפחתם למקלט, אינה אפקטיבית
 - + החיים ב"קומונה", לצד נשים מתרבויות שונות עם הרגלים שונים, מורכבים מאד

- + לצוות המקלט אין סמכות להוציא ממנו נשים המפגינות דפוסי התנהגות בעייתיים
 - + בהיעדר מענים מותאמים, נשים עם הפרעה נשפית או מוגבלות שכלית תיכנסה למקלט גם כן. דבר המשפיע על יתר הנשים והילדים השוהים בו (ראו מרכז אלמ"ב - בריאות הנפש)
 - + חוסר חיבור למטפלת רגשית ו/או לצוות המקלט מונע בניית אמון הנדרש לטיפול שיקומי יעיל
 - + תחלופת אנשי טיפול במקלט מקשה על הצלחת הטיפול ומחזקת תחושת חוסר וודאות
 - + מחסור במקלטים המציעים טיפול בשפת אם שאינה עברית
 - + מורכבויות היוצרות קשיים בליווי נשים היוצאות ממקלט בטרם עת: עזיבה ללא הודעה מוקדמת, חזרה לגורם האלים, מחלקת רווחה לא הכירה את האישה טרם כניסתה למקלט
 - + סיבות לעזיבה מוקדמת של המקלט: ירידה ברמת המסוכנות, נשים בעלות יכולות גבוהות מצליחות לשקם את חייהן, מערכת תמיכה בקרב משפחה או קהילה, כליאת הגורם האלים, חזרה לגורם האלים, קשיי החיים במקלט, חשש מאובדן מקום העבודה
 - + הארכת שהות במקלט מתקיימת לעיתים רבות כדי לאפשר רצף לימודי במסגרת החינוכית של הילדים
 - + חוסר מענים לנשים שרמת המסוכנות שלהן אינה יורדת במהלך שהותן במקלט
- ## הכנה וחזרה לקהילה
- + קיימת מורכבות בקביעת מקום מגורים לאחר היציאה מהמקלט בגלל צרכים שלעיתים נוגדים האחד את השני: רצון לגור בקרבת המקלט כדי להמשיך לקבל תמיכה מוכרת אל מול תחילת שיקום במקום המגורים החדש ואילו ציפים של הסדרי גירושין ומשמורת
 - + כשלים במעבר לטיפול הרווחה בקהילה - זמני המתנה ארוכים וחוסר וודאות - דווקא בזמן הקריטי של היציאה מהמקלט

- + סיבות לחזור למערכת יחסים אלימה או תלותית לאחר השהות במקלט: תלות כלכלית, בדידות ומורכבות החיים כאמהות חד הוריות
- + סיוע מוגבל בזמן בתחומי לימודים ותעסוקה, כשהמוכנות הרגשית לממשו טרם הבשילה
- + בחברות סגורות ומסורתיות ישנו קושי לשוב אל הקהילה לאחר קבלת סיוט ממערכות המדינה

ילדים במקלט

- + צרכים של ילדים ובני נוער אשר נחשפו לאלומות וכנסו למקלט: צמצום מספר המעברים בין מסגרות ומקומות מגורים, סיוע בחיבור לקהילה ולמסגרות חדשות, טיפול וליווי רגשי על אף התנגדות של האב

ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

- + עידכון המשטרה על שהותה של נפגעת במקלט תעשה רק במקרה בו הוגשה תלונה, או במקרי אלימות קשה במיוחד
- + מחסור בהגנה על נשים הנמצאות ברמת מסוכנות גבוהה במהלך השהות במקלט ולאחריו
- + מחסור בנתונים אשר יאפשרו לעקוב אחר כניסה ויציאה של נשים ממקלטים משפיע על מעקב, מניעה, הידרדרות וקבלת החלטות יעילה
- + היעדר תקשורת בין המקלט המטפל בנפגעת לבין הרווחה בקהילה במקרים בהם בן הזוג מטופל דרכה
- + מעקב פחות אחר נשים ללא ילדים החוזרות לגורם האלים בשל חוסר יכולת להפעיל את חוק הנוער
- + שוני בתנאי קבלה למקלטים, אשר אינו ידוע למוקד 118 (ולכל גורם מפנה אחר), מקשה על הפניה מתאימה למקלט
- + 'העברת המקל' מהמקלט לתכנית ההמשך 'דף חדש' מתחילה מאוחר מדי ומותירה נשים בהמתנה ברגע קריטי של עזיבת המקלט

תוכניות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

מפת הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט

נקודות הממשק שעוברים מקבלי.ות השירות לאורך כל התהליכים בדרך למקלט, כתוכו ולאחריו:

איתור, הפניה והכנה למקלט

1 יציאה מתוכנת/
חירומית למקלט

2 איסוף למקלט

3 ימים ראשונים במקלט

4 בן הזוג מעודכן כי
משפחתו במקלט

הגעה ושהייה במקלט

לא תמיד

5 חזרה הביתה לקחת דברים
בליווי משטרה

6 השהות במקלט

7 הארכת השהות
במקלט

הכנה וחזרה לקהילה

8 החלטה והכנה
ליציאה מהמקלט

9 שיבה הביתה/
דירות מעבר/
השתקעות מחדש

10 הרחבה אין על
ילדים במקלט

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט | איתור, הפניה והכנה למקלט

1

יציאה מתוכנת/חירומית למקלט

מיעוט פתרונות חלופיים מוביל להפניה למקלט, גם כאשר אין הוא המענה המתאים לאישה ולילדיה

מקלט מיועד לתת מענה קצה לנשים במצבי סיכון גבוה, ללא עורף משפחתי וקהילתי. הכניסה אליו גורמת לניתוק דרמטי מהחיים אותם הכירו הנשים וילדיהן, ולפגיעה בחופש התנועה, בתעסוקה, בלימודים ובעצמאות.

דוגמאות לחוסר התאמה בין צורך למענה:

- + רמת המסוכנות של הגורם האלים לא מחייבת התנתקות מוחלטת כפי שקורה במקלט
- + אישה וקוקה לפסק זמן כדי להתארגן ו"לנשום" לאחר פרידה, אך אין לה צורך בכניסה למקלט לטווח ארוך
- + אישה עם עורף משפחתי או קהילתי נשלחת למקלט, בעוד שיתכן שניתן היה לסייע ברתימת סביבתה
- + אישה וקוקה לליווי תומך וזמין במהלך פרידה על מנת להפיג חששות. בהיעדרו, היא עוברת למקלט

"חלק מהנשים עם בעל נרקמן או אלכוהוליסט, שלא יזו את עצמו לחפש אותה. אין סיכון כי היא מירושלים, והיא הגיעה לחיפה, והוא לא טורח לחפש אותה. עדיין יש משהו, אבל הוא לא אחריה. מבחינתי היא אישה שצריכה את העזרה ואת הליווי יותר מאשר את ההגנה הפיזית"

"אנחנו רואות שמציעים לנשים מקלט, אבל זה לא מתאים להן. אפילו נשים שרמת המסוכנות לא גבוהה, יכול להיות שהבעל אלים אבל יש לה משפחה שתוכל להגן אליה, ובכל זאת יצעו לה מקלט כי זה מה שיש"

פחד של גורמים מפנים מפני מקרי אלימות קיצוניים בחברה הערבית, מוביל ליותר הפניות למקלטים

נשים ערביות מתקשות מאוד לחזור למשפחה אחרי הפניה למקלט, מאחר והיא נחשבת פגיעה במשפחה, וכך מענה ההגנה הופך למכשול בפני שיקומה בהמשך

"הרבה פעמים האנשים בקהילה אומרים: 'אני לא יודע אם מסוכן או לא מסוכן'. אף אחד לא רוצה לחתום ולקחת אחריות, אז שולחים למקלט - מה שבטוח בטוח. מגיעות נשים שלא בטוח שזה היה המענה הנכון עבורן"

משך הזמן שאישה תמתין עד למעבר למקלט עלול להיות ארוך וקשה, ובמהלכו היא עלולה להתחרט

"זה אשכרה להילחם ברווחה, שעדיין לא קיבלה אותי, כדי שיבינו שהוא לא אמור להיות בתמונה, ושהשופט אסר עליו לדעת איפה הילדים נמצאים, ושאווי ואביו ותומנו אותו לעיר, כי אז הוא ידע איפה אני"

מחסור במקלטים מותאמי תרבות (כגון מקלטים המיועדים לחברה החרדית או הערבית) מוביל למצבים בהם נשים מחכות ובנתיים חיות בבית עם בן הזוג האלים

"בזמנו לא היה מקום במקלט. הייתי חצי שנה בהמתנה למקלט והמשכתי לחיות איתו" (חברה חרדית)

בעת חירום ההפניה לא תמיד נעשית על ידי עו"ס בעל ידע רלוונטי

במקרים מסוימים, העו"סים ות שגיגו לפגוש את האישה בתחנת משטרה, לא בהכרח יכירו ויתמחו במקרי אלמ"ב ובהפניה למקלט. כתוצאה, אישה עלולה לקבל הפניה לא מתאימה למקלט ולעבור למקלט ללא הכנה מתאימה.

נקודות אותן נשים לא הבינו לעומקן טרם הכניסה למקלט והופתעו לשלילה:

- + משך זמן השהייה במקלט
- + תנאי המחיה במקלט - אוכלוסיות, כללים ומגבלות
- + מטרות המקלט - הגנה ומתן טיפול צמוד לטובת שיקום
- + השפעה של מעבר למקלט על היחסים עם בן הזוג או הקהילה שלהן. נשים ערביות, לדוגמה, מתקשות לחזור לקהילה שלהן
- + השפעה על רמת המסוכנות מול בן הזוג
- + הכניסה למקלט יוצרת חשיפה שלהן ושל האלימות בפני הסביבה

"הפקיד מהרווחה מסביר את זה באופן קצת מעורפל, כי זה משתנה ממקלט למקלט מבחינת נהלים. לי לא היה ברור שזה לא משהו ליום יומיים, אלא משהו לטווח ארוך"

"יש את בתי החירום של אחרי שעות העבודה - שבתות, חגים, לילות. הכוננים שלא מכירים את האישה. הם לא מספיק מתוגמלים על ללכת לפגוש אותה, ואז אנחנו במצב שאין אינטימיק רציני"

"זה יכול להיות כל עו"ס: מהמחלקה, מהמרכז לאלמ"ב. זה יכול להיות גם עו"ס לקשישים, או כונן שלא מביין באלמ"ב. והעו"ס אמור להחליט אם להפנות למקלט או שיש אפשרויות אחרות"

סיבות בגינן נשים אינן מעוניינות לצאת למקלט:

- + יציאה למקלט מחייבת נטישה של המוכר והבטוח
- + הצעה לצאת למקלט נחווית פעמים רבות כעונש הניתן לאישה, במקום לגבר הפוגע, ולכן מייצרת אנטגוניזם וכעס
- + חשש מהחיים לאחר המקלט - כיצד יסתדרו כלכלית עם ילדים וללא מערכת תמיכה
- + חוסר הבנה מה המשמשעות של מקלט
- + חשש שילדיהם יחשפו להשפעות שליליות במקלט
- + חשש שילדיהן ילקחו מהן
- + למקלטים דימוי רע
- + קבלת הסבר מרתיע ומפחיד

"היא פחדה שהמקום הזה יכול לעשות לי דיכאון. היא הסבירה לי שיש שם נשים מכל הסוגים, לא תמיד נורמטיביות. יכולים להיות שם דברים מפחידים. לא כולן כמוך, שהולכות לעבוד כל בוקר! היא פחדה שיהיה לי קשה ואני אברח משם. זה הפחיד אותי להיות כלואה עם נשים שאני לא מכירה, ואני לא אצליח להסתגל לשם"

"מה שהם מציעים לך זה מקלט, ואם את לא רוצה, אין. למה אני צריכה לצאת למקלט, להיות בכלא, כשהוא זה שפוגע? הרווחה החתימה אותי על זה שאני מוותרת על מקלט והאחריות עלי"

"זה ללכת למשטרה ולבית, ומשם לעדכן את העבודה שאני למעשה באמצע החיים יורדת מתחת לאדמה. אשכרה מתחת לרדאר"

תוכנות
הגנה
אלמ"ב
מקלט
פוליו
משטרה
זרקורים
פרסונות

יציאה מתוכנתת/חירומית למקלט

מניעים של יציאה למקלט של נשים:

- + עליית מדרגה באלימות המובילה לסיכון הילדים
- + הידרדרות המצב הכלכלי (לעיתים כבר לאחר פרידה)
- + הבטחה לטיפול לה ולילדיה
- + תחושת היעדר מוצא והגנה

"הציעו לפני ולא הסכמתי. זה היה סוג של לחץ, כי גם אם נכנסתי ללחץ, ופתאום איבדתי את עצמי והגעתי למצב שאין לי כוח להתמודד, תוך יומיים עברתי למקלט"

"אמרתי: 'לא צריך', ואז הציעו ועברתי. זה כי ראיתי את הפחד של הילדים שלי כשהיו צריכים ללכת אליו"

"התפנית כי חיפשתי עזרה נפשית לי ולבנות שלי – כשאמרו לי שיש זה קנה אותי ולכן הגעתי"

"ההורים שלי עובדים ולא יכולים להגן עלי. אבא עובדים. בבית יש לו את הכתובת. ברגע שאני יוצאת מהבית, אני רואה אותו ואני חלשה מולו. הייתי צריכה להתנתק"

מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט | הגעה ושהייה במקלט

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

מרחבי מיפוי

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

2

איסוף למקלט

לעיתים הנסיעה למקלט היא נקודת שבר בה נשים מפנימות לראשונה את הפרידה מהחיים שהכירו ואת שעבר עליהן

 "זה לנסוע עם שלושה ילדים קטנים למקלט כשאת לא יודעת לאן את הולכת, מה הולך להיות איתך, איך זה אמור לעבוד. את רק יודעת שתיקחי בגדים לך וילידים, תז, פנקסי חיסונים ובגדי ים. את צריכה לאסוף את עצמך ולהגיע למקלט"

 "היא צריכה להיות במקום שהוא רחוק כדי שתוכל לנהל את החיים בלי שזה יאיים לחשוף אותה. זה שלב קשה"

 "זה היה כל כך קשה. הילדות היו קטנות ולא סיפרתי להן לאן הולכים. כל הדרך במונית בכיתי"

3

ימים ראשונים במקלט

עבור מי שלא זכתה בהכנה, הכניסה למקלט נחוות כמעבר חד בו היא מאבדת את עצמאותה ופרטיותה, ולכן חווה אותו ככלא
למרות שמרבית הנשים מסתגלות לאחר כמה ימים, ישנן נשים שעוצמת השינוי מוביל אותן לעזיבה של המקלט כבר בימים הראשונים

 "היה לי קשה שאין לי עצמאות. בהתחלה לוקחים לך את הטלפון, מגבילים אותך בשעות שבהן את יכולה לצאת. הבן שלי היה אבוד. בטלפון יש לו את כל המשחקים"

 "פתאום צריכה להכנס לחדר עם ילדיה. פתאום את נכנסת למקום שהוא חסוי. לחדר אחד עם הילדים. לסדר יום עם עוד נשים. החיים שלך עוצרים, ויש נשים שלא מוכנות"

 "צריך לדייק את הממשק של המעבר של אישה מהתחנה למקלט בחירום - בדיקת רקע - כדי שלא תגיע ביצת הפתעה למקלט"

נשים המחליטות לצאת מהמקלט מוקדם נמצאות לעיתים בסיכון גבוה יותר מאשר לפני שנכנסו אליו. ביתר שאת בחברה הערבית
עלייה ברמת המסוכנות נובעת מכך שכניסה למקלט שוברת את הסטטוס קוו בין בני הזוג, ומציפה כעסים ותסכולים מצד בן הזוג.

 "אישה שבעלה מאוד אלים נגדה, וכל הזמן היה בטוח שהוא בשליטה בסיטואציה, ברגע שהחליטה לעזוב את הבית, הגבר הרבה פעמים מרגיש שאין לו מה להפסיד. הרציחות בדרך כלל לא מתוכננות, וכשאדם מאוד אלים, ומרגיש שאין לו מה להפסיד, הוא מאבד את השליטה. אם היא חוזרת אחרי כמה ימים והוא עדיין לא רגוע, היא נמצאת בנקודה מאוד מסוכנת"

 "ואז כשאישה לא הבינה לאן היא מגיעה ורוצה לחזור, אנחנו בבעיה. כי מסוכן לחזור אחרי כמה ימים. אז ההכנה של אישה, להבין לאן הולכת, היא חשובה"

ישנם מקרים בהם עולה הצורך להעביר אישה למקלט אחר, כיוון שבמקלט שוהה קרובת משפחה או מכרה אשר יכולה לסכן אותה

הסיכון נובע ממצב בו אישה אחת תספר למשפחתה על מיקומה של אישה אחרת מבלי להתכוון, או לאחר שיבה לביתה כדרך להסביר, להצדיק או לכפר על עזיבתה שלה

 "בסיפורים של החמולות הערביות זה מאוד מורכב. יש נגיד שתי נשים מאותה החמולה, ואז יש חשש שהן יחשפו אחת את השניה. לפעמים זה ה"תשלום" שהן משלמות כשהן חוזרות הביתה - מספרות על השניה וכך זוכות לחזרה בטוחה"

מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט | הגעה ושהייה במקלט

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

מרחבי מיפוי

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

4

בן הזוג מעודכן כי משפחתו במקלט

רבים מהגברים אינם מקבלים הודעה על הגעת משפחתם למקלט ואינם מבינים היכן בת זוגתם וילדיהם

לעיתים הגבר יפנה למשטרה, והיא תהיה זאת שתעדכן אותו על פינוי משפחתו למקלט

 "לרוב, מי שיודיע לגבר ראשון זו המשטרה. הוא רואה שהיא נעלמה, פונה למשטרה, והם מודיעים לי"

לעיתים במפגשים עם גברים, צוות המקלט פולט אמירות "אגביות" המפחיתות מרמת המסוכנות של המקרה בגינו נכנסה האישה למקלט

כמי שחש עצמו נפגע מכניסת משפחתו למקלט, מסרים סותרים אלו מעצימים את ההתנגדות להחלטה על כניסה למקלט ואת הכעס כלפיה

 "כשפגשתי לראשונה את הבנות כי היה צריך לפגוש, היה מפגש מרגש עם עו"סית מטעם המקלט, ולפני היא תדרכה אותי ואת הילדות הגדולות – מותר לכם לשמוע הכל, רק אסור לספר את הכתובת, כי יש פה משפחות שבאמת נמצאות בסכנה, לא כמוכם"

לא תמיד
5

חזרה הביתה לקחת דברים בליווי משטרה

הצעת טיפול לגברים, בזמן קבלת הודעה על המעבר של משפחתם למקלט אינה אפקטיבית
גברים המקבלים הודעה על כך שמשפחתם במקלט, מקבלים באותה הזדמנות הצעה להגיע לטיפול. זאת בזמן שעצם ההודעה על משפחתם מעוררת סערות רגשות ותחושות האשמה הגוררת אנטגוניזם

 "קיבלתי יום אחד שיחת טלפון ממנהלת מרכז אלמ"ב. קיבלתי שיחה שאשתי ושתי בנותיי הקטנות נמצאות במקלט לנשים מוכות. כשהתחלתי לספר את הסיפור היא אמרה: 'בוא אלינו. נשלח אותך לטיפול לגברים מכים. אתה חייב טיפול'. אין לי בעיה לקבל טיפול, אבל על מה שאני צריך?"

 "זו לא דווקא הנקודה שהם מגויסים בה לעבודה. הם בדרך כלל כועסים. לא הרבה מגיעים"

קיים פער בין ההכרה של גורמי הטיפול ברמת הסכנה הגבוהה בה נמצאת האישה לבין המצב בו מצוי בן הזוג, אשר פעמים רבות לא מתנהלים נגדו הליכים פליליים וישנה רק המלצה לטיפול

 "המלצתי שהוא ילך לטיפול, אבל הפניה שלי היא ללא סמכות. אין כפייה"

השהות במקלט

40% מהנשים לא נשארות מעבר לחודש הראשון במקלט

החיים במקלט מזכירים חיים בקומנה - נוצרות מורכבויות באינטראקציות יומיומיות עקב חיים בעלי הרגלים שונים, ולעיתים קרובות מתרבויות שונות

"האתגרים שהן יותר מתעסקות איתם ביומיום - איך חיים בקומנה הזאת בגיל 40-20 או 50-60, אחת בתוך השניה. לכל אחת יש חדר עם ילדיה אבל המטבח, הסלון והחצר משותפים. בבית יש תורניות בישול וניקיון. יש סוגיה סביב איך מסתדרות יחד והקליקות שנוצרות או לא. זה אחד האתגרים הגדולים"

"לחרידות, עם כל האיסורים וההגבלות, זה באמת בלתי נסבל להיות עם נשים שלא מבינות בכשרות"

"לא יכולתי להישאר שם אפילו שהמצב שלי היה מסוכן. לא הסכמתי להיות ככה. פחדתי שם. היו נשים מבוגרות שהייתה לי הרגשה שפשוט זרקו אותן לרחוב, אז הן הגיעו לשם. למרות כל מה שעברתי לא יכולתי לשייך את עצמי לשם. נשארתי שם כמה ימים והלכתי"

לצוות המקלט אין סמכות להוציא ממנו נשים המפגינות דפוסי התנהגות בעייתיים

צוותים במקלטים חשים כי תהליכי הסינון בהפניה למקלט לא יעילים מספיק. לפיכך, מגיעות אליו נשים אשר התנהלותן עשויה לפגוע ביתר דיירות המקלט וילדיהן. לדוגמא, נשים אלימות מכורות לסמים.

עם זאת, יש להביא בחשבון כי הוצאה של אישה ממקלט בטרם עת היא פעולה מורכבת שכן אין מענים חלופיים אליהם ניתן להפנות אותה, וכיוון שלצוות אין המנדט לעשות זאת

"מגיעה אישה עם התמכרות, שיכורה או שצריכה להיגמל מסמים, או אישה שסובלת מבעיות נפשיות, ואז יש מופעים של התפרקויות רגשיות או אלימות. מצד אחד צריך לתת לה הגנה ומצד שני היא נכנסת למקום עם ילדים ונשים שצריכות לקבל מרחב מוגן וטיפול"

"יש לנו הרבה מנדט לקבל נשים. המנדט שלנו להעזיב נשים כמעט ולא קיים. אפילו במקרה של דברים שנראים לנו קו אדום - אלימות כלפי אישה אחרת. אם היא בסיכון, אי אפשר מעכשיו לעכשיו להגיד לה ללכת"

בהיעדר מענים מתאימים, נשים עם הפרעה נפשית או מוגבלות שכלית נכנסות למקלט, מה שמשפיע על יתר הנשים והילדים בו

כל מי שנמצאת במקלט היא בעלת פוטנציאל לתרום או לשבש את החיים המשותפים בו. נשים שהתנהגותן אינה בטוחה הנורמטיבי משפיעות על איכות החיים המשותפים של יתר הנשים והילדים במקלט.

אין לאן להעביר נשים אלו גם כאשר המגבלה ידועה.

אישה שתימצא במצב פסיכיאטרי אקוטי תישלח למיון, אך בסופו של דבר תשוב למקלט.

לעיתים, רק עם הגעתה למקלט, מאובחנת האישה כבעלת מורכבות נפשית או שכלית. זאת בשל הסיבות הבאות:

+ לעיתים הכנה למקלט אינה מעמיקה דיה - שאלות אודות אבחונים קודמים אמורות להישאל בהכנה למקלט. מי שיש לה בעיה מוכרת צריכה להישלח לאבחון עדכני בטרם כניסתה למקלט, כדי לוודא שהיא מאוזנת. בנוסף, עליה להגיע עם תרופות ו/או מרשם. אלו לא תמיד קורים

+ הבעיה לא היתה ידועה קודם לכן - אף גורם טיפולי לא הכיר את האישה טרם כניסתה למקלט, לכן לא היה מי שישים לב כי ישנה בעיה נפשית או שכלית. המקלט הוא המקום הראשון בו הבעיה עולה ומטופלת

"בסוף המקלט הוא מקום קטן. מיועד ל-12 נשים וילדיהן. בשביל שלא כל משוגעת תגיע ותהפוך את המקלט, צריך להגן ולמייין"

"אין מסגרת לאישה עם מוגבלות עם ילדים. המקלט הוא פח זבל"

חוקי הבית הנוקשים גורמים לחלק מהנשים לתחושת דיכוי

על אף שלרוב נשים מבינות ומסתגלות לחוקי הבית, תחושה של כליאה שחוו בתחילה, נותרת ומתחילה ליצור שחיקה.

לצד הצורך בהגנה ובשמירה על איוונים בין הדיירות, דיירות השהות במקלט לאורך זמן זקוקות להזדמנויות אשר יעצימו את תחושת העצמאות שלהן

דוגמאות:

+ תחושה חשופה ותחת פיקוח של הצוות לאורך כל שעות היממה

+ שעות מוגדרות ולא גמישות המותרות לאכילה

+ שעות בהן המקלט ננעל ואסור לצאת

"היה לי מקרה עם הבת שלי שלא הרגישה טוב והקיאה, ובלילה היא רצתה לאכול. ירדתי איתה למטבח לאכול והכוננית אמרה: 'מה פתאום? אסור לך לרדת למטבח'. לא הבנתי מה העניין. אני מבינה שיש כללים אבל יש יוצא מהכלל. מה קורה פה?"

"אני בהרגשה שלי, בגלל מה שקורה במקלט נסתר אז הצוות מרשה לעשות מה שהוא רוצה. הם אלימים כלפי ועושים איתי מה שהם רוצים כמו שהוא התנהג אלי"

"מקום של 24/7 רואה הרבה דברים. יש צוות שמטפל בילדים. יש כל הזמן צוות, ואת רואה אותה בכל הסיטואציות. עם חברות, בתורנות, את שומעת אותה כשהיא בחצר"

השהות במקלט

קשר מול בן הזוג

ההערכה ההורית של אמהות הנמצאות במקלט עבור דיונים בביה"מ אינה מאוזנת ביחס לזאת של אבות את הנשים במקלט רואים באופן רציף, בעוד שבגברים עוברים הערכה הורית קצרה של שעות בודדות באופן ידוע ומוגדר מראש

"הוא מגיע למרכז קשר והפגישות נהדרות במרכז קשר, כי זה רק שעה בשבוע. ומול זה אצל האישה רואים הכל וכל הזמן והכל מדווח. זה יוצר חוסר איזון במידע שמגיע לביה"מ. אף אחד מהם לא הורה מושלם, אבל לעו"ס לסדרי דין יכול להיות הרבה מידע לא טוב על האמא ומעט על האבא" (עו"ד מקלט)

בזמן שהותה של האישה במקלט, לרוב אין תהליך או גורם הנמצא בקשר עם בן הזוג

חוסר חיבור למטפלת רגשית ו/או לצוות המקלט מפריע בבניית אמון הנדרש לטיפול שיקומי יעיל

בדידות היא אחת הגורמים המרכזיים המובילים לחזרה לבן הזוג, על אף הדינמיקה האלימה.

יצירת קשר המבוסס על אמון עם המטפלת או המלווה, וליווי צמוד שלה מהווים תשתיות משמעותיות ביותר עבור נשים החשות בדידות. נדרשת תשומת לב רבה להתאמה בין מטפלת למטפלת, וגמישות לשינוי במידה ואין התאמה

"הכי הכי קשה היתה ההתנהלות עם העו"ס במקלט, שאם זה היה אחרת, זה באמת היה אחרת. זה היה ממש קריטי, כי ברגע שיש אדם מקצועי שיכול לעזור לאישה לצאת מזה, זאת הגדולה.

לא סתם הסטטיסטיקה אומרת שנשים חוזרות"

"נורא חשוב לאישה שהגיעה ממערכת יחסים קשה וממכרת והפחד משתלט, חשוב לה להרגיש שיש מערכת אמון. ברגע שהרגשתי שיש הנהלה שנותנים לנו על הראש ואין שיחה בגובה העיניים, אז השיחות הן סתם"

קבלת טיפול במקלט

מחסור במקלטים המציעים טיפול בשפת האם של נשים מקשה על תהליכי שיקום

מחסור בעו"ס דוברי אמהרית, ערבית ורוסית

"היא גם לא דוברת עברית, רק אמהרית. זה קשה. אני חושבת שבכל מקלט צריכים להיות אנשי טיפול דוברי אמהרית. הן היו מנהלות שיחות דרך גוגל עם העו"ס"

"שמים אותה במקלט עם אנשי טיפול שלא יודעים ערבית והיא לא יכולה לספר על הטראומה בשפת האם שלה. לפעמים זה מחזיר את אותה אישה לגורם האלים. היא תמשיך לסבול"

40% מהנשים לא נשארות מעבר לחודש הראשון במקלט

עזיבת המקלט מוקדם מהמתוכנן

תחלופת אנשי טיפול במקלט מקשה על הצלחת הטיפול ומחזקת תחושת חוסר הוודאות

"החליפו לי שלוש מטפלות. ראשונה עזבה, לשניה היה עומס או הביאו עוד מישהי. אחד הדברים שערערו אותי, זה שאין לי היציבות הזאת שאני כן צריכה"

מורכבויות היוצרות פערים בליווי נשים היוצאות ממקלט בטרם עת:

- + עזיבה ללא הודעה מוקדמת – המקלט אינו מספיק להכין תכנית טיפולית. בנוסף, האישה לא זכאית לליווי של 'דף חדש' ולמענק הסתגלות
- + חזרה לגורם האלים – אישה העוזבת את המקלט נדרשת לחתום על הצהרה כי היא לא תשוב לבן הזוג האלים. אי חתימה משמעותה ויתור על סיוע כלכלי ועל הפניה ל'דף חדש' להמשך ליווי. חוויה זו עלולה להוביל לתחושת דחיה כלפי המערכת המטפלות, ועל כן להתרחקות נוספת מצד האישה, מתוך תחושה ש'אין טעם' בקבלת הטיפול המוצע עם חזרתה לקהילה
- + חזרה לגורם האלים עם ילדים – הרעוּחה עלולה לאיים להפעיל חוק נוער כדי למנוע את חזרתם של ילדים למגורים עם הורה אלים. בפועל, מדובר בפעולה המחזקת את החשש מפנייה נוספת לרשויות
- + האישה לא היתה מוכרת לגופי רווחה במקום מגוריה לפני המקלט – דורש משאבים לאיתור האישה, אשר אינם זמינים תמיד לרווחה. לעיתים האישה אינה חוזרת למקום מגוריה הקודם, ואז לא ברור לאיזו מחלקת רווחה יש להודיע או שאין דרך לאתרה

"מחמתים כל אישה שהיא לא חוזרת אליו כדי להתחיל 'דף חדש' ולקבל סיוע כלכלי. לא חתמתי כי חזרתי אליו. אחרי שבוע מישהי יצרה איתי קשר מהרווחה ושאלה אותי מה שלומי והזמינה אותי לקבל המשך טיפול ואני סירבתי כי הייתי איתו. למה שאני אגיע לשם? לדבר על כמה הוא לא טוב ובעצם להיות איתו?"

מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט | הגעה ושהייה במקלט

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

6

השהות במקלט

עזיבת המקלט מוקדם מהמתוכנן

סיבות לעזיבה מוקדמת לאחר זמן ממושך במקלט:

- + הכניסה למקלט הובילה את בן הזוג לטיפול ו/או להתרחקות מהאישה
- + אישה בעלת יכולות גבוהות מצליחה לארגן את חייה במהירות ורוצה לחזור לעצמאותה
- + התערורות מערכת תמיכה מקרב משפחה/סביבה/קהילה
- + בן הזוג נשלח למאסר ולכן אינו מהווה יותר איום
- + בן הזוג מצליח לשכנע את האישה לחזור אליו ללא שינוי אשר יפחית את הסיכון
- + עזיבה עקב הקושי לחיות במקלט - תחושת אובדן שליטה וחופש
- + חשש מאובדן תעסוקה והיעדר רווחה ועצמאות כלכלית

"אנחנו רואים שאחרי חודש יש לא מעט (40%-35%) נשים שפורשות. חלק מהמסקנות זה לא רק לראות את החודש הזה כלקונה של המקלט, אלא להגיד שיכול להיות שזה צורך. יכול להיות שיש נשים שצריכות תקופת הסתגלות קצרה, עזרה בחיבור לעבודה, טיפול קצר מועד, ולפי זה לעשות תוכנית קצרת מועד"

"חלק לא מבוטל מהמקרים הוא השתנה, התחרט, בוכה לי בטלפון, אבא שלי חטף התקף לב ואמרו שאני חייבת לחזור.. חוזרות בלי תהליך. זה פלח שלדעתי מהווה גם חלק נכבד מהנשים בסיכון, וגם פלח שחוזר למקלטים"

"במקלט מאד קשה וגרוע, וגם איתו קשה וגרוע, אבל לפחות איתו אני חופשייה ובבית שלי. זה לבחור את הרע במיעוטו"

"אני לא יכולה לא לעבוד שנה. בזמן שהייתי במקלט קיבלתי אבטלה, אבל גם זה מוגבל. למרות ששולחים מכתב למעסיק, הוא לא באמת שמר לי את המקום ואז היתה קורונה.. ואז מה? אני אחפש עבודה בעיר שלא אגור בה?"

7

הארכת השהות במקלט

סיבות ומשמעויות להארכת שהות במקלט:

לעיתים שהותן של נשים במקלט מתארכת על מנת לאפשר לילדיהם רצף במסגרת החינוכית

"זה יכול להיות גם עוד קצת, כי האישה צריכה לצאת באפריל, אבל רוצים לתת עוד חודשיים לילדים שסיימו את בית ספר, ושלא תהיה להם עוד פרידה באותה שנת לימודים"

ישנן נשים שרמת המסוכנות שלהן נותרת גבוהה גם לאחר סיום התקופה המוגדרת במקלט, ואין עבורן מענה הולם עם יציאתן ממנו

נשים אלו וילדיהן נשארים במקלט לתקופה ארוכה יותר, לעיתים מבלי לצאת מסף דלתו. עבור חלקן, הזמן הממושך במקלט מוביל לירידה בהערכת רמת המסוכנות, והמשטרה מאשרת שרמת המסוכנות ירדה והן יכולות לעזוב את המקלט ולעבור לעיר לאחרת. נשים ברמת מסוכנות גבוהה רשאיות לקבל סיוע במעבר למדינה אחרת. זאת בתנאי שאין להן ילדים ו/או מוגבלות נפשית, ושיש להן השכלה ויכולת להתחיל חיים חדשים במדינה חדשה

ליתר אין שום מענה אחר

"זאת נקודת תורפה נוראית. נשים מהדרום - בדואיות או מרמלה לוד, יש המלצה חמה מהמשטרה על סיכון גבוה. הסיכון כתוב להן על המצח, אבל אין מה לעשות איתן"

לעיתים הצורך באבחון, עקב מצב נפשי מורכב של נשים, מוביל להארכת שהותן במקלט על אף השפעתן השלילית על אופי המקלט

מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט | הכנה וחזרה לקהילה

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

מרחבי מיפוי

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

8

החלטה והכנה ליציאה מהמקלט

הליווי של לשכות הרווחה ו'דף חדש' מתחיל לאחר היציאה מהמקלט, במקום בתהליך הדרגתי טרם היציאה

התחלת הליווי טרם היציאה מהמקלט תאפשר יצירת רצף מענים, וליווי אשר יסייע להפיג חששות ותחושות חוסר ודאות אצל האישה לקראת חזרתה לשגרה

 "יש את תכנית דף חדש". זה לא ממוש מספיק. היו צריכים להיות בקשר עם האישה חודש לפני שיוצאת מהמקלט. להגיע למקלט ולתכנן איתה את היציאה. הן נפגשות רק אחרי היציאה"

ישנן נשים החשות כי סיוע שהייתן במקלט נובע מעומס, ולא כיוון שכך נכון טיפולית

 "ממה שאני יודעת, ברוב המקלטים נשים נשארות שנה. במקלט שאני הייתי, גם בגלל הקורונה, היתה עליה בכמות הנשים, אז הן ממש מיהרו להוציא. אני הרגשתי שצריכה עוד זמן. דחקו אותי לפינה. אמרתי שאני לא אלחם להיות במקום שלא רוצים אותי"

9

שיבה הביתה/דירות מעבר/השתקעות מחדש

מורכבויות בבחירת מקום מגורים חדש:

+ הכתבה בנוגע למקום המגורים בשל הסדרי גירושין ומשמורת - החלטות אלו אינן מאפשרות המשך תמיכה של המקלט, מאחר והן מחייבות מקום מגורים שאינו בסביבתו. במקרים אלו ישנו קושי בבניית קהילה תומכת

+ דירת מעבר בסמוך למקלט - הדירה מאפשרת את תמיכת המקלט, אך משמעותה כי שיקום האישה וילדיה יחל במיקום שלא בהכרח יהיה ביתם הקבוע. מכך נזגר כי האישה וילדיה יחוו מעבר נוסף של מוקד חיים משמעותי בהמשך

 "נגיד החליטה להתגרש. הרבה פעמים בהחלטות גירושין היא צריכה להיות במרחק של מקסימום 30 קילומטר מהאבא. אז למעשה היא מתחילה להשתקע במקום רחוק ולא נכון"

 "היא מתחילה להתמקם בקהילה הזאת, הילדים בבי"ס. מתחילה להשתקע במקום שהוא למעשה לא יהיה המקום המשכי שלה"

סיבות הגורמות לנשים לחזור למערכת יחסים אלימה או תלותית למרות שהייה במקלט:

+ היעדר עצמאות כלכלית - לעיתים, נשים שאינן מצליחות להגיע לעצמאות כלכלית במהלך שהייה במקלט ואחריה מגיעות למצוקה כלכלית, בעקבותיה הן חוזרות למערכת יחסים בה יש להן תלות כלכלית בגבר, בין אם זו מערכת היחסים הישנה או חדשה

 "אין מספיק תמיכה בנשים אחרי המקלט. אומרים להן: 'צאו מהבית', אבל זורקים אותן. סיוע בשכ"ד, המקסימום זה 1,100 ש"ח, כי ישבה במקלט. מה עם היתר?"
(עו"ד מקלט)

 "כשאין לך איך לשלם שכה"ד את חוזרת"

+ תחושת בדידות ומורכבות החיים כאמהות חד הוריות - במקלט ישנה מעטפת של חברה, סיוע עם הילדים, ושחרור מהתעסקות בעול הכלכלי.

המעבר ממקלט אל חיים חדשים כאמהות חד הוריות, לעיתים בסביבה חדשה, ללא קהילה מוכרת ותומכת, מותירה נשים תחת מכשם לחצים הנובע מדאגה לילדיהם, עמידה בלוחות הזמנים שלהם, דאגה לכלכלתם ובמקרים רבים גם מאבקי גירושין

 "המחלה הכי קשה של נשים נפגעות אלימות שמנסות לצאת זאת הבדידות וחוסר מערכות התמיכה. בעייני, חסרים הגופים הממשיכים. אישה שיצאה מהמקלט ועשתה תהליך יוצאת לריק - לעיר אחרת ולבד. זה גורם לחזרה אל מערכת אלימה"

 "נותנים טיפול בתחנה לאלימות במשפחה, אבל קשה לה ללכת כי יש לה ילדים קטנים ואין לה מתי ללכת. 50% חוזרות כי מי יתן אוכל לילדים?"
(עו"ד מקלט)

 "למה חזרתי אליו? לא הצלחתי לסבול את המחשבה של להיות לבד. אני יודעת, זה מוזר. זה כמו התמכרות"

 המקלט, כשמגיעים אליו בהתחלה מוריד את עניין ההישרדות. יש לך קורת גג ואוכל, ואז ההישרדות היומיומית זה בצד"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

מרחבי מיפוי

פילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מיפוי הליך הפניה, שהיה ויציאה ממקלט | הכנה וחזרה לקהילה

9

שיבה הביתה/דירות מעבר/השתקעות מחדש

ישנם מצבים בהם נוצרים כשלים במעבר של נשים מהמקלט ללשכת רווחה במקום מגוריה החדש. זאת בזמן שבו הליווי שלהן קריטי

אישה היוצאת ממקלט עוברת לטיפול הרווחה במקום מגוריה החדש.

לעיתים קרובות, נשים אינן יודעות מהי המחלקה אליה הן אמורות לעבור ומי העו"ס המטפלת בתיק שלהן.

הזמן בו נשים יוצאות מהמקלט לחיים עצמאיים, הוא שלב קריטי לביסוס תחושת מסוגלות אישית, שכן היעדר תחושת מסוגלות מוביל רבות מהן לשוב אל מערכת יחסים אלימה, מתוך תחושת תלות וחוסר אונים.

בפועל, פעמים רבות הן נתקלות בשירות שאינו יוזם פנייה אליהן, ושאינו מחכה להגעתן:

- + היעדר מענה טלפוני המחייב הגעה פיזית
- + מענה אשר מעביר אחריות בין גורמי טיפול שונים
- + הבטחות שיחזרו אליהן אשר לוקחות זמן רב או שאינן מתממשות

במקרים רבים, הצוות במקלט ובמעני ההמשך מתקש גם הוא לסייע לנשים לאתר את הגורמים הרלוונטים עבורן ברווחה ולהגיע אליהם

"אני לא מחוברת אפילו ברמת מערכות המידע למחלקות, אז אני צריכה למצוא את הדרך לאן אישה שייכת. לאיזו מחלקה, לאיזה רשות, מי העו"סית שלה? אני צריכה לדעת לא מה כתבו עליה, אלא מי הגורמים שאליהם אני צריכה לפנות או האישה צריכה לפנות. אישה שיש לה או אין לה אונתנו, זה מה שהיא צריכה לעשות בעצמה"

"יש לנו נשים בלי חלב במקרר ובלי לחם, אבל המחלקה לא עונה"

10

ילדים במקלט

ילדים ובני נוער אשר נחשפו לאלומות ועברו למקלט נותרים לעיתים ללא מענה לצרכיהם הרגשיים

אותם ילדים חווים קטיעה דרמטית בחייהם – ניתוק מאביהם, מהסביבה החברתית, ממקורות תמיכה, מדמויות משמעותיות, ממסגרות ועוד. הם חווים משבר רגשי בזמן שההייה במקלט, ולעיתים מפתחים קשיים רגשיים ולימודיים הממשיכים איתם לאחר היציאה ממנו.

ישנו צורך במענים לצרכיהם היחודיים:

- + צמצום מעברים וחיבור לקהילה ולבי"ס החדשים

"שיהיה לו מישהו לדבר איתו. בבי"ס לא יודעים על מה שעבר"

"צריך לדבר עם הילדים, וקשה להם לקבל את זה שיוצאים מהבית. אין ילד שאוהב זה"

- + ליווי וטיפול רגשי –

לעיתים לא ניתן מענה טיפולי לילדים בשל התנגדות האב, התופס את המקלט כמוטה נגדו

"בסופו של דבר, הילדים גדלים מהר אחרי דבר כזה. הם כאילו נדרשים. הילד שלי פתאום מדבר כמו מבוגר. הילד מרגיש צורך לגונן על האמא אז הוא מבגר את עצמו. אני חושבת שזה דבר שלא צריך לקרות. הייתי רוצה שיהיה להם עכשיו מענה נפשי"

"הילדה הקטנה שלי לא קיבלה בהתחלה טיפול כי האקס שלי לא הסכים לטיפול, וצריך את ההסכמה שלו. הגדולה לא הסכימה וחבל, כי היא ממש היתה צריכה את זה"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פוליו
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

דף חדש ∞ מקלט

'העברת המקל' בין מקלט לבין תכנית ההמשך של 'דף חדש' מתחילה מאוחר מדי

במקרים רבים, ההעברה להמשך טיפול מתבצעת רק לאחר שאישה כבר יצאה מהמקלט, בשל דרישה להתחיל תהליך רק אחרי שלאישה יש דירה, וניתן לדעת היכן תגור. המשמעות היא שנשים יוצאות לחייהן העצמאיים, והליווי (המשך הטיפול) מגיע מאוחר מדי, ולא בזמן בו הוא נדרש במיוחד, כאשר הן צריכות לגבש תחושת מסוגלות

"הכי חשובה היא המסירה המיידית למישהו שהוא לא האקס. מישהו שאפשר להתקשר אליו ולומר הסתבכתי, אני לא יודעת מה לעשות ולקבל פתרון ... כדי לא ליפול ל'אני לא יודעת ולא מסוגלת לבד' אם אנחנו לא שם, מישהו אחר יהיה"

מוקד 118 ∞ מקלט

שוני בתנאי קבלה למקלטים אינו מועבר למענה החירומי, ומקשה על יצירת הפניה מתאימה למקלט

משטרה ∞ מקלט

המשטרה מעורבות ומקבלת דיווח על כך שאישה במקלט או שיצאה ממנו, רק במקרים בהם הוגשה תלונה על אלימות, או במקרים של אלימות קשה במיוחד

צורך בליווי הגנתי במהלך השהות במקלט ולאחריו

+ קיים קושי בקבלת ליווי בעת יציאה ממקלט לטובת דיונים בביה"מ אזרחי ו/או פלילי. ההתנהלות במקרים אלו משתנה בין תחנות שונות. לעיתים ההיענות היא על בסיס היכרות אישית ולא כנוהל מערכתי

+ עיכובים בהפעלת נוהל 'אורות אדומים' לאחר יציאה ממקלט

"היתה לנו אישה שיצאה ונרצחה במרכז הכפר שלה בשער על דיון הגירושין. עוד מהמקלט שמעתי את השיחות עם המשטרה - ויכוחים על מי ישים מצלמות, מי יתקין ומי ישלם.. מדובר על נשים דלות אמצעים - ככה מגנים על אישה?"

"כשהייתי במקלט, שמו אותי באורות אדומים. שאלתי: 'מה אחרי המקלט?' אמרו שזה עובר אוטומטית, וזה לא עובר אוטומטית. שבועיים עומד רכב מוזר בכניסה ומצלם, והרגיש לי שהוא עוקב ואני לא באורות אדומים ואין עם מי לדבר. אני פונה למשטרה ואין עם מי לדבר"

מחלקת רווחה ברשויות המקומיות ∞ מקלט

אין נתונים נגישים ומידע מסודר המאפשרים מעקב אחר נשים הנכנסות למקלטים, ואחר מה שקורה איתן לאחר יציאתן מהמקלט

אישה עשויה להגיע לכמה מקלטים בזה אחר זה, אך המקלט החדש יעודכן על כך רק על בסיס היכרות אישית של מנהלות המקלט אחת עם השנייה, או על בסיס דיווח של האישה. בהתאמה, אין התערבות מניעתית או למידה מערכתית אודות אפקטיביות ההחלטות המתקבלות

"אני לא יודעת לומר כמה חוזרות. יכול להיות שאישה שיצאה ממני לפני X זמן, בין אם היא יצאה לבן הזוג או בתור הצלחה לדירה משלה, יתכן שחודש או שנה אחרי זה, היא תגיע למקלט אחר, ואז אני אדע מזה רק אם מנהלת המקלט תתקשר להגיד: 'היא אצלי ושמעתי... יכולה לתת לי מידע עליה?' גם המנהלות מתחלפות, אז לא כל אחת תכיר את מי שהיתה אצלה לפני חמש שנים"

"אם היינו כולנו עובדים ועובדות עם אותה מערכת, והמידע נאגר במקום אחד, ולא נאסף במקומות שונים ובאופנים שונים... יש מקומות שהמערכות לא ממוחשבות ועדיין כותבים דברים על נייר"

"אני לא יודעת עד כמה יש מעקב אם יצאה ממעגל האלימות. אין לנו מספיק נתונים, גם לא על כמה נשים נכנסות למקלט"

היעדר תקשורת בין המקלט האחראי על הטיפול באישה לבין הרווחה בקהילה, האחראית על הטיפול בגבר במידה והוא בטיפול

"הגבר הוא דמות נוכחת נפקדת במקלט. הוא נוכח אבל אין מולו ממשק ישיר"

לאחר חזרה של נשים לגורם האלים, מעורבות הרווחה גבוהה יותר כאשר יש ילדים. זאת בשל האפשרות להפעיל את חוק הנוער, המחייב את בני הזוג בנוכחות הרווחה. אלו לא מתקיימים אצל נשים ללא ילדים

תקציר מיפוי הליכי משפט פליליים

רקע

מערכת המשפט והענישה היא נקודת קצה ומשבר עבור מקבלי.ות השירות, והזירה המרכזית בה המדינה מחייבת תהליכים טיפוליים.

מקבלי.ות השירות מגיעים.ות אליה מטווח רחב של רמות מסוכנות. לאופן בו מערכת זו ממיינת, מאבחנת, מזהה ומגיבה לכל מקרה יש השפעה עמוקה על תהליך שיקום של נאשמים.ות. שגיאות, תחושות חוסר ביטחון והארכת תהליכים פליליים עלולים להפוך את ההליך הטיפולי ממיטיב ומשקם, למדרדר ומעורר אנטגוניזם.

בזמן שהנאשמת.ת נמצאת.ת במעצר כ"עצור ימים"

+ מחסור בתמיכה רגשית בשיאו של משבר אישי

במהלך קיום ההליכים המשפטיים - כאשר הנאשמת.ת משוחררת.ת בתנאים מגבילים

- + חלופות מעצר במרחק רב ממקום המגורים של חשודה.ת מקשה על עבודה סדירה ומוביל לאנטגוניזם
- + מחסור בטיפול רגיש תרבות ושפה פוגע ביעילות הטיפול ובהעמקה בו
- + אי הלימה בין חומרת האלימות בגינה החשודה.ת עומדת.ת לדין לבין תדירות הטיפול במרכזי אלמ"ב (חד שבועי)
- + טיפול באלימות במנותק מהתמודדות עם התמכרות ומחלת נפש

במהלך תקופת ההליכים המשפטיים - כאשר הנאשמת.ת עצורה.ת עד תום ההליכים

- + תנאי שהייה משפילים במעבר בין המעצר לדיונים בביה"מ
- + עצורים.ות חשים.ות כי ביטויים של משברים רגשיים, הנפוצים בעת המעצר ובדיונים, זוכים ליחס של ביטול עיכובים במתן מענה רגשי ותרופתי
- + קושי להתמסר לטיפול קבוצתי. בין היתר כיוון שנוכחותם.ן של אחרים.ות נחווית כאלימה ומאיימת
- + אסירים.ות ממשיכים.ות לאיים על הנפגעת.ת מתוך המעצר בעזרת גורם שלישי באמצעים כלכליים ודרך אי תשלום מזונות ואי חתימה על אישורים נדרשים לילדים
- + יציאתו של החשודה.ת מהבית למעצר מובילה לקשיים כלכליים והוריים, שבהיעדר סיוע מהיר מובילים חזרה לזוגיות האלימה
- + תנאי המאסר אינם מאפשרים קשר בין אסירים.ות לילדיהם.ן בסביבה המרגישה בטוחה ולכן מובילים לנתק

במהלך ריצוי תקופת העונש

- + במקרים של עונש שאינו מאסר, ישנו קושי לשקם את החיים תחת העומס הנוצר משילוב של חלופת מעצר, עבודה וילדים
- + אסירים.ות המרצים.ות תקופת מאסר קצרה זוכים.ות לתהליך שיקום קצר אשר אינו מספיק על מנת לשנות דפוסי אלימות וחזרה לקהילה
- + טיפול בעת מאסר נחווה כסביבה מאיימת שאסור להפגין בה חולשה או לשתף עמה פעולה
- + חרף יעילותה של מערכת השיקום בקהילה בהורדת רמת מסוכנות, רוב אסירים.ות אלמ"ב לא עוברים.ות למסגרות שיקומיות בקהילה במקרים של שחרור מוקדם (תקופת שלישי)
- + מחסור במעני שיקום בקהילה המותאמים לאסירי.ות אלמ"ב וחשש מרמת מסוכנות גבוהה בטווח הקצר מובילים לפסילת אפשרות לשחרור מוקדם
- + הוסטל מפתחות הוא המקום היחיד המציע טיפול זוגי ומשפחתי ומאפשר שיקום הוליסטי

לאחר ריצוי העונש

- + אסירים.ות שעברו טיפול מוצלח בכלא, חוששים מחזרה לדפוסים אלימים בהיעדר תמיכה, בעיקר בחברות סגורות ומסורתיות
- + נפגעות.ות החוזרות.ות לגורם האלים לאחר השחרור, נוטות.ות לוותר על הגשת תלונה נוספה במידה והאלימות חוזרת
- + במהלך כל תקופת ההליכים המשפטיים והמאסר, אין ליווי לנפגעת.ת
- + קושי בשמירה על דפוסים לא אלימים לאחר חזרה לבתן זוג

השלכות הנובעות מהליכי משפט ממושכים

- + חוסר ודאות במשך זמן רב מוביל לפגיעה בשיקום
- + תחושת אנטגוניזם וחשדנות כלפי המערכת וכלפי הטיפול בשל תחושה של ענישה ללא הוכחת אשמה
- + קושי ברתימת הנפגעת.ת למתן עדות בעת הליכים פליליים

השלכות של הליכים פליליים על הטיפול הרגשי

- + תפקידו.ה של קציני.ת המבחן משלב בין היותו גורם טיפולי להיותו גורם מפקח בעל השפעה על ההליך הפלילי. השילוב מוביל לתחושת היעדר מרחב טיפולי בטוח
- + עו"ד מנחים.ות חשודים.ות כיצד להתנהל מול קציני.ות מבחן בכדי לקבל תוצאה רצויה בביה"מ, וכך משפיעים.ות על יעילות הטיפול

ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

- + חוסר אחידות בהודעה לנפגעות.ות על שחרור מוקדם של הפוגעת.ת
- + חוסר נגישות למידע, ומידע לא מעודכן במערכת מנ"ע עקב מידע חסר, שינוי מקום מגורים, שחרור מנהלי ועוד
- + כתיבת תסקיר על ידי קציני.ות מבחן נעשית ללא גישה למידע מהותי אודות החשוד, ומתבססת על המידע שהוא בוחר לספק
- + ועדת אלמ"ב מקבלת החלטות בנוגע לחופשות מהכלא ושחרור מוקדם בלי להיעזר במידע המקיף הנאסף על ידי קציני.ות המבחן
- + מחלקות הרווחה בקהילה אינן מיועדות על חשודים.ות במעצר ועל שחרורם.ן, ועל כן אינן מלוות את משפחתם.ן

תוכניות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

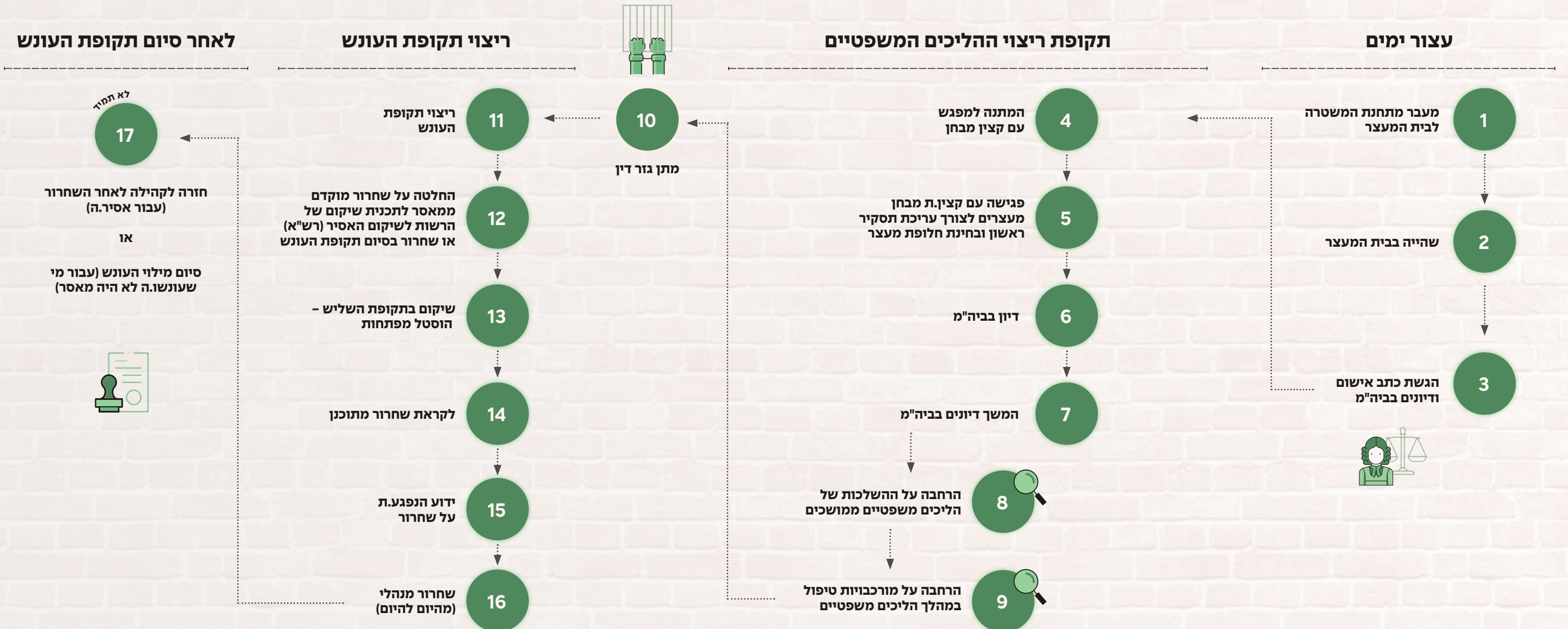
זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

מפת הליכי משפט פליליים

נקודות הממשק שעוברים מקבלי.ות השירות לאורך התהליכים הפליליים:

1

מעבר מתחנת המשטרה לבית המעצר

2

שהייה בבית המעצר

החשודה נמצאת במשבר, בעוד המערכת רואה בזה אסירה לרגע, לכן אין מענה רגשי החשודה נמצאת בחוסר ודאות, תחושת פחד וניתוק מעוגני חייו, בעוד מערכת בית המעצר רואה בזה אסירה לרגע ומתייחסת רק לנטיית אובדניות ולמצבים פסיכויים

"מבחינת המערכת, יש חוסר ודאות אם ישאר. הוא "אסיר ראי זמני". לא מתייחסים אליו כמישהו שנשאר. אין התערבות טיפולית"

3

הגשת כתב אישום ודיונים בביה"מ השופטת מחליטה על התנאים עד גזר הדין - עצורה עד תום ההליכים או משוחררת תחת תנאים. לרוב השופטת מפנה לשירות מבחן לעריכת תסקיר ובחינת חלופות מעצר

לעיתים, הדרך בה מפרשת שופטת תלונות משתנות של נפגעת היא כסממן של חוסר אמינות, בעוד הסיבה לשוני טמונה באופן ההדרגתי בו מתפתחת הבנתוה של אדם כנפגעה אלימות וזיהוי המצבים האלימים שהיו

"היה לי תיק של אלימות במשפחה שהחלטתי לזכות כי המתלוננת לא הייתה אמינה בעיני והנימוק היה שהיא התלוננה מספר פעמים, התלונה הראשונה שלה כללה דברים חמורים שהיא טענה שעשה לה ולילדים, ואז הגישה עוד שתי תלונות שאמרה שאנס אותה. המשטרה הגישה תלונה רק על האלימות במשפחה ולא על האונס. אני בזמנו לא הבנתי כמה שזאת בושה לספר, ושלווקח זמן לספר על אונס, בהתחלה הן לא יודעות שזה נחשב אונס"

"עבור אנשים שנהגו באלימות זוגית המעצר הוא משבר אקוטי. אנשים שנעצרו הם אנשים שברגע אחד הוצאו מתוך המיטה החמה שלהם, הבית, העבודה. הם לא רואים את הילדים, את בת הזוג, לא ברור להם מה יקרה עם העבודה שלהם"

4

המתנה למפגש עם קצין מבחן

משוחרר: ת. בתנאים מגבילים

עד שקצין.ת מבחן מעורב אין גורם מפקח
זו תקופה שבה רמת המסוכנות עלולה לעלות, אך יכולים לעבור ארבעה חודשים עד למפגש ראשון של נאשם.ת עם קצין.ת מבחן. ישנו מחסור בקציני.ות מבחן, ומי שמשוחרר.ת בתנאים מגבילים נמצא.ת בעדיפות נמוכה יותר ביחס למי שבמעצר

 "חלק מהנשים שנכנסו לרמת מסוכנות גבוהה, זה היה כי גברים נעצרו לשלושה שבועות, ואז שמו אותם במעצר בית עד המשפט. הם הפרו את מעצר הבית והגיעו ופרקו את האישה"

 "אם הוא לא מוכר לאיזושהו גורם טיפולי בקהילה או לא יהיה מעקב אחר המצב (רווחה, אלמ"ב), במשטרה לא יודעים שהשתחרר ולא יודעים שהופנה לקצין מבחן. מבחינתם הטיפול בתיק הסתיים והועבר לתביעות"

 "הוא אומר לי שהוא חוזר הביתה. אמרתי: 'בתנאי שאתה תגיד לביה"מ שלא תיגע בי ולא יקרה לי שום דבר'. הוא אמר שבסדר. אחרי כמה זמן חזר להתנהג אותו דבר. סגר אותי בבית עד שלא אעשה מה שהוא רוצה (מיני). זה המשיך עד שברחתי למקלט"

עצור: ה. עד תום ההליכים

דחיית מפגש עם קצין.ת מבחן מובילה לכך שנאשם.ת נמצא.ת בבית מעצר מספר חודשים עד שמוצעת לו.ה חלופת מעצר. תקופה בה נחווים משברים נפשיים עמוקים
בתקופה זו הנאשם.ת שוהה בסביבה אלימה, מנותקת מהמוכר ומילדיה.ו ועם מיעוט מקורות תמיכה

 "השופט נותן לשירות המבחן שלושה שבועות להגיש תסקיר, אבל אנחנו מבקשים דחיות, ואז יכול להיות חודשיים שלושה שהוא עצור עד שמתחרר"

 "האסיר בחוסר ודאות – לא יודע כמה זמן, מה יהיה במשפט"

 "יש לך עו"ס בקטנה. שואלת אותך: 'מה שלומך?', אתה אומר שאתה רוצה לדבר עם הילדים. היא אומרת: 'תנסה לתפוס את הטלפון הציבורי בחדר עם עשרה אנשים'"

 "עצור עד תום ההליכים – הכי קשה היה בהתחלה. היו לי כמה נסיונות התאבדות. הבנתי מה עשיתי והיה לי קשה לקבל את זה עם עצמי, להשלים עם זה, וגם אני מנותק מכל מה שאני מכיר, וחי ביקום מקביל. הגעתי למסקנה שאני לא צריך לחיות יותר, ופשוט הייתי נעול על המטרה הזו"

5

פגישה עם קצין.ת מבחן מעצרים לצורך עריכת תסקיר ראשון ובחינת חלופת מעצר

לעיתים, קטיעה דרמטית בשגרת חיים המתרחשת בעת מעצר מובילה להכרה בבעיה ולרצון בשינוי אולם ככל שהזמן עובר המוטיבציה לשינוי קטנה
לכן במקרים רבים, כשקצין.ת המבחן מגייס.ת לטיפול לאחר מספר חודשים, הנאשם.ת מרגישה שהטיפול כבר לא רלוונטי

 "אדם יכול להיות מופנה לאבחון ולחכות, ואז יעברו שמונה חודשים עד שנראה אותו. בשלב הזה יש קושי, כי ברגע שאדם משוחרר קשה יותר לגייס אותו לטיפול"

 "לפעמים אדם צריך לעבור בתהום כמו ביקור בבית מעצר בשביל להבין שההתנהגות שלו מבהילה"

6

דיון בביה"מ לאחר הגשת תסקיר שופט.ת מחליטה על התנאים עד גזר הדין: מאסר או שחרור בתנאים מגבילים

נפגעותים רבים.ות לא יעידו בביה"מ עקב חשש מיחס ביקורתי, מאיים ומשפיל מצד עו"ד של החשודה. יחס זה ניתן בעת שהנפגע.ת נדרשת להעיד על תכנים כואבים. לכן מתן העדות נחוזה לעיתים כמשחזר תחושות טראומטיות

 "שאלו מהתביעות אם אני מוכנה להגיע להוכחות. אמרתי שאני לא מוכנה. זה אומר שעו"ד שלו שואל אותי שאלות. סרבתי, אני לא במצב רגשי להתעמת"

 "עו"ד בביה"מ אלימים. הם יכולים לשקר שקרים עליך. לפעמים מאמינים להם ונותנים להם מקום. זאת עוד מסכת אלימות מילולית. מפחידים במבט עלי"

המשך דיונים בביה"מ (לעיתים נעשה הליך גישור פלילי מול שופטת נייטרלית) < הכרעת דין < המתנה לתסקיר שני של קצין.ת מבחן

מחסור בטיפול רגיש תרבות ושפה פוגע ביכולת התקשורת של החשודה עם הדמות הטיפולית ובאפשרות ליצירת קשר בטוח ותומך המוביל לשיקום

"יש מחסור בעובדים דוברי שפות, בעיקר ערבית - גם בשירות המבחן וגם במסגרות בקהילה - ולא תמיד ניתן להנגיש טיפול מותאם שפתיית, וגם בהיבט התרבותי"

טיפול שהשתתפות בו היא בגדר חובה, המתקיים בשעות עבודה סטנדרטיות ובמרחק רב ממקום המגורים, מוביל לקושי כלכלי המוסיף ללחץ הרגשי ועלול להוביל לאנטגוניזם כלפי הטיפול

במקרים בהם חשודה הוצאה מהבית, ובמקביל מחוייבת לשלם מזונות, נוצרת מצוקה כלכלית

"שירות מבחן - לא היה לי נח להגיע לפתח תקווה כי זה מאוד רחוק ולא יכולתי לעבוד ביום הזה בגלל השעה. התחננתי שיעבירו את השעה כדי שאוכל לעבוד אבל היא אמרה שאי אפשר"

למרות שרמת הסיכון של מרבית הנאשמים.ות דורשת טיפול אינטנסיבי, בפועל רבים.ות מטופלים.ות במרכזי אלמ"ב המספקים מענה טיפולי בתדירות שבועית בלבד

"בשל היעדר משאבים וזמינות לטיפול, ההחלטה היכן יטופל האדם - שירות מבחן או שירותי הרווחה בקהילה - לא תמיד מצליחה להיות מותאמת לצרכים ולרמת הסיכון"

"מרכזי אלמ"ב בקהילה מתאימים לשיעור נמוך מהגברים המגיעים לשירות המבחן, מאחר שהם מותאמים לגברים ברמות סיכון נמוכות הזקוקים למענה פחות אינטנסיבי מזה שנדרש במרבית המקרים המגיעים לשירות המבחן"

מקרים של תחלואה כפולה אינם מקבלים טיפול מותאם המספק מענה גם להתמודדות עם התמכרות או עם מחלת נפש. על כן הטיפול באלימות נותר מנותק ממכלול הבעיות ובעל יכולות השפעה וסיוע מוגבלות

"חלק לא מבוטל מהמופנים לשירות מבחן סובלים מתחלואה כפולה או התמכרות או קשיים נפשיים או הפרעות אישיות, לצד אלימות וזוגית. בהקשר זה, אחד החסמים הוא שאין מסגרות טיפול משולבות להתמכרויות ואלימות זוגית ואין מענים מתאימים לגברים עם מוגבלות, הפרעות אישיות ומחלות נפש פעילות, בהן נדרש טיפול משולב ומודולרי"

לעיתים בתקופת ההליכים המשפטיים, כשחשודה משוחררת, הנפגעת ממשיכה לחוות איומים והטרדות

"הוא שולח אנשים, מתקשר לפעמים, מאיים.. בהתחלה היה מגיע מתחת לבניין. אני חייה בפחד"

"צריך לחצן מצוקה או מצלמות. זה מאוד מרגיע. כספית, לי אין יכולת. אישה חייבת את זה. זה כרגע מה שחסר לי"

במקרים רבים אסירים.ות חשים.ות כי השינוע לדיונים בביה"מ נעשה בתנאים לא ראויים ומשפילים. תנאים אלו מובילים לתחושת התשה ואי יכולת הצגה עצמית בפני השופט.ת כפי שהיו רוצים.ות

"ללכת לדיון זה סבל. שמים אותך בתא כמו דיר חזירים. זורקים אותך לשם ל-12 שעות. אסור לעשן, בודקים אותך, מאוד קשה.. ואם זה במקום רחוק, לוקחים על משאית"

"אני עולה מול שופט אחרי שאני ער מחמש בבוקר ולא אכלתי כלום כי האוכל מקולקל"

"הסיוט של כל עציר ועציר זה לעבור לביה"מ. מעירים אותי בחמש בבוקר. כולם רבים על שלושה מעילים כי מקפויאים את המרתף. נוקשים שיניים ונלחמים על כל מעיל. אתה רקוב במרתפי ביה"מ עם סנדוויצ'ים מקולקלים ומלוכלכים"

במהלך דיונים בביה"מ אסירים וות חשים. ות לעיתים שאמירות, בקשות וביטויים של משברים רגשיים עלולים להתפס על ידי שופטים וסוהרים. ות כניסיונות להתחמק מאשמה או להציג מיצג שוא, והם מובילים ליחס משפיל ואף אלים כלפיהם.

"הייתי בדיון בבית משפט ונכנסתי להתקף חרדה. אני חי מהתקף להתקף, והתחלתי להרגיש מחנק על דוכן האשמים. רעדתי והתמוטטתי על הרצפה והשופט אמר: 'מה קורה פה? אז נחשון, תוציאו אותי. שלא אבייש את ביה"מ.. גררו אותי החוצה ושפכו עלי מים. הארכת מעצר כשאני מפרפר – שאפסיק עם ההצגות. קצת מים והחזירו אותי למרתף – חדר מבטון קפוא כשאני מפרפר בהתקף חרדה"

"כשדנו במעבר שלי להוסטל מפתחות, אני רציתי הוסטל פתוח. אבל בגלל הבקשה דחו אותי בעוד חודש. אמרו: 'אתה מסרב', אמרתי: 'אני פשוט רוצה להיות בערב עם הילדים'. אמרו: 'אפשר רק הוסטל'. אחרי זה הבנתי שבאמת יש אפשרות כזאת של פתוח כמו שביקשתי. אבל על דברים שאתה לא יודע, פשוט מסרבים לך"

חלק מהאסירים וות חשים. ות שתפיסה מאשימה של המערכת מובילה ליחס אלים, להשפלה ולעיכוב במתן מענה רגשי ותרופתי

"אחרי שהייתי אצל פסיכיאטר, עבר שבוע עד שקיבלתי את המרשמים. עברתי שבוע של גמילה"

"עשיתי הכל ומתמיד צעקו עלי והשפילו אותי וירדו עלי וקיללו אותי וביזו אותי בכל תחנה"

הסביבה האלימה בה נמצאת האסירה אינה מאפשרת תהליך של שינוי דפוסים אלימים והתמסרות לטיפול משקם

הקושי להתמסר לטיפול מועצם בעת טיפול קבוצתי המהווה כלי מרכזי בטיפול בבתי הסוהר

"הלכתי שם מכות, ישנתי עם אנשים. שם אתה מקבל מכות ואסור לך להגיד. בא רופא ואתה לא אומר כי אז יפרקו אותך. אז אמרתי שנפלתי מהמיטה והרופא אומר: 'איך המיטה עשתה לך סימני חניקה?'"

"מקשה שיש חוסר בכוח אדם והנהלה כי הם לא יודעים. הייתי באגפים טיפוליים. הייתי במחלקה טיפולית ששם מנסים לשבור את הנורמות של "לא לספר ולא לדבר", אבל זה עדיין קיים, כי בכל זאת חיים בסביבה של אלימות. אז יש התלבטות אם לספר. איך יסתכלו עלי? ופתאום ינדו אותי, יתקפו אותי.."

לעיתים, גם כאשר אדם נמצא במאסר, הפגיעה בבן. ת הזוג ממשיכה

"יש גברים שיושבים במאסר ועדיין יכולים לפגוע באישה – דרך אנשים שמכירים, שימוש בילדים, שיחות טלפון"

"בגללך נכנסתי לכלא אז אני לא אשלם מזונות, לא אאשר דברים לילד. היא צריכה אישור שלו לשלוח את הילד לבי"ס אחר"

"ההליכה לכלא לא מחייבת הפרדה כלכלית. לפעמים יש חובות, מזונות, לפעמים הוא מחזיק אותה כלכלית"

בתן הזוג של אסירה עלולה למצוא עצמה. במשבר כלכלי ובקשיים הוריים בצל המאסר

פעמים רבות לבתן הזוג של האסירה אין שום ליווי ותמיכה. בתקופה זו הוא או היא עלולה למצוא עצמה. במשבר כלכלי ובקשיים הוריים בצל המאסר

"אני לא חושבת שהן מתחרטות על התלונה. קשה להן אבל להתמודד לבד עם הילדים, עבר הרבה זמן והוא מגיע פעם בחודשים הביתה ואז מתקיים ירח דבש מדומה, כלכלית המצב שלהן רע כשהוא איננו אז הן רוצות שיחזור"

"הן הופכות לחד הוריות, צריכות לעשות הכל לבד. לאבא היה תפקיד בהורות ועכשיו הוא איננו והיא צריכה למלא את החסר"

"הסוגיה של אישה שבן זוגה נשלח לכלא היא פתאום צריכה להחזיק את עצמה כלכלית"

התנאים לניהול הקשר בין אסירה לילדיה. לעיתים יוצרים ריחוק או נתק בקשר ומקשים על שיקום המערך המשפחתי בהמשך

אסירים וות מרגישים. ות לעיתים שהמערכת מרחיקה בניהן. לבין הילדים למרות שהם. דמויות משמעותיות זה בחיי זה והאלימות לא הייתה כלפיהם.

קשיים משמעותיים:

+ שימור קשר רציף

+ הגנה על הילדים מחשיפה לסביבת הכלא האלימות

+ מחסור בתיווך של המצב לילדים ובהדרכה הורית

"הכי הייתי צריך לדבר עם הילדים, הייתי בקשר מאוד טוב איתם, הייתי האזון שלהם, אני תמיד הייתי מקריא להם סיפורים לפני השינה. רק אחרי שבוע במעצר יכולתי לדבר איתם טלפונית, עשו לי טובה נתנו לי לדבר מאיזה משרד ורק אחרי חודש יכולתי לדבר איתם כל יום."

"אני מדבר עם הילדים מהטלפון הציבורי, זה חדר קטן עם עוד 10 אנשים שמחכים, כולם אומרים לך נו סגור אני אדקור אותך"

"בבית אמרו להם שהלכתי לעזור לחיות, ברור שבהמשך הגדול הבין שזה לא נכון"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מיפוי הליכי משפט פליליים | תקופת ריצוי ההליכים המשפטיים

8

ההשלכות של הליכים משפטיים ממושכים

תקופת ההליכים המשפטיים

תקופה ממושכת של חודשים או שנים בה הנאשם נמצא בהליכים משפטיים שסופם אינו ידוע

האפקטיביות של ענישה כמערכת הגנה יורדת
כשהענישה מתבצעת במרחק של מספר חודשים או שנים מזמן הגשת התלונה, האפקטיביות שלה כהליך הגנתי אינה ממלאת את הפונקציה שלה

"רק אחרי שלוש שנים הוא קיבל גזר דין ונכנס לכלא, אבל עד אז היה חופשי. היה שולח אנשים, מתקשר, מאיים שאם ישב יום אחד בכלא, אנחנו לא נישאר בחיים. הוא יעלים אותנו ואף אחד לא ידע"

היכולת לרתום את הנפגעת להליך המשפטי מוגבלת בזמן
נפגעות רוצות להמשיך בחייהן. לכן ככל שמשך הזמן עובר, היכולת לרתום לעדות קטנה

"ביקשו כל הזמן שאגיע להעיד. לא רציתי, זה כבר היה מיותר ומאוחר מדי"

אלו שלא הוכחה אשמתם מרגישים נענשים ונענשים שלא בצדק. תחושה אשר מובילה לאנטגוניזם וחשדנות כלפי כלל המערכות ומהווה חסם לביקשת סיוע

לאורך תקופה זאת רבים מרגישים, שהמערכות השונות אינן קשובות לצרכיהם ותופסות אותם כאלמים ומסוכנים

"לכולם יש זמן למרוח בזמן שאני נענש - כמעט ולא פוגש את הילדים שלי, יכול לאבד את העבודה שלי, גר אצל ההורים וזה כולה שלב מעצרים, זה אפילו לא עונש, לא אמרתם שאני אשם"

משך הזמן הארוך מוביל לפגיעה ומונע שיקום
משך הזמן הארוך שבין הגשת כתב אישום לגזר הדין מוביל למצב מתמשך של חוסר ודאות, פחד ומתח גבוה אצל בני הזוג, לצד קשיים משפחתיים וכלכליים הנגזרים מהגבלות ומחוייבויות שהוטלו על הנאשם. כל אלו מקשים על הליכי שיקום ועל היכולת לשנות דפוסי אלמים

"חוסר אונים מוחלט. אתה שומע רק שרוצים שנתיים מאסר ואתה מפחד. חिकיתי לגזר דין. כל פעם אתה בא ואומרים: 'דוחים את זה בחודש'"

"אף אחד לא מעדכן אותי איפה עומד המשפט. יש לנו דיון ברבנות חודש הבא. אני יודעת שאם הוא ישתחרר ולא יכריחו אותך, הוא לא יגיע"

עבור הנאשם זוהי תקופה שאינה מאפשרת ניהול שגרת חיים ומובילה לפגיעה רב מימדית:

- + תעסוקתית ומקצועית
- + כלכלית
- + משבר מגורים
- + ניתוק מהילדים
- + תלות באחרים - כאשר יכולה לצאת מהבית רק בליווי, או שזקוקה לתמיכה כלכלית ולמענה דיור

"אני נפגעת המון. חודש מעצר, ומזלי הבוס שלי שמר עלי בשניים ואפשר לי לעבוד מהבית. נפגעה לי ההכנסה כשעבדתי מהבית. אין שעות נוספות, במעצר לא קיבלתי משכורת, אני משלם לעו"ד ומוזנות כולל הכל"

"האישה עוברת לעיר אחרת עם הילדים אז לא יכול לראות אותם, כאילו אני לא קיים"

"אני גר אצל ההורים כמו ביום היוולדי"

מורכבויות טיפול במהלך הליכים משפטיים

שלב ההליכים הפליליים מוביל במקרים רבים למשבר. זוהי תקופה בה הנאשם.ת זקוקה לתמיכה וצומת משמעותית מאוד לגיוס לטיפול שאינו מתאפשר בשל החשש המשפטי

"הגברים המופנים לשירות המבחן במסגרת הליך הפלילי נמצאים בסיטואציה של משבר, אם בגין המעצר או בשל הליך הפלילי עצמו והמחירים הנלווים אליו, וזוהי צומת משמעותית מאוד לגיוס הגבר לטיפול"

"זה שלב קשה לגיוס. אם הוא נכנס לטיפול זה כמו להגיד שעשה משהו לא בסדר"

לעיתים עו"ד ממליצים.ות לנאשם.ת להתנהג בצורה מסויימת עם קצין.ת המבחן על מנת להשיג חוות דעת חיובית מול ביה"מ, ועל כן החשוד.ה לא מתמסר.ת להליך הטיפול

"פחדתי כי עו"ד הזהיר אותי שלא אראה את הקורבנות מול קצינת המבחן, כי אני עלולה לקבל חוות דעת לא טובה, ואז אוכל לקבל עונש יותר חמור. ניסיתי להיות חיובית, לא מתלוננת"

קצין.ת מבחן מהווה גורם מאבחן ומפקח שעתידי התיק הפלילי תלוי בו.ה. שילוב תפקיד זה עם מענה טיפולי מוביל לחוסר ביטחון בגורם הטיפול ולחוסר התמסרות להליך טיפולי

"הבנתי בשלב מסוים שקצינת המבחן רוצה שנבכה יותר. שדווקא היא דרשה שנספר סיפורים גרועים. הבנתי לפי התגובות לבנות אחרות, היא הגיבה טוב רק כשבכיתי. הייתי צריכה לבכות פיזית. ככה הרגשתי רע מהטיפול. לא יכולתי לחזור הביתה מרוב תסכול ממנה"

כאשר הטיפול מתקיים במרכז אלמ"ב האפשרות של הנאשם.ת לבטוח במרחב הטיפול גובר כיוון שמתפלים.ות שומרים.ות על אמון טיפולי ועל כן לא מוסרים.ות לקצין.ת המבחן מידע הנוגע לתוכן הטיפול

"אחת הבעיות של קצין.ת המבחן היא הקושי לקבל מידע שוטף על הטיפול מהגורמים המטפלים בקהילה בגלל סוגיות של שמירה על אמון מול המטופל"

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

10

מתן גזר דין

11

ריצוי תקופת העונש

- גברים ונשים מתקשים לשקם את חייהם. ולעבור תהליך שינוי תחת העומס היומיומי הנגזר עליהם. עקב הענישה
- + כלכלית - קושי להתפרנס ולשלב עבודה עם טיפולים ועבודות שירות
- + משבר מגורים - לעיתים אין להם מקום מגורים, ומתפתחת תלות בקרובים, או ששכירות מעמיקה את המשבר הכלכלי
- + פגיעה בזמן עם ילדיהם.
- + תלות באחרים - התניידות, מגורים, מפגש עם הילדים

"בשלוש לפנות בוקר הייתי עובד בעבודות השירות, ואחרי כמה שעות ממשיך כמה שאפשר בעבודה שלי. אבל עייפים, לא מרוכזים.. הנפשי היה יותר קשה, לא לישון. אני קם באמצע הלילה לילדים לאמא שלי. אני ישן 3-4 שעות בלילה"

"הקושי בבית נעם היה לא לראות את הילדים. בגלל שהיא לא יכולה לבוא, היה צריך שחבר יביא אלי את הילדים. הגשתי כל הזמן בקשות, אבל החבר לא הגיע לקחת אותם ואז נתנו לי נקודה אדומה. היה עוזר לי להיות יותר עם הילדים, יצא שלא ראיתי אותם שנה"

"אתה צריך לשלם לבית נעם. אין לי משכורת, אז ביקשתי הלוואות מחברים"

זוגות זוגות זוגות

זוגות זוגות

תהליכי טיפול והכנה לשחרור, המתאפשרים במאסר לטווח קצר, מוגבלים ופעמים רבות אינם מספקים על מנת לשנות דפוסיים אלימים

- + המחלקות היעודיות לטיפול באלמ"ב מיועדות לאסירים. ויש אשר נשפטו למאסר של מעל 18 חודשים.
- + אסירים. ויש ששפטו לתקופה קצרה לא מקבלים. ויש חופשות, לכן אין הכנה הדרגתית לשחרור

"לפי דעתי, אנחנו מתפספסים מול אסירים והקהילה בהכנה ליציאה. אין להם ועדת שחרורים, אז אין להם חופשות, ובסוף אנחנו לא יודעים איך יהיה כשישחררו. החופשות חשובות בשביל להתאמן ולהגיע החוצה ולא שיהיה בסוף בבת אחת"

"מאות גברים שנמצאים במאסר נמצאים במעט מאוד טיפול. המחלקות הטיפוליות הם 18 חודשים ומי שנשפט לשנה לא מספיק, אז הם עושים קבוצות"

"רוב אסירי אלמ"ב מקבלים תקופות מאסר קצרות"

עבור חלק מהאסירים, סביבת הכלא היא סביבה מאיימת בה התמסרות לטיפול יכולה להיחשב כשת"פ 1/א או הפגנת חולשה

"לא חושב שיש הליך של עזרה וטיפול בכלא. יש בסביבה הזו דברים שלא מאפשרים הליך שינוי. יש ממה להיזהר, גם מההנהלה, כי הראש אומר שהם מחזיקים את היד על הדלת ולהיזהר מהם. ברגע שצריך להיזהר מכל כך הרבה דברים, איך אדם יכול להגיע לטיפול ולהוציא דברים"

"השתדלתי להיות אסיר טוב מבחינת תפקוד. עבדתי ולמדתי כל השנים. ניסיתי לשתף באופן מוגבל על מה שעובר עלי"

התחנות הבאות:

תחנות 12-16 מציגות תובנות הרלוונטיות לעונש מאסר בלבד
תחנה 17 מציגה תובנות המתייחסות לסיום תקופת העונש עבור אסירה משוחררת. וכן עבור מי שעונשו לא היה מאסר

12

החלטה על שחרור מוקדם ממאסר לתכנית שיקום של הרשות לשיקום האסיר (רש"א) או שחרור בסיום תקופת העונש

ישנם מצבים בהם מערכת השיקום בבית הכלא אינה מצליחה להוריד את רמת המסוכנות של אסיר, בעוד שיקום בקהילה יוצר הליכי שינוי ומוריד רמת מסוכנות יחד עם זאת, רוב אסירי רמת אלמ"ב לא משתחררים. ות שחרור מוקדם לשיקום בקהילה, על כן חלקם ישתחררו עם אותה רמת מסוכנות שהייתה לפני המאסר

הרבה פעמים, אסיר שנעריך בשב"ס שהמסוכנות שלו גבוהה, ועדת אלמ"ב לא תמליץ לשחרר אותו. אבל יכול להיות ששיקום ברש"א יכול להפחית את המסוכנות

יש מחקרים על רציבות (חזרה לכלא של אסירים משוחררים) שמראים שמי שמשתחרר עם תוכנית שיקום בשחרור מוקדם חוזר פחות לפשיעה

האלימות שלי לא נפסקה. יש לי ילד, ואמנם אני לא רצחתי שוב, אבל אני מבין שהייתי יכול להגיע שוב לאותה סיטואציה עם הילד או עם אמא שלו, אם לא היה התהליך שעברתי אחרי הכלא בהוסטל

- מיעוט מעני שיקום בקהילה המוכרים על ידי ועדות אלמ"ב וחשש מסיכון שבשחרור לקהילה מובילים לדחיות של שחרור מוקדם
- מחסור במענים מותאמים – ועדות אלמ"ב מאשרות שחרור מוקדם רק להוסטל מפתחות ולא לשירותי שיקום אחרים בקהילה
- חשש משיקום בקהילה, מתוך ראיית מסוכנות קצרת טווח, בזמן בו הנאשם. ת יהיה בקהילה בתקופת העונש
- מחסור במקומות בהוסטל מפתחות – מקום ל-14 אנשים בלבד
- הוסטל מפתחות מיועד לגברים ולא לנשים
- הוסטל מפתחות מתאים רק לאסירים המרצים מאסר ארוך על עבירות אלימות קיצוניות, כך שמי שנשפט על עבירת אלימות בינונית אינו מקבל שיקום בקהילה
- המשטרה רואה רק מסוכנות ובטחון של הקורבן כרגע. לא רואים את ההמשך של מה יהיה כשישתחרר ולכן מסרבים לשיקום בקהילה. האפקט הוא קצר, כי כשהוא ישתחרר הוא יהיה מסוכן יותר ללא שיקום
- מעל 90% מועדות אלמ"ב לא ימליצו על שחרור. לא רק בגלל מסוכנות. גם בגלל שלא היו מענים
- אוכלוסיית היעד בהוסטל היא גברים שנמצאים בקצה הרצף מבחינת אלמ"ב. מחצית מהגברים נאסרו בגין עבירת רצח במשפחה – חלק בנות זוג וחלק אחיות. חלק אונס, פגיעה חמורה בגוף
- אם ועדת אלמ"ב תראה שאין מקום בהוסטל מפתחות, אז לא ימליצו על שחרור מוקדם. למרות שאנחנו ברש"א נראה שיש אפשרות להליך שיקומי בקהילה

לא תמיד

13

שיקום בתקופת השליש – הוסטל מפתחות

הוסטל מפתחות הוא המקום היחיד המציע טיפול זוגי ומשפחתי, וכך מאפשר שיקום הוליסטי מלבד האסיר. גם בני זוג או משפחה עוברים. הליך טיפולי המאפשר שינוי דפוסי אלימות במערכת הזוגית ויצירת קרקע תומכת לקראת השחרור לקהילה. יתרה מזאת, ישנה תמיכה מצד הוסטל לחיזוק ובניית קשר עם ילדים, לאחר שפעמים רבות נוצר נתק בתקופת המאסר

"אנחנו בהוסטל מכירים את המשפחה משלב הראיון של האסיר. אם יש בת זוג, גם היא מגיעה לראיון. זו המסגרת היחידה שמאפשרת להם טיפול זוגי. בחוץ אחר כך, יחששו להגיד דברים"

"מבחינתם, כמה שיותר קשר עם הילד, יותר טוב. אפילו רצו שהילד יבוא אלי, אבל היא מתנגדת. אח שלי, שמלווה אותי מאז שנכנסתי לבית סוהר, היה הכי הרבה מעורב בטיפול"

"זה מעלה את המודעות איך להסתכל על דברים בצורה בריאה יותר. יש תוצאות בשטח, יש התקדמות עם הבן שלי. אני לא יחד עם הגרושה, אבל אנחנו בקשר יותר טוב"

14

לקראת שחרור מתוכנן

אסירים. רבים. חוששים. ואת שלאחר השחרור הדפוסים הלא אלימים שרכשו יאבדו סיבות לחשש זה:

- + בושח מבקשת עזרה
- + חזרה לאותה סביבה אלימה
- + חזרה לאלימות עקב משבר
- + חיים בזוגיות ושיבו דפוסים אלימים
- + יתכן שמערכת הכנה לפני השחרור תוכל לסייע לאסירים. ואת בשימור השינוי

"אני חושב שאם לא הייתי בהוסטל, לא הייתי שורד. אם הייתי משתחרר לחיות נגיד עם אמא שלי, הייתי מהר מאוד נשבר. מגיע לסיטואציות לא רציניות ומסוכנות ואולי חוזר לבית סוהר בקלות. זה משהו שמאוד ברור לי"

"חייב להיות במסגרת עבודה ולדבר על כל דבר ולשתף ולבקש עזרה, הגבר במיוחד. כאשר הוא צריך עזרה, אפילו אם הוא טובע, לא יבקש כי הוא חושב שזה בושח"

"אני רוצה את המקום הזה (הוסטל מפתחות) בגלל שהכרתי את אשתי מתוך הכלא, ואני מכיר אותה. רק במפגשים של 8 שעות. אני והיא לא חיינו ביחד. אני לא יודע איך אהיה"

"אני בחרתי היום שכל מה שהיה לי פעם לא חוזר. לא לאותה עיר ואותם חברים כי זה לא חברים"

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

15

ידוע הנפגעת על שחרור

לעיתים הנפגעת לא מודעת מראש על שחרור צפוי השם אותו בסיכון מצב שאינו מאפשר הפעלת מערכות הגנה בזמן

"אני רוצה לדעת מתי הוא אמור להשתחרר, בשביל שצו ההגנה יהיה בתוקף. אחרת אהיה בסכנה"

"התקשרתי להגיד לה שהוא אמור להשתחרר ועל נוהל טיוב. היא אומרת לי שהוא כבר בבית"

"יש נשים שיחליטו לקראת השחרור לעבור, כך שלא תהיה לו הכתובת שלה"

16

שחרור מנהלי (מהיום להיום)

האפשרות לשחרור מנהלי משאירה את הנפגעת בחשש יומיומי ומתמשך שמא הפוגעת תישחרר

לעיתים בשחרור מנהלי מערכות בקהילה אינן מספיקות ליידע את הנפגעת על השחרור בטרם האסירה המשוחררת מגיעה אליה. מצב זה שם את הנפגעת בסיכון

"יש מקרים של שחרור מנהלי שלא מספיקים ליידע את הנפגעת"

"אני לא יודעת מתי ישתחרר, לא מצליחה לקבל מידע. זה ישם הודיעו לי באותו היום"

"יש נשים שמרגישות מאוימות. כעו"ס משטרה אנחנו רוצים שהיא תהיה במקלט בזמן שהוא ישתחרר, ואנחנו נעריך מסוכנות"

חזרה לקהילה לאחר השחרור (עבור אסירה)

א

סיום מילוי העונש (עבור מי שעונשו לא היה מאסר)

- היעדר מערכת תמיכה ובקרה המלווה לאחר סיום תקופת העונש, מה שעלול להוביל למשבר ולפגיעה חוזרת בבנות הזוג לעיתים חומרת האלימות אף תעלה בעקבות המאסר גורמים העלולים להוביל למשבר ולהעלות רמת מסוכנות:
- + משבר דיור על רקע צו הרחקה/הגנה או פרידה
- + חזרה לבנות זוג ולדפוסי הזוגיות שהיו. לעיתים לצד האשמה וכעס על העונש שהתקבל
- + משבר תעסוקתי
- + משבר כלכלי
- + חזרה לסביבה אלימה
- + תלות בסביבה

עצורי ואסירי אלמ"ב משתחררים לעיתים כאשר יש להם צו הרחקה מבינם, ולכן אין להם מענה דיור. זה מצב שמגביר את מצוקתם ומסוכנותם"

"יש גם קושי לגייס את המשפחה לדפוסים החדשים. הם מתגייסים רק נגד האלימות הפיזית, אבל לא נגד האלימות בפרשנות הרחבה שלה"

"הרבה אסירים משתחררים עם חובות אדירים. כשיש חובות וקנסות, הזמן בכלא מעמיק את הבעיה, יש ריביות. אסיר שיוצא עם חוב ענק, אין לו מה להפסיד"

"אנשים יוצאים ממאסר ונמצאים בחוסר מעש והכל מתערער. מתחילים לחשוב על לניקום"

"כשחזר הביתה השתחרר בלי תנאים. בסופו של דבר הוא חזר לאותה התנהגות. צריך שתהיה לו השגחה של קצין מבחן, שיהיה מטופל, שלא ישחררו מהכלא וזהו - קיבלת את העונש ותתמודד"

רוב האסירים.ות המשוחררים.ות לא מבקשים.ות סיוע מרצונם.ן הליווי והטיפול הזמין לאסיר משוחרר הוא תחת מרכזי אלמ"ב או רש"א. שני השירותים שיוכים לרווחה וקיים מחסום סטיגמטי בפנייה אליהם. חסם זה מתעצם במקומות בהם השירותים שמוצאים על ידי רש"א נמצאים ביחידה להתמכרויות של הרווחה, מקום ממנו רוב האסירים.ות המשוחררים.ות נרתעים.ות

"ברגע שאסיר משתחרר הוא יכול לפנות לרכז שיקום האסיר ברשויות. זה עו"ס שיושב בתוך הרווחה. לפעמים יושבים ביחידת התמכרויות, וזה מהווה חסם לאסיר משתחרר. בפועל אין כמעט בכלל אסירי אלמ"ב שפונים לרש"א"

"האסירים המשוחררים לא יגיעו אלינו למרכזי אלמ"ב וזה חבל, כי אין אף גורם שמתחזק את זה. זה ממש איזור חסר"

לאורך תקופת ההליכים המשפטיים, העונש ולאחר סיומו אין גורם המלווה או מטפל בנפגעת, על אף שפעמים רבות מעגל האלימות סביבה.ו נשמר - בתוך מערכת יחסים אלימה חדשה או בזוגיות המקורית

"כקצינת מבחן, אין לי מנדט לטפל בה. אני צריכה אותה רק בשביל לקבל תמונת מצב. אני יכולה להמליץ לה ללכת לטיפול, לתת לה מספר טלפון"

לעיתים לאחר ריצוי העונש, אם בני הזוג חוזרים לחיות יחד, לא תוגש תלונה נוספת במידה והפגיעה חזרה על עצמה, בשל חשש מהשלכות של הגשת תלונה ותחושה כי ההליך הפלילי אינו פותר את הבעיה בנוסף, מי שנמצאו אשמים.ות חוששים.ות מפנייה לבקשת לעזרה, שמה היא גורמת להם.ן להיראות אשמים.ות ותוביל לענישה נוספת

"הוא חוזר הביתה וכולם מתפללים שיהיה בסדר. נגיד הוא לא אלים שנתיים, ואז קורה שהוא מתעצבן והוא מתפרץ, היא תפחד להתלונן, כי כולם מפחדים מההשלכות של מאסר. היא יודעת שהוא ילך בטוח לכלא, זה יפגע בהם כלכלית, הוא יכעס.."

"כשאדם כזה יחזור הביתה, אחר כך הטראומה של לפנות למשטרה, של להוציא בעיות החוצה, היא קשה. זה יוצר קרע, משפיע על יחסים בפחד, בריחוק.. מתחילים לצלם ולהקליט. חווים חוסר אמון בקשר"

במקרים מסוימים, מי שנענשה ועברה תהליכי שיקום ושינוי של דפוסים אלימים מתקשה לשמר אותם בעת החזרה לבנות הזוג, אשר לא עברה תהליך שינוי, ועל כן מצפה לדפוסי האלימות הישנים ומתנהגת בהתאם

"הדאגה שלנו היא שהאישה תלך לטיפול, היא גם למקום של הגבר, במיוחד כשאני יודעת שזה זוג שיכול להיות שיחזרו להיות יחד. אם האישה לא עברה טיפול, הסיכוי של גבר משוקם להצליח לשמור שהיחסים לא ידרדרו שוב הוא נמוך. אם האישה לא תעשה תהליך והוא יודע לקחת זמן, היא תגיד לו: 'מה אתה מדבר ככה? איפה הגבר שאני מכירה?' ואז היחסים מדרדרים שוב"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

משטרה ∞ מחלקות רווחה ברשויות מקומיות ∞ ביה"מ ∞ שב"ס

בשחרור מנהלי:

- + יום השחרור אינו ידוע מראש
- + המידע אודות השחרור מועבר או מתקבל לעיתים באיחור, וכפועל יוצא מחלקת רווחה והמשטרה יצרו קשר עם הנפגע. ויפעילו נוהל טיוב אחרי שהנפגע. כבר שוחררה.
- + לעיתים לא יצליחו ליצור קשר עם הנפגע. באותו היום

"הוא יכול להיות משוחרר בין מרץ לאפריל, אבל אנחנו ברווחה לא נדע את היום הספציפי, והם בשב"ס לא תמיד יתפסו אותנו באותו היום שמשחרר, ואז הוא יופיע אצל האישה"

עקב מקרים רבים בהם מחלקת רווחה אינה מיידעת את הנפגע. על שחרור הפוגע. ממאסר, המשטרה היא זו שמודיעה ומציעה מעני הגנה במקום מחלקת הרווחה

"שב"ס מודיע לנו בתחנת משטרה שבוע לפני השחרור. החוקר מתקשר לנפגע, מעדכן אותה, שואל איך היא מרגישה, מציע מקלט, צו הגנה. אם יש הערכה למסוכנות נביא לתחנה"

"הרווחה לא מעדכנת את האישה כמו שאמור להיות. בחצי מהמקרים אנחנו בתחנת המשטרה מעדכנים ראשונים"

בחלק מהמקרים הנפגע. לא מידע. מראש על השחרור הצפוי ממאסר. מצב זה שם אותה. ו. בסיכון ולעיתים מוביל למקרי אלימות קיצוניים

מחלקת רווחה היא זו האחראית ליידע את הנפגע. ת, אולם בפועל הנוהל לא מיושם באופן מלא.

הסיבות הנפוצות לכך:

- + אין מעקב אחר שינוי מקום מגורים של הנפגע. ולכן המערכות לא מאתרות אותה.
- + לעו"ס ברווחה אין זמן לאתר את הנפגע. ת
- + מידע חסר בדו"ח שב"ס אודות פרטי הנפגע. ת
- + אין בקרה על מעבר מידע בין השב"ס למחלקות הרווחה ולמשטרה

"לפני חודש השתחרר אסיר על אלמ"ב בערב. הוא היה מסוכן. נלחצנו כי זה היה בערב, מעכשיו לעכשיו. מהחרדה וחוסר האונים, אני התקשרתי לחברות שלי מהמשטרה, לוודא שהם באמת יודעים שהוא הולך להשתחרר. זה היה על בסיס חברי, זה לא היה מוסדר. הייתי רוצה שתהיה לנו כתובת"

"בחלק מהמקרים, כשהנפגע. עבר. יישוב. הדו"ח שחרור משב"ס לא תמיד מגיע ללשכת הרווחה בישוב שאליו עברה. במקרים כאלו גם המשטרה לא תמיד תדע איפה נמצאת האישה"

"הדו"ח של שב"ס, כשהוא מלא, אמור להיות בו המספר של הנפגע, אבל לרוב הוא חלקי ואין שם פרטים שלה"

מערכת מנ"ע אמורה לאפשר לנפגע. נגישות למידע אודות התקדמות ההליכים המשפטיים וליידע במסרון ביום השחרור ממאסר, אולם היא אינה נגישה עבור חלק מהנפגעים. ולעיתים אינה מעודכנת

- + הצטרפות למערכת מוצעת בשלב הגשת התלונה בלבד, בו הנפגע. בסערת רגשות
- + המערכת אינה נגישה לאנשים עם חסמים טכנולוגיים או שפטיים (דורשת כניסה עם קוד ואינה נגישה בכל השפות)
- + המערכת אינה מעודכנת תמיד בנוגע להחלטות שיפוטיות

"יש עם זה בעיות. לא תמיד המערכת מעודכנת או מעדכנת את קורבן ההצהרה. צריך לשפר את הדבר הזה שיכול יותר פרטים. אני שומע ממתלוננות שהן לא מצליחות להיכנס, להבין מה קורה עם התלונה. יכול להיות שיהיו פאשלות, שלא ידעו על שחרור ממעצר או מאסר"

"מערכת מנ"ע מיידעת בהודעת טקסט בבוקר השחרור, אבל רק אם הנפגע. רצתה ביום הגשת התלונה להרשם למערכת"

"רוב הנשים שאני מייצגת הן מאוכלוסיות מוחלשות. הן מקבלות דף עם קוד לבירור ואין להן גישה לזה" (עו"ד סיוע משפטי)

מחלקות רווחה האמונות על ליווי בקהילה אינן מידועות על כך שחשודה נמצאת במעצר ועל השחרור ממעצר ועל כן פעמים רבות אינן מסייעות ומפקחות

כאשר העו"ס אינו. מידע. ת, אין ליווי בזמן המעצר ולאחר השחרור ממעצר ואין בקרה על מצב האלימות. גם במידה וישנה הפניה לקצין. ת. מבחן, הליווי שלו. יחל רק לאחר מספר חודשים. עד אז בני הזוג יחזרו לחייהם ללא תמיכה ופיקוח.

"יש מקרים רבים שמתגלה בהם ששירותי הרווחה כלל לא יודעים על המעצר, ולא ברור האם יש נוהל או הנחייה מחייבת ליידע את גורמי הרווחה בדבר מעצר או שחרור ממעצר במקרים של אלימות זוגית"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פדילי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

שירות מבחן ∞ שב"ס

לצד הדחיות הנעשות בין כה וכה במפגש עם קצין.ת מבחן, לעיתים נוצר עיכוב נוסף עקב אילוצים של השב"ס

"לפעמים אנחנו בשירות מבחן נערכים לפגוש את האיש, ובשב"ס אומרים שאין להם מי שיביא אותנו בגלל קורונה או שיש תרגיל ואז יש דחייה נוספת"

שירות מבחן ∞ מחלקות רווחה ברשויות מקומיות

בתהליך כתיבת התסקיר, לקצין.ת המבחן אין נגישות למידע מהותי הנוגע לנאשם.ת. לכן הביסוס נעשה במידה רבה על פי המידע שהנאשם.ת בוחרת לתת

הקושי באיסוף המידע נובע בין היתר ממסגרת זמן קצרה של עשרה ימים, בהם על קצין.ת המבחן לסיים לאסוף מידע ולכתוב תסקיר. מסגרת זמן שאינה תואמת את קצב העבודה של מערכת הבריאות ומחלקות רווחה

"קיים קושי בקבלת מידע מגורמי בריאות, במיוחד בריאות הנפש. לקשיים אלו, בהשגת מידע זמין, משמעות קריטית בשלב המעצר, כי בשלב זה על קצין המבחן להגיש תסקיר תוך עשרה ימי עבודה מיום פגישתו עם העצור, כשהגורמים הטיפוליים בקהילה מתקשים לעמוד בדרישה להעברת מידע בזמן קצר"

"לעיתים קרובות הגבר אינו יודע פרטים על גורמי הרווחה המטפלים במשפחה או שכאמור, אין גורמי טיפול ידועים ולא פשוט למצוא את הגורם האחראי. לעיתים לא ברור אם יש לפנות למרכז לטיפול באלימות או לגורמי הרווחה המטפלים במשפחה"

"אדם מגיע לשירות מבחן, אם הוא לא מספר שהיה לו תיק ברווחה, אף אחד לא ידע. יספר איזה סיפור שירצה, ואין דרך להגיע לנתונים האלו"

שירות מבחן ∞ ועדת אלמ"ב

ועדת אלמ"ב, אשר דנה ביציאה לחופשות מהכלא ובשחרור בתנאי שיקום, אינה חשופה למידע המקיף שאספה קצין.ת המבחן. על כן היא מקבלת החלטות על בסיס מידע חלקי

"על פי חוק, שירות מבחן מעצרים לא יכול להעביר מידע או תסקיר ללא הסכמה, לרבות לוועדות אלמ"ב המשותפות לרווחה ולשב"ס, ושבהן נדונים אסירים להם נערך תסקיר שירות מבחן"

תקציר מיפוי הליך הגשת תלונה במשטרה

רקע

פנייה למשטרה, בין אם באופן ישיר ובין שדרך גורם שלישי, נעשית בשיאו של משבר.

הדרך בה מקבלי ות השירות חוותים את המשטרה, במיוחד במפגש הראשון עמה, משאירה חותם המשפיע על האמון בה ושיתוף הפעולה עמה, וגם עם מעני הגנה ושקום בהמשך.

בזמן התערבות המשטרה

- + סיבות לאי פנייה למשטרה וביטול הגשת תלונה: חוסר אמון בליווי יעיל, חשש מהסלמה באלימות, פחד משבירת השיגרה המוכרת, חשש לעתיד הילדים, דאגה מהחיים כחד הורית, שיקולים כלכליים
- + נדרש תעודף וניתוב אל הגורם המתאים: משטרה, רווחה, בריאות הנפש. במיוחד במקרים בהם אין ביכולתה לתת מענה
- + ההגדרה שבה אדם נכנס למערכת - פוגעת או נפגעת - תלויה אותו גם במענים הבאים
- + מתקיימים מצבים שבהם שוטרי סיור עוזבים את הזירה על אף קיומם של סימני אלימות
- + שוטרי סיור עוזבים זירה על אף סימני אלימות
- + נוכחות משטרה בזירה נחוות כמשפילה ומעצימה משברים
- + היעדר פתרון לילדים מוביל הורים לא להתפנות לתחנה
- + נוכחות מלווה של נפגעת הכרחית בזמן שבין ביקור סייר עד להגעה לתחנה
- + סגירת תיק במקרה אלימות, פוגע באמון במשטרה ובמוטיבציה לפנות שוב בעתיד

בזמן השהייה בתחנה

- + תחושת חוסר הגנה אצל הנפגעת והאשמתה. במעמד מתן עדות ועימות
- + בתחנות ללא מחלק משפחה, אין מענה לשהייה ממושכת עם ילדים
- + קושי במתן עדות ברורה במצבי עומס רגשי
- + נשים רבות מתקשות לדווח על אלימות מינית
- + מחסור בחוקרותים דוברי שפה ורגישי תרבות
- + חוסר במעני חירום של מחלקת רווחה בשעות הלילה
- + פערים ידע בין תחנות שונות אודות מנגנוני הגנה קיימים

- + חוסר אחידות במעקב אחר נפגעות. לאחר התערבות המשטרה
- + צווי הרחקה אינם יעילים בחברה הערבית בה נשים גרות עם משפחת הבעל
- + בחברות סגורות ומסורתיות, תלונה נתפסת כבגידה בקהילה הפוגעת במעמד המתלוננת וילדיה, ומובילה לניתוק המתלוננת מהקהילה
- + מעצר הגנתי של נשים ערביות בעקבות מיעוט מענים (לעיתים רחוקות)
- + היעדר אכיפה של צווי הגנה פוגעת ביכולתם להתרוע את אלו המפירים. ות אותם
- + חוסר בהירות מצד מקבלי צו ההרחקה בנוגע למשמעותו
- + מעצר/צו הרחקה מתקבל על ידי מי שהוגדר כ"פוגע. ת" בתחושות חוסר הבנה וענישה לא מוצדקת
- + תחושת אפליה של גברים - גברים חשים שהיחס כלפיהם שונה מזה הניתן לנשים

אחרי היציאה מתחנת המשטרה

- + ללא כתב תביעה אין נוהל מעקב אחרי בני הזוג
- + ביטול תלונות בעקבות לחץ מצד בן. ת הזוג והסביבה
- + צורך בזיהוי המסוכנות של המשפחה והקהילה ולא רק בני. ות הזוג - במיוחד בחברות סגורות ומסורתיות
- + פערי גישות בין המשטרה לתביעה בנוגע לביטול תלונה מובילים לחקירות מייסרות עבור הנפגעת. ללא סיכוי להגשת תביעה
- + תיקים רבים אינם מתגבשים לתביעה בשל חוסר ראיות, מה שמהווה מפח נפש עבור הנפגעת, בשל המאמץ הנדרש להגשת התלונה
- + נפגעות. ים בחברה הערבית חשים. ות שנעשה פחות מאמץ בענייניהם.
- + בהיעדר חובת דיווח, לזוגות ללא ילדים יש פחות

- + אפשרויות לקבלת טיפול והמשך מעקב
- + מורחקים. ות נותרים. ות ללא מקום מגורים, מה שמעמיק את המשבר ומוביל לאנטגוניזם כלפי מערכות השיקום

ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

- + היעדר העברת מידע משב"ס למשטרה על השוהים. ות במעצר ימים
- + קיים צורך בהרחבת הנגישות של הרווחה העירונית למשטרה בשעות הלילה
- + לאחר העברת חשוד. ה מהמשטרה לבית מעצר, לשוטרים. ות ולחקירים. ות אין מידע זמין אודות המשך כליאה או שחרור של החשוד. ה. לכן אין ביכולתם. ן לעדכן נפגעות. ים
- + פרטים על בני הזוג עוברים מהמשטרה למרכזי אלמ"ב ללא אישור על קבלתם והמשך טיפול
- + היעדר פתרונות לטיפול באנשים המתמודדים עם הפרעה נפשית
- + היעדר הסכמה עם הרווחה מי הגורם המחליט על דרך הטיפול הנכונה
- + חוסר מענה, מענה לא מותאם והעלבת הפונות. ים מונע מעו"ס להפנות למשטרה
- + נדרש חיזוק תהליכי הצלבת מידע לטובת איתור ומניעה פרואקטיבים של נפגעות. י אלימות זוגית בין הרווחה למשטרה
- + ישנם מקרים בהם מידע אודות מקבלי. ות שירות חשף בתפוצה רחבה
- + צורך בעדכונים בין המשטרה לרווחה בנוגע לשירותים הניתנים

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מפת הליך הגשת תלונה במשטרה

נקודות הממשק שעוברים מקבלי.ות השירות לאורך התהליכים סביב הגשת תלונה במשטרה:

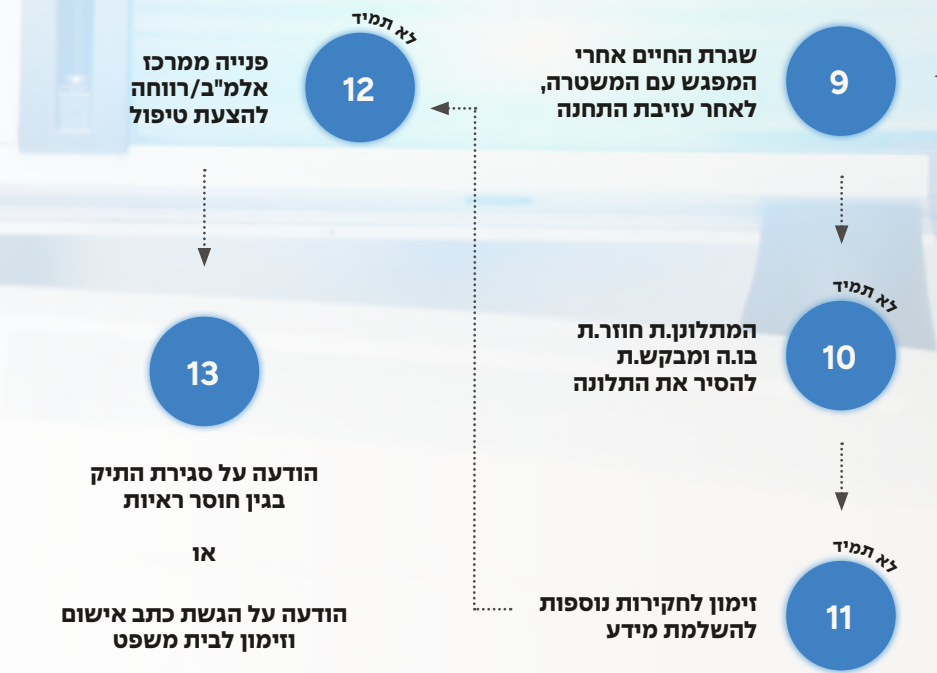
התערבות המשטרה

במהלך השהייה בתחנת המשטרה

לאחר סיום הטיפול הראשוני בתחנת המשטרה

תוכניות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

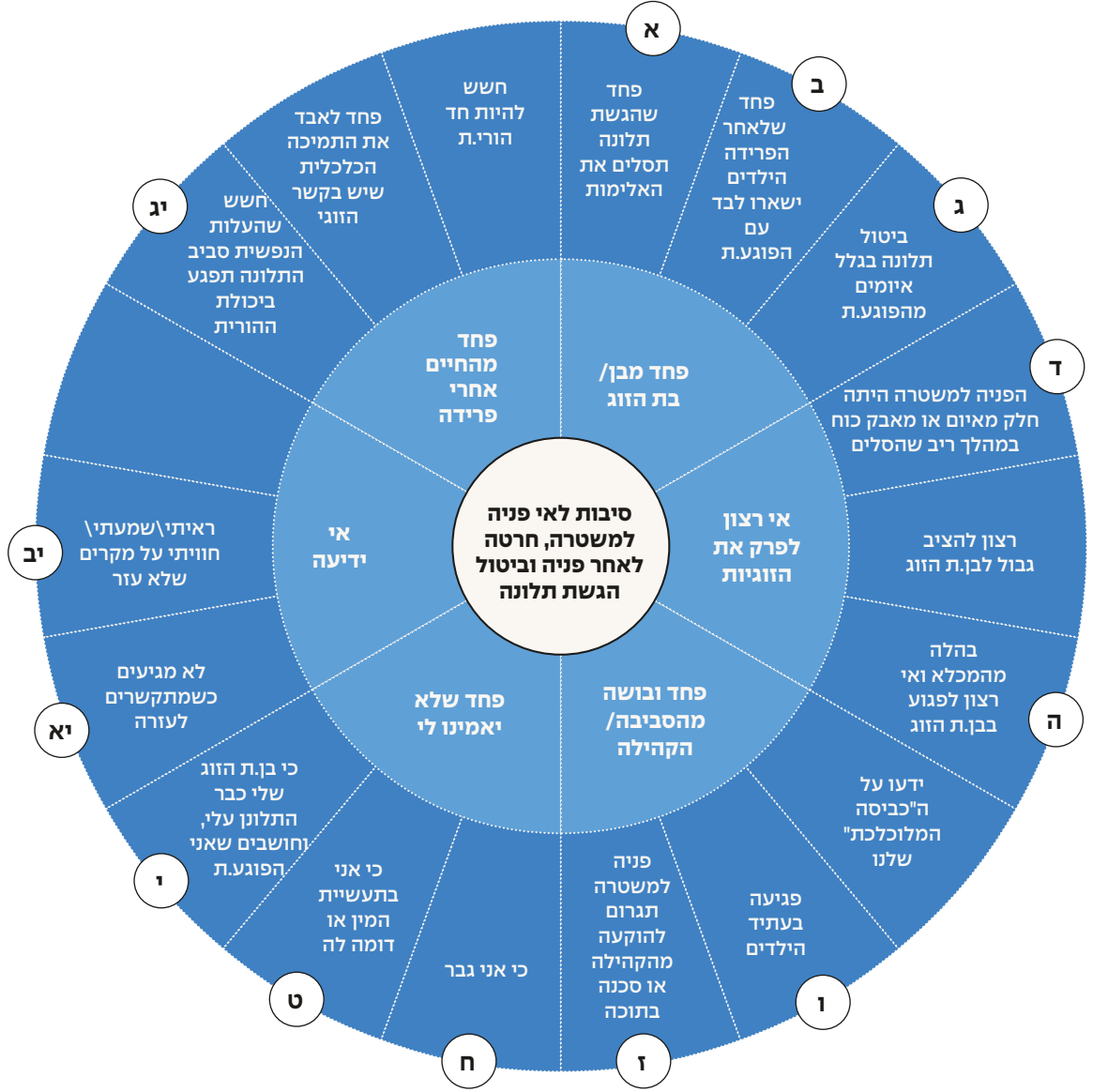
משטרה

זרקורים

פרסונות

הרחבה על סיבות לאי פניה למשטרה, חרטה לאחר פניה וביטול הגשת תלונה

ה "קצין המשטרה הגיע ואמר "תדע לך שאישיתך הולכת לשבת במעצר בקישון הלילה". באותו רגע אמרתי "עזוב, אני חוזר הביתה. לא קרה כלום"

ו "עבור אישה חרדית, המשמעות של פנייה למשטרה היא איום על השידוכים של ילדיה"

ז "הייתי איתו 9 שנים וכל הזמן רציתי לצאת. פחדתי, גם כי הוא אדם מפחיד והמשפחה שלו מפחידה, וגם כי הם פולטיקאים"

בחברה הערבית, עירוב המשטרה מעמיד את הנפגעת בסיכון

"מרגע שהוא הגיע למצב קיצון שהרים סכין ונעל אותי, שכנים הזמינו משטרה, אבל לא הגשתי תלונה כי פחדתי. אסור להגיש תלונה. אם את מגישה, את מלשינה וזה הכי גרוע שיכול להיות. מי אני? אני לבד מול כל החמולה שלהם, מי ישמור עלי? המשטרה הגיעה, השוטרים ביקשו שאגיש תלונה ולא רציתי. אבא שלו לקח אותי לפני שהם הגיעו. הם ראו את הסימנים עלי, אבל הם לא יכלו לעשות כלום"

בחברה החרדית ישנה פניה מועטה למשטרה מאחר ואין אישור של מובילי הקהילה

"היא ככה רוזנת, ומה שלא אני, לא יאמינו לי, כי החזות שלי מאיימת. אין לי עניינים כחולות עם שיער פוני, ככה נוצרתי. אז למי יאמינו, לאישה או לי?"

א "התקשרתי שלוש פעמים. מצד אחד את מפחדת יותר, ומצד שני האדם הזה לא זר לי, ואני לא רוצה שיהיה לו רע. אני אומרת 'זה זמני, חד פעמי הוא שנה ודי, אבל אני כבר לא יכולה לבטל את הניידת. הגעתי למשטרה פעמיים, סיפרתי, אמרו לי שאני חייבת להגיש תלונה, ואמרתי שאני לא רוצה"

ב "כשהאויב ישן לידך את לפחות יודעת מה איתו ופחות מודאגת. כשהוא לא שם, את לא יודעת מה ואיפה, ובאיזה קריזה הוא יגיע אלי ב-5:00 בבוקר? אני ידעת למה הוא מסוגל ואני לא אקח את הצ'אנס"

ג "הסיבה שלא התלוננתי במשטרה היא לא כי הייתי בטוחה שהוא לא יפגע בי. הוא כבר פגע בי, ואני יודעת שאוכל להתמודד עם זה, ואני מאמינה שהוא לא יהרוג אותי. הפחד שלי הוא על הילד"

ד "הוא איים עלי פיזית כל הזמן. לא הרחיקו אותו. אחרי שלושה ימים ביטלתי את התלונה. אמרו לי שישאירו אותה ושיקראו לו, אבל הוא חייב אותי לכתוב מכתב שאומר ששיקרתי. הוא לא נתן לי לצאת מהבית עד שאכתוב את המכתב. ניסיתי להתנגד אך בסוף עשיתי את מה שהוא רצה"

ה "היא אמרה "אתה חודר לי לפרטיות. אני מתקשרת למשטרה". חייגתי 100 ונתתי לה את הטלפון. לא תיארתי לעצמי שיענו כל כך מהר"

הרחבה על סיבות לאי פניה למשטרה, חרטה לאחר פניה וביטול הגשת תלונה

ט "אם אישה תתלונן במשטרה, ותאמר שהיא נשלטת או שפחה, ברור שיצחקו עליה"

י "צריך לשנות גישה במשטרה. אני נפגעת מהם – הם ננעלים על משהו אחד ואי אפשר לשנות את זה. איך זה שבכל פעם שהגעתי למשטרה הבריחו אותי משם?"

יא "הוא עומד בחניה של הבניין. אני מתקשרת ואומרת שהוא בשכונה, ואומרים לי שכל עוד הוא לא בבניין, זה בסדר"

יב

מורכבות רבה ביצירת אמון במערכות החוק והרווחה בחברה הערבית בעקבות חוויות שליליות

- + תחושה שמערכות האכיפה והרווחה מתייחסות בביטול לפניה
- + בעלי תפקידים במערכת החוק מהווים איום במקום הגנה
- + עובדי רווחה מתוך הקהילה לא שומרים. על האנונימיות הנדרשת לצורך הגנה על נפגעים. ו
- + משך הטיפול משדר מסר של חוסר חשיבות
- + המשטרה לא תמיד מגיעה, גם בעת הפרת צו

 "אחרי יומיים הוא חזר לאיים עליה ובחומרה הרבה יותר גבוהה – דופק חזק חזק, מנסה לשבור את החלון וצועק. הרגשתי שהאלימות התגברה ובכל זאת הם לא באו. רק אחרי שדירתי עם מינהל נפגעות אלימות, דרך הכרות אישית, המשטרה הגיעה ולקחה אותה אליהם"

 "המערכת המשפטית והמשטרה מורחות את הדברים וזה מה שגורם לנשים, באופן מהותי, להגיע לאלימות מאוד קשה עד לרצח. כי גברים רואים שהמדינה מורחת את האישה, אז מותר להם להגזים"

 "אם הייתי יודעת שמערכת המשטרה והרווחה יכולות להגן עליי, היה לי את האומץ מהרגע הראשון, כשה התחיל במילולי. הייתי מתנהגת אחרת. לא הייתי סובלת 15 שנים, מתכננת ואוספת עדויות 5 שנים (חברה ערבית)"

 "אח שלו חוקר בכיר במח"ש ובמשך 5 שנים, כשהבנתי שאני חייבת לצאת, שמעתי איומים שאח שלי במח"ש, נתפור לך תיק ואצא מזה כמו סערה. נסדר אותך ונתפור לך תיק שילכלך את השם שלך, שזה קריטי"

 "עובדי הרווחה הם תושבי הכפר. הרבה פעמים נפגעות. לא ישתפו פעולה מהפחד שהסיפור יצא החוצה"

יג

 "נפתח תיק במשטרה, הלכתי לחוקרת כשהיא הזמינה אותי להשלמת חקירה. אמרתי שזה אירוע קשה אבל יש לי שני ילדים והם צריכים את אמא שלהם, אז אני מבקש שתסגרו את התיק. אחרי כמה חודשים קיבלנו מכתב שסגרו את התיק"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

המשטרה נקראת למקום האירוע/בן.ת הזוג מתלונן.ת בתחנה

בנקודת הפנייה למשטרה נדרש מנגנון תעדוף וניתוב פניות אל הגורם המתאים: משטרה, רווחה, בריאות הנפש ועוד

- בהעדר מנגנון:
- + נוצר עומס על המשטרה המקשה על הקצאת משאבים במקומות בהם היא נדרשת
- + הקשב למקרים דחופים מתכהה

 "יש את תכנית דף חדש'. זה לא ממומש מספיק. היו צריכים להיות בקשר עם האישה חודש לפני שיוצאת מהמקלט. להגיע למקלט ולתכנן איתה את היציאה. הן נפגשות רק אחרי היציאה"

נשים ערביות מוזרות על קבלת טיפול בבית החולים כדי להימנע מפגש ודיווח למשטרה

רבות מהנשים נפגעות אלמ"ב שמגיעות לבתי החולים הן מהחברה הערבית. בבית החולים הצוות מוזמין משטרה ללא תלות ברצונן של הנשים וכאשר הן מגלות כי המשטרה מעורבת חלקן בורחות מבית החולים גם כאשר הן זקוקות לטיפול רפואי

לעיתים קרובות ההגדרה של אחד מבני הזוג כ"פוגע.ת" או כ"נפגע.ת" מתקבעת בעקבות מי שהגישה תלונה קודם זאת למרות שברבים מהמקרים מדובר באלימות הדדית, ולעיתים הגשת התלונה משמשת את הפוגע.ת כאמצעי פגיעה בצד השני.

בחלק מהמקרים, הגדרה זו, על כלל משמעויותיה, תלווה את מקבלי.ות השירות גם במעבר למענים אחרים

 "בשלב מסוים הבנתי שאני יכולה להתלונן עליו במשטרה – שורק אותי מהבית ואמר שאני לא אלא לילדים ואמר 'אני אהרוג אותך'. הלכתי למשטרה, אבל בגלל שכבר הכירו אותו והוא הקדים אותי, אמר שאני איימתי עליו. הסתכלו עלי כמו משוגעת, שלא רוצים לשמוע אותי. הוא כבר סיפר שאני מתעללת בו. הם לא רצו לראות אותי"

שימוש במשטרה ככלי במאבקים משפטיים, בהליכי גירושים והסדרי ראייה

 "חלק גדול מהעבודה שלנו זה גירושים לא יפים ומחלוקות סביב הסדרי ראייה וכספים. יש זוגות שחוזרים שוב ושוב וכבר יודעים עליהם הכל"

 "היא תמיד משתמשת במשטרה, ולי אסור, אני צריך להיזהר"

פניה מקוונת לא מותאמת למקרי אלמ"ב (אלימות במשפחה) מאפשרת הגשת תלונה ללא תיווך של חוקר אלמ"ב מחייבת מענה תוך 3 שעות ויוצרת עומסים מענה לא מהיר מספיק במקרי חירום

 "הגשת תלונה ללא שיחה עם חוקר – פרטים חסרים וחד צדדיים – הופכת לכלי לסגירת חשבונות עם בן.ת הזוג – "אשתי לא הביאה את הילדים..."

פער שפה מונע לעיתים מענה אפקטיבי של המשטרה בזמן מצב חירום. אי הבנת הדחיפות מובילה לכך ששוטר לא תמיד מגיע

 "היא התקשרה למשטרה אבל לא הבינה מה אומרים לה – לא הגיעה – לא ידעה לדבר עם המשטרה בעברית. אמרו לה, אם את רוצה, תבואי אלינו אם את מרגישה שאת בסכנה"

"חלק בורחות לפני שהמשטרה מגיעה. בעיקר ערביות – המערכות שלהן מאתגרות, הפחד גדול, יש חוסר אמון בין המערכות"

שוטרים ומגיעים לבית הנפגעת ומתשאלים. כל אחד מבני הזוג בנפרד

שוטרים ומתקשים. לאבחן אלימות בכלל היבטיה הרחבים, לכן נוטים להתמקד בהיבט הפלילי = פניו וברכוש בלבד

אלימות שאינה פלילית לא מגיעה לתחנה להמשך בירור וטיפול. הפנייה למשטרה היא קריאת מצוקה, והיעדר מענה ראוי, מחזק תחושות של חוסר אמון, שאין מה לעשות ואין טעם לפנות לרשויות, שהרי בכל מקרה לא יאמינו לי

"אם לא הייתה אלימות כלפי האישה, אלא כלפי חפצים, זה לא בטוח עבירה. אבל אם תוך כדי החקירה, המשטרה מבינה ששברתי את החפץ כי כעסתי על בת הזוג שלי, יש פה אירוע אלימות"

"הרבה פעמים, כששואלים נשים בדיעבד, הן יכולות להגיד 'הלוואי שהיה פוצע אותי, שהיה משהו שרואים, שלא אצטרך לשכנע'"

"נאמר לי שלא פתחים תיק על הטרדות שעליהם דיווחתי"

במפגש עם סיירים, ועל עיתים נאמרות אמירות "אגב" שנחוות על ידי מקבלי. וות השירות כפוגעניות או כמבטלות את הפגיעה. אלו נצרכות עמוק בתודעת הנפגעות וגורמות להסגן לא לשוב

"על אלימות מינית אמרו 'אבל זה בעלך, איך הוא אנס אותך? זה לא מסתדר'"

"צריך שהמשטרה לא תבטל את כל סוגי האלימות – אם מישהו נראה מפוחד, שלא יבטלו וינסו לפשר, אלא שיראו מה באמת עומד שם"

סיירים ממשיכים בדרכם למרות סימני האלימות לעיתים, עד שהסיירים מגיעים, הנפגעת מתחרטת, לא רוצה לספר להם על האלימות ולא מעוניינת להגיש תלונה. הסיירים מקבלים זאת וממשיכים בדרכם. זאת למרות שבשטח מתקיימים סימנים לאלימות שהתרחשה כגון סימנים גופניים, בלגאן ושברים בבית.

(הדבר נכון גם בעת מפגשים אקראיים עם שוטרים, שאינם במסגרת פניה למשטרה)

"שוטר תנועה שעמד בצד ראה שאני במצב קשה. אפילו לא לקח את מספר הרכב והתעניין. ראית אישה בוכה ומפחדת ולא רוצה לשתף ושחרר אותי כאילו כלום. הייתי מצפה שבמדינת ישראל... זה היה אחד הרגעים שהיו לי הכי קשים" (חברה ערבית)

"כשהמשטרה הגיעה, הוא ביקש שלא אגיד כלום. הם ראו שאני עם שפה נפוחה, אחרי הרבה בכי. שאלו אם הוא הרביץ לי. אמרתי שלא אז הם הלכו. איתו הם לא דיברו"

"יש תחנות שבהן הסיירים תמיד יפנו לתחנה, יש כאלו שלא"

פינוי/הגעה לתחנה

נוכחות המשטרה בולטת וחשופה לסביבה עצם הגעתה של ניידת לרחוב, בניין ודירה מעורר את עניין וסקרנות בקרב הסביבה. כך שמה שנתפס כפרטי הופך לציבורי, מביך ומשפיל.

נסיעה בניידת לתחנת המשטרה, כמו גם מעצר המתרחש לעיני הסביבה, והילדים בפרט, הם מהרגעים המחוננים והטראומטיים עבור אלו החווים אותם

"4 ניידות, 30 שוטרים, כאילו הם הולכים לעצור את בן לאדן – אני בא לעזור להם והם שואלים אותי אם אני משה, וכל השכנים שמכירים אותי רואים שמעמידים אותי עם הגב לקיר"

"באותו יום הרגשתי מתוסכל וחוסר אונים – הרגשתי שכל העולם חרב עלי. זאת הרגשה משפילה"

"לצערי עצרו אותו ליד הילדים שלי. לא רציתי שזה מה שיקרה אבל זה קרה. למרות שנתנו לי ללכת הביתה בשביל לנמנע את זה – זה בכל זאת קרה. הילדים טוענים שזאת היתה טראומה עבורם, שהם ראו את אבא שלהם נעצר לידם. לא יכולתי לשלוט בזה"

אי פינוי לתחנה עקב היעדר פתרון לילדים

"אם יש ילדים ואין לאן להעביר אותם, האישה תישאר ותזומן לתחנה בזמן אחר"

צורך קריטי בליווי ומעקב ב-24 השעות הראשונות לאחר ביקור הסיירים על מנת להפוך את הפניה לתלונה במקרים בהם הנפגעות לא התפנו למשטרה יחד עם הסיירים, ישנה חשיבות גבוהה לקיצור הזמן בין עזיבת הסיירים עד ההגעה לתחנה. פער הזמן בין הגעת הסיירים לזירה לבין הגעת הנפגעת למשטרה מהווה פתח לחרטה שבה נוסף לחששות הפנימיים של הנפגעת, קיימת חשיפה להפעלת לחץ מצד בנות הזוג והסביבה. מעקב וליווי של נפגעת עד ההגעה למשטרה מהווים פוטנציאל לחיזוק האמון ביכולתו של התהליך המשטרתי להגן, ולסייע בהשלמת התלונה

"אם לא עושים הכל תוך 24 שעות, יכול להיות שכבר לא ישתפו פעולה"

"הוא רב איתי והזמנתי משטרה. הם הגיעו וביקשו שאבוא לתחנה, הוא התחנן שלא אלך, שלא יפתחו לו תיק, ואני לא הלכתי. כשהם הגיעו הם דיברו איתי ואז התקשרו אליו ודיברו איתו. אחרי שלא באתי, לא יצרו איתי קשר."

חוויה אישית או חשיפה של נפגעות. ים למקרי אלימות שהסתיימו בסגירת תיק, מובילות לחוסר אמון במערכות ההגנה הקיימות חלק ממי שחוששות. ים שלא יאמינו להן. מ מחליטות. ים לתעד את האלימות. לרוב, במקרים בהם התייעוד מתגלה, יש עליה ברמת המסוכנות

"הקלטתי אותו מהטלפון והבנתי שיש לי משהו שיוכיח, שמעתי מקרים כל שני וחמישי שלא מפענחים. כשהם רוצים, הם מוצאים מחבלים, אבל לא מצליחים לפתור שום תעלומה של רצח נשים בחברה הערבית"

"5 שנים אספתי והחבאתי, כל יום, מכשיר הקלטה בבית 24 שעות. האיום ברצח מוקלט בטלפון"

חקירה נפרדת של כל אחד מבני הזוג והערכת מסוכנות

תחושה של חוסר הגנה ואף האשמה מצד המשטרה במעמד החקירה והעימות

רגעי החקירה, והעימות בפרט, הם רגעי שיא בהם מתעוררים רבים מהחששות שנפגעות ונפגעי אלימות צברו. חששות שלעיתים מנעו מהן. בעבר לפנות למשטרה או לקבלת סיוע.

דוגמאות לחששות: הסביבה והמשפחה תדע, לא יאמינו להן, יחשבו שהן הצד הפוגע, יחשבו שזוהי אשמתן, פחד ממפגש עם מי שפגעה בהן, ועוד.

בפועל חלקן פוגשות יום:

- + שאלות והערות הנחוות כולזול ברגשות, האשמה או ביטול של האלימות
- + חוסר תשומת לב לפרטיות הנפגעת בזמן מתן עדות, העימות וההמתנה המוביל לתחושה חשופה
- + חקירות ממושכות מאד
- + מפגשים פתאומיים עם הפוגע. ועם משפחתם. מחוץ לחדר החקירה
- + בקשה לחזור על עדויות בתחנות משטרה שונות

"לפני העימות ביקשתי לא להפגש איתו. אמרו לי לשבת בחוץ ואז אמה שלו פגשה אותי. המפגש בין קורבן למשפחה של המתעלל הוא כמו מפגש עם המתעלל. כשאתה מבקש מאדם להגיע לעימות, לפחות תדאג שלא יהיה מפגש."

"בגלל הקורונה הפקידים היו פחות רגישים, ביקשו לשבת במרחק. ישבתי באמצע המסדרון מול החדר של החוקרת, זה כמו לשבת ערומה כשכולם עוברים. כל אחד יכול לעבור מאחור ולהקשיב, זה הרגיז אותי, גם גרם לי לא להגיד את כל מה שרציתי. יצאתי נסערת"

"זה היה 8-9 שעות של עדות. נכנסתי ממקום של רווחה, שאני משוחררת ובאה לתת עדות. באתי עם בכי והיא אומרת לי "מה את בוכה?". אני לא יודעת שזה ממקום של לבדוק אם אני אמינה או לא"

"הצורה שבה הם חקרו אותי ואיך שהם התנהגו, הרגשתי שאני לא בסדר שאני בכלל מעז לומר שאישה הרימה עלי יד – אמרו לי "מה? אתה גבר מוכה?"

מקבלי.ות שירות מתקשים.ות לספר באופן ברור ומלא את האירועים שקרו כאשר הם.ן בעומס רגשי, ובסביבה הנחוות כמלחיצה

"יש הבדל בין סיטואציה של גביית עדות מקורבן העבירה בתחנת משטרה, כשיש לחץ מסביב, לבין מצב שיושבים ברוגע במשרד שאינו בתחנה. זה מאפשר תשומת לב וסבלנות, ואז גם העדות מפורטת ומסודרת" (שוטר באלומה)

"הייתי כל כך לחוצה. זאת הפעם הראשונה שלי בתחנת משטרה בחיים. אחרי לילה עם אזיקים על הידיים והרגליים (למרות שהתנצלו מאוד), כשהיא שאלה אותי אם היתה אלימות, פחדתי ממנו ואמרתי שלא. פחדתי מההשלכות של זה וגם ממנו"

בתחנות ללא מחלק משפחה אין מענה להמתנה ממושכת עם ילדים: משחקים, אוכל, מקום לינה בלילה

"כשהייתי בתחנת לוד, כל בוקר היו נשים עם ילדים עם מזרונים מחוץ לחדר שלי, כי לא היתה רווחה זמינה בלילה"

כניסה לעימות היא סיטואציה מורכבת עבור מרבית הנפגעים. ות, אשר נותרת לעיתים לא אפקטיבית עקב חוסר היכולת של הנפגעת. לעמוד מול הצד הפוגע

ליווי והכנה מראש (בדומה לנפגעי.ות פגיעה מינית), מסייעים לנפגעת.ת לצלוח את העימות ולתת עדות קוהרנטית ומסודרת

"השימוש בעימות תלוי במי האנשים – אם הקורבן יכול לעמוד מול המקרבן ולהטיח בו. אם לא אין טעם לעימות. זה כלי לא פשוט ונדיר לראות קורבן שעומד מול הפוגע אסוף ואומר דברים בביטחון"

"פניתי למרכז לנפגעות הטרדה מינית. הייתה בחורה שליוותה אותי בהגשת תלונה במשטרה. היה לנו עימות, גם אליו הגיעה ותמכה בי. לקח לי חצי מהנשמה להוציא את זה. אבל זה שהיא הייתה שם עזר לי מאוד"

נשים רבות לא מספרות על אלימות מינית

חלקן לא מזהות את האלימות המינית בתוך הקשר הזוגי כאלימות. לעיתים, עד שישנה ההבנה הזאת, היא מבוטלת, מאחר שהנפגעים.ות נתפסים.ות כלא אמינים.ות, עקב שינוי גירסתם,ן

"צריך להבין שאלימות מינית היא כן חלק בלתי נפרד, גם מאלימות במשפחה. הרבה נשים שנאסות על ידי הבעלים שלהן לא חושבות שזה אונס"

חקירה נפרדת של כל אחד מבני הזוג והערכת מסוכנות

חוסר כוח אדם מיומן לתחום אלמ"ב בתחנות ללא מחלק משפחה

- + חוקרים לא מיומנים עלולים להביא לתוצאות הבאות:
- + פיספוס דקויות בעלות משמעות בזיהוי סיכון במקרים מורכבים
- + היעדר איסוף עדויות רלוונטיות להמשך תביעה
- + טעות בהתנהלות מול מקבלי.ות שירות ופיספוס הזדמנויות לרתימתן.ם להמשך סיוע

 "יש תקן אחד של חוקר אלמ"ב, והוא גם על תחום של מין וחסי ישע. אם אין חוקר אלמ"ב, חוקר אחר יבצע את החקירה"

מחסור בחוקרים דוברי שפה ורגישי תרבות
מתן עדות וחקירה שלא בשפת האם, וללא הכרות עם הקונטקסט התרבותי של הנפגעים.ות, מצמצם את יכולת ההבנה והביטוי שלהם.ן. בהתאמה אפשר לפספס זיהוי של נפגעות.ים ושל עדויות

 "היה מקרה של אישה שישבה בחקירה והורחקה מהבית. ביציאה קיימתי איתה שיחה והסתבר שעל הגב שלה יש סימנים מהצלפות שהוא הצליף בה. בגלל הרקע התרבותי היא התביישה, היא ממוצא אתיופי. יחד עם שוטר אתיופי קיימנו שיחה והבנו מה קורה, ואז היא הצליחה לספר.
החזרנו אותה לחוקרת, ויצרנו לה סביבה חדשה - ארגנו את חדר החקירה אחרת שתרגיש בנוח. בסוף הסיפור התהפך, והתברר שהיא הקורבן"

 "משטרה - פתחתי תיק - מאוד פחדתי, אמר לי שאם לא אעשה מה שיאמר, יגיד דברים לאנשי ציבור. לא יכולתי לנשום מרוב פחד. שאלו אותי במשטרה כל הזמן על המינויות, אמרתי שלא טוב לי שם אבל לא ידעתי מה זה נקרא, הם אמרו שזה נחשב אלימות מינית"
(חברה חרדית)

"יש הרבה יותר התעסקות כי אין עו"ס משפחה בתחנה. אני בתור קצינה יושבת שעות עם מתלוננת ומתחננת שתספר מה היה, שעות של נסיון שכנוע"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

לצד מגוון המענים הקיימים יש מורכבויות הנוצרות בתהליך הניתוב וההתאמה אליהם:

הצעת מענים אפשריים להגנה וטיפול בהמשך על ידי עו"ס/חוקר

היעדר זמינות של הרווחה למעני חירום בלילה
 העברה למקלט או לטיפול אחר, מחייבת מפגש עם עו"ס. מאחר ולמרבית התחנות אין מענה של רווחה בשעות הלילה, נשים נדרשות לחכות בתחנה עד לשעות הבוקר. חלקן מוותרות ועוזבות

"כשהיא אומרת שהיא רוצה ללכת מהתחנה, אני מסבירה לה שלא כדאי, שתחכה עד שימצאו לה פתרון. היא מרגישה שאני סתם מחזיקה אותה והרווחה לא רוצה לעזור. היא תלך מהתחנה, ובהמשך תחשוש לחזור"
 (חוקרת)

"היה מקרה שאישה עם שקית שחורה (מסוכנות גבוהה) הגיעה למשטרה. הבעל לא אותר, הרווחה לא עבדה ב-4:00 והאישה הלכה מפה. היא עזבה בלי לקבל הגנה"
 (חוקרת)

לזוגות ללא ילדים יש פחות נתיבים היכולים להוביל אותם לקבלת טיפול והמשך מעקב
 כאשר אין לזוג ילדים, ההפנייה לרווחה מותנית באישורם. וזאת לעומת זוגות עם ילדים, שמופנים לרווחה כחלק מחובת דיווח

בתחנות ללא עו"ס משטרה/מחלק משטרה, ההסברים על מעני ההגנה האפשריים, ניתנים ע"י חוקרים בקצרה ולעיתים לא ניתנים
 ההסבר הלא מובן ניתן בזמן שמקבליות השירות נמצאות. בשיאו של משבר המוביל לקשב נמוך ומקוטע, המפריע להן. ליישם את ההסברים בעת הצורך

"למרות שיש תא קולי שהאישה אמורה להתקשר, לא כל אישה מבינה ומצליחה"

במחסור בשוטרים בתחנה קטנה לא מאפשר שמירה על המתלוננת עד שימצא הפוגע.

"אם הוא לא אותר, היא תישאר בתחנה. זו נקודה קשה שהחוקר צריך לשמור עליה שלא תלך. יש רק שתי נייודות, אז אם היא פה, יש איש צוות פחות. ואז אם יש קריאה, אנתנו בבעיה"

"אם היה עו"ס, הוא יכול היה לדבר איתה ולשכנע אותה לא ללכת, לספר לנו, לדבר"

בהיעדר מענה לגברים נפגעי אלימות, נפגע אלימות יופנה לדירת מורחקים או לבית נעם
 המשמעות היא שגבר נפגע ישהה במחיצת גברים נוספים הנאשמים בפגיעה ובהתנהגות אלימה

"גבר שהגיע להתלונן על אלימות כלפיו, נציע דירות למורחקים (גברים שיש נגדם צו הגנה/הרחקה)"

"נסה לכוון גבר נפגע לבית טיפולי כמו בית נעם"

"הגשתי תלונה אבל אני לא הולכת לבית המשפט. לא יודעת, לא הבנתי מה זה. אמרתי אני לא נכנסת לזה"

הצעת מענים אפשריים להגנה וטיפול בהמשך על ידי עו"ס/חוקר

בחברה הערבית, נשים רבות גרות יחד עם המשפחה המורחבת של הבעל. על כן, צו ההרחקה אמנם מרחיק את הבעל, אך לא את משפחתו שעלולה להוות סכנה

"צו הרחקה או הגנה.. כולם גרים באותו מרחב. האישה גרה עם הגיס שלה – המשפחה של בן הזוג... צריך תקנות בצו על אופציות אחרות למרחב של האישה, לא רק להוציא אותה, הפתרון היחיד שקיים כיום. יכול להיות שזאת אישה שרוצה לחיות בסביבה שלה, אבל ההצעה היחידה היא מקלט"

בחברות סגורות ומסורתיות, נפגעות המתלוננות. נותרת לרוב לבד, ללא מערכות תמיכה

"כשאישה יהודיה תגיש תלונה, במשפחה יתמכו בה. אישה ערבייה, כולם יצאו נגדה. אנחנו רואים שצריך רק אדם אחד שיאמין ויתמוך בה בשביל שהיא תוכל להתלונן, יכול להיות גם דוד רחוק"

"הן מגיעות לדיון הראשון, ובדיון השני הן מגלות חוסר אונים מוחלט – אין להן אף אחד, המשפחה מוקיעה אותן, הן מאוימות. הסיכוי שיחזרו גבוה"

"אני פחדתי כי ידעתי שאני עושה מעשה חמור מבחינת המשפחה שלו. הדודים שלו יכולים להגיד שאני מלשנית"

בחברה הערבית, נשים שמתגרשות ו/או יוצאות למקלט הופכות לפגומות בעיני החברה. נשים עם ילדים מסכנות את עתיד ילדיהן ואת השידוך שלהם.

"גם היא וגם רבות וחכמות מהחברה הערבית לא יכנסו למקלט, כי יש סטיגמה מאוד גדולה על נשים גרושות בכלל. אישה שנכנסת למקלט לא פעלה לפי הנורמות החברתיות – היא לא נוסעת לשם בגלל בעלה, אלא כי היא רוצה חופש שהמרחב הערבי לא מאפשר לה. זאת נקודה שחורה לאישה לכל החיים"

"זה גם פוגע בילדים שלהן. זה אומר שנשים שיצאו למקלט, הילדים שלהן יצאו לא מחונכים, וזה יפגע ביכולת של הבנות להתחתן בעתיד"

מיעוט מענים לנשים ערביות מוביל למעצר הגנתי (לעיתים רחוקות)

"המשטרה לא הסכימה לשחרר אותה הביתה. במקום לכלוא אותה היא כלאה אותה."

"יש נשים שיצאו ויירצחו ואין מה לעשות. אי אפשר להכריח לצאת למקלט. אנחנו רוצים להגן שנשארים חסרי אונים"

מענה שניתן בתחנות עם מחלק משפחה

ערכים מרכזיים במודל מחלק המשפחה להם נדרש מענה גם בתחנות אחרות:

- + מיצוי החקירה וצמצום הצורך בהשלמות החקירה וחזרה של מתלוננת
- + מענה במגוון שפות והיכרות תרבותית
- + רצף טיפולי ומעבר מידע בין גופים מטפלים, מעקב ותגובה מהירה

תחנות עם מחלק משפחה מצליחות לתת מענה מוצלח ומותאם:

- + עו"ס העוסקת בחלק הטיפולי מאפשרת פניות גבוהה לפונה, בעקבותיה ישנה היכרות טובה יותר עם המקרה, המאפשרת חיבורים ומעקב יעילים יותר
- + ניתנים יותר תקנים לטובת מענה ביותר שפות
- + קצינים וממוקדים באלמ"ב בלבד, ולא בסוגי חקירות נוספים, מאפשרים תשומת לב רבה יותר למקרים חוזרים
- + קיומו של רכו משפחה המלווה את כל הרצף הטיפולי
- + הימצאותם של קצין ומשפטן המתמחים באלמ"ב מסייעת בקבלת החלטות מתאימות יותר, ומצמצמת את הצורך בהשלמות הגורמות לנפגעות. ים להגיע להשלמות חוזרות

צו הרחקה

או

החשודה נשארת במעצר

משך צו הרחקה ניתן לפי שיקול דעתו של החוקר וללא מדדים אחידים ומוסכמים

האכיפה של צו הרחקה (וההגנה) לא מייצרת הרתעה אצל אלו המפרים אותו, גם כשמדובר בהפרה מיידית וברמת מסוכנות גבוהה

נחשפנו לדרכי הטיפול הבאות:

- + אזהרות טלפוניות
- + ניסיונות שכנוע
- + מעצר של 24-48 שעות

"אחרי המשטרה, הוא חזר וניסה לפתוח את הדלת. אחרי שאמרה לו לא, הוא הלך לחלון והתחיל לאיים עליה שישרוף אותה ואת הדירה ושתצא מהדירה. בהפרה הראשונה קיבל אזהרה"

משך צו הרחקה נש גברים או נשים שמורחקים ונתורים פעמים רבות ללא מקום לישון ולגור בו (נכון גם צו הגנה)

מצב זה מעמיק מצבי משבר, מקשה על שיקום ועלול לעיתים אף להוביל למצבי סיכון (חלקם ישנים ונתורים בחוף הים או ברכב או מפרימים את ההרחקה כי אין להם מקום).

המשטרה לא נותנת לנפגעת שום מסמך רשמי המוכיח את צו ההרחקה, מה שמקשה על אכיפתו במידה והוא מופר

"קורבן העבירה לא מקבלת הודעה בכתב על ההרחקה. אם היא מתעכבת עד להוצאת צו ההגנה, ואחרי שלושה ימים הגבר מגיע, אין לה דרך להוכיח שהפר את צו ההרחקה. אם תקרא למשטרה, לא תמיד השוטר ידע לעשות אחד ועוד אחד. זה גם לא תמיד יהיה באותה התחנה"

חוסר בהירות מצד מקבלי הצו בנוגע למשמעותו

חוסר בהירות לגבי האופן בו החיים שאחרי צו ההרחקה אמורים להתנהל סביב ילדים מובילים להפרתו. לעיתים, הצד שהוציא את הצו, משתמש בחוסר הבהירות כדי ליצור מצב של הפללה מכוונת

"זה היה ב-22:00 והיא הייתה אמורה להביא לי את הילד לבסיס, אז שלחתי לה הודעה שאני מורחק ממנה לעשרה ימים, ושתביא לי אותו הביתה. מישהו המליץ לה ללכת שוב למשטרה להגיד שהפרתי את צו ההרחקה. אני אמרתי את זה בתמימות"

"באתי אליו והזמנתי לו משטרה כי פחדתי שיכה אותי שוב, אבל כשבאה המשטרה הוא אמר שיש צו הרחקה. אבל אני לא הבנתי צו הרחקה. אף אחד לא הביא לי את הצו, לא הבנתי בזה"

לעיתים המעצר/הרחקה מתקבלים על ידי מי שהוגדרו כפוגעים. בתחושות חוסר הבנה וענישה לא מוצדקת

פעמים רבות קיים פער גדול בין האופן בו אנשים תופסים את עצמם, לבין הפעולה המשטרית המגדירה אותם כעוברים על החוק. עבור רבים זוהי היתקלות ראשונה עם המערכות. האופן שבו מציעים תמיכה, או מבצעים פעולה הנחווית כענישה, מגדיר את הרתיעה או ההיענות שלהם.

במקרים שאינם מקרי קצה, מסרים של 'הפרדת כוחות עד לבירור' לעומת מסרים של 'אשם עד שהוכחה חפותו', יכולים להקל על תהליכי השיקום - לייצר תפיסה של מערכת מסייעת על פני מערכת מענישה

"חוויה מאוד לא נעימה. זה לא שאני נכנס לבית מעצר ויש לי מזון ושמיכות. אלו שמיכות סקביאס, והיה חורף ולא היה איפה להתקלח.. לא נעים בכלל. עם אנשים לא אנשים, שלושה יללות לא ישנתי. כשאני שומע מישהו מתאבד בכלא אני מבין אותו"

"עזרו לי אנשים שאני לא מכיר. המפקח שלי במשרד החינוך, חבר של קולגה, אדם שאני לא מכיר, ישנתי אצלו בסלון והוא דאג לי לארוחה חמה, שיהיה לי איך להתמודד"

(גבר נפגע שהורחק כפוגע)

"זה שונה ממחלקים אחרים שמתמודדים עם פושעים. 80% מהאנשים פה נורמטיבים. מהרגע שאדם נכנס, שוללים לו את החרות. הוא מגיע ונמצא במפגש ראשון עם שוטר. ההלם גדול"

תחושת פגיעה בעקבות הצורך להיחשף לסביבה כעצור + לבקש תשלום ערבות + להודיע לעבודה

"לא ידעתי שחבר שלי חתם עלי ערבות. ישנתי אצלו, ומהבושה, כל יום ב-3:00 בבילה הייתי קם וישן באוטו"

"לקחו לי את הטלפון ואף אחד בעבודה לא ידע איפה אני. החברה שלי לא ידעה איפה אני והתקשרה לאחותי. למה (שם) לא זמין? אמרה לה שאני עצור. לא נעים"

גברים חשים שהיחס שהם מקבלים שונה מזה שהיו מקבלים על אותה העבירה/האשמה לו היו נשים

+ חקירה עוינת יותר
+ הרחקה של גברים מהבית גם כאשר מבצעת העבירה היא אישה
+ תחושה שונים זכות ליותר סלחנות בעת הבחירה בין מעצר לחלופות מעצר בעוד גברים נותרים במעצר

"נסעתי למשטרה להגיש נגדה תלונה ומתחילים לגבות ממני עדות לתלונה - תוך כדי שאני מראה לשוטרת את הסרטון המחריד והמזעזע ונותן לה את הטלפון של העד.. ניגש אליה שוטר ושאל זה (שם)... ? בא עם אזיקים ועוצר אותי - 'אישתך הזמינה ניידת הביתה, היא טוענת שאתה פצעת אותה - אין לנו מה לעשות היא הגישה נגדך תלונה אתה עצור"

"חקרו אותה והיא היתה במעצר בית כי היא אישה ואמא ומסכנה - מעצר בית ל-10 ימים. אם לא היה לי את עד הראיה הסיפור היה נראה אחרת לגמרי והייתי אני במעצר"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלידי

משטרה

זרקורים

פרסונות

11

לא תמיד

זימון לחקירות נוספות להשלמת מידע

השלמת חקירה נחווית כטרטור מיותר

השלמות אלו נעשות כאשר המידע הראשוני לא היה מספק, כאשר ניתנים דגשים מאוחרים על ידי התביעה או במהלך שינויים בתחום השיפוט הדורשים מעבר לתחנה חדשה באמצע התהליך

"את מגישה פעם ראשונה תלונה ואז עוצרים וחוקרים אותנו, ואז מטרטרים אותך לעוד מידע. הוא עונה משהו ואז עוד פעם את צריכה לבוא. הייתי צריכה להגיע ארבע פעמים. הם מטרטרים גם את העדים – אמא שלי ובן הזוג שלה הגיעו פעמיים"

9

יכול לקחת 3 חודשים

שגרת החיים אחרי המפגש עם המשטרה, לאחר עזיבת התחנה

אין נוהל מעקב אחרי בני זוג שהתלוננו על אלימות, אם התלונה לא הגיעה לכדי כתב אישום בפועל, פעמים רבות האלימות ממשיכה. אלו שהתחרטו יחששו שלא יאמינו להן, פעם נוספת. אלו שהתיק שלהן נסגר, לא יאמינו שיש עוד מה לעשות

"אישה שהגישה תלונה במשטרה והחשוד לא אותר וממשיך להטריד תתקשה להגיע שוב לתחנה לתלונות נוספות"

"לפני זה פניתי למשטרה פעם אחת הוא קיבל צו הרחקה לשבוע וחזר. הוא חזר רגוע – שיחק אותה כאילו הכל בסדר, אבל זה יצא אחרי זה..."

"האדם חוזר הביתה לשגרה, אין שום דבר שונה"

"יש מקרים שזה שהחוק התערב גורם לאלימות להרגע. יש רגיעה אבל אם הוא לא ילך לטיפול זה לא יחזיק"

10

לא תמיד

המתלונן.ת חוזר.ת בו.ה ומבקש.ת להסיר את התלונה

צורך בליווי ומתן תמיכה לנפגעת.ת בימים שלאחר הגשת התלונה

"למשטרה באתי עם מישהי אז יותר האמינו לי. אבל מי שהגיעה איתי, לא הייתה לידי בימים אחרי שהיינו במשטרה, אז הסרתי את התלונה"

לעיתים קיים צורך בזיהוי של מסוכנות מצד הסביבה והמשפחה בנוסף לזה של בן.ת הזוג

נכון הדבר במיוחד בקרב חברות סגורות ושמרניות, אך לא רק

"הם אומרים שהיא לא תעיד בביה"מ אז אין טעם. אנחנו חושבים שהם צריכים להלחם, להתעקש. הם לא חיים את זה כמונו"

"אחרי שאישה מחליטה לא להגיש תלונה, המשטרה הופכת להיות האויבת שלה כי היא רוצה להמשיך עם התיק"

פנייה ממרכז אלמ"ב/רווחה להצעת טיפול

השיחה להצעת טיפול נעשית לעיתים כשבוע לאחר האירוע והתערבות המשטרה. תזמון זה עלול להיות מאוחר מדי, מאחר שעד אז המוטיבציה לשינוי יורדת והשיחה עלולה להחוות כאיום על שיגרת החיים שחזרה

הצעה של מענה טיפולי הינה משימה הדורשת תשומת לב לעיתוי, לאופן התקשורת האפקטיבי מול הנפגעת והתמדה, כאשר העו"ס או החוקר אינם פנויים לכך האפקטיביות של הפניה יורדת

הודעה על סגירת התיק בגין חוסר ראיות

או

הודעה על הגשת כתב אישום וזימון לבית משפט

פעמים רבות, בעת סגירת התיק, הנפגעת חווה מפח נפש הנובע מהפער שבין המאמץ הנדרש ממנה. לבין חוסר ההבנה מדוע התיק נסגר

הפעולות הנעשות במהלך החקירה והשיקולים לסגירת התיק לא מתווכים תמיד לנפגעי העבירה באופן ברור. לכן, כאשר התיק נסגר, הן נותרות עם תחושה שהמשטרה לא עשתה מספיק מאמצים. בהמשך ישיר, רמת האמון שלהן. במשטרה ובפרקליטות, כמי שיכולים להציע סיוע, יורדת

"פתחו חקירה וסגרו את התיק. התקשרו להגיד שסוגרים מחוסר ראיות. אמרתי להם שלא בדקתם כלום אבל."

צריך רק לבדוק את הנייד שלו, לראות את התמונות של הפנים שלי שבורים. היה מראה את התמונות עם הפנים שלי לבחורות אחריי כדי לאיים עליהן. צריך רק לבדוק את הנייד שלו"

"עברו שנתיים וחצי מאז שיצאתי מהזוגיות. אני מבינה כמה זה קשה להגיש תלונה. לקח לי שנתיים וחצי להיות אמיצה להגיש תלונה, ובכל זאת היא הלכה לפח"

תיקים רבים לא מצליחים להתגבש עקב חוסר ראיות בתחנות בהן יש מחלק משפחה מצליחים לצמצם את אתגר זה בזכות תקשורת נגישה, קלה ומהירה, והתייעצות בומן אמת בין סיירים, חוקרים והמחלקה המשפטית. כך גם פוחת הצורך בהשלמות מול הנפגעת.

"הרבה פעמים סיירים מגיעים וצריך לפחות חצי שעה בשביל להבין מה קרה. בגלל שאין מספיק סיירים, אז אם יש קריאה, הסיירים יודעים שיש עוד אירועים שמחכים, ואז יש ראיות שמתפספסות או אמירות שלא נשמרות"

"לפעמים אני כחוקרת מרגישה שיש תיק, אבל התביעות מחזירות להשלמות לא רלוונטיות, הם לפעמים הורסים את התיק"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

שב"ס ∞ משטרה

אין מעבר של מידע משב"ס למשטרה על מי ששהה. תה במעצר ימים ושחררה - שלב בו רמת המסוכנות עלולה להיות גבוהה

יש באג שעובדים עליו - עצור ימים שמקבל ימים עד לשחרור, לא מקבלים עליו סקירה. הוגש עליו כתב אישום והתחנה מחוץ לתמונה, והכל בין התביעה, בית המשפט והשופט. המשטרה לא יודעת כששחרר. דווקא אז הוא הכי מסוכן"

עירויות ∞ משטרה

דוגמא חיובית לשת"פ בין המשטרה לעיריית נתניה המאפשר הרחבת מענה של הרווחה בשעות הלילה

יש פה את מחלקת הרווחה הכי טובה בארץ. ברמה שאם חוקרים חשוד, ואין לו לאן להגיע, אני מסדר לו מלון לתקופת ההרחקה, או שאני מסדר בטלפון תלושים לאישה במצוקה"

"בכל מחוז, ב-00:00 - 8:00, מחלקות הרווחה לא מתוקצבות. בכל תחנה אחרת אין טיפול רווחתי בשעות אלו."

בית משפט ∞ משטרה

לאחר העברת חשוד. מהמשטרה לבית מעצר לשוטרים. ות אין מידע זמין על המשך הכליאה או השחרור שלו. ולכן אינם יכולים. ות לעדכן נפגעות. ים

"שלחו אותה לבית המשפט. לא יודעים אם בן אדם נעצר או לא - נתק בין המשטרה לבית המשפט. אנחנו פונים למשטרה לבדוק, ולא מוסרים לנו מידע. צריך לברר לגבי התלונה והאדם ואין גישה. אין טלפון לעו"ד אפילו להתקשר ולברר" (עו"ד סיוע משפטי)

"כשאני מתקשרת לקצין אלמ"ב, אין לו מידע מה היתה ההחלטה של ביה"מ בנוגע לאדם שהוגשה נגדו תלונה. לפעמים המידע הזה מגיע אליו אחרי 24 שעות"

מרכז אלמ"ב ∞ משטרה

אין תהליך שמטרתו לוודא כי הפרטים שהועברו מהמשטרה למרכז אלמ"ב התקבלו וטופלו

"המשטרה שואלת אם ירצו להיות מטופלים דרך הרווחה. אם כן, מעבירים דו"ח לרווחה, אבל לא יודעים מה קורה איתו"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

עמותות ∞ משטרה

רשויות ועמותות מפתחות מענים נקודתיים המותאמים לצרכים של האוכלוסייה המסוימת לה הם מספקים שירות, אך אינם זמינים לכלל האוכלוסייה
שירותים אלו, כגון מענה חירום רשותי ממחלקת הרווחה לנפגעים וזכויות הבחורים והשאר בזוגיות אלימה או אפליקציה בשפה הערבית, ניתנים רק למקבלי שירות של אותם יישובים ועמותות, ולא לציבור רחב החולק צרכים זיהם וזמינים רק לתושבי אותו יישוב

"פיתחנו אפליקציה SOS לנשים. זה מגיע לקו הסיוע של נשים נגד אלימות. יש גם אפשרות להתחבר דרך הצ'אט בערבית. זה בשותפות עם מרכז סיוע לנפגעות תקיפה מינית ברעננה"

"הרבה פעמים, במצבים של אלימות מבן הזוג, האפשרויות לקריאה לעזרה מוגבלות. במערכת שפיתחנו היא רק צריכה לחייג בלי לדבר ויגיעו אליה. זה מאוד מרגיע אותן"

מערכת בריאות הנפש ומחלקת רווחה ברשות מקומית ∞ משטרה

- לעיתים שוטרים וזכויות נותנים ללא מענה מתאים אליו ניתן לפנות אם מי מבני הזוג מתמודד. עם מחלה נפשית**
- + שוטרים וזכויות מרגישים וזכויות כי כלי אכיפה מקובלים, כגון מאסר או חקירה, אינם מתאימים למצב הנפשי של האדם
- + מענה פסיכיאטרי אינו זמין בדחיפות הנדרשת
- + מקרים בהם אשפוז פסיכיאטרי אמנם עוברים לטיפול המיון הפסיכיאטרי אך בסופו של דבר חוזרים למשטרה
- + הרווחה אינה מתערבת

"בריאות הנפש זה נושא כאוב שלא ברור מי אחראי עליו. המונופול היחיד זה משרד הבריאות, שנותן פסיכיאטר אבל זה לא מייד"

"הסיירים לא יודעים איך להגיב. הם מצפים שהרווחה תבוא אבל אסור לה ואין מענה"

"הנה... לפני שעה, משהו שאישתו זרקה עליו צלחות ביקש לשחרר אותה או שהוא מתאבד. האם זה איום? החלטתי שלא, כי לא הגיוני שיעצר, אבל צריך מענה הגנתי. הפננו למד"א, ששלחו אותו לפרדסייה ושחררו אותו, והיום הגיע שוב לבקש שישחררו אותה"

סוגיות ממשקי מידע בין גורמים מטפלים

מחלקת רווחה ברשות מקומית ∞ משטרה

צורך בקביעת גורם מקצועי המקבל החלטות וקובע את אופן הטיפול בנקודות משבר

היעדר אחידות והסכמה בין הגורם המקבל את הפנייה לבין הגורם שאחראי להגיב בנוגע לסמכות הקובעת את אופן הטיפול בזמן מענה חירום (לדוגמא בין 118 למשטרה). במקרים אלו, הטיפול הניתן עלול שלא להתאים למצב, ואף לסכן את הפונה.

הגורם המקצועי שמקבל את הפנייה ועומד מול הפונה בעת מצוקה נמצא בעמדה המאפשרת לו לזהות את המורכבות והסיכון.

ברוב המקרים הוא הגורם בעל הסמכות המקצועית, הקובע את אופן התגובה, עד להגעת הגורם המגיב לאירוע.

"התקשרתי לבקש להכניס אישה לרשימת הנשים המאויימות לנוהל טיוב. החוקר אמר לי: 'אין בעיה. תעבירי לי את הפרטים, אני אפנה אליו ואליה'. אמרתי לו שאין סיכוי, הוא ירצח אותה אם ידע שפנינו למשטרה. אז החוקר אמר לי: 'אני אעשה את העבודה שלי, ואת תעשי את שלך'"

"אם היה לי איש קשר שיאפשר לי לתת טיפה מעבר - לדוגמא, לבקש להפעיל איתור שקט במקום ניידת כחולה שיכולה לעשות יותר נזק"

חוויות של חוסר מענה, מענה לא מותאם וביטול וביזוי של מקבלי שירות מוביל עו"סים לחוסר אמון במשטרה ולהימנעות מפנייה אליה

"שבוע שעבר נשלחו שתי נשים שלקח המון זמן לשכנע אותן להגיש תלונה. לאחת נאמר לחזור למחרת בגלל עומס ואת השניה סירבו לשמוע. עו"ס שחוה דבר כזה, כבר לא שולח למשטרה, כי הוא מאבד אמון ומרגיש איבוד שליטה מול המשטרה"

"לפני שנה התקשרה אלי גברת מתוקה בת 89. היתה אלימות פיזית ומינית. לקח לי מלא זמן לשכנע אותה לגשת למשטרה. חזרה אלי כועסת. השוטר אמר לה: 'מותק, תגידי תודה שבגיל שלך מישהו מסתכל עליך'" (118)

לטובת פעילות מניעתית בתחנות בהן אין עו"ס משטרה/משפחה, יש צורך בניהול שיגרה בין המשטרה למחלקת הרווחה

ישנו צורך בתהליכי איתור פרואקטיבים המצליבים בין שירותים שניתנו לנפגעת ומידע אודותיו. איגום והצלבת המידע יאפשרו קבלת החלטות מותאמות למצב, כגון אכיפה תקיפה יותר או ניתור מותאם דחיפות לטיפול המשך

"יש המון מידע על נושאי סיכון. המידע נצבר במשטרה ולא יוצא החוצה לגורמי טיפול, וגם ההיפך, ואז מפספסים. כשאני נפגש עם אותו גבר, אני יודע להגיד לו בכמה אירועים הוא מעורב" (עו"ס משטרה)

"הנוהל המשטרתי אומר שיש דו"ח דיווח לגורם טיפולי בקהילה. התחנה מעבירה אותו. לא יודעים אם מישהו קולט את זה. מגיע בפקס, אז לא ברור..."

"התוצר יכול להיות טלפון שאני אעשה לאותה אישה. להגיד לה: 'את עלית אצלי באחד הדיונים. אני רוצה לפגוש אותך, להכיר'. או לאותו גבר: 'אני רוצה להכיר אותך. אני רוצה שתגיע לתחנת המשטרה. אתה יכול להיות רגוע, אתה לא תעצר. זאת פגישה איתי'. המטרה היא לפרק את המטענים הרגשיים, להבין אם אנחנו בפתחו של אירוע ולנטר את זה לפני. להכניס רגל בדלת, ולהציע עזרה" (עו"ס משטרה על תפקידו)

ישנם מצבים בהם מידע על מקבלי שירות חשוף בתפוצת עו"סים רחבה

חשיפת מידע תהה בעייתית במיוחד בישובים קטנים וקהילתיים שכן:

- + תיתכן היכרות אישית של העו"סים עם מקבלי השירות
- + קיים חשש לסיכון בחברה ערבית

"פעם ברבעון יש נוהל שאני ועוד עו"סיות מלשכות רווחה אחרות יושבות עם המשטרה. לתדהמתי אני רואה רשימה של כל הנשים. שאלתי אותם: 'איפה חסיון הפרט?' אמרו לי שאנחנו קולגות, אבל זאת יכולה להיות הרופאה שלי, מוכרת בחנות. לא הגיוני שכולנו נראה את השמות"

עידכונים בין הרווחה למשטרה אודות טיפול קודם בבני זוג מתעכבים, או לא נעשים, ומוותרים את הגופים הללו עם פחות כלים לזיהוי חזרתיות של אלימות או התדרדרות

לדוגמא, כאשר אין עו"ס משטרה, אין לקציני חקירה ולסיירים דרך לדעת כי הווג מטופל ברווחה, אלא על ידי דיווח עצמי של הווג

"אין העברת אינפורמציה בין כל הגורמים גם כשאפשר. אישה שמגיעה, חובה לעדכן את הרווחה וזה לא תמיד קורה, ואז מפספסים את ההזדמנות. פתאום מקבלים פקס מהרווחה אחרי שבוע וחצי. לא בזמן ולא כמו שצריך"

זרקורים

הזרקורים מרכזים צרכים ואתגרים של אוכלוסיות ספציפיות בהקשר של אלימות זוגית: מבקשי.ות מקלט, בני.ות הגיל השלישי, חברות מסורתיות וסגורות, הקהילה הגאה וילדים.ות.

לחצו על עיגול הזרקור להרחבה <

תוכלו לחזור
לעמוד זה ע"י
לחיצה על
"זרקורים"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

לחצו על התמונה לדפדוף בין הזרקורים <

אתגרים של א.נשים בגיל השלישי בזוגיות אלימה

גיל שלישי

הגדרה

המונח 'גיל שלישי' מתייחס לאלו הנמצאים וות בגיל פרישה והילך (נשים מגיל 62 וגברים מגיל 67). זוהי תקופת חיים המלווה לרוב בשינויים אשר עלולים להחזות כמשבר: אובדן זהות תעסוקתית, פגיעה במצב הכלכלי עקב ירידה בהכנסות, בידוד חברתי בשל פרישה והיעדר אינטראקציות חברתיות במקום עבודה, בידוד פיזי, קושי בהתניידות והידרדרות המצב הבריאותי - פיזי וקוגניטיבי כאחד. שינויים אלו עלולים להוביל לקושי רב בהתמודדות עם אתגרי החיים, ולגרום ללחץ המשפיע על מערכת היחסים הזוגית, ומעודד התפתחות ו/או החרפה של ביטויים אלימים בזוגיות. לצד זאת, לעיתים "מחיר" הפרידה מבן.ת הזוג בגיל זה גבוה במיוחד, בעת שהנגישות למנגנוני הסיוע פוחתת.

1

לרוב בגיל הפרישה, משך הזמן שבני הזוג נמצאים בו יחדיו גדל. כאשר מדובר בזוגיות בעלת דפוסים אלימים, שהות ממושכת יחד עלולה להוביל להעצמת מתחים והחרפת ביטויים אלימים

"צריך משהו שיתן הפוגה מהזוגיות, תעסוקה לאישה. אי אפשר כל היום בבית יחד, כבר אין סבלנות"

"קודם לפחות בבוקר, הוא היה בעבודה. מאז שיצא לפנסיה לא היה לי רגע שקט"

2

לעיתים, בזוגיות בעלת דפוסים אלימים נוצרת תלות בצד הפוגע. תלות אשר עלולה להוביל לניצול והחרפת הפגיעה

"נשים עם דמנציה הן בסיכון גבוה יותר, כי המתעלל אומר לעצמו: 'היא לא מבינה מה קורה, אז מה זה משנה'"

3

ביטויי אלימות נתפסים כחלק מתהליך ההודקנות, ועל כן מתקבלים בהבנה והכלה מצד בן.ת הזוג לעיתים חלה הידרדרות במצב הבריאות הפיזי ו/או הקוגניטיבי אשר עלולה להוביל למצבי מצוקה וחוסר אונים, המקבלים ביטוי אלים כלפי בן.ת הזוג. בעוד שבן.ת הזוג הנפגע.ת חשה אחריות למצבו.ה, ורואה עצמו.ה כמטפל.ת עיקרית. בזה

"צריך לעזור לו. הוא לא יכול לבד. אף אחד לא מכיר אותו כמוני. אף אחד לא ידע לטפל בו כמוני"

"אני נוסע לקנות אוכל. היא צועקת עלי שאני מבלה, אני אומר לה שלא, שאני עושה קניות בשבילנו"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים של א.נשים בגיל השלישי בזוגיות אלימה

4

חלק מהמענים הקיימים אינם מותאמים לבני.ות הגיל השלישי
צו הגנה - ישנו חסם להוצאת צו הגנה שכן משמעותו הוצאת בן.ת הזוג הפוגעת מהבית, ללא פתרון דיור, כשמדובר במבוגר.ת שאינו.ת בקו הבריאות
מקלט - סביבה צעירה אשר אינה מתאימה לאישה מבוגרת, ומנתקת את הנפגעת ממקורות תמיכה משמעותיים

 "עם הגיל, יש פחות ופחות פתרונות. אשה צעירה, שבן זוגה מתעלל בה, יכולה להוציא לו צו הרחקה ושיסתדר.. בעיה שלו. אבל לאן ילך אדם זקן? שאולי בעצמו כבר לא בקו הבריאות?"

 "נשים צעירות שקצה נפשן יכולות ללכת למקלט לנשים מוכות. אבל המקלטים הם סביבה צעירה, ולאן תלך אשה זקנה?"

5

רבים.ות מבני הגיל השלישי מתמודדים.ות עם קשיים דיגיטליים ו/או שפתיים המהווים חסם בפני פנייה לקבלת סיוע

 "צריך שירות לאוכלוסיה המבוגרת שלא מנפנף. הרבה מנפנפים.. זה אנשים שלא מגיעים בגלל שלא רואים אותם. פקידים אומרים: 'היא לא מבינה עברית, לא אבזבו עליה את הזמן שלי'. הייתי נוכחת בסיטואציות כאלו ואני לא ממציאה. אם זה רוסים, סבתות מרוקאיות... לגילאים האלה ולעולים לא רואים אותם, מנפנפים.. כל היום הם יכולים לטייל, ומתישים אותם כי הם לא מבינים"

 "הכל עבר לאינטרנט אז הם בכלל נכחדו, המבוגרים שלנו. אני עושה איתה הכל. מי שאין לה שפה ואין לה את היכולת לקרוא, אוטומטית היא מורידה את הראש וכבר לא פונה ולא ניגשת"

6

בגיל השלישי, כאשר כושר העבודה נפגע, יציאה מקשר זוגי מהווה סיכון ממשי להידרדרות לעוני בהיעדר יכולת פרנסה

 "כשאני לא אוכל לעבוד, אני לא יודעת... אני באמונה שה' יעזור לי. אני משלמת שכירות ממה שאני מקבלת מביטוח לאומי. אף אחד לא יודע שאני דואגת מה יקרה"

 "אמא שלי היתה במקלט. הצעתי לה לעזוב, לבוא אלי, אבל זה לא הצליח, כי היא אמרה: 'איך אני עכשיו עם כל הילדים האלה?' אישה בגיל הזה, בלי קורת גג, בלי יציבות או כסף, זה סגר אותה והחזיר אותה לשם"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

צרכים של א.נשים בגיל השלישי בזוגיות אלימה

הנגשת שירותי סיוע למי שאינן בעלי הבנה דיגיטלית ו/או שאינן דוברות עברית

פתרונות דיור עבור שני בני הזוג שאינם מנתקים אותם מהסביבה התומכת בהם

סיוע כלכלי עבור מי שיוצאת מקשר זוגי אלימים כדי לאפשר חיים ראויים ולמנוע חזרה לקשר זוגי עם הצד הפוגע. סיוע זה נחוץ במיוחד עבור א.נשים שאינן יכולות לפרנס את עצמן.

מערך הסברה אודות מצבי אלימות בגיל השלישי במטרה להגביר מודעות וזיהוי מצבים אלימים, להפריד בין תפיסת ההזדקנות ללגיטימציה הניתנת להתנהגויות אלימות ולעודד מוטיבציה ליציאה ממעגל האלימות ופנייה לסיוע

אתגרים של א.נשים בקהילה הגאה בזוגיות אלימה

הקהילה הגאה

הגדרה

בהתייחסותנו לחברי וחברות הקהילה הגאה, נתייחס לכל אדם הנמצא במערכת זוגית שאינה הטרוסקסואלית. השוני באופן הביטוי של אלימות זוגית במערכות אלו, מחייבת איתור, מתן מענים וטיפול שיש בו היכרות עם הקהילה, ורגישות לניואנסים שלה, בדומה לכל טיפול רגיש תרבות אחר.

1

הסתרה, הכחשה והשתקה כדי לא להוכיח סטיגמות על הקהילה
 בנוסף לחסמים האישיים והסביבתיים, נוסף חסם קהילתי שעיקרו החשש לפגום בשמה של הקהילה כולה, שעדיין נאבקת במובנים מסוימים על זכות הקיום שלה

פגיעה מינית של גבר בגבר נתפסת כפורנו מוצגת בתקשורת באופן גרפי ובלי שמירה על הקורבן

אם תגידי משהו על אלימות שאת חווה בקהילה הלהט"בית, זה יפגע במאמץ הפמיניסטי"

2

קושי בזיהוי אלימות בין בני זוג להטב"ק
 תפיסות מגדריות של אישה כנפגעת וגבר כפוגע מקשות על ההבנה כי ישנם מגוון מערכי כוחות בזוגיות, ובמיוחד כאשר מדובר בזוגות להטב"ק. על רקע תפיסות אלו, חברי קהילה הגאה ומערכות האיתור והטיפול מתקשים לזהות התנהגויות אלימות בין בני זוג מאותו מגדר

"קשה לתפוס מערכת יחסים שהכותרת שלה שוויונית כזאת שיכולים להיות בה יחסי כוחות, ואז יש בעיה של הגדרה של מהי אלימות"

"אצל נשים להט"ביות, בגלל שאין תפקידים מגדריים, אז קינאה לדוגמא, יותר לגיטימית, נתפסת ככחות אלימה. בגלל ששתייהן נשים אז זה בסדר"

אם הייתי עם גבר, אז הוא היה יכול לפגוע בי פיזית הרבה יותר, ולא הייתי יכולה להגן על עצמי, לעומת בחורה שלא חזקה יותר ממני. כשמדברים על קשר של זוג נשים שיש בו אלימות אז אומרים: 'לא באמת'"

3

ביטויי אלימות דרך יחסי כוחות ופערים בקשר זוגי
 במקרים רבים, מופעי אלימות שאינם פיזיים מקבלים ביטוי דרך פערים ביחסי הכוחות בין בני זוג. לדוגמא:
 פער גילאים, פער כלכלי, פער במידת המעורבות בקהילה, פער בתמיכה משפחתית, פערים במידת ההסתרה או הפתיחות בנוגע למיניות ומגדר ועוד

אתגרים של א.נשים בקהילה הגאה בזוגיות אלימה

4

חוסר במענים מותאמי קהילה -

המענים הקיימים אינם מתייחסים בצורה ברורה ומספקת לקהילה הגאה - החל מפעולות איתור של חברי.ות לקהילה הנמצאים.ות בזוגיות אלימה, דרך היעדר מטפלים.ות בעלי מומחיות לקהילה במרכזי אלמ"ב וכלה במעני הגנה, דוגמת מקלט. בשל היעדר מענים מותאמים, קהילה זאת אינה רואה עצמה כחלק ממקבלי. ות השירות

"הסיכוי שתמצאי בתוך מרכזי מישוה שמתמחה בלהט"ב הוא אפסי. אין כמעט אנשים שעברו את ההכשרה הזאת ושרוצים לפעול למען הקהילה. יותר קל לדבר עם מי שמכיר וחי את הקהילה"

"אישה לא רוצה להגיע למקלט - להגיע למקום שבו היא גם אישה מוכה וגם לסבית. זה תמיד לסחוב עוד משהו. זאת גם הסיבה שלא פונים למרכזי טיפול באלימות"

5

רגישות גבוהה לעיסוק בזוגיות -

עבור רבים, העיסוק במגדר ובזוגיות נושא מטען כבד, בעקבותיו עולה חשש לחשוף קשיים בזוגיות כמו אלימות - הן מול עצמם, הן מול סביבתם, והן מול גורמים מערכתיים

רגישות גבוהה לעיסוק בזוגיות -
עבור רבים, העיסוק במגדר ובזוגיות נושא מטען כבד, בעקבותיו עולה חשש לחשוף קשיים בזוגיות כמו אלימות - הן מול עצמם, הן מול סביבתם, והן מול גורמים מערכתיים

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

צרכים של א.נשים בקהילה הגאה בזוגיות אלימה

העלאת המודעות לביטויי אלימות לאו דווקא פיזיים במערכות יחסים גאות בקרב הקהילה עצמה, גורמי הטיפול והאוכלוסיה הכללית

מענים מותאמים לקהילה הגאה
הכשרה של נותני סיוע, הגנה וטיפול, בניית מעני חירום מותאמים לקהילה, בדומה למענים המותאמים לאוכלוסיות חרדיות, ערביות וכדומה

אתגרים של אנשים בחברות מסורתיות סגורות בזוגיות אלימה

חברות מסורתיות סגורות

הגדרה

המונח 'חברות מסורתיות וסגורות' מתייחס לקהילות הנבדלות בערכים, בנורמות החברתיות ובמוסדות שלהן מהמדינה. קהילות אלו חולקות על פי רוב אמונה דתית ומבנה היררכי בעל מאפיינים פטריארכליים.

בחברות אלו מתקיים מאבק הולך וגובר בין ערכי המסורת וההסתגרות הקהילתית לבין יציאה וחשיפה לאורך חיים מודרני, הנתפס כמאיים על המבנה המסורתי, בין היתר במערך הכוחות בין נשים לגברים. השימוש במונח זה יתייחס לחברות הללו: חברה ערבית, קהילה אתיופית, חברה חרדית ומבקשי.ות מקלט מאפריקה.

1

התא המשפחתי הוא מהערכים העליונים של החברה והקהילה, ונמצא מעל צורכי הפרט על כן, כל מה שעלול להתפס כפגיעה בתא המשפחתי מעורר חששות כי יתפס כפוגע בקהילה ובסביבה, ויוביל להוקעה ממנה

 "זאת חברה שהקול הקהילתי קודם לקול האישי. קשה להגיע למשהו שלא רגילים אליו ולא מחונכים לו בטיפול, שמוותר לדבר ולהרגיש את הפן האישי שלך" (חברה חרדית)

2

היעדרו של שיח פתוח

בחברות אלו לא נהוג לשתף בבעיות מחוץ לתא המשפחתי, ולעיתים אף בין קרובי משפחה. שיתוף מחוץ לתא המשפחתי נחשב ל"הוצאת הכביסה המלוכלכת החוצה" המוביל לפגיעה בתא המשפחתי והקהילתי. גם כאשר בני זוג ישתפו גורם בקהילה במצוקה ו/או באירוע אלים, לעיתים רבות התגובה תהיה לנסות לגשר/לטשטש/להסתיר ולהשיבם לסטטוס קוו של חיים משותפים

 "אחרי שהוא היה בכלא כמה ימים, והיה לו צורך הרחקה לחודש ושבע, המשפחה התערבה. אמרה: 'די, תחזור...'" (מבקשת מקלט מדיני)

 "אין לגבר מודעות. הוא לא ירים טלפון ויגיד: 'אני זקוק לעזרה'. גברים לא מדברים. קורה להם משהו, הם שותקים" (חברה אתיופית)

 "אני, מה ששיתפתי פה... אפילו החברים של הילדות לא יודעים מה שקרה בבית בין אבא ואמא. אף אחד לא יודע. אפילו אחים של אמא שלי. רק אנחנו יודעים. אני זוכר שאוטומטית חוסמים אותך כשאת באה לומר" (חברה ערבית)

3

מבנה קהילה היררכי פטריארכלי, ומובילי, על פי רוב, הם אנשי דת או ראשי משפחות מובילות

סביב מבנה זה ישנן מערכות תמיכה הנוגעות בכל אורחות החיים של הפרט. השימוש במערכות המדינה שמחוץ לקהילה מותנית באישור מובילי הקהילה. פנייה למערכת סיוע, אשר לא קיבלה את אישור מובילי הקהילה, עלולה להוביל לסנקציות על הפונה אשר תשלכנה גם על

ילדיה. ומשפחתה. זאת גם במקרה בו המנגנונים הפנימיים של החברה אינם מספקים מענה מספק.

בחברה החרדית הפונה עלולה לאבד את תמיכת הקהילה ולהיות ללא כל רשת תמיכה

 "אם משהו יוצא החוצה ויודעים שדבר כזה קיים, זה נורא פוגע בשידוך של הילדים. גם אין תמיכה לנשים שמתגרשות בחברה החרדית. קשה להיות אישה גרושה, וקשה למצוא זוגיות חדשה" (חברה חרדית)

 "זה ברמה שאני לא יכולה לישון בלילה כי אני מפחדת שידפקו לי בדלת. כל הזמן טלפונים או אני פשוט לא עונה. אבא שלי מאיים, הם מטרידים אותי" (חברה חרדית)

אתגרים של א.נשים בחברות מסורתיות סגורות בזוגיות אלימה

3

בחברה הערבית, האתיופית ובקרב מבקשי המקלט, מצטרפת סכנה לרצח על כבוד המשפחה

 "הרבה נשים בסיכון תמידי לרצח כי הן פעלו נגד המוסכמות החברתיות"
(חברה ערבית)

 "ההורים שלי הכריחו אותי להתחתן בגיל 14, עוד לפני שקיבלתי מחזור. קיבלתי מכות כדי להתחתן עם הבחור הזה. לא שיתפתי את ההורים שלי כי ידעתי שהם מכרו אותי"
(חברה ערבית)

4

היעדר לגיטימציה חברתית לפנות למשטרה ולביה"מ האזרחיים
בחברה החרדית לא ניתן לפנות לגופים אלו ללא אישור רבני. אדרבא, אצל חלק מהזרמים ישנו איסור מוחלט. לעומת זאת, פנייה לשירותי הרווחה ולמערכות הבריאות לקבלת סיוע מותרת.
בחברה הערבית, פנייה לשירותי הרווחה עומדת בספק גם כן בשל חשש מפני נותני שירות מקרב הסביבה הקרובה שלא ישמרו על סודיות. מערכת הבריאות היא לעיתים המקום היחיד אליו מותר לנשים לפנות ושיש להן אישור להגיע אליו לבד

5

רגישות לשיפוטיות
במקרים רבים, מקבלי שירות מחברות סגורות ומסורתיות חשים כי המערכת שופטת אותם ואת תרבותם בלי להכיר ולהבין אותה. תחושה זאת מובילה לאנטגוניזם במקום לשיתוף פעולה

 "אם אתה מגיע ממקום מכבד, אז מתחילה להיות שפה של הסכמה. צריך גם להיות מוכן להסכים על מה שלא מסכימים כנקודת מוצא טובה. זה מקום שלא מתנשא, אלא מכבד ומבין שצריך להכיר את השפה ולכבד אותה, כדי לטפל ולעזור לעשות שינוי, ולא לחשוב שאתה יודע יותר טוב"

 "בשביל אישה אחת, להעצים אותה זה לעזור לה להיות נשואה ועם הילדים שלה, וכמה שיותר אמא, זאת הקריירה שלה. לאישה בצפון תל אביב זה שיעמום"

6

פערים בין נשים לגברים ברמת ההשכלה וביכולת התעסוקה מעצימים מתחים

 "הוא היה אומר לי: 'את חושבת שאת חכמה, אבל את טיפשה'. הוא תמיד בא לנסות להתנחח מהמקום שלו עלי. 'זה שאת עשית בגרות, זה לא אומר שאת יותר חכמה ממני'. הוא לא סיים בית ספר. 'את טיפשה, את פוסטמה"
(חברה חרדית)

 "במיוחד בחברה הערבית הדרוזית, הנשים ממש התחזקו. הן הולכות ומשקיעות בעצמן, מתקדמות אקדמית ותעסוקתית והופכות לעצמאיות. ואז היא מתחנת עם מישהו שבקושי סיים יב'. מקור הבעיה שהיו לו רגשי נחיתות כלפיה"
(חברה ערבית)

תוכניות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים של א.נשים בחברות מסורתיות סגורות בזוגיות אלימה

7

הסתרת מידע ומענים

בחברה החרדית קיימת הגבלה בכל הנוגע לחשיפה למידע מחוץ לקהילה. הגבלה המתבטאת בין היתר בגישה מעטה מאד לאינטרנט ולתקשורת, דוגמת טלפונים כשרים (ללא חיבור לאינטרנט). בהתאמה, מסרים המועברים לקהל הרחב, המעלים מודעות לאלימות במשפחה ולמעני חירום בנושא, אינם מגיעים לקהילה.

גם כאשר מודעות המפרסמות מענים מגיעות למקומות חבויים – מקווה או תאי שירותים, חבריות וקהילה עלולים להסיר אותן. הצגת מענים אלו בפומבי, ללא אישור של מובילי הקהילה ודרך מנגנוני הקהילה, מובילה לאנטגוניזם כלפיהם

 "אחד הדברים שהייתי צריכה ללמוד בהתחלה זה שאסור לנו לעשות פרסומים גדולים, כי הרבנים לא ירשו לבוא אלינו אם נהיה מרוחים ברוב חוצות. כי זה לומר שלציבור יש בעיה"

 "יש מישהי שכתבה ספר על אלימות בחברה החרדית. זה נתן לי המון כוח ועזר מאוד, אבל הספרים האלו מורחקים. בספריות הם נמצאים מאחורי הפרגוד ויתנו אותם רק לנשים ולא לנערות. אנשים אמרים שמכניסים פחדים לנשים"

8

מודעות נמוכה לביטויי אלימות זוגית

השיח על זוגיות מיטבית מועט, ונעדר ממנו הסבר אודות סימני אזהרה, הצבת גבולות והכוונה

 "אני גדלתי בכפר. גם אמהות וסבתות שלי קיבלו אלימות, אז חשבתי שככה זה בחיים. הוא הרביץ לי, אז מה..."
(מבקשת מקלט מדיני)

 "אין כמעט גישה בין ילד לילדה. יש הפרדה מאוד חזקה, ויכול להיות שבגלל זה קשה באמת לדעת איך לנהל מערכת יחסים בריאים. אין שיח" (חברה חרדית)

 "מתי הבנתי שזאת אלימות? לפני שנתיים כשהגעתי לטיפול. עד אז חשבתי שזה רגיל, כי ככה גדלתי בבית, שאין לי זכות" (חברה ערבית)

9

זוגיות בשידוך

שיקולי שידוך בחברות אלו אינם כוללים תמיד את רצונם של הנישאים – האם להתחתן, מתי ועם מי. לעיתים, בחירת בן.ת הזוג נעשית בכפייה (מצבים של חוסר ברירה או כפייה פיזית ממשית) ועל פי היררכיה חברתית ללא הקשבה לסימני אזהרה. לדוגמא, נישואים בתוך המשפחה בחברה הערבית, נישואים בין מי שנחשבים 'פגומים' בשל מחלה בחברה החרדית, נישואים על מנת לאפשר כניסה לארץ בקרב מבקשי מקלט, הגעה לארץ מאתיופיה של נשים בקהילה האתיופית

 "אני סוכרתית, אז השיאו אותי לאדם שהיה גרוש. האישה הקודמת סבלה ממנו, הוא משוגע, ידענו שהיא סבלה ממנו מינית"

10

היעדר אופק

החיים בחברה סגורה, הפועלת להסתרה והשתקה של כל הנחשב לחריג בעיניה, אינם מאפשרים היכרות עם קיומה של מציאות חלופית לחיים בתוך זוגיות אלימה

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים של אנשים בחברות מסורתיות סגורות בזוגיות אלימה

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פליילי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

11

בידוד
הימצאות במצוקה, בקהילה בה אסור לשתף במצוקה זאת, מעצימה את תחושת הבידוד הקיימת גם בקרב האוכלוסייה הכללית. בידוד זו מונעת פנייה לקבלת עזרה בטרם הגעה למצבי קצה.
לצד זאת, אלו ש"בגדו" בקהילה, ופנו לעזרה ממערכות המדינה, מנוודים ומנוכרים מכל המוכר להן.
תמיכה של חברת קהילה ו/או בתן משפחה, אף עם מדובר במישהו אחד, עשויה להיות מהותית מאד, ולנטוע בנפגע. כוחות נפשיים

"אצלנו אנשים שיפוטניים על כל דבר. אסור להיראות חלש. אם הייתי בא להורים שלי לספר שקשה לי, חמדולילא..."

"מספיק שיהיה מישהו אחד שיעזור לה, בשביל שהיא תוכל לעשות מעשה. לא תמיד יש את המישהו הזה"

12

אלימות רוחנית
אלימות המונעת מהנפגע. לקיים את אמונתו הדתית. לדוגמא, למנוע ממנהו. הדלקת נרות או הגעה למקווה, או להתנות את יכולתה. לעשות זאת בדבר מה

"היא אומרת לילדים: 'אבא רע. בואו אתם לעשות קידוש'. אני לא יכול לתאר לך את ההרגשה מה עובר עליך ברגעים כאלה"

13

חוסר אמון במערכות ההגנה של המדינה בחברה הערבית
רבותים מכירותים דוגמאות קרובות של סלחנות, חוסר מענה, ביטול, היעדר דיווח, התעמרות ושיתוף פעולה עם פוגעים מצד גורמיות סיוע ישראלים וערבים כאחד.
בנוסף, ישנה תחושה כי מערכות ההגנה והטיפול מגלות סובלנות יתר לביטויי אלימות "רכים" בחברה סגורה ומסורתית

"אני לא יכולה לומר לך שזאת לא אלימות כי זה רגשי לחלוטין, אבל היא אופיינית יותר לעולם המודרני. אם היית שומעת את זה מאישה יהודיה, זה היה נקרא אלימות. ואצלי, בגלל שאני ערבייה, האלימות הזאת היא הכי נמוכה שיכולה להיות. אם אף אחד לא יורה בך, את בסדר"

"כשהגעתי בסוף לביה"מ לפני השופטת בקריות היא שאלה אותי: 'למה שתקתי?' אמרתי שאני חמש שנים מול אח שלו שמשרת במח"ש"

14

חשש מסכסוך משפחות
מוביל לכך שבחברה הערבית אנשים לא מציעים. סיוע, גם במידה והם חפצים. בכך

15

סיוע לבת משפחה מהווה עול כלכלי
בחברה הערבית, סיוע משמעו שעל הגבר לקחת את האחריות לכלל צרכיה וכלכתה של בת המשפחה הנוקדת לסיוע

"במשפחה שלנו אין גבר שיכול לתמוך במצב שלה, כי זה אומר שהוא נושא באחריות כלפי האישה, והוא צריך לפתוח לה את הדלת שלו. גברים נמענים בגלל השיקול הכלכלי משפחתי שלהם"

מקרא ציטוט: נותני שירות

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

צרכים של של א.נשים בחברות מסורתיות סגורות בזוגיות אלימה

טיפול רציני, מייד ונגיש של מערכות המעניקות סיוע

במיוחד בחברה הערבית. כמו כן, חשובה היכרות של נפגעות עם דוגמאות בהן ניתן טיפול כזה, כדי לנתץ את התחושה הרווחת שלמערכת לא אכפת

"אם הייתי יודעת שמערכת המשטרה והרווחה יכולות להגן עלי, היה לי את האומץ מהרגע הראשון, כשזה התחיל במילולי. הייתי מתנהגת אחרת, ולא הייתי סובלת 15 שנים, ומתכננת ואוספת עדויות 5 שנים"

תמיכה בכלל תחומי החיים במקרה של עזיבת הקהילה

התמודדות עם כלכלה, תעסוקה, לימודים, מסגרות לילדים, מגורים ובדידות

"כל השיח הוא שאת שייכת – את הבת של, האמא של, האישה של... אז יש אי עצמאות, תלות, וכשאישה מחליטה שהיא רוצה לשבור את מעגל האלימות, השיקולים האלו מנדנדים לה בראש והיא חושבת על המחיר, מי יתמוך בה" (חברה ערבית)

היכרות עם א.נשים מתוך הקהילה שהתמודדו עם אלימות זוגית והצליחו

נשים וגברים כאחד זקוקים לליווי מתוך הקהילה ויצירת אופק אליו ניתן לשאוף

"אני נותנת כוח להרבה נשים. אחרי שהתגרשתי, היו 18 מקרי גירושים, כי היה להן את הכוח לעשות את הצעד"

מענים שאינם מאיימים על היכולת של מקבלי.ות השירות להמשיך ולהיות חלק מקהילתם

הצעת מענים וסיוע תוך שיתוף הקהילה והמשפחה המורחבת

"הישוב דליית אל כרמל החליט שהוא מקים מקלט לנשים של הישוב, שלא קשור למדינה. מצד אחד זה מדהים לגמרי, מה גם שזה מפנה את העו"סים של המדינה. אז יש טיפול, אבל המענה הוא לא כזה שעושה בושות בכפר, ולכן אפשר להפנות לשם"

"במקום מסויים פניתי לרב ולא למשטרה, וזה מה שמתבקש לעשות – להשתמש במשאבים של החברה עצמה"

שירות בשפת האם וברגישות לקונטקסט התרבותי – יכולת ביטוי, יצירת אינטימיות ואמון

"גדלתי בסטמר, שזאת חסידות משוגעת. בכוונה דיברתי עם מישהי שהיתה ליטאית ותיאמנו תני שפות. כשהיא הבינה שאני מבינה, היא התחילה לדבר יותר" (חברה חרדית)

"לכל מקום שאני הולכת זה חדש. אני לומדת מחדש ואני מנסה לתפוס את כל העניינים. לא הייתי מדברת עברית. אז רק הדמעות שלי דיברו. המילים שלי היו הדמעות שלי" (מבקשת מקלט מדיני)

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים של ילדים.ות בזוגיות אלימה

ילדים.ות

הגדרה

ילדים להורים במערכת זוגית אלימה – פעוטות, ילדים ובני נוער בגילאי 0 עד 18 – הם קטינים החשופים לאלימות מאחד.ת ההורים או משניהם, או חווים אותה באופן ישיר. לעיתים אלו ילדים שאחד מהוריהם נמצא.ת במערכת זוגית עם אדם שאינו הורה שלהם. ילדים אלו נפגעים לא רק מהאלימות כאשר היא מתקיימת, אלא גם מהשלכות של פירוק הקשר הזוגי של הוריהם, תהליך אשר פעמים רבות מנתק אותם.ן מסיבתם הפיזית, חברתית, משגרת יומם ולעיתים גם מאחד מהוריהם.

כאשר קשייהם.ן הרגשיים אינם מקבלים מענה הם מתבטאים בבעיות התנהגות, בהפרעות נפשיות, בקשיים לימודיים וחברתיים, ועלולים להתפתח לדפוסי אלימות אשר ילוו אותם בהמשך חייהם (העברה בין דורית של האלימות).

1

קושי בהוכחת אלימות כלפי ילדים
 קיים קושי לזהות ולהוכיח משפטית כי ישנה או היתה אלימות כלפי ילדים, גם כאשר ידועה אלימות זוגית סיבות אפשריות:
 + קושי בזיהוי אלימות לא פיזית הנגרמת מחשיפה לאלימות בין הורי הילד.ה.
 + הוכחת האלימות מתבססת על עדותו של הילד.ה אשר אינה מתאפשרת תמיד.
 + לעיתים הילד.ה חש.ה נאמנות להורה האלים.ה ולא משתף.ת פעולה.

 "הוא לא הרביץ להם פיזית, אבל מה שעשה זאת פגיעה. לחזור ממסיבה ב-2 בלילה ולשים מוזיקה שיכור זאת פגיעה, זה כמו אלימות, מה זה אלימות? אלימות זה לא רק להרביץ. אותו הדבר עם הילדים"

 "עדיין יש איוושהי חסימה מהצד של פרקליטות המדינה, ששם קשה להוכיח את הפגיעה בילדים, כי אין מצלמות ואין הקלטות. הילדים מאוד קטנים והם שיתפו בצורה לא מלאה עם החוקרת. הילד בכלל לא דיבר"

2

למסגרות חינוכיות אין כלים לאיתור וטיפול
 מסגרות חינוכיות הן מקור פוטנציאלי לאיתור אלימות זוגית בין הורים והתערבות לצורך מתן טיפול ופנייה לרשויות. אולם לא תמיד הן יודעות לזהות כי אכן ישנה אלימות, במיוחד כאשר אין היא מופנית כלפי הילדים או כשאינה פיזית. במקרים אלו לא תמיד ברור האם להתערב וכיצד.
 בנוסף, כאשר ילדים משנים מקום מגורים עקב אלימות בין הוריהם (למשל לאחר מקלט, הליכים פליליים או גירושים) מסגרות החינוך החדשות אינן מיודעות בהכרח על סיפור הרקע של הילד.ה ומשפחתו.ה, ולכן אין הן יכולות לספק תמיכה נחוצה

 "בית הספר שלו לא יודע על זה שהיה במקלט ושאבא שלו היה אלים. הם רואים רק את הקשיים הלימודיים"

 "כל התקופה הזו הגננת ידעה שיש לנו קשיים, הייתה תומכת בי. אבל הכל יצא החוצה רק אחרי שהילד הגיע לבית חולים"

 "פגשנו את הרשויות לראשונה כי בתי הספר של שני הילדים הגדולים הבינו שמשוהו לא בסדר. הבינו שזה קשור לאמא ופנו ללשכת הרווחה לדווח שמשוהו לא מתנהל כמו שצריך"

3

היעדר אמון בדיווח על אלימות כלפי ילד.ה
 הליך גירושים כולל לעיתים האשמות הדדיות בפני גופי אכיפה ושיפוט. ריבוי תלונות מוביל לעיתים לחוסר אמון מצד נותני.ות שירות, לרבות בעת דיווח על אלימות כלפי ילדים. הדבר עלול להוביל הורים לוותר על דיווח על אלימות כלפי ילדיהם

 "אתה קורבן. היא מלכלכת עליך, מתלוננת – זה גירושים. אמרתי: 'עזבו אותי. הילדים מדברים. תראו את זה שהילד שלי אומר לי שהיא מרביצה לו' היא נועלת אותו בחדר שלוש שעות, השאירה אותו בחורף במרפסת אחרי המקלחת. יש סימני חבלה על הילדים ואני מדווח במייל מתועד כתוב לרווחה, ואף עו"ס לא עושה כלום ולא חוזרת אלי אפילו"

 "הוא פוגע בילדות פיזית ונפשית. מקלל אותן, מרביץ לילדה. כשהבת שלי סיפרה לי מה הוא עשה, כל כך פחדתי מהמשטרה. פחדתי שיגידו שאני משוגעת אחרי כל התלונות שהוא הגיש עלי, והפעמים שאני התלוננתי עליו"

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים של ילדים.ות בזוגיות אלימה

4

ילדים כרוז ליציאה מצב אלים
 חשש מפגיעה בילדים היא נקודת קשב משמעותית להנעה לפעולה עבור הנמצאות.ים במערכת יחסים אלימה, בין אם כנפגעות.ים ובין אם כפוגעים.ות
 + עזיבת הבית התבויל לפגיעה בתא המשפחתי אשר הילדים חווים
 + הנעה לעזיבת הבית מתוך הבנה כי ישנה פגיעה בילדים - באופן ישיר או עקיף, כעדים לאלימות
 + ילדים משקפים בהתנהגותם את הנורמה הביתית הפגועה - כמשתפי פעולה או כיוצאים נגדה

"באותו לילה, כשהילד נפגע, הבנתי שאנחנו בסכנת חיים ממשית. הוא מסוכן לנו. אני חושבת שקודם לא הבנתי שאני בסכנת חיים. לא הבנתי שאנחנו בבית מכה. הבנתי שלא נעים לי, אבל לא שאנחנו סובלים, ושאיני אישה מוכה"

"כשהילד קם בבוקר הוא אמר לי: 'אמא, מה יקרה אם אקום ואגלה שאת כבר מתה?' ואז הבנתי שאני לא מוכנה שהילד שלי יפגע ככה"

"הילד שלי מושפל ולא יכול לעשות משהו. אני מבינה שהילד שלי לאורך השנים לא דיבר עם אף אחד"

5

גם לאחר סיום הקשר האלים, ילדים נפגעים
 לעיתים, כחלק מהליך גירושים, ילדים נמצאים בלב המאבק בין הוריהם. הם סופגים את האלימות המכוונת לגרושה, מהווים כלי לפגיעה בגרושה, או שאינם מקבלים מענה לצרכיהם כיוון שהם נתפסים כצרכים הקשורים לצרכי הגרושה.

"הוא לא נוגע בהם פיזית, אבל אני חושבת שהוא פוגע בהם מאוד. כל מפגש איתו ואיתם סובב סביב מה אמא עושה, במקום סביב החיים שלהם. הכל סביב 'אמא זרקה אותי למשטרה', 'בגלל אמא שלכם אין לי אוכל', 'אמא שלכם מפלצת!'. הם פיזיקים בני 9, 8, ו-6.5"

"השופטת אמרה שצריך טיפול לילד והדרכה הורית. שאלתי אותה כבר כמה פעמים אם היא לקחה אותו לטיפול. היא אומרת שלא צריך. יוצא שרק אני הלכתי להדרכה הורית"

"הוא רב איתם על דברים שהוא כועס עלי, במקום לריב איתי"

6

ילדים רבים אשר נחשפו לאלימות, או חוו אותה, מתמודדים עם ליקויי למידה ובעיות התנהגות משמעותיות:
 + חשיבות גבוהה למתן טיפול רגשי מוקדם ככל הניתן
 + הורה הילד.ה זקוק.ה להדרכה הורית
 + חשיבות ביצירת מעטפת רב מערכתית מסונכרנת הכוללת מעורבות של מערכות ודמויות משמעותיות בחיי הילד.ה וההורים

"נשים נפגעות אלימות מתמודדות עם ילדים עם נכויות. לא נכויות פיזיות, אלא על הספקטרום - ADHD וכו'. אם אנחנו מדברות על הצרכים של המשתתפות, הנה צורך של הילדים שלהן. ועוד לא דיברנו עליהן, על מה שקורה להן, ומתי הן יכולות לצאת לעבוד כשהילד הופך את הבית. עכשיו עברה לישוב חדש, ואומרת לה עו"ס במחלקה: 'אין מקום במסגרת תואמת לצרכי הילד'. מה היא אמורה לעשות?"

"אנחנו יכולים לראות ששנתיים אחרי המקרה הילדים לא מוכרים והאישה לא מוכרת. אנחנו שומעים שהילדים מדרדרים בלימודים, יש בעיות התנהגות, האבא נעלם. צריך המשך קשר מול הרווחה, שיבדקו לאורך זמן מה מצב המשפחה. גם כאשר הגבר בטיפול במרכז אלמ"ב תחתינו, אין קשר עם האישה והילדים"

"אותי מאתגר לדעת מה נכון לילדיי. אני צריכה את ההדרכה מה נכון ומה לא"

מקרא ציטוט: נותני שירות עם עם

אתגרים של ילדים.ות בזוגיות אלימה

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פליי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

7

ילדים מנותקים מהורה ללא הסבר, ליווי ותיווך

ניתוק פתאומי מאחד ההורים נעשה במקרים של יציאה למקלט, הוצאת צו הגנה או הרחקה, מעצר ומאסר, וגם כאשר בני הזוג נפרדים בעקבות מערכת יחסים אלימה ומשנים את מקום מגוריהם. במקרים אלו ילדים חווים ניתוק מדמות הורית משמעותית, כאשר לא תמיד ניתן להם הסבר ומענה רגשי

"הייתי ההורה שהם באו לספר לו דברים שקרו להם. הלכנו יחד לטיוולים.. ואחרי כל מה שקרה הילדים לא ראו אותי כמה חודשים"

"בבית אמרו להם שהלכתי לעזור לחיות. ברור שבהמשך הגדול הבין שזה לא נכון"

בנוסף, בעת פירוק קשר זוגי אלים, לעיתים אחד.ת הורים נותר.ת במצב כלכלי קשה, ואף ללא מקום מגורים ראוי. כתוצאה, נקבעים הסדרי ראייה מצומצמים והילדים מאבדים קשר עם דמות הורית משמעותית. במקרים מסוימים מצב כלכלי זה הוא נגזרת של הליכים פליליים, צו הגנה או אלימות משפטית התנהלת מולו.ה

"הייתה עו"ס שנתנה לו ציון מצוין. יש לו בית מרווח ולי בית קטן. היא אפילו נתנה המלצה ליותר ימים אצל אבא, כי הבית שלי קטן ולו יש בית גדול ומשפחה. זו הייתה החלטה הזוויה. למזלי השופטת התעלמה מזה וקבעה שאנחנו במשמרות"

"כרגע יש לנו משמורת משותפת, אבל המצב הכלכלי שלי הוא כזה שיכול להיות שלא אוכל לשמור את הילדים"

"הרווחה התחילה להיכנס, ובגלל שאין לי איפה לשים את הילדים, הרווחה היו עושים כלפיי"

8

ניתוק פתאומי מעוגני חיים

במקרים רבים, עקב יציאה מקשר זוגי אלים, ילדים חווים ניתוק פתאומי מדמויות משמעותיות, מסביבה חברתית מוכרת וממסגרות בהן הם נמצאים ללא הסבר, ליווי ותיווך

"עברנו ישוב בבת אחת - בית ספר, חברים שלו, מחנכת, חוג כדורסל, הבית והחדר שלו... הכל.. איך את מסבירה דבר כזה לילד קטן?"

9

למרות שילדים נפגעו ישירות מאלימות, או שהיו חשופים לה, במקרים רבים לא ניתן להם מענה רגשי

- סיבות לחוסר במענה רגשי:
- + לא בכל מרכזי אלמ"ב יש עו"ס ילדים
- + טיפול רגשי לילדים מותנה בהסכמה של שני ההורים. כאשר מדובר בזוגיות אלימה, במקרים רבים אחד.ת ההורים מסרבת לטיפול, בין היתר בשל חשש כי הטיפול יפנה את הילדה. כנגדו.ה
- + הורה מטופלת, המסתירה את הגעתו.ה לטיפול מבן.ת הזוג, לא מבקשת הסכמה לטיפול בילדיהם
- + זמני המתנה ארוכים לטיפול בילדים (למשל בהתפתחות הילד ובמרפאות לברה"ן ילד ונוער)
- + האלימות נגמרה לכן ההורים ו.או המערכות המעורבות אינם רואים צורך בטיפול
- + טיפול מוצע להורים אך לא לילדים, למשל לאחר תלונה במשטרה

"אנחנו כמעט ולא מכירות אלימות שהיא רק זוגית. המקום שבו ישנה אלימות זוגית, כמעט תמיד תהיה גם אלימות במשפחה שמופנית כלפי הילדים. יש טרור בבית ואווירה של מתח ופחד. איך אפשר בכלל להתייחס רק למישהו אחד?"

"במרכזי אלמ"ב שאין בהם עו"ס ילדים, הילדים לא מטופלים או שמנסים להפנות אותם למרכז הורים ילדים, או דרך קופ"ח, אבל שם אין זמינות טובה. יכול להיות שלא יקבלו טיפול"

"הילד שלי הפך להיות גדול לגילו. נלקחה לו הילדות. אני רוצה שגם לו תהיה תמיכה רגשית, לא רק לי... גם בבית ספר לא יודעים מה שעבר עליו"

אתגרים של ילדים.ות בזוגיות אלימה

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

מקרא
ציטוט:
סייג
סייג
נוטני שירות

10

טיפול רגשי בילדים מנותק מהטיפול בהוריהם
במקרים רבים, טיפול הניתן לילדים נעשה במנותק מהתהליך הטיפולי של הוריהם. חוסר סנכרון זה מוביל לתהליכי שיקום מוגבלים. המבנה זה, של פיצול טיפולים, מוביל לכך שהטיפול בבני הזוג ובילדים בגילאים שונים נמצא בידי גורמים שונים, אשר לעיתים קרובות אינם בקשר אחד עם השני. הדבר ניכר בעיקר במקרים בהם הורה מטופלת במרכז אלמ"ב, אך ילדיו. מטופלים בקופ"ח, במרכז להתפתחות הילד, במוקד לטיפול בנוער, במרכז קשר או בגוף טיפולי אחר

"טיפולים לילדים שאינם במרכז נעשים במנותק מתוכנית הטיפול הכוללנית של המשפחה. לפעמים יהיו פערים, או שאין מעבר מידע בין המטפלים. לא יהיה ביניהם קשר וכך הטיפול פחות מיטבי"

11

הפניות למרכז קשר שאינן מיושמות
ישנם מקרים בהם ההורה הנפגעת רוצה שילדיה ייפגשו עם ההורה השני בסביבה טבעית ולא בסביבת מרכז קשר, המייצגת חוסר נורמטיביות. מצב זה מוביל לכך שהילד נפגש עם הורה אלים בהיעדר פיקוח והוא חשוף לפגיעה

"הוא היה אמור לראות את הילדות במרכז קשר, אבל הילדות רצו לראותו ונתנתי לו לראות אותן. היה יום שהוא לקח את הילדה איתו לעכו לקנות סמים. היא חזרה הביתה וסיפרה לי. לא הסכמתי שיראה אותן, הלכתי לרווחה לספר את זה"

"לא רציתי שהילד יראה אותו במרכז קשר. רציתי שיהיה להם קשר נורמלי של ילד ואבא, אז הפגשתי בניהם אצל ההורים של הגרוש, אצל הסבים של הילד"

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מופוי

צרכים של ילדים.ות בזוגיות אלימה

הפחתת ניתוקים בחייוה של הילדה, ככל הניתן, ותיווכם

עבודה מערכתית של כלל הגופים העוסקים באלימות זוגית (טיפול, אכיפה, הגנה) עם מערכות החינוך

כלים עבור הורים היוצאים מקשר אלים שמטרתם לתווך זאת לילדיהם ולתמוך בהם

תמיכה רגשית כאשר הילדה חיי עם הורים במערכת זוגית אלימה, בעת יציאה מקשר זוגי אלים ובתקופה מסוימת לאחר מכן

תקשורת הדדית הכוללת העברת מידע אודות אלימות זוגית ידועה, הכשרות ייעודיות לצוותים במערכות חינוכיות בנושא אלמ"ב, ומענה בנוגע להתנייעצות והפנייה במקרה של זיהוי. כל אלו יוכלו לשפר את יכולת איתור הבעיות ע"י מסגרות חינוכיות והפניה מצדן לגורמי טיפול ואכיפה. כמו כן, הדבר יאפשר למערכות חינוכיות לתמוך בילדים באופן ישיר ומותאם, וליתר המערכות לקבל החלטות בנוגע למשפחה באופן המביא בחשבון את מצב ההורים, כמו גם את מצבם של הילדים וההשפעות עליהם

אתגרים של מבקשי מקלט בזוגיות אלימה

מבקשי מקלט

תוכניות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליטי

משטרה

זרקורים

פרסונות

3

קושי בהגעה למענים ובשימוש בהם

כל ממשק עם מערכות המדינה מורכב בהרבה. ההבנה כיצד יש לפנות לשירותים שונים, קל וחומר כשלכל מערכת יש לפנות בצורה שונה. יכולת ביטוי והבנה נמוכים שכן רוב השירותים ניתנים בעברית. כמו כן, הזכאות לקבלת שירותים במעמדן אינה ברורה. עבור אלו שהגיעו ממדינות ללא מערכות רווחה מודרניות, אין את המודעות לעצם קיומן

"יש קושי לקבל שירות בקופת חולים.. אני לא יכולה לקבל את השירות אפילו של עמותה. הבנות שלי לא הצליחו לקבל את הסיסמא לרופא בקורונה באינטרנט. לא יכולות כמו כולם. לא יכולות לעשות את השיעורים שלהם בגלל זה. מי את? לא מופיע לי את לא שייכת"

"אפילו עכשיו, אם משהו לא יסתדר, לא אקבל שירות. אפילו משהו קטן, אי אפשר לקבל אותו בקלות. כל דבר הכי קטן, את מתאמצת יותר מדי כדי להסביר מי את ומה מותר לך ומה כן אפשר לעשות"

"זה לא יאמן שאין לי למי להגיד. היום אני יכולה לפנות, אבל בזמנו לא ידעתי שום דבר ואין לי מילה להגיד בעברית, וגם לא ידעתי אם יש דבר כזה בכלל בעולם"

2

חשש מהרשויות

במקרים רבים, חסריות אזהרות ומבקשות. מקלט נרתעים. מפנייה למערכות המדינה, החל מחינוך ובריאות ועד למערכי סיוע וחירום, מתוך חשש "להיכנס תחת הרדאר". דבר העלול להוביל לגירושן. ו/או ללקיחת ילדיהן. על ידי הרשויות

"כשאני באתי למקלט כולם אמרו: 'למה הלכת איתם וחתמת על כל דף? בסוף יקחו את הילדים שלך'. הם מפחדים. מפחדים להתקרב ולהאמין ולדבר"

"לא פניתי לרווחה כי פחדתי שיקחו את הילד ושיגידו לי לחזור לרוסיה. אין לי בעיה לחזור הביתה, אבל עם הילד"

"נשים חסרות מעמד עושות חשבון אם אם לעזוב או לספוג מכות כדי לקבל את האזרחות"

1

תלישות המעצימה תלות

חסריות אזהרות חשופות יותר לפגיעה מאלימות זוגית. זאת בשל תלות גבוהה יותר בבנות הזוג. תלות זאת נובעת מהיעדר תמיכה מהרשויות, ובשל הקושי לתקשר עם האוכלוסייה הכללית, הן בשל קושי שפה והן בשל חוסר הבנת התרבות. התלות מועצמת אף יותר כאשר אחד מבני הזוג ישראלי. ועלולה לאיים ב"כרטיס הגירוש" מול משרד הפנים

"משלמים כסף כדי שיתנו לך לעבור את הגבול. לי לא היה אף אחד שישלם עלי - אין לי אח או אבא. אז לא ידעתי, אבל דיברו שהוא ישלם ואני אתחנן איתו. אמרתי שאני לא רוצה ובכיתי מאוד אבל אף אחד לא הקשיב לי כי אין לי לאן ללכת"

"אני הייתי בלי תו. אני צריכה עדיין להגיע איתו כל שנה למשרד הפנים, שיחתום שאנחנו יחד"

"בגלל שאני בלי אזרחות אני תמיד תלויה בגבר"

הגדרה

המונח 'מבקשי.ות מקלט מדיני' מתייחס למי שנמלט.ה מארצו.ה בשל סכנה לחייו.ה והגיע.ה לישראל בבקשה להגנה.

הגדרה זאת תקפה עד לקבלת הכרעה בנוגע לבקשתו.ה - לחיוב או לשלילה. במידה והבקשה נענתה בחיוב, הגדרתו.ה תשתנה ל'פליטות.ים'.

מי שלא זכאי.ת למעמד של פליט.ה, עלולה להיות מגורשת.

המונח 'חסריות אזרחות' מתייחס לכל מי שאין לו.ה אזרחות של אף מדינה - אזרחות שנשללה, ויתרו עליה או שהמדינה חדלה מלהתקיים.

זוגיות יכולה להיות מורכבת מבני זוג בעלי מעמד מדיני זהה, או בעלי מעמד שונה, לדוגמא אזרח ישראלי וחסרת אזרחות.

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים של מבקשי מקלט בזוגיות אלימה

4

שירותים חלקיים המאפשרים הידרדרות

מענים רבים אינם ניתנים למבקשי מקלט וחסריות מעמד. כתוצאה, האפקטיביות של המענים שכן ניתנים פוחתת ומובילה להמשך הידרדרות הדינמיקה האלימה, עד להגעה למקלט בתור מענה קצה.

לאחר יציאה ממקלט, רבות לא עומדות בקשיי החיים העצמאיים, בהיעדר תמיכה נוספת, וחוזרות אל בן הזוג האלים. דוגמאות:

- + ניתן לקבל צו הרחקה, אך לא ניתן או מורכב לקבל צו הגנה – היעדר הרתעה
- + ניתן לקבל הכרעה משפטית בנוגע למשמורת ודמי מזונות, אולם לא ניתן לגבות את דמי המזונות בפועל במידה ובן.ת הזוג אינם משלמים אותם
- + סיוע משפטי ניתן עבור הליכים הקשורים לילדים (כגון מזונות) אולם לא להליכים אחרים (למשל להוצאת צו הגנה)
- + ניתן להיכנס למקלט ולמעני ההמשך, אך לא ניתן לקבל סיוע בשכר דירה או לימודים לאחר מכן – קושי להשתקם

"אם אזרחית הולכת לביטוח לאומי והאבא אזרח, ביה"מ כבר נותנים לה ולוקחים ממנו אם לא משלם לה. אם מישהו מסודר, אז יצא משם והוא מסודר, ואז בסדר לגדל את הילדים"

"הדברים כל כך קשים שבשטח אף אחד לא רואה ושומע מה עובר על אמא כדי להביא אוכל לילדים שלה. יש כאלה שלא ידעו מה זה מקלט ומשטרה וחיים עם הבלאגן בנוה שאנן בתל אביב, מגבר אלים לגבר אלים כדי שיהיה אוכל"

"השופט נתן החלטה אבל אחר כך פעמיים הלכנו לעבודה שלו ולהוצאה לפועל ולא הצלחתי לקבל מזונות"

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

צרכים של מבקשי מקלט בזוגיות אלימה

הקלה או סיוע בהתמודדות עם בירוקרטיה הנדרשת על מנת לקבל מענה סיוע והגנה

שירות בשפה וברגישות לקונטקסט התרבותי כדי לאפשר יכולת ביטוי, יצירת אינטימיות ואמון

אפשרות לפנות למערכות בבטחה

מתן דגש על כך שפנייה אליהם לא תגרור גירוש ו/או לקיחה של ילדים

הקלה בקבלת צווי הגנה, סיוע כלכלי ומעניי שיקום נוספים כדי לאפשר נגישות לאותם מענים הניתנים בקהילה, וכדי למנוע הפניה למקלט, המהווה טיפול קצה

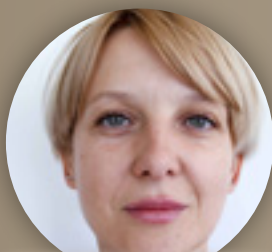
הפרסונות

הפרסונות הן דמויות דימוניות המבוססות על נשים וגברים אותם פגשנו במהלך המחקר. הפרסונות ממחישות את רצף החוויות של מקבלי השירות במעבר בין גורמי הטיפול השונים. לכל פרסונה יש מסע שמתחבר לתחנות השונות המופיעות במרחבי המיפוי.

לחצו על תמונות הפרסונה בכדי לקרוא אודותיה <

רון

נטלי

חסן

נור

מרדכי

שלי

אביגיל

ערן

הדסה

אילן

ארמני

אביב

תוכלו לחזור לעמוד
זה ע"י לחיצה על
"פרסונות"

לחצו על התמונה לדפדוף בין הפרסונות <

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

רקע

באתי מבית לא כל כך טוב, וגם הוא. ניסינו לצאת משם והתחתנו בגיל 18. הוא פתח עסק שהלך טוב ואז הילדים התחילו להגיע... החיים שלי נעו בין אמהות לבין עבודה בעסק.

למרות שהעסק הכניס הרבה כסף, כל פעם שאני הוצאתי כסף על משהו, היו צעקות בבית. אם הייתי יוצאת עם חברות, הוא היה מגיע פתאום או מתקשר לבדוק שאני באמת איתן. אז עם הזמן העדפתי את הפינה השקטה ואת הבית. כשכן יצאתי, זה היה בסתר.

היו גם תקופות טובות, או ימים טובים. זה תמיד היה בגלים. נהייתי מהכסף, למרות שהוא שלט בו – יצאנו לחופשות, הייתה לנו דירת פנטהאוז עם בריכה, הכל... אבל בשביל עצמי, על כל דבר הייתי צריכה לבקש ממנו אישור. אפילו על כוס קפה. לא חשבתי שזו אלימות, אלא שאנחנו בזוגיות מורכבת, כמו כולם כמעט.

במהלך השנים עבדתי רק בעסק. בפעמים שחשבתי להיפרד ממנו, ישר דמיינתי איך אני מדרדרת לעוני. ממה אני אחייה? פחדתי.

בסוף הביגודות גרמו לי לעזוב. זה היה כבר משפיל מדי. בהסכם גירושין ויתרתי על הכל, כי ידעתי שאם אדרוש דברים זה להיכנס למלחמה ולא רציתי להלחם בו. עברתי לדירה קטנה, היה לי קשה. הוא דווקא העביר את הגירושים בקלות, אבל אז פתאום הבין שבאמת נפרדנו ונדפק לו משהו בשכל. הוא התחיל להטריד אותנו כל הזמן.

המתנה שלי למערכת

"לא תמיד צריך לעזור לאישה שצועקת חזק לעזרה לפני שעוזרים לאישה השקטה. יש נשים שלא מעזות לבקש, ודווקא אליהן הייתי פונה קודם ומנסה לעזור"

”

"הגרוש ממשיך
להטריד אותי
ואין לי מה לעשות"

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

זיהוי המצב שלי כמצב אלים
פרואקטיביות
נכונות להיעזר

לגיטימציה לאלימות בסביבה שלי
תמיכה חברתית/משפחתית/קהילתית
תמיכה כלכלית

יכולת ביטוי מול מערכת
יחס למערכות מדינה

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

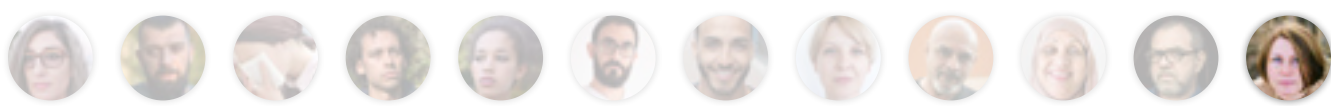
מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

גירושים

השכנים דיווחו לרווחה

אחרי הגירושים הוא לא הפסיק להטריד - עקב מאחוריו לגינות, הציץ מילולית, קילל ותקף מיילולית. אני פחות ייחסתי לזה חשיבות אבל השכנים אמרו לחשבתני שזה יעבור, ויחסתי לזה חשיבות. **לי שזה מסוכן ודיווחו לרווחה**

להמשיך בחיים. להיות מוגנת

פעם ראשונה בבית המשפט

יצאתי מביה"מ עם צו ביד. במזכירות לרווחה, הם הציעו לי להגיש בקשה לצו הגנה. לא רציתי להילחם בו, ואף פעם לא הייתי בביה"מ. זה נשמע מפחיד, אבל חשבתי שזה מה שצריך לעשות אז הסכמתי לתחנת משטרה

לשים גרוש גבול ולעצור את ההטרדה. שהצו יופעל מיידית, בלי יותר מדי זמן למחשבה וחרטה

לא מחדשת את הצו

כשתוקף הצו נגמר החלטתי לא לחדש אותו. הוא רק חיכה שאלחם בו ואני לא הייתי מוכנה. **לא יוצא מזה כלום והוא רק מוציא עוד כעס מול הילדים**

הייתי צריכה להפסיק את המצב שהוא מלכלך עלי מול הילדים. להוריד מעצמי את המתח - מה יקרה אם יפר את הצו? מה אעשה?

ביקשתי טיפול. הציעו מקלט

התקשרתי לרווחה לבקש טיפול לילדים. הציעו לי לצאת למקלט. לא הסכמתי. לא הגיוני להוציא את הילדים ממסגרות ובכלל, הוא זה שלא בסדר למה שאני אכנס ללא?

טיפול לילדים ולי. לוודא שהילדים לא יפגעו ממה שקורה בינינו. אני רוצה שיהיה להם אבא. תמיכה בשביל לבנות מחדש את החיים

רחוק מדי

העו"ס הציעה טיפול לי וילדים במרכז אלמ"ב, אבל הוא סרב לאשר את הטיפול לילדים אז הם לא קיבלו, ולי לא היה איך להגיע - הרווחה רחוקה, אין לי רישיון. אם אסע בתחבורה ציבורית, הטיפול יקח לי יום עבודה שלם, ומוניות עד לשם יעלו לי 400 ש"ח כל פעם. נשארנו בלי כלום

הפעם הוא עבר את הגבול

יום אחד הוא נכנס אלינו הביתה ולקח את הטלפונים והמחשבים. לא רציתי להיכנס איתו למלחמה אבל הפעם זה הפחיד אותי. נסעתי לעו"ס והיא המליצה לי להתנתק לכמה ימים במקום שנקרא 'אלומה'

הייתי צריכה להרגיש שאני והילדים בטוחים. להבין מה האפשרויות העומדות בפניי, כדי שאקבל החלטה מושכלת

מה שהייתי צריכה

אחרי שלוש שעות כבר הייתי עם הילדים ב'אלומה'. זה הרגיש שהגענו למקום הנכון - עטפו אותנו, נתנו לנו את כל מה שהיינו צריכים, הייתה שם משהי שהייתה עם הילדים, ואיתי ישבו שמעו את המצב והסבירו לי מה אוכל לעשות. רק חבל שהייתי צריכה להגיע עד לשם בשביל שישבו איתי ויסבירו לי הכל

מחליטה להתלונן

ב'אלומה' החלטתי להתלונן במשטרה. הבנתי שלא אוכל ל"תקן אותו" לבד והוא מסכן אותנו. הגיע שוטר למקום, בלי שהייתי צריכה לצאת. הוא ישב איתי בסבלנות ועזר לי להגיש את התלונה. זה לא היה מלחיץ כמו שחשבתי שזה יהיה

חוזרים הביתה

מרגישה מותקפת

לפני העימות ביקשתי לא להיפגש איתו כי פחדתי. אמרו לי לשבת בחוץ ואז אמא שלו פגשה אותי. היא צעקה עלי: 'למה את עושה את זה? את הורסת לו את החיים'. זה היה טעון, סיטואציה שאת לא רוצה להיות בה. בעימות לא הצלחתי לחשוב, השתתקתי

המפגש עם המשפחה של הפוגע היא כמו מפגש עם המתעלל. צריך לדאוג שלא יהיה מפגש כזה

הכל הולך לפח

קיבלתי הודעה שהתיק נסגר ואין לי מושג למה. אני לא חושבת שבכלל חקרו. לא בדקו את הטלפון שלי, לא ראינו את השכנים. אין טעם לפנות למשטרה בכלל

להרגיש שהמאמץ שהשקעתי בהגשת תלונה משתלם, שיש מי שמטפל בדברים ברצינות

הדרכתו

הוא

יש מענה לצורך

0

אין מענה לצורך

הפניה לתחנה במיפוי

- מסטה [13]
- מסטה [5]
- אלמ"ב [10]
- אלמ"ב [5]
- אלמ"ב [6] + [7]
- מקלט [1]
- צו הגנה [9] + [10]
- צו הגנה [6]
- אלמ"ב [10]

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פליגי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

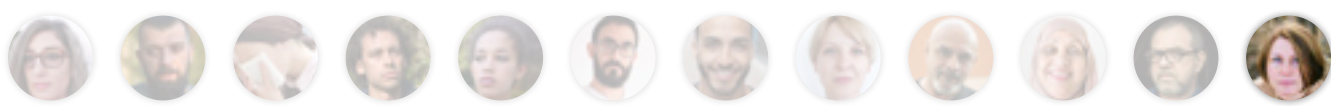
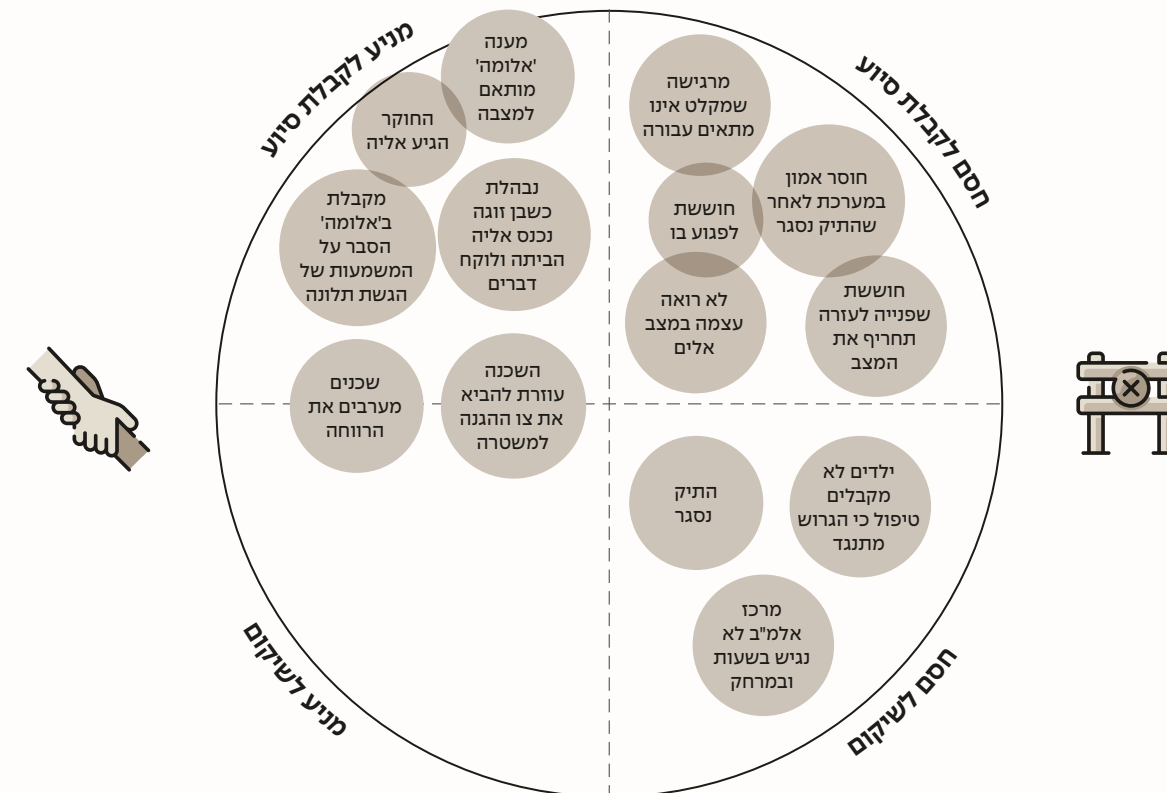
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

- מתן מענה הוליסטי ורגיש באלומה מסייע לשלי להניע תהליך של הגשת תלונה
- איסוף חסר של ראיות מוביל לסגירת תיק על אף המשך קיומה של הטרדה
- היעדר הליכי מעקב וליווי לאחר סיום תוקף צו ההגנה ולאחר התלונה במשטרה

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

אנחנו נשואים כבר 37 שנים. אם האירוע הזה לא היה קורה, כנראה שהכל היה נשאר אותו הדבר. זה לא שהיו לנו חיי נישואים כל כך מאושרים, אבל חיינו. כן רבנו לפעמים. היו דברים שהיתה מתיחות לגביהם, אבל לא הרמתי עליה יד מעולם, גם לא על הילדים שלי. את זה ממש חשוב לי שתדעו.

היום אני מבין שתוקפנות מסוימת תמיד הייתה בי. אני אחד מתוך שמונה אחים. כילד, הסתובבתי ברחוב בחבורות ועשינו פוזות מי יותר חזק. אחר כך בצבא הייתי זה שתמיד מרתקים אותנו כי הלכתי מכות או התחצפתי למפקדים. בגדול, אני אדם סגור בדרך כלל, לא נפתח לכל אחד. היו לי כמה התפרצויות זעם בעבודה, אבל מקרים ממש יוצאי דופן.

בבית זה נהיה קשה יותר בשנים האחרונות. הילדים יצאו, היא כבר לא עובדת. אי אפשר להיות ככה יותר מדי זמן אחד עם השניה. מה גם שהיא לא כזאת שיוצאת. כל היום הייתה יושבת בבית ואומרת לי מה לעשות או להסיע אותה לסידורים, כי לה אין רישיון. הבריאות לא מה שהייתה, בעיקר שלה וזה מחריף את ההתנהגות שלה. אז אין כבר סבלנות. לשנינו. כל היום מדברים בצעקות וקללות.

האירוע הזה שקרה היה סביב עניין עם אחותי, שיצר מתיחות הרבה שנים. תמיד ניסיתי לדפדף כדי שיהיה שקט, אבל באותו ערב היא זרקה ערימת עקיצות ולא הרפתה, וברגע אחד התפוצץ לי הפיוז.

המתנה שלי למערכת

"אנחנו אנשים בוגרים, וכשאנחנו מבינים שטעינו, אנחנו רוצים לשנות. כשאני רואה שלמישהו אכפת ממני, אבל באמת, מכל הלב, ורוצה שאצליח, אז אני אושיט יד"

”
"הרגשתי ששמים
עלי תווית שהיא
לא אני"

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פליילי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

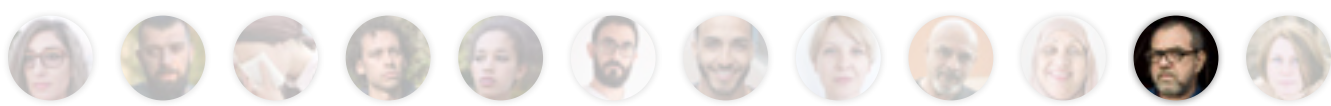
מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליטי

משטרה

זרקורים

פרסונות

ההחלטות

הואר

יש מענה לצורך

0

אין מענה לצורך

הפניה לתחנה במיפוי

התפוצץ לי

הויכוח הישן על אחותי התלקח שוב. היא עקצה ועקצה, והתפתח ריב קולני. **מרוב תסכול דפקתי את הראש בקיר**

רק רציתי שהיא תפסיק לעקוץ ותיתן לי רגע לנשום

תפרים והביתה

הגעתי לבית חולים כולי דם. עשו לי תפרים ושחררו אותי. **החלטתי ללכת לישון באוטו**

לנוח, לשכוח מהכל ולהרגיש טוב יותר פיזית ורגשית. שמישהו יבין ויעזור לי להתמודד

שמעו אותי. לא הקשיבו לי

לא התנגדתי. **ניסיתי להסביר שלא פגעתי בה, אבל למי יאמינו?** היא כזאת רוזנת עם פוני בלונדיני ואני כזה גדול. מה אני אעשה? ככה נוצרתי. עצרו אותי לשלושה ימים

כמה שעות לתוך הלילה באוטו, מישהו מאיר עלי עם פנס. היא התקשרה להגיד שאימתי עליה **והגיע שוטר לעצור אותי**. ככה, עם התחבשות עלי

צריך שיעזרו לי. לא שיענישו אותי. שיהיה קשר בין החומרה של מה שקרה לבין איך שמטפלים בי. הייתי צריך להרגיש שבתור גבר יש לי סיכוי בתוך המערכת, ושיש לי על מי לסמוך

חפש איפה להיות

ביום שישי הגעתי לשופט והוא שחרר אותי. אמר שהוא רואה שאין שום פגיעה. קיבלתי שלושה חודשי הרחקה. **לקח לי שבוע של שינה באוטו לבקש עזרה מהמשפחה מרוב מבוכה**

מקום לישון בו. מישהו שיראה את מצבי ויעזור לי

אבל למה אלימות במשפחה?

יום אחד הוא נכנס אלינו הביתה ולקח את הטלפונים והמחשבים. לא רציתי להיכנס איתו למלחמה אבל הפעם זה הפחיד אותי. נסעתי לעו"ס והיא **המליצה לי להתנתק לכמה ימים במקום שנקרא 'אלומה'**

לקבל מענה רגשי מבלי שידעו ושתידבק עלי תוויות של "אלימות במשפחה", עם כל מה שקורה בחדשות

אני פושע?

כשהמדריכה דליה הכינה אותי לאנשים שיהיו בקבוצה, עוד יותר נבהלתי. **למה אני עם אנשים אלימים באמת שחייבים להגיע בגלל החוק?** אני באתי מרצוני...

לקבל מענה רגשי שמתאים לי ובלי שישמעו עלי תוויות, כי אני בקבוצה עם אנשים אלימים

לא מוותרת עליו

דליה נתנה לי דף לסמן עליו עם מה אני מזדהה בעצמי ואמרה "אם תמצא דבר אחד או שניים ונצליח לטפל, תרוויח איכות חיים טובים יותר". לקח זמן. הייתי בטוח שהם שם כדי לוודא שלא ארצח אף אחת. שהם לא שם בשבילי. **אבל עם הזמן ראיתי כמה אכפת לדליה. היא התקשרה, הכווינה.** הפשרתי

שיקשיבו לצרכים שלי ויתנו לי מענה. הייתי זקוק לתחושה שאכפת למדריכה כדי להתמסר

פשוט פספוס

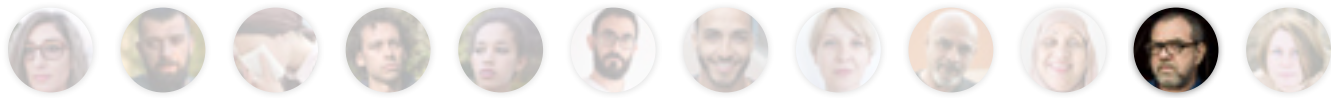
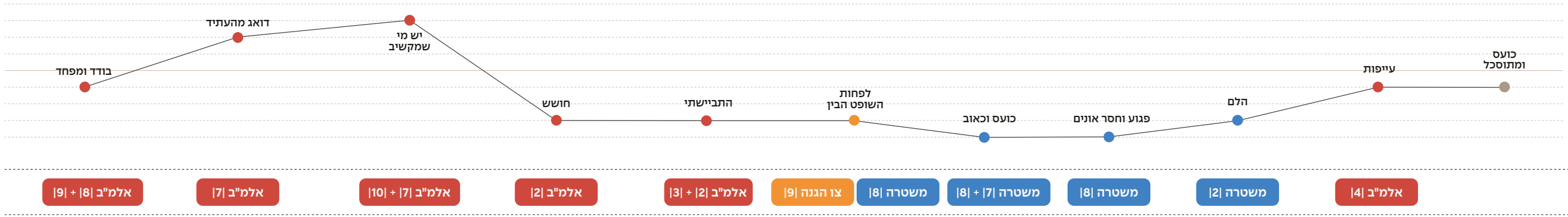
בקבוצה כל הזמן עולה שזה פספוס גדול שרק אנחנו מקבלים את המפגשים. שגם בנות הזוג צריכות לקבל טיפול. **אנחנו מטפלים בבעיה ומי שמולנו נשארות מאחור**

צריך שגם בת הזוג שלי תעבור תהליך בשביל שבאמת נוכל לשקם את החיים שלנו

הטיפול הסתיים אחרי שנה

הטיפול הסתיים לפני שהרגשתי מוכן. עכשיו הכל נרגע לכאורה, אבל אני ואשתי לא מדברים. אני גר ביחידת דיור. אנחנו חיים בנפרד. אני מרגיש שהמשפחה לא תמכה בי והאמת, אני מרגיש בדידות. כל פעם שאני רואה ניידת אני נבהל.

ליווי ותמיכה גם אחרי שהטיפול נגמר

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פלי"י
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

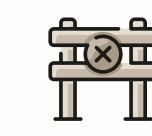
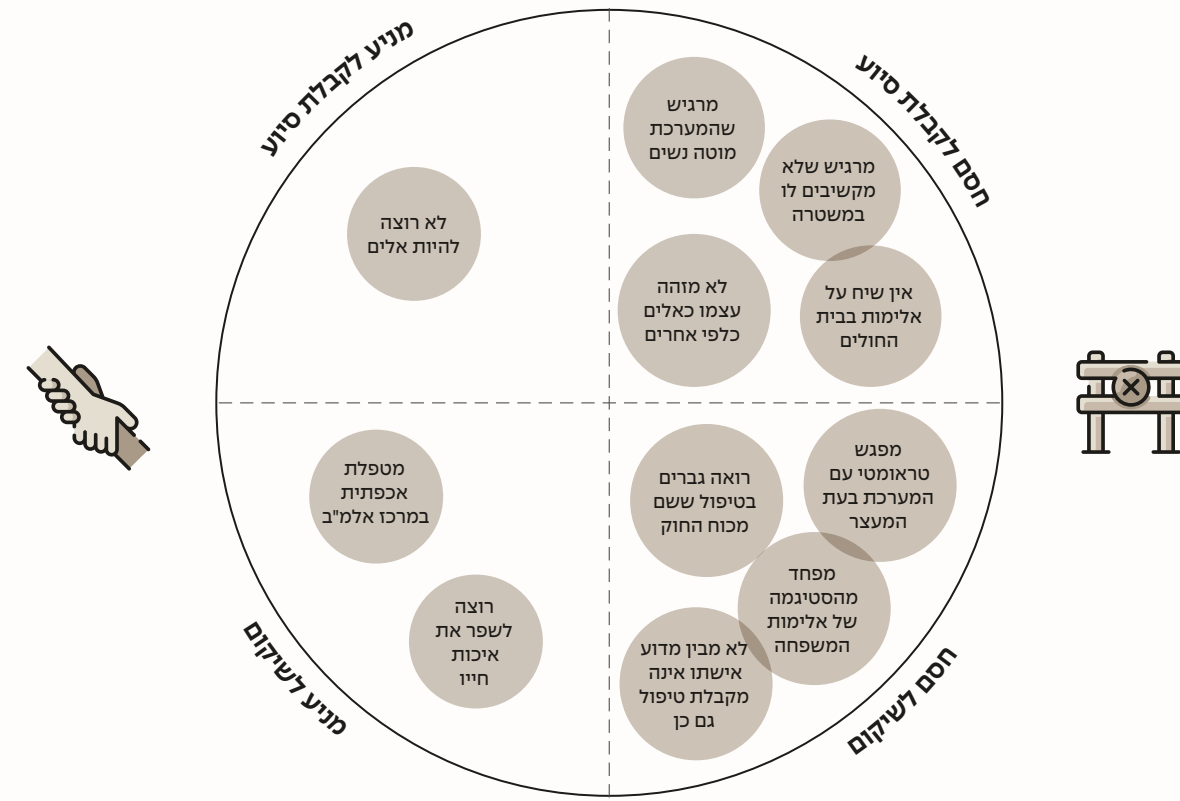
בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

חוסר בזיהוי ומתן המענה הרגשי הנדרש בביה"ח לגבר המתמודד עם אלימות בזוגיות ופגיעה עצמית

חוסר בליווי לאחר סיום שנה של טיפול

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

נישאתי בגיל צעיר למרות שלא רציתי. ההורים שלי מכרו אותי. כשהתנגדתי, קיבלתי מכות. עברתי לגור בבניין של המשפחה שלו וזהו. הכי רחוק שיצאתי לבד היה למכולת בקצה השכונה. לא הייתי בים אף פעם, או בטיולים... בטח שאין מה לדבר על לימודים או עבודה. אף פעם לא הייתי בטוחה איפה הוא, כששאלתי אמר לי להתעסק בעניינים שלי. מאז שהתחתנתי לא יצאתי לבקר את המשפחה שלי. הוא אמר שהם השפעה רעה עלי ועל הילדים. הוא לא ידע שאני בקשר עם אחותי הצעירה. שמרנו על זה בסוד, כי אם היא תבוא זה יכול לעשות בעיות בין המשפחות. זה היה מסבך גם את הבעל שלה. אצלנו, אם מישהו עוזר לאישה נגד בעלה, הוא צריך לקחת אחריות עליה ועל הילדים שלה בכל המובנים - זה קשה. במשך השנים, בכל פעם שהיה מרים עלי יד, היה מאיים עלי שאם אגיד למשטרה, הוא ידאג שבן דוד שלו, שהוא חוקר במשטרה, יתפור לי תיק.

המתנה שלי למערכת

"הרבה נשים רואות שכלום לא יכול לעזור להן. אם המשטרה לא תטפל בכל מקרה של אלימות ביד של ברזל, מקרי הרצח ימשיכו. כל אישה בחברה הערבית מרגישה שלמדינת ישראל לא אכפת מהחיים שלה"

”
"במדינה הזאת,
החיים שלך שווים
יותר משלי"

תובנות

הגנה

אלמ"ב

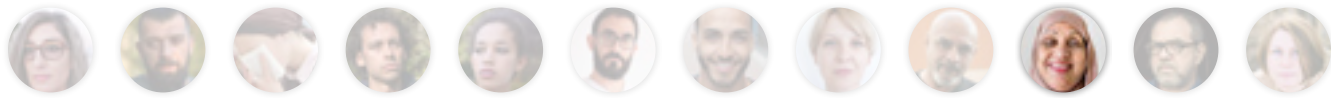
מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

לפני שהילדים התחתנו אחרי שהילדים התחתנו

<p>כולם יודעים כשפונים לרווחה</p> <p>התקשרה עו"ס מהרווחה, לא יודעת איך היא שמעה, סיפרתי לה שקשה... אחרי יומיים כולם ידעו כי השכנה עובדת שם ועכשיו כל השכנה מדברת על זה - באותו ערב ממש חשבתי שהוא יתחמק מעונש</p>	<p>אספתי עדויות</p> <p>אחרי אחת הפעמים שהרביץ לי, אחותי הביאה לי מכשיר הקלטה כדי שאקליט אותו. חשבנו שזה לא יכול להיות שהוא יתחמק מעונש</p>	<p>כולם שיתפו האיתו פעולה</p> <p>בערב שבו הוא גילה את המכשיר הקלטה הגיע עם אחים שלו והרביצו לי עד שאיבדתי את ההכרה. התעוררתי בב"ח, הבנתי ממה שאמרו ליד שקראו לשוטרים אז אמרתי לבן שלי שיקח אותי כמו שאני וברחתי, פחדתי שיהרוג אותי אם אדבר עם שוטרים</p>	<p>פגשתי אישה שהתגרשה ושרדה</p> <p>אחותי נתנה לי לדבר בטלפון עם וואפה, אישה שהצליחה להתגרש אחרי שהילדים שלה התחתנו ולא היה אפשר לפגוע בשידוך שלהם. היא חיזקה אותי ונתנה לי תקווה שאפשר אחרת. שמרתי איתה על קשר, כל פעם שמשהו קרה איתו התקשרתי אליה, היא חיזקה אותי</p>	<p>אזרתי אומץ</p> <p>באחד הימים אחרי שהרביץ, אזרתי אומץ והלכתי למשטרה. היה קשה לדבר איתם - לא הבנתי אותם והם לא הבינו אותי. אני לא בטוחה שהייתי ברורה גם בערבית. הוציאו לו צו הרחקה ואמרו לי לגשת לבית המשפט, בלי הרבה הסברים</p>	<p>הלכתי לאיבוד בדרך לבית המשפט</p> <p>יצאתי מהמשטרה, התחלתי להסתובב ברחובות והבנתי שאני לא יודעת איפה אני ואיך מגיעים - נבהלתי. אף פעם לא הסתובבתי כל כך רחוק לבד</p>	<p>צו הרחקה שלא מגן מהאחים</p> <p>חזרתי הביתה ומיד האחים שלו דפקו לי בדלת. הם קראו לי מלשינה ולחצו עלי לבטל את התלונה</p>	<p>אבל לא הבינו התקשרתי</p> <p>ביום למחרת הוא הפר את הצו והתחיל לדפוק על הדלת בפראות. התקשרתי למשטרה אבל לא ממש הבינו, עד שהגיעו הוא הלך</p>	<p>הציעו לי פתרונות שאני לא יכולה לקחת</p> <p>כשלא הסכמתי עצרו אותי- הם אמרו שזה מעצר הגנתי ונתנו לי ללכת רק כשהבן שלי בא לשחרר אותי</p>	<p>ויתרתי</p> <p>ויתרתי על התלונה - הורדתי את הראש וחזרתי למקומי. הוא חזר הביתה, מאז כמעט ולא יוצאת. פעם בשבוע מדברת עם האישה שהצליחה להתגרש</p>
---	---	--	--	---	--	---	--	--	---

ביטחון שהפנייה לרווחה לא תהיה חשופה לכולם

שמישהו יציל אותי

לעודא שאם משהו יקרה יאמינו לי במשטרה ויהיו חייבים לעזור

צורך בתקווה שיכולה לצאת, צורך בדמות בטוחה שתבין אותי ותסייע לי במצב שבו אני נמצאת

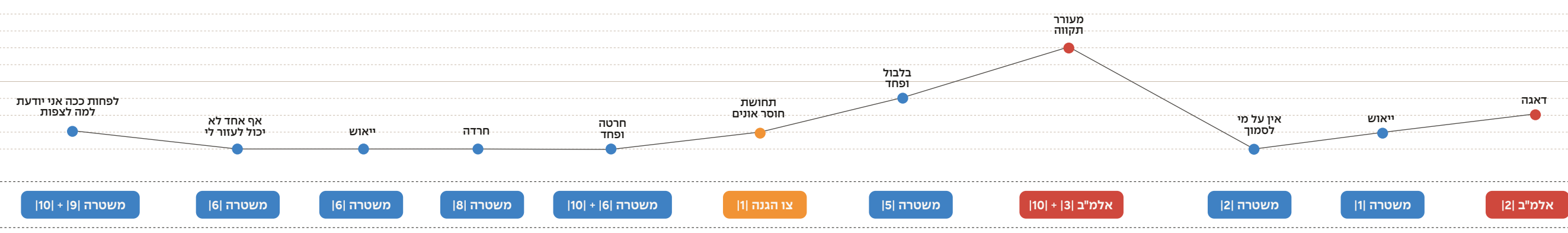
צריכה להגיש מוגנת, צריכה עזרה להגיע לבית משפט ואולי מישהו שילווה אותי

פתרון שיתן לי ביטחון- הרחיקו אותו אבל אני גרה עם המשפחה שלו...

שיגיעו מהר לפני שיהרוג אותי

פתרונות שלא מנתקים אותי מהמשפחה והחברה שלי - כדי שיהיה לי לאן לחזור

שמישהו ייתן לי מענה שיאפשר לי להמשיך בחיים שלי ולהיות בטוחה

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פליילי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פלי"י
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

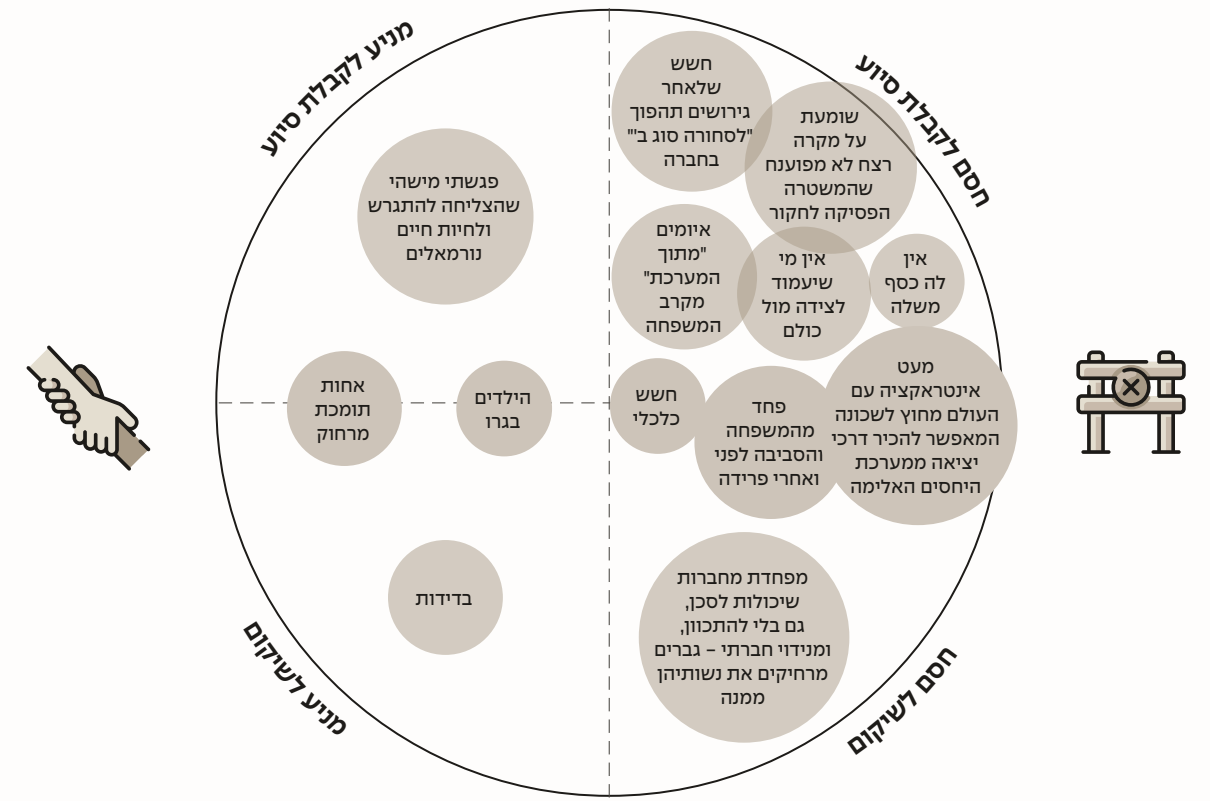

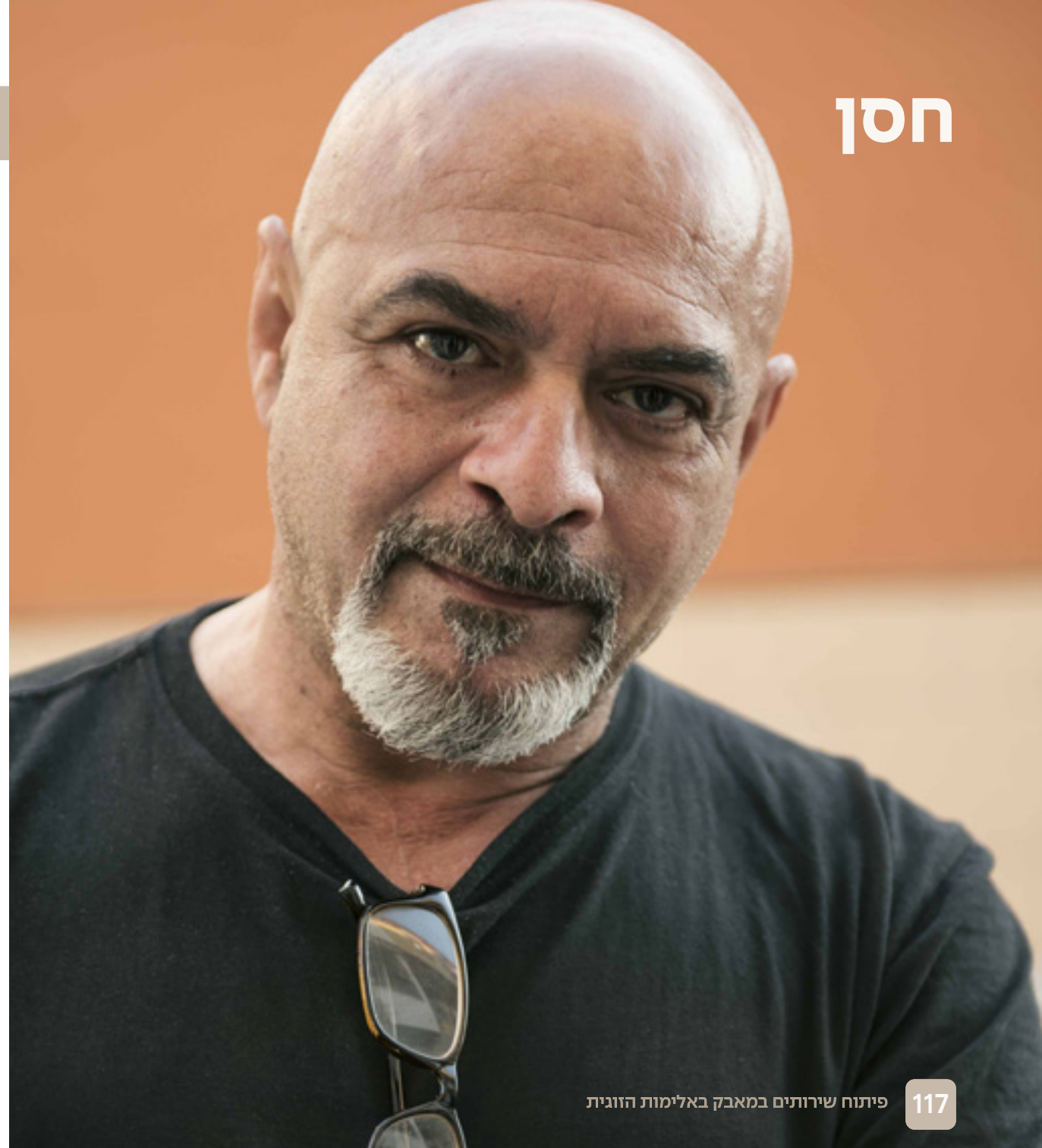
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובין מקבלת שירות

- הקריאה למשטרה במיון שמה את הנפגעת בסיכון והובילה לעזיבה של הנפגעת את ביה"ח מבלי שקיבלה טיפול רפואי מלא
- הפניה לביה"מ ללא הסבר וליזוי מובילה לזיכרון של הנפגעת על השלמת ההליך
- קיום השיחה עם העו"ס ותוכנה הודלפו מחוץ לרווחה
- אין מעקב אחר מצבה של האישה לאחר שהייתה פעמיים בתחנת המשטרה

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

אני ישבתי בכלא 25 שנים על הרצח שלה. היום אני מתבייש, זה קשה, אבל אז לא הבנתי כלום, או יותר נכון, מה שהבנתי היה לא טוב. לא הבנתי שאיך שאני מתנהג זה לא בסדר. לא הבנתי מה זאת אלימות. בחברה הערבית, אם זה לא מכות, אתה לא מבין שזאת אלימות. שלתת לה כסף רק כשאני מחליט או לא לתת לה ללכת ללמוד או לפגוש חברות זאת אלימות. אומרים על זה: 'ככה זה בתרבות...'. גדלתי עם הרבה אחים והיה לי ביטחון עצמי נמוך. נשרתי מבית הספר והייתי מסתובב עם החברה שעות ועושה שטויות. כל מקום שהרגשתי לא טוב, הייתי משתמש באלימות, כי לא טוב להיראות חלש. היא רצתה דברים שלא הסכמתי, ולא הרגשתי שהיא אוהבת אותי, ולא ידעתי מה לעשות. רציתי שתכבד אותי ותאהב אותי, ופחדתי שיראו אותי חלש מול אישה. לא שיתפתי, כי אצלנו לא מוציאים מחוץ לבית מה שלא טוב... אם הייתי בא להורים שלי לספר, חמדולילא...

המתנה שלי למערכת

"לא תמיד אנחנו רוצים טיפול, ואז צריך להכריח. אבל כדי שזה יהיה עמוק, צריך להרגיש שלמישהו אכפת ממך, ושיש מקום בטוח לפתוח הכל"

”

"יכולתי
להשתחרר
ולרצוח שוב"

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

אישי

סביבה

מערכת

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

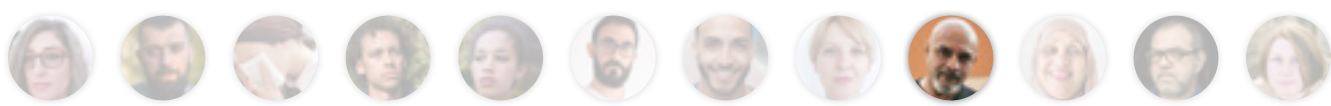
מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

לקראת תקופת השליש

הרצח

חששות מהשחרור	מקום להיפתח בו	זהיר בטיפול	זוגיות חדשה	חשבתי שאצא מזה	לא יודע איך לעזור	חזרתי הביתה	הצלחתי להערים עליהם	מתעצבן	
אני אצטרך לחזור להיות אחראי על החיים שלי. אני לא רוצה לחזור לאותה סביבה עם אותם האנשים. אני השתנתי, אבל החברה שלי לא, ואני צריך ללמוד לעמוד על שלי ולא ליישר קו עם התנהגות אלימה	בהוסטל יש לי טיפול משותף עם אשתי. אף פעם לא גרנו יחד, כי הייתי בכלא, והפגישות יחד עוזרות לשנינו להעלות את המודעות להתנהגויות אלימות. זה נותן לנו מטרה ומסע משותף	בהתחלה פחדתי, כי ההוסטל הוא מקום מאוד אינטנסיבי ודורש. אבל זה גם מקום מאוד מוחזק עם שיחות פרטניות וקבוצתיות, שמאפשר באמת להיפתח בלי האלימות של הכלא. שם כבר שיתפתי על הפגיעה המינית שעברתי בילדות	נכנסתי למחלקה טיפולית כי רציתי להשתחרר מוקדם יותר וזה התנאי. במחלקה מנסים לשבור את הנורמות של 'לא לספר ולא לדבר', אבל זה עדיין קיים. כי בכל זאת חיים בסביבה של אלימות, אז יש התלבטות אם לספר – איך יסתכלו עלי, ופתאום ינדו אותי, יתקפו אותי, צריך להיזהר	בכלא היה קשה בהתחלה. אבל עברו כמה שנים, יצאתי לחופשות והכרתי את סמירה, הפכנו לזוג. היום אני יודע שגם שם הייתי אלים. יצרתי מצב שאני שולט בה מרחוק דרך אנשים שהכרתי	אחרי שרצחתי אותה, האשמתי בזה אותה. הרגשתי גבר, והייתי בטוח שאני הולך לצאת מזה. שמעתי על כאלו שלא עשו להם כלום. שבוע הלכתי למשפחה להתחבא. בסוף מצאו אותי	לפני הרצח אח שלי הרגיש שהדברים מדרדרים וניסה לעזור לי. אני חושב שאם הוא היה מערב גורמים אחרים או לוחץ יותר, זה לא היה קורה, לא שאני מאשים אותו. הייתי צריך שמישהו ינער אותי יותר חזק. אני חושב שאולי הוא לא פנה כי הרגיש בושה, פחד	בפעם הבאה שהחטפתי לה כבר עצרו אותי. יצא שהייתי שבוע במעצר. השופט שחרר אותי למעצר בית ולתסקיר של קצין מבחן. חזרתי לחיים שלי. שלושה חודשים אף אחד לא מדבר איתי. הייתי מבסוט	כשהשוטרים הגיעו דאגתי שלא תתרחק ממני. היא הכחישה, אמרה שנפלה והם הלכו	הייתה פעם שקלטתי אותה מדברת עם מוכר במכולת. התעצבתי בטירוף. סגרתי אותה בבית והחטפתי לה מכות, אז חשבתי שככה היא תלמד. ראו עליה אחרי ואחזתה התקשרה למשטרה

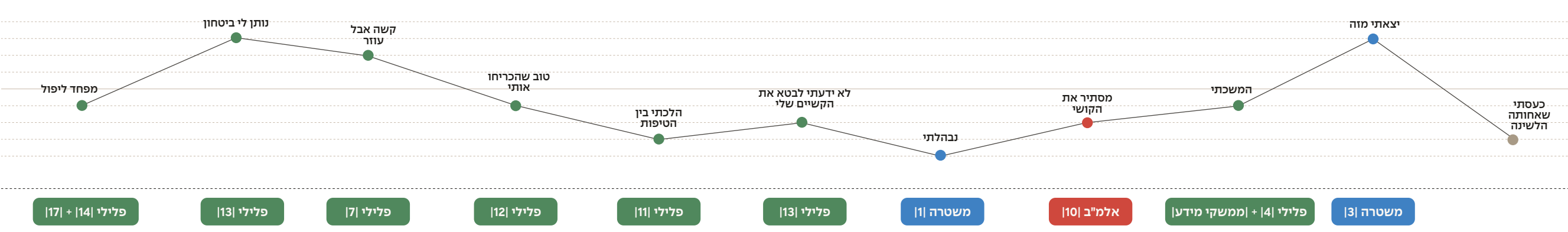
לחיות מחוץ לכלא יצירת מרחב בטוח לקבלת טיפול עומק בכלא

טיפול והכוונה לניהול מערכת היחסים החדשה קיוויתי שהמשטרה לא תעלה עלי, כמו שהיה אצל אחרים

בדיעבד אני יכול להגיד שהייתי צריך שלאח שלי או לסביבה שלי יהיו כלים לעזור לי, או שיהיו לי מעני סיוע אנונימיים

להמשיך בחיים שלי. שלא ידעו מסביב על הבעיות שלנו

לשמור על הכבוד שלי ושל המשפחה

התחשבות

הוא

יש מענה לצורך
0
אין מענה לצורך

הפניה לתחנה במיפוי

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

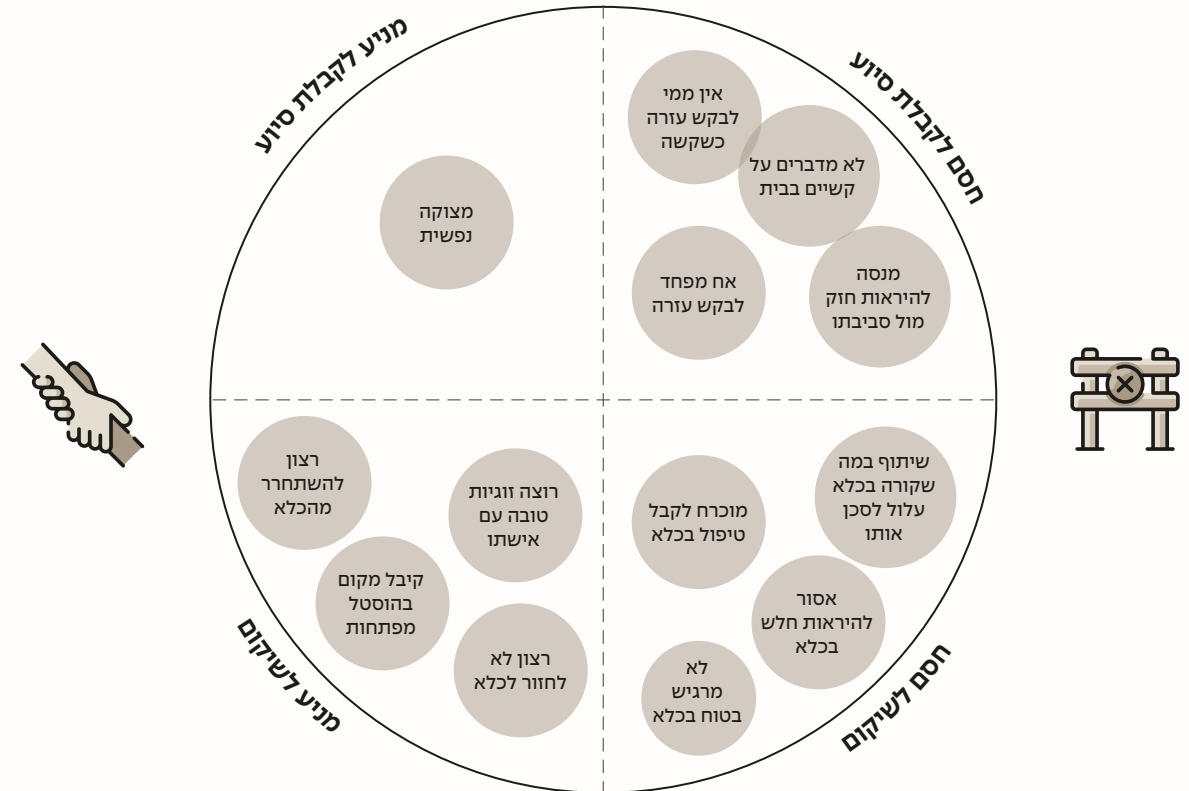
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

דחיית המפגש עם קצין מבחן מובילה לפרק זמן ארוך בו אין מעקב אחר החשוד

בזמן המאסר, אין קשר בין מחלקת הרווחה לבת הזוג של האסיר (כאשר היא מתמודדת עם אלימות מצידו)

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

היינו סיפור אהבה שכולם הסתכלו עליו. התאהבות מהאגדות. אלו היו הנישואים הראשונים שלי והשניים שלו. לא היו לו ילדים מנישואים קודמים.

בחוץ הכל אהבה, פינוקים ושופוני. את מה שפחות עובד, השארנו בבית. אנחנו אנשים כאלה סוערים, כמו שאהבנו ככה גם רבנו - עקיצות, שתיקות, התעלמות, אולטימטומים. פעם אני לו ופעם הוא לי. שנינו, על הכל. כמובן שהיו תקופות טובות ורגועות, אבל איכשהו תמיד נפלנו לשם. בקטע מוזר, דווקא כי שנינו ככה, הרגשנו מתאימים.

כשהילדה הצעירה היתה בערך בת 5, התחלתי לחשוד שהוא בוגד בי. בשלב מסוים נשבר לי מהשקרים.

הזמנתי חוקר פרטי שיעקוב אחריו והוא מצא. נטרפתי.

הוא הגיע הביתה, ועימתתי אותו עם מה שגיליתי. הוא מיד התעצבן ששלחתי חוקר פרטי. שנינו התחלנו לאיים. מאיומים עברנו לפסים פיזיים, יותר התגוששות שכוז. לא התכוונתי אבל שרטתי אותו בפנים עם הצמיד שלי. באותו לילה הוא ישן מחוץ לבית. כל הזמן חשבתני שהמצב הכלכלי שלנו מעולה. רק אחרי הגירושים הבנתי שהמצב הכלכלי המעולה היה שלו ולא שלי.

המתנה שלי למערכת

"צריך להיות מרכז לאישה. לא רק לאישה מוכה, להומלסית... פשוט מרכז לאישה ששם יהיה כל מה שצריך"

”
"רגע אחד
הגדיר את כל
ההתייחסות אלי"

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

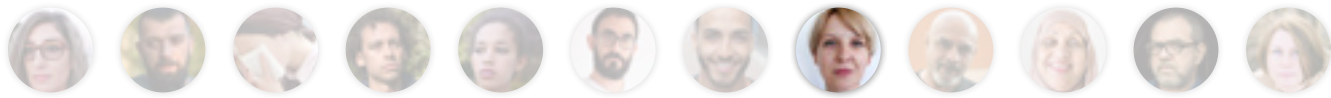
מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

לאחר האירוע

גזר דין

הייתי בהלם - לא הגבתי נכון אספתי עדויות

כבר היה לו ניסיון בגירושים. הוא הולך להתייעץ עם עו"ד ששולח אותו לבית חולים ולמשטרה על השריטה. קיבלתי זימון להגיע למשטרה אמרו לי שיש נגדי תלונה על אלימות. הייתי בהלם.. בדיעבד, הייתי צריכה לספר על האלימות בינינו, אבל חשבתי שיש עוד מה לתקן או נוהרתי. יצאתי משם עם צו הרחקה לשלושה ימים באוטו

שמישהו יגיד לי מה עושים בסיטואציה כזאת. איך לשמור על עצמי

מי הנשים האלו?

כששאלתי לאן אני אמורה ללכת, הציעו לי להגיע למקלט. לא היה לי לאן ללכת אז הסכמתי. אבל כשהגעתי, הנשים נראו לי הומלסיות. אחרי לילה אחד נבהלתי ועובתי. העדפתי לישון באוטו

הייתי צריכה מקום בטוח להניח את הראש ולנסות להבין מה קרה ולאן אני הולכת

לא זמינים

ניסיתי להתקשר לרווחה ולבקש עזרה. הקווים היו תפוסים במשך מלא זמן. כשסוף סוף ענו לי, אמרו לי להתקשר עוד חודש

הייתי צריכה עזרה עכשיו. לא בעוד חודש

הלוואה לעו"ד

אני עובדת בחצי משרה בלילות כדי שיהיה לי זמן עם הילדים. עברתי לאורח חיים מאוד דל. גם ככה מספיק קשה, והוא לא מפסיק לתבוע אותי על הכל. הייתי צריכה לקחת הלוואה בשביל העו"ד

אני צריכה להגן על עצמי עם עו"ד טוב כדי לא לאבד את הילדים

לא יכולה להפסיד עבודה

קבעו לי מפגשים עם קצינת מבחן בעיר אחרת ובשעות שבהן אני עובדת. התחננתי שישנו את השעה כדי שלא אצטרך להפסיד עבודה אבל היא אמרה שאי אפשר

דאגתי לכסף כמו שלא דאגתי מעולם

עו"ד המליץ לי לא לדבר בטיפול על האלימות ההדדית. הוא אמר שזה יתפס כאילו אני מתקרבת ויוביל לחוות דעת לא טובה ולהחמרה בעונש האופק

הייתי עסוקה בריצוי

זו הייתה תקופה איומה - לא היה לי כסף לחיות, הייתי תלויה באנשים אחרים, נכנסתי לדיכאון ממש ולא היה מי שתמך רגשית. תוך כדי לא ברור מה יהיה עם המשפט, רק רוצה לדעת כבר מה יהיה, שאוכל לראות את האופק

הייתי צריכה מקום בטוח. מישהו שיוכל לשמוע מה באמת עובר עלי, ולעזור לי להתמודד עם המציאות אליה נקלעתי, בלי לפחד מהעונש

לא האמינו לי

בשלב מסויים הבנתי שאני יכולה להתלונן עליו במשטרה על זה שהוא מאיים עליי כל הזמן. הלכתי למשטרה, אבל בגלל שכבר הכירו אותי, והוא כבר התלונן עליו וסיפר שאני מתעללת בו, הסתכלו עלי כמו משוגעת שלא רוצים לשמוע ולראות אותה

הייתי צריכה להרגיש שלא תייגו אותי מראש

אוכלוסיית רווחה

קיבלתי עונש של עבודות שירות - לארוז אוכל לנוקקים. הגעתי למצב שבסוף היום היו נותנים לי חבילה הביתה כי הייתי נזקקת בעצמי

סיוע כלכלי

נעמדת על הרגליים

הכרתי גבר חדש, אחרי חצי שנה עברנו לגור יחד, יש לו כסף, בית, הכל. עזר לי לצאת מהבור שבו הייתי. יש אהבה ויש גם מורכבויות של ריבים וכעסים. אני מפחדת להגיע שוב לאותו מקום אבל מה שלא יהיה לרווחה ולמשטרה אני לא מתקרבת, שלא אאבד את הכל שוב

שיהיה גורם שאוכל לקבל ממנו תמיכה בלי לחשוש שיבקר אותי ויענישו אותי

התרחשות

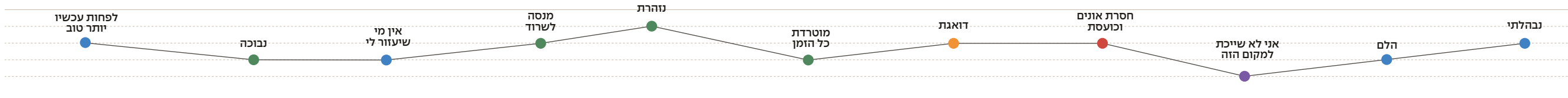
הוא

יש מענה לצורך

0

אין מענה לצורך

הפניה לתחנה במיפוי

- משטרה |2|
- משטרה |5|
- מקלט |1|
- משטרה |8|
- אלמ"ב |1|
- צו הגנה |13|
- פלילי |7|
- פלילי |9|
- פלילי |8|
- משטרה |2|
- פלילי |11|
- משטרה |1|
- פלילי |17|

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

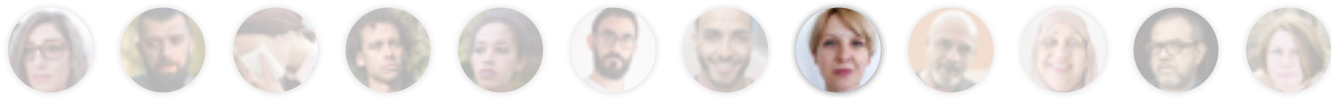
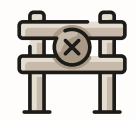
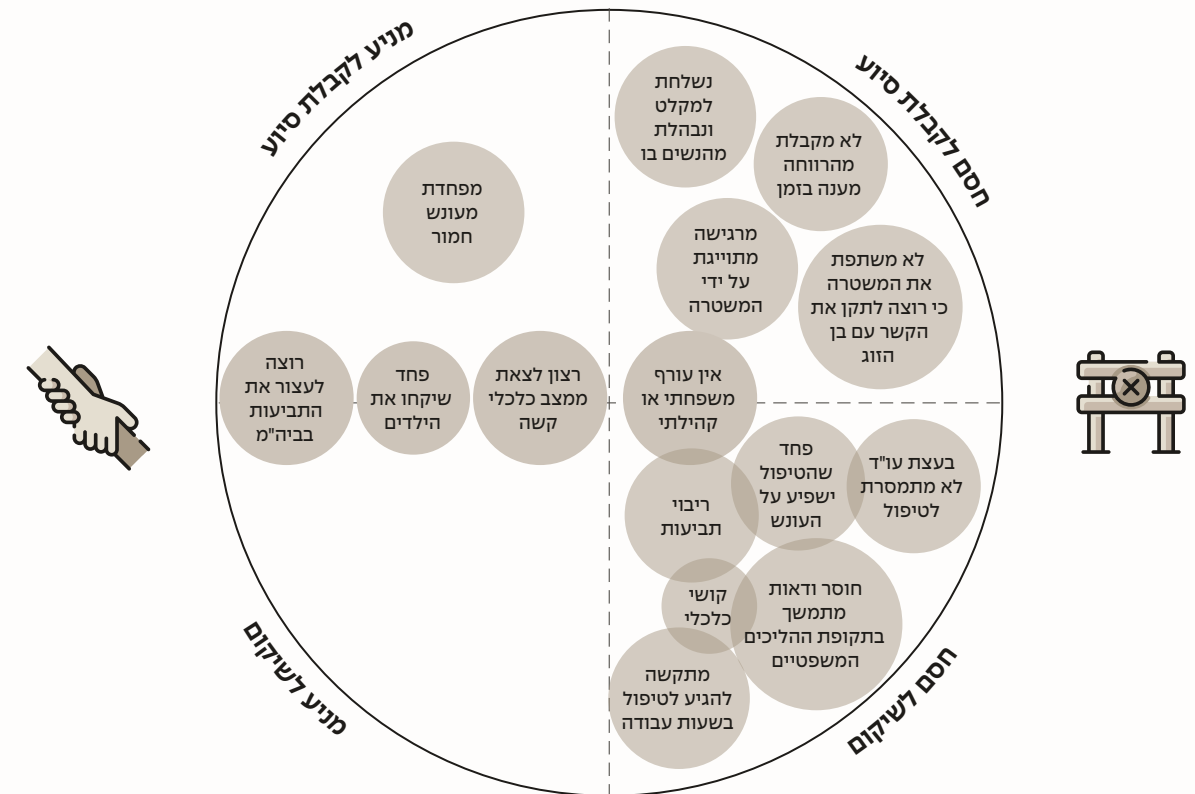
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

אישה הנחשדת כפוגעת נכנסת למקלט עם נשים נפגעות

הסבר על המקלט לא סייע לנטלי להבין לאן היא מגיעה, לכן היא עזבה

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

הכרנו דרך חבר. אני עדיין הייתי חצי בארון - חברים סביבי ידעו אבל המשפחה לא. הוא היה במרכז הסצנה - נכנסים למסיבה וכולם מכירים אותו. יחד איתו הרגשתי במרכז העולם. הוא כריזמטי, יודע לדבר, מאמין בעצמו, ישר התאהבתי בו, למרות שיש בינינו הבדל בגיל של תשע שנים. המשפחה שלו כזאת פתוחה ועוטפת. הם ישר קיבלו אותי, וזה היה קונטרה לשמרנות בבית שלי. הוא חנך אותי לעולם הגאה - אחרי שנים של מלחמה עם עצמי על היציאה מהארון, פתאום מצאתי בית והייתי מאושר.

ביחסי מין הייתי עסוק בעיקר בהנאה שלו. היום אני יודע שהיו שם ענייני שליטה, ואולי אפילו ניצול, אבל לא הכרתי משהו אחר. הייתה פעם שהוא אמר לי, כאילו בצחוק, שאם לא אעשה משהו, הוא יספר להורים שלי עלינו. בזמנו לא התייחסתי לזה ברצינות. אחרי שנה עברנו לגור יחד. כל הזמן היו מין מניפולציות על הגבול האפור. יוצאים לבר עם חברים ופתאום הוא מתחיל ממש לגעת בי מולם. אני אומר לו שלא מתאים, אז הוא כועס עלי שאני כבד ומבאס אותו.

הוא אמר לי שאני לא צריך לעבוד כי הוא מרוויח מספיק. ככה הפסקתי לעבוד, זה היה כביכול בשבילי, והייתי אסיר תודה. לחברים שלי הוא לא התחבר. עם הזמן מצאתי את עצמי מתרחק גם מהם. הייתי מבולבל ותלוי בו כל כך. לפעמים הוא היה מתעצבן וצועק, ואז מרעיף אהבה, מתנצל ואומר שזה בגלל שאני מתסכל אותו, ויחד היינו יושבים וחושבים איך אוכל לא לתסכל אותו. הרגשתי שמהוהו בי לא בסדר.

עם הזמן נכנסתי לדיכאון, ימים בלי לצאת מהבית, אבל לא קישרתי את זה אליו.

המתנה שלי למערכת

"אנשי מקצוע צריכים להכיר איך עובדים הדברים בין זוגות חד מיניים. איך נראית אלימות כשהיא לא פיזית וברורה"

”

"לא תיארתי לעצמי שאני במערכת יחסים אלימה. אף אחד לא מסביר לך מה זאת אלימות שהיא לא פיזית"

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

אישי

סביבה

מערכת

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

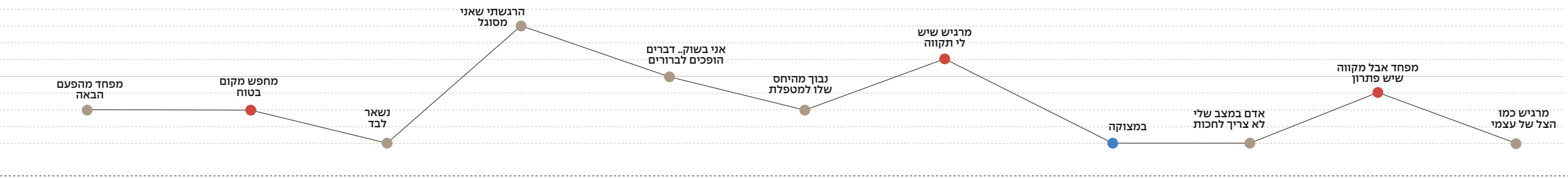
משטרה

זרקורים

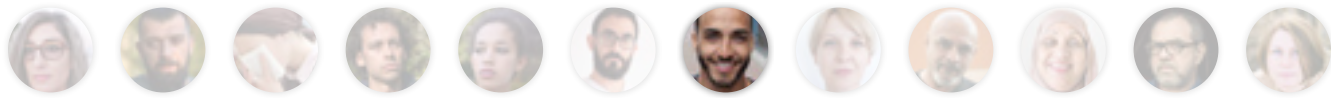
פרסונות

יצאה מהקשר

<p>להלחם על הזכויות שלי</p> <p>מול ביטוח לאומי היה נורא. אתה כל פעם שוּף כל כך, עם סיפור שאתה לא רוצה לספר לאנשים. גם את הפגיעה המינית הייתי צריך לפתוח מולם. אתה פשוט משחזר את הטראומה פעם אחרי פעם מול הועדות האלו. זה ממש לחזור לאותם רגעים. לא קיבלתי אחוזי נכות, אז הלואאתי כסף ולקחתי עו"ד. הגעתי שוב לועדה והם קיבלו את התביעה. היום יש לי אחוזי נכות ומניים. עוד חצי שנה אצטרך שוב לעבור את הכל מהתחלה.</p> <p>עזרה כלכלית. לקבל הכרה באופן שיאפשר לי לשתף את מה שאני עובר, ואת מה שעברתי, במקום בטוח, בלי צורך לחזור על התהליך</p>	<p>מחפש מקום בטוח</p> <p>למרות החשש פניתי למרכז אלמ"ב. הלכתי לשתי פגישות ועזבתי. המטפל לא הבין את הניואנסים של קשר בין גברים, זה הרגיש שיש פער גדול מדי. הדבר היחיד שהיה טוב זה שהוא הפנה אותי לביטוח לאומי, להגיש תביעה לאחוזי נכות על הפיברומיאלגיה</p> <p>צריך תמיכה בשיקום שלי. מטפלת שיבינו אותי ואת העולם שלי</p>	<p>מאבד את העוגן שמצאתי</p> <p>אחרי 3 חודשים הטיפול הסתיים כי הוא מוקצב בזמן. זה קטע את הכל, עד שמצאתי אדם לסמוך עליו, כשאני עדיין במצב לא טוב נפשית</p> <p>המשך תמיכה עם מטפלת שאני סומך עליה, שמכירה אותי ועוזרת לי</p>	<p>יוצא מהקשר</p> <p>אחרי זמן מה הבנתי שאני צריך לעזוב אותו אבל כל כך פחדתי. המטפלת הייתה זמינה בשבילי. יכולתי לכתוב לה כשהוא עשה מיניפולציות והיא עזרה עונה ועוזרת. לקחו לי חודשיים וחצי לעזוב אותו סופית זה היה הדבר הכי קשה שעשיתי. הוא כל הזמן אמר שנוכל לפתור את הדברים, לא קיבל את זה וכעס עלי</p> <p>אדם קרוב שיתמוך בי בתהליך שאני עובר, מישהו שיהיה זמין עבורי בשעות מצוקה</p>	<p>קוראים לזה "גזלייטינג"</p> <p>בטיפול הבא היא אמרה לי: 'אם אתה עובר במשך שנים את מה שאני עברתי עכשיו בחצי שעה, אני מבינה למה אתה במצב הזה ומה אתה עובר. אתה עובר התעללות רגשית במערכת היחסים. קוראים לזה "גזלייטינג". זה אדם בהפרעה חזקה ביותר של נרקיסיזם. לא אכפת לו ממך וממני, אלא רק מהצרכים שלו</p> <p>הייתי זקוק להכרה במצב שלי - משם הכל השתנה</p>	<p>הוא מגיע לטיפול</p> <p>הוא לא דיבר איתי במשך שבוע, ולא הבנתי למה. המטפלת הציעה שהוא יצטרף לטיפול, והוא הסכים.</p> <p>שהמטפלת תעזור לנו ביחסים, תעזור לי להבין איך להתנהל איתו בצורה מיטיבה</p>	<p>מתחיל להרגיש קצת יותר טוב</p> <p>התחלתי טיפול. אנחנו עוסקים בדיכאון ואני קטן, חוזר לדבר עם חברים ומשפחה, אבל עדיין מרגיש שמהו תקוע.</p> <p>הייתי צריך שהמומחים ידעו לראות את מה שאני לא</p>	<p>ננטש באמצע שום מקום</p> <p>בשנה הזאת היה סוף שבוע שנסענו יחד לגולן. פתאום באמצע הנסיעה הוא התעצבן עלי שלא הבאתי לו אוכל שרצה. הוא עצר את המכונית באמצע שום מקום, יצאנו והוא פשוט נסע והשאיר אותי לבד. לא ידעתי מה לעשות. התקשרתי למשטרה שייקחו אותי. זה היה מביך. השוטר שמע את הסיפור ואמר לי שעל זה לא פותחים תלונה. הביא אותי לתחנת אוטובוס ונסע הלאה</p> <p>עזרה להגיע חזרה הביתה. שהשוטר ידע לזהות את המקרה שלי כאלים ולכוון אותי למקום הנכון לקבל עזרה</p>	<p>מחכה שנה</p> <p>אמרו לי שאני צריך לחכות שנה לטיפול במרפאה לברה"ן כי יש רשימת המתנה. אמרתי לעצמי שאחכה עוד קצת, ואם זה לא יעזור אז אתאבד וזהו</p> <p>לקבל מענה נפשי מהר, בהתאם למצב שבו אני נמצא</p>	<p>מקבל אבחון וכדורים</p> <p>הפסיכיאטרית איבנה אצלי דיכאון ופיברומיאלגיה, שכנראה התפרצה בגלל מצב רגשי. הייתי בשוק. הבנתי שהכאבים האלו לא הולכים לעבור. זה היה ממש משבר. היא נתנה לי כדורים נגד דיכאון. קישרנו הכל לטראומה מינית שהייתה לי בילדות</p> <p>לקבל עזרה מקצועית כדי להבין מה קורה לי ולהרגיש יותר טוב</p>	<p>כואב לי כל הגוף</p> <p>התחילו לי כאבים בכל הגוף שלא עברו. בסוף הלכתי לרופא משפחה. בשיחה סיפרתי לו על הדיכאון. הוא נתן לי הפניה לבדיקות דם ולפסיכיאטר</p> <p>מרגיש כמו הצל של עצמי</p>
---	---	---	---	--	---	---	--	---	---	---

אלמ"ב | 5 + | 7 | זרקור הקהילה הגאה | אלמ"ב | 4 | משטרה | 3 | זרקור הקהילה הגאה | אלמ"ב | 4 | זרקור הקהילה הגאה

התחילת המסע
הוא
יש מענה לצורך
0
אין מענה לצורך
הפניה לתחנה במיפוי

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

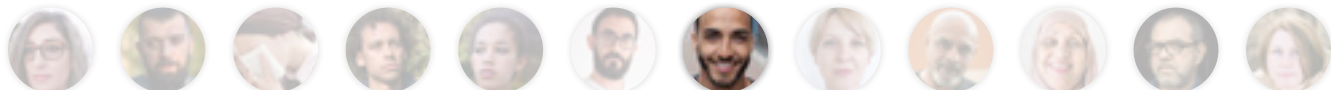
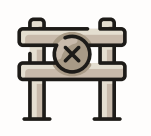
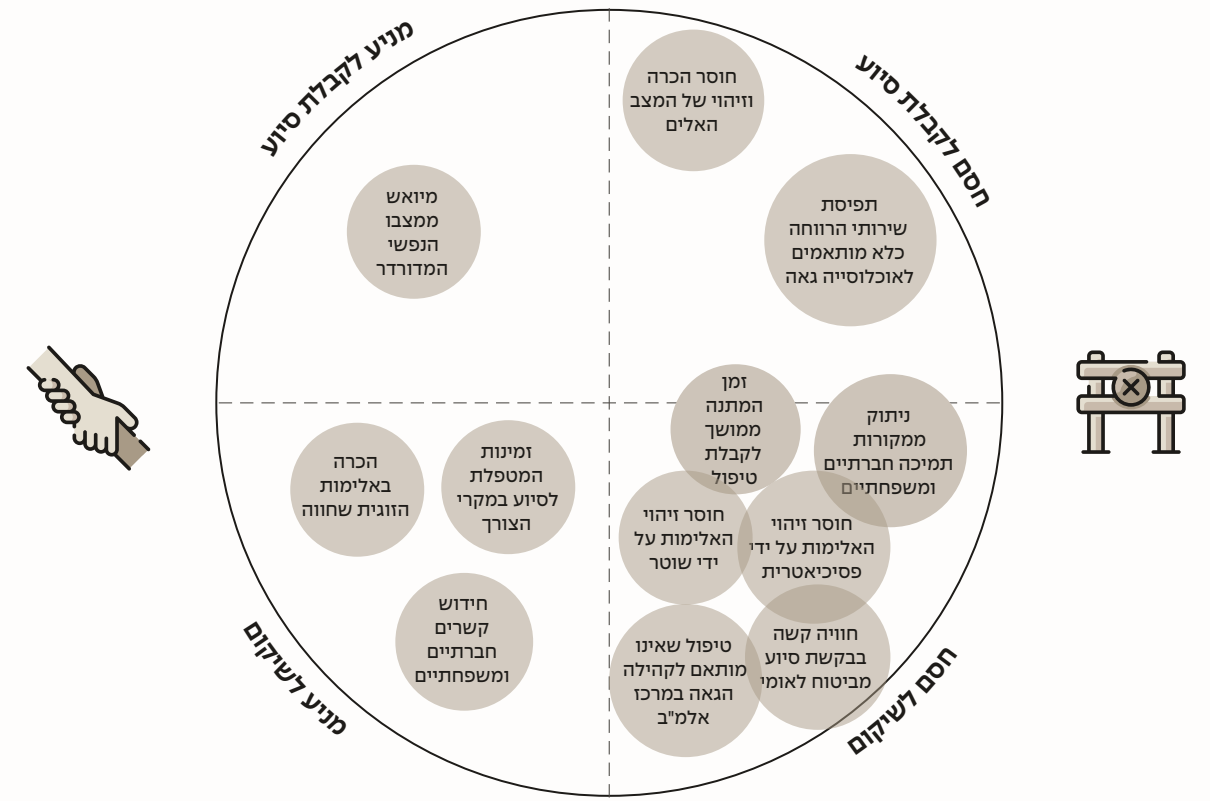

אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובנים לבין מקבלת שירות

חוסר זיהוי האלימות הזוגית על ידי מערכות ברה"ן והמשטרה מעכב הפניה לטיפול תואם

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

איזה חיים יפים היו לנו... התאהבנו, התחתנו, הבאנו 3 ילדים בריאים, בנינו בית, התפתחנו מקצועית והיינו מאושרים. היה לנו הכל. אבל אז דברים התחילו להשתבש. בהתחלה היא התחילה לדבר על רוחניות וניסיתי לזרום. אנחנו מסורתיים, חשבתי שהיא רוצה להתחזק קצת. אבל זה היה יותר מזה, היא התחילה לדבר על רוחות רעות ועל גירוש שדים... זה היה תהליך של כמה שנים. עם הזמן היא הפסיקה לדבר עם הילדה הגדולה, והאשימה אותה בדברים שאני אפילו מתבייש לספר... ניסיתי להציע טיפול בשבילה, או אפילו שנלך יחד לטיפול זוגי, אבל היא לא הסכימה. למעשה זה רק גרם ליותר מתיחות בבית. הייתה צועקת עלי שאני לא נותן לה את החופש לבטא את עצמה ולהיות מי שהיא. שבגלל איך שאני מתנהג, הילדה הגדולה מתקלקלת. אני מהצד שלי, הייתי מנסה לשקף לה את הדברים, אבל היא לא הקשיבה. זה גלש לצעקות כמה פעמים. לרמה ששנינו טורקים דלתות ואחרי זה כמה ימים שתיקות, לא מדברים.

המתנה שלי למערכת

"תסתכרנו, תדברו, תעבדו ביחד ומהר"

”

"ברגע אחד עמדה מולי חומה שמניחה שאני פוגע"

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

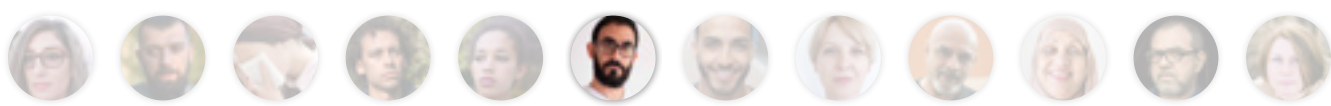
מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

יציאה מהמקלט

<p>הילדה לא רוצה לבוא</p> <p>אחרי הרבה דיונים ביה"מ, השופט החליט להעביר את הילדים לחזקתי המלאה. אבל עכשיו הילד הקטן כבר לא מוכן לבוא אלי. בגלל שהבינו שמסוכן לו אצל אמא שלו, קיבלנו צו נזקקות לבינתיים</p>	<p>לא קיבלתי צו הגנה</p> <p>הגשתי בקשה לצו הגנה. השופט אמרה שאני לא בסכנה ודחתה את הבקשה. הייתי רוצה לחיות במדינה שלא מפלה גברים רק כי הם גברים</p>	<p>יצאתי במזל</p> <p>על ההקלטה אמרו שזה לא מספיק, כי היא אמרה שתקפתי אותה לפני שהתחילה. למזלי, היתה לתקיפה עדה שהסכימה לבוא להעיד. השוטרת אמרה לי: "יש לך מזל שהיתה לך עדה, אחרת לא היית יוצא מזה" בסוף שלחו אותה למעצר בית</p>	<p>מנתקים את הילדים ממני</p> <p>בפעם הראשונה שפגשתי את הילדים עם עו"ס מהמקלט, היא אמרה לנו שמוותר לנו לדבר על הכל חוץ מהכתובת של המקלט "כי יש משפחות שבאמת בסכנה. לא כמוכם..." אם מבינים שזו טעות, למה לא מתקנים?</p>	<p>אין זמינות לתסקיר</p> <p>השופטת קבעה שהיא צריכה תסקיר כדי לקבוע את זמני השהות. אבל בגלל שאין זמינות של הרווחה, היא שלחה אותנו לאבחון פרטי. זה עלה 45,000 ש"ח וזה בכל זאת לקח 5 חודשים</p>	<p>הפתעה רעה מאוד</p> <p>אחרי כמה ימים קיבלתי פתאום שיחת טלפון מגברת שמשבירה לי שאשתי ושלוש ילדי הקטנים במקלט לנשים מוכות. לא הצלחתי להבין איך דבר כזה קורה. אמרה שיש טענות לאלמוות נפשית בה וילדים והזמינה אותי להגיע לטיפול לגברים מכים. הייתי בהלם - אני רוצה טיפול, אבל את הטיפול המתאים למצב</p>	<p>פתחתי סכסוך</p> <p>אחרי שהגיעו מבית הספר לבדוק מה קורה בבית, נשברתי ופתחתי סכסוך בבית הדין. היא ניסתה לשכנע שלא צריך, אבל לא הסכימה ללכת לטיפול. כבר לא ראיתי אף ברירה אחרת</p>	<p>מחפש עזרה</p> <p>ניסיתי לגשת לרווחה. חשבתי שאולי הם יכולים להסביר לה שאי אפשר להתנהג כך לילדה. אבל העו"ס אמרה שאם היא לא רוצה, אי אפשר להכריח אותה. דיברה איתי על גירושים, אני עוד לא הייתי שם</p>
--	---	---	---	--	---	---	--

להגן על הילד שלי

אני צריך להיות מוגן. שיראו גם אותי

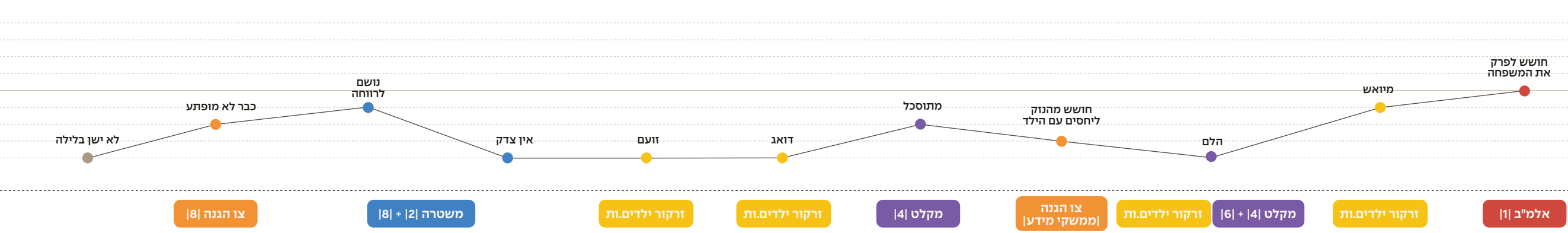
צריך למנוע פגיעה בקשר של הילדים איתי. להגן עליהם ועל הזכות שלי להיות ההורה שלהם. שמישהו יבין את המחדל שקורה פה ויוציא אותם מהמקלט

להחזיר את הילדים הביתה. לגרום למערכת להבין שהיא לא אישה מוכה ושאני לא בעל מכה

צריך תסקירים זמינים. זה החיים של המשפחה שלי

להחזיר אלי את הילדים ולהגן עליהם. שמישהו יקשיב לי ויבין מה קורה פה

לקבל טיפול שיעזור להגן על הילדים

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

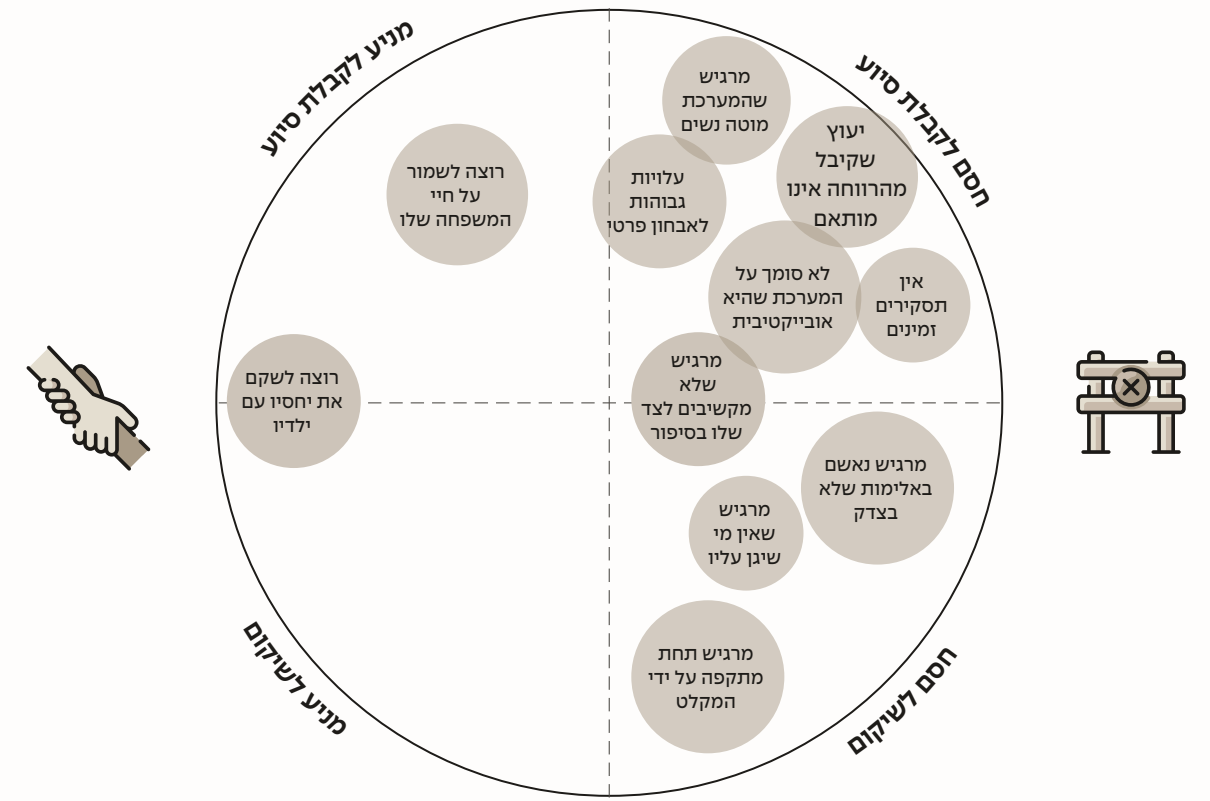
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

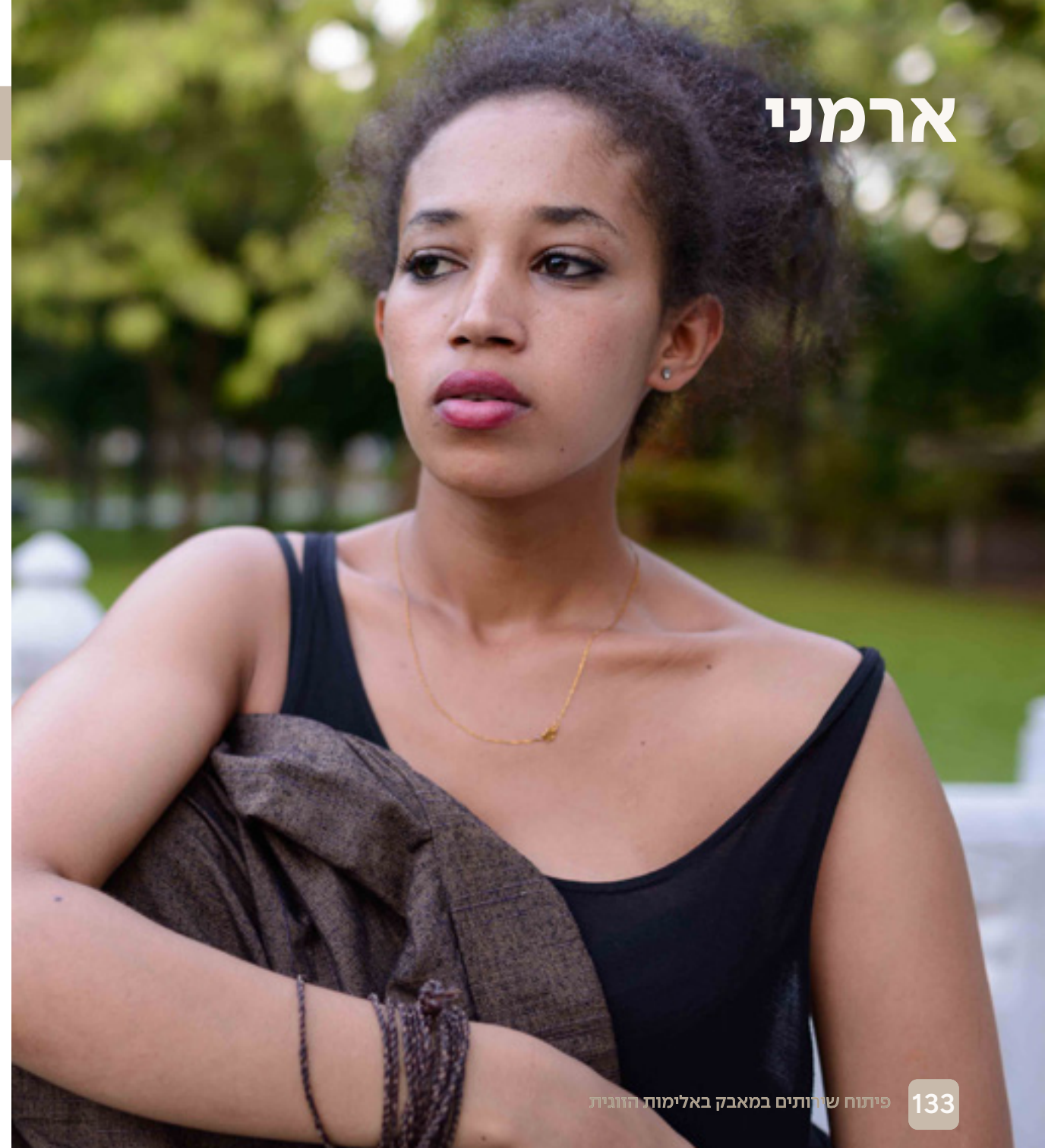
בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

מחסור במנגנון בקרה בכניסה למקלט שמוודא שאכן עונה על הקריטריונים של כניסה למקלט ומעניי ההגנה שמגיעים איתו

היעדר העברת מידע ממחלקת הרווחה, בה כבר יש ידע על המשפחה, אל תחנת המשטרה בה הוגשה תלונה על הגבר (שבפועל היה הנפגע). מידע ממחלקת הרווחה יכל היה להוביל להבנה כי במקרה זה האישה משקרת, ולבטל את התלונה ללא תלות בנוכחותה המקרית של עדת ראייה

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

גיל: 25 | 2 ילדות | ירושלים | מבקשת מקלט
אלימות כלכלית, נפשית ולעיתים רחוקות אלימות פיזית (סטירה או דחיפה)

רקע

התחתנתי איתו כי הייתי תקועה בגבול בסיני. אין לי אבא או אח שישחררו אותי... וככה סידרו שהוא ישחרר אותי. כשהגעתי לארץ, אמא שלי הודיעה לי שאנחנו מתחתנים. לא רציתי להתחתן איתו. בהתחלה בכיתי הרבה, כמו ילדה, הייתי בת 17. מיד נכנסתי להריון.

לא הבנתי כלום פה, הוא היה מהאנשים הבודדים שיכולתי לדבר איתם. לא היה לי פה כמעט אף אחד. בהתחלה, כשהוא היה צועק עלי או נותן לי סטירה, הייתי בוכה ואז זה היה עובר. חשבתי שככה זה, בכפר שבאתי ממנו, ככה תמיד היה גם לאמא שלי וגם לסבתא שלי - גבר הוא המחליט, ועושה מה שהוא רוצה. הוא התחיל לשתות ולהמר. היה מגיע הביתה כועס וצועק. לא נותן לי כסף, אבל אני, בבית שלי לימדו אותי להסתדר עם מה שיש, וככה עשיתי גם אני.

יצאתי לעבוד במשק בית ופתאום התחלתי לראות זוגות מתנהגים אחרת. התחלתי לשאול: 'למה לי אין כזה?'

המתנה שלי למערכת

"יש לי חלום שיסתכלו עלי ויבינו שגם אני אמא ובת אדם - גם אני רוצה עזרה. אני לא אומרת שאני אזרחית, אבל זה כואב שבכל מקום אני לא נחשבת. בדיוק כמו כל אמא, אני רוצה שהילדים שלי יהיו שמחים ובריאים"

”
"בכל מקום אליו
פנית, הדמעות שלי
היו המילים שלי"

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פליי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

אישי

סביבה

מערכת

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

ארמני | מסע חיים

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

הדתחנות

האוצר

יש מענה לצורך

0

אין מענה לצורך

הפניה לתחנה מיפוי

חזרה לקשר

חוזרת אליו

אחרי שיצאתי מהמקלט גיליתי שאני לא זכאית לעזרה בדיוור. מצאתי את עצמי עם הבנות בלי בית. בינתיים הוא יצר איתי קשר, אמר שהוא מתגעגע לבנות ושהפסיק לשתות. **חזרנו לחיות יחד, אני מקווה שיהיה בסדר אחרי כל מה שעברנו**

צריכה בית, כסף לחיות, לתת לבנות מה שהן צריכות. צריכה שיגרה בטוחה

זה לא בשבילנו

למרות שהמקלט היה בטוח, היה לנו קשה. זה כמו כלא. אסור לצאת אחרי שעה מסוימת, לא תמיד הרשו לי לעבוד, כי רצו שאהיה בקבוצות. חלק מהזמן לא הבנתי מה אומרים, כי דיברו בעברית. **החלטתי לצאת מהמקלט**

צריכה מקום שיתמוך בשיקום שלי בצורה מותאמת לצרכים שלי. מקום שיאפשר לי לעבוד, לא לאבד את העצמאות שלי

אני לא כמו כולן

במקלט היתה הפעם הראשונה שחיבקו אותי כל כך בישראל. ובכל זאת, אני שם, ואני רואה **שיש דברים שאחרות מקבלות ולי לא מגיע...** כשכולן קיבלו סיוע מביטוח לאומי, שיעורי נהיגה, ביטוח בריאות... אני יצאתי לעבוד

לקבל הזדמנות שווה להשתקם

אין ילד שאוהב מקלט

הבנות לא אהבו להיות שם. הן רצו לחזור לחברות שלהן, לבי"ס, לבית שלהן. היה להן קשה להתחבר לילדים במקלט. הן הרגישו שונות... **הרגשתי שגם הן צריכות טיפול, כמו שאני מקבלת, אבל לא היה במקלט טיפול עבורן**

הבנות זקוקות שיעזור להן להסתגל. הן צריכות תמיכה רגשית בעקבות כל מה שעברו

אין ילד שאוהב מקלט

הגיעה מונית לאסוף אותי ואת הבנות. אנחנו נוסעות ואני **חושבת שזהו, הרסתי לנו את החיים, לא אוכל לחזור לפה לעולם.** התפרקתי מבכי, לא ידעתי מה להגיד להן, הן בחיים לא ראו אותי ככה

מישהו שיעזור לי לאסוף את עצמי, להיות שם בשביל הבנות שלי

פרידה

המצב הכלכלי מוביל למקלט

קיבלתי הודעה לצאת מהבית, כי לא היה לי כסף לשכר דירה. התקשרתי בבכי לרווחה **ושוב הציעו לי מקלט. הפעם הסכמתי**

כסף לשכר דירה ולאוכל לילדות

בשבילי אין צו

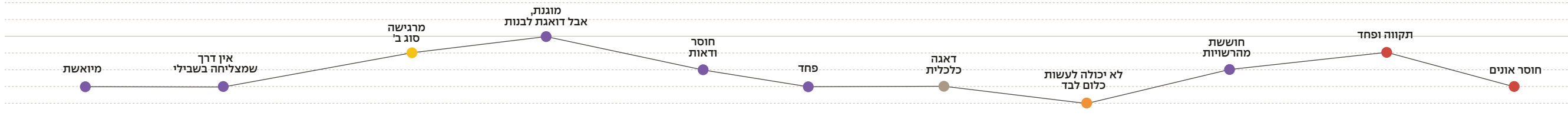
הגעתי לבית המשפט יום אחרי. ראו את הויזה שלי ודיברו ביניהם. **לא הצלחתי להוציא את הצו כי אין לי ת.ז.** כשחזרתי הביתה הוא כבר היה שם. לקחתי את הילדות והלכתי לחברה

להוציא צו כדי שלא יוכל לבוא לבית שלי מתי שהוא רוצה

ביקשתי עזרה מהמשטרה, אבל גם מהם פחדתי

במשטרה הציעו לי מקלט, אבל לא רציתי. למרות שהביאו מישהי שדיברה איתי בטיגרית **לא באמת הבנתי מה זה ופחדתי, שלא אוכל לעבוד ושיפרידו אותי מהילדות.** הרחיקו אותן לשבוע ואמרו שאם אני רוצה יותר, שאלך לבית המשפט

לקבל הגנה מבלי שאהיה תחת איום לגירוש וללקיחת הילדות

מקלט 6 + 9 | מקלט 6 | זרקור מבקשי מקלט | מקלט 10 | מקלט 2 | מקלט 1 | צו הגנה 2 | מקלט 1 | משטרה 6 | אלמ"ב 10 | זרקור מבקשי מקלט

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

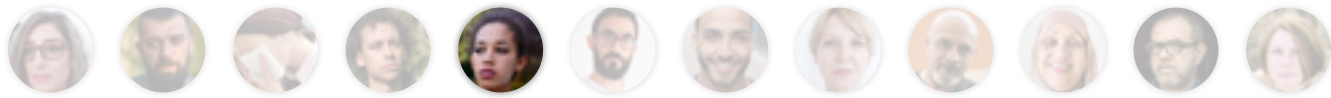
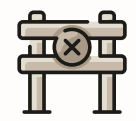
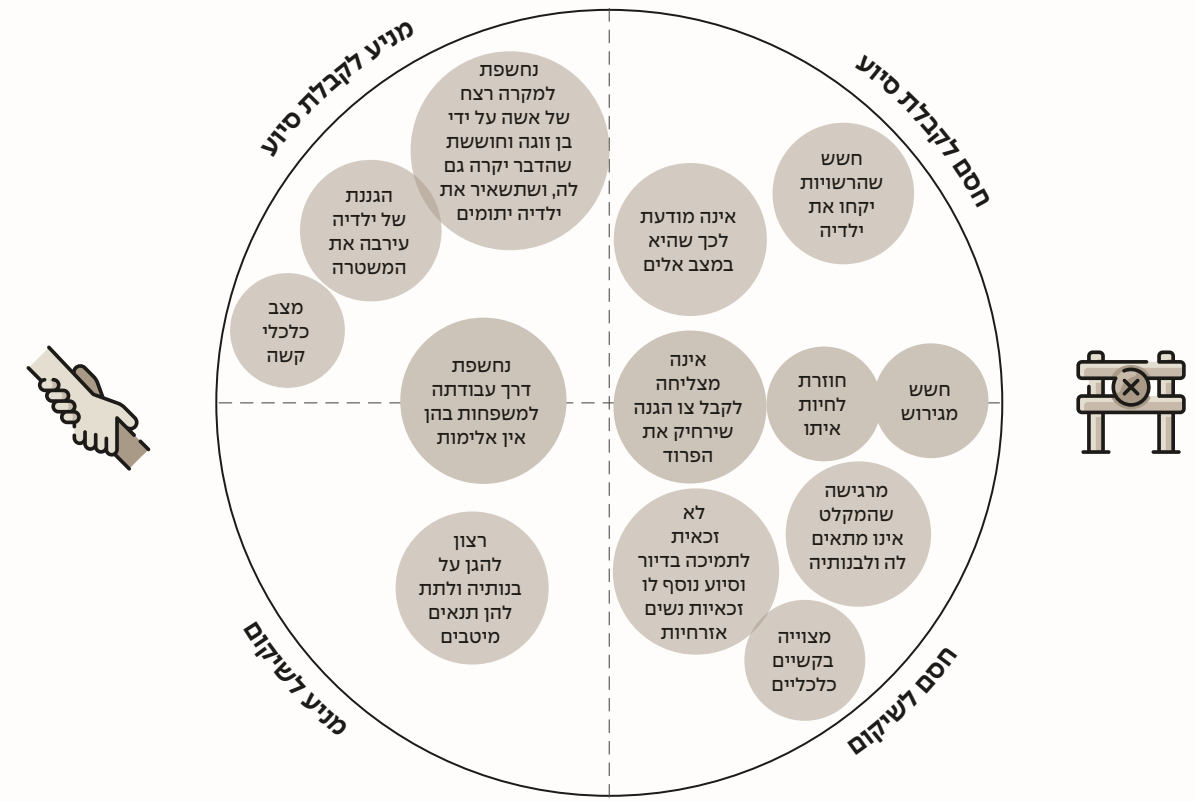
בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

המלצת המשטרה לפנות לביה"מ אינה רלוונטית כיוון שהנפגעת לא רשאית להוציא צו הגנה כחסרת מעמד

לאחר היציאה מהמקלט לא ניתנים שירותי ליווי ותמיכה של 'דף חדש', מחלקת הרווחה ברשות המקומית וכל גוף אחר

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

אנחנו באים מרקע דתי. לא נהוג אצלנו לפרק את המשפחה. כך שהרבה מאד זמן עשיתי כל מה שיכולתי כדי לשמור על הנישואים.

אבל זה היה קשה, קשה מאוד. האמת היא שסבלתי יותר משהיה לי טוב. היו לה התקפי זעם, צעקות, השתוללויות ואיומים. היתה שופכת לי דברים על הכרית כדי שלא אוכל לישון. כשזה הגיע לקצה, היו גם מכות ואגרופים מול הילדים. כשהיא עייפה ואין לה כוח היא נועלת את הילדים בחדרים.

ההריון השלישי קרה כשהיא סיפרה לי שהיא על גולות, אבל בעצם הפסיקה בלי לומר לי.

כשניסיתי ללכת לאמא שלה שתעזור, היא היתה מתחננת שלא אעזוב, אבל היא עצמה לא הסכימה ללכת לטיפול.

לא עזבתי כי דאגתי להשאיר את הילדים לבד איתה. חוץ מלהניק את הילדים שלי, עשיתי הכל - קמתי אליהם בלילה, גמלתי מחיתולים, שרתי להם שירים, קלעתי צמות - הכל. היא כל הזמן איימה שתגיד שאנסתי אותה ותפריד אותי מהם. פחדתי...

היום אני יודע שזאת לא בושה, אבל אז התביישתי שיגידו שאני גבר מוכה.

המתנה שלי למערכת

"יש עו"סיות עם הטייה כלפי האמא. אני אפילו לא בטוח שהן שמות לב לזה. אבל זה יכול לגרום להקצנה ביחסים ולפגוע בהורות של אבות. שלא לדבר על זה שזה מתעלם מפגיעה שנעשית על ידי נשים"

"קילפו לי את החיים.
לפחות אל תיקחו לי
את ההורות"

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

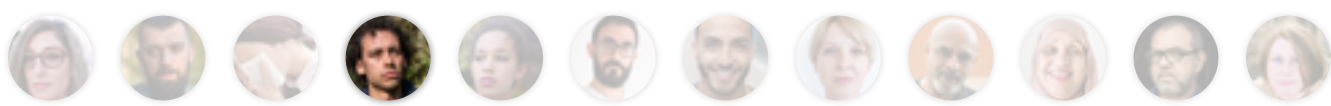
מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פוליו

משטרה

זרקורים

פרסונות

מעבר מגורים

לא מצליח להשתקם כלכלית	תחת איומים	חוסר איוון	לא קיבלתי שירות	לא יכולתי לישון מרוב דאגה	נשארתי רק עם פחדים	מאוחר מדי	הרגשתי מבוכה גדולה		
אני נאבק לשלם מזונות אבל לפעמים פשוט אין לי. בפעם הראשונה הצלחתי לא לשבת בכלא כי הלוואתי כסף מאבא שלי. אבל הפעם ישבתי שמונה ימים בכלא מעשיהו, ואיתי עוד אנשים בדיוק כמוני. פעם בחודשיים שבוע כלא דרך הוצאה לפועל	היא תמיד מאיימת עלי. לפני שבוע למשל - הייתי אמור להחזיר את הילדים במוצ"ש עד 20:00, אבל היו פקקים ואיחרתי בשעה. ישר היא איימה עלי שבפעם הבאה היא תתקשר למשטרה לדווח על חטיפה. אני מפחד לפנות אליהם כי כבר יודע שישר הם יניחו שאני האשם	לפני דיון נוסף על משמורת בביה"מ ראיתי את העו"ס מסתודדת עם גרושתי . בדיון עצמו היא אמרה שהקשר אייתי נותק. היא צוחקת? אני שולח מיילים והיא לא עונה לי, אבל לגרושתי היא נתנה את הסולורי שלה...	אני משלם מזונות גבוהים בטירוף ולא נשאר לי כלום. לכן חזרתי לגור אצל ההורים שלי בעיר אחרת. כשניסיתי לגשת לרווחה כדי לבקש עזרה, אמרו לי שאני שייך עכשיו לעיר אחרת. חצי שנה ניסיתי לפנות לרווחה החדשה ולא חזרו אלי. בסוף ויתרתי	בכל התסקירים כתוב שאני אבא טוב עם מסוגלות הורית גבוהה. אבל קיבלתי 3 שעות בשבוע עם הילדים וכל סוף שבוע שני, עד כניסת השבת, כי אין לי בית	התחלתי לקבל מכתבים מעו"ד. היא האשימה אותי שאני אלים פיזית ופיננסית ואיימה שתמוטט אותי בביה"מ. איומים נוראים.. הרגשתי שאני מאבד את השפיות שלי ואז התחילו התקפי חרדה. בפועל כדי להתגרש מהר ויתרתי כמעט על הכל	פתחנו יישוב סכסוך ברבנות. זה רק הבעיר יותר אש. בדיעבד, אני יודע שהיינו צריכים הסבר על גירושם - על מה זה משפיע, שהקשר תמיד נשאר בגלל הילדים, ואיך לפרק זוגיות בלי להיכנס לכל הצרות שבאו אחרי	ביומיים שאחרי משהו נרגע. שנינו היינו בשוק. גם היא הבינה שמהו והשוטרים ככה מול כל חייב להשתנות. אבל אחרי שבוע, כשהתקשר להציע לנו טיפול, כבר היינו במקום אחר. ויתרנו על הקשר. אולי אם היו מתקשרים מיד אחרי עוד היינו נכנסים לתהליך		
צריך שיבינו את מצבי ויעזרו לי במקום להקשות עלי ולהעניש אותי	שיהיה למי לפנות על מנת להגן על עצמי ועל הזמן שלי עם ילדי, מבלי לחשוש שעצם הפנייה תפגע בי	צריך יחס שווה לשני ההורים	לקבל סיוע רגשי וכלכלי	להגן על הילדים שלי. שיקשיבו לי ויפעלו בעקבות מה שאני אומר	שיעזרו ויאפשרו לי להיות האבא של הילדים שלי	צריך שיעזרו לנו להיפרד בצורה מהירה ונעימה שתאפשר לנו לשקם את החיים שלנו ולהיות בקשר בעתיד סביב הילדים	בימים שאחרי התלונה היינו צריכים שמישהו ינחה אותנו איך להמשיך מכאן, איך לבנות את עצמנו מחדש	צריך שיעזרו לי להגן על עצמי ועל הילדים. שיקחו את הדברים שאני אומר ברצינות ולא יזלזלו במצב בגלל שאני גבר	להפסיק את האלימות

צריך שיבינו את מצבי ויעזרו לי במקום להקשות עלי ולהעניש אותי

שיהיה למי לפנות על מנת להגן על עצמי ועל הזמן שלי עם ילדי, מבלי לחשוש שעצם הפנייה תפגע בי

צריך יחס שווה לשני ההורים

לקבל סיוע רגשי וכלכלי

להגן על הילדים שלי. שיקשיבו לי ויפעלו בעקבות מה שאני אומר

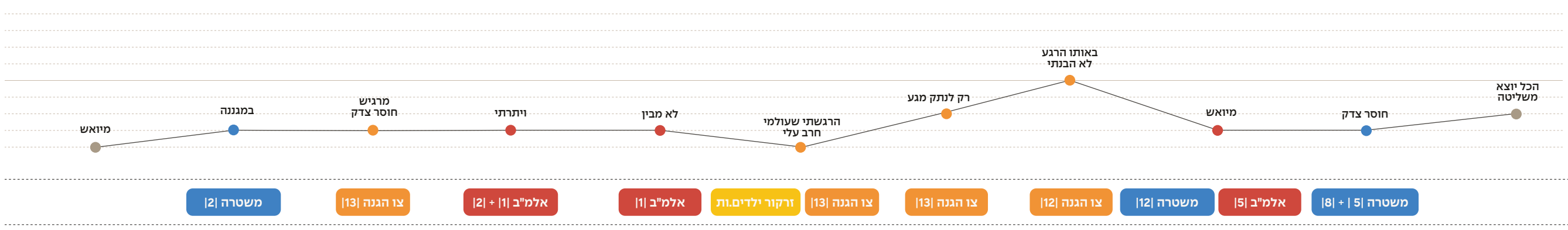
שיעזרו ויאפשרו לי להיות האבא של הילדים שלי

צריך שיעזרו לנו להיפרד בצורה מהירה ונעימה שתאפשר לנו לשקם את החיים שלנו ולהיות בקשר בעתיד סביב הילדים

בימים שאחרי התלונה היינו צריכים שמישהו ינחה אותנו איך להמשיך מכאן, איך לבנות את עצמנו מחדש

צריך שיעזרו לי להגן על עצמי ועל הילדים. שיקחו את הדברים שאני אומר ברצינות ולא יזלזלו במצב בגלל שאני גבר

להפסיק את האלימות

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פליילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

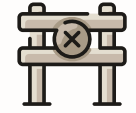
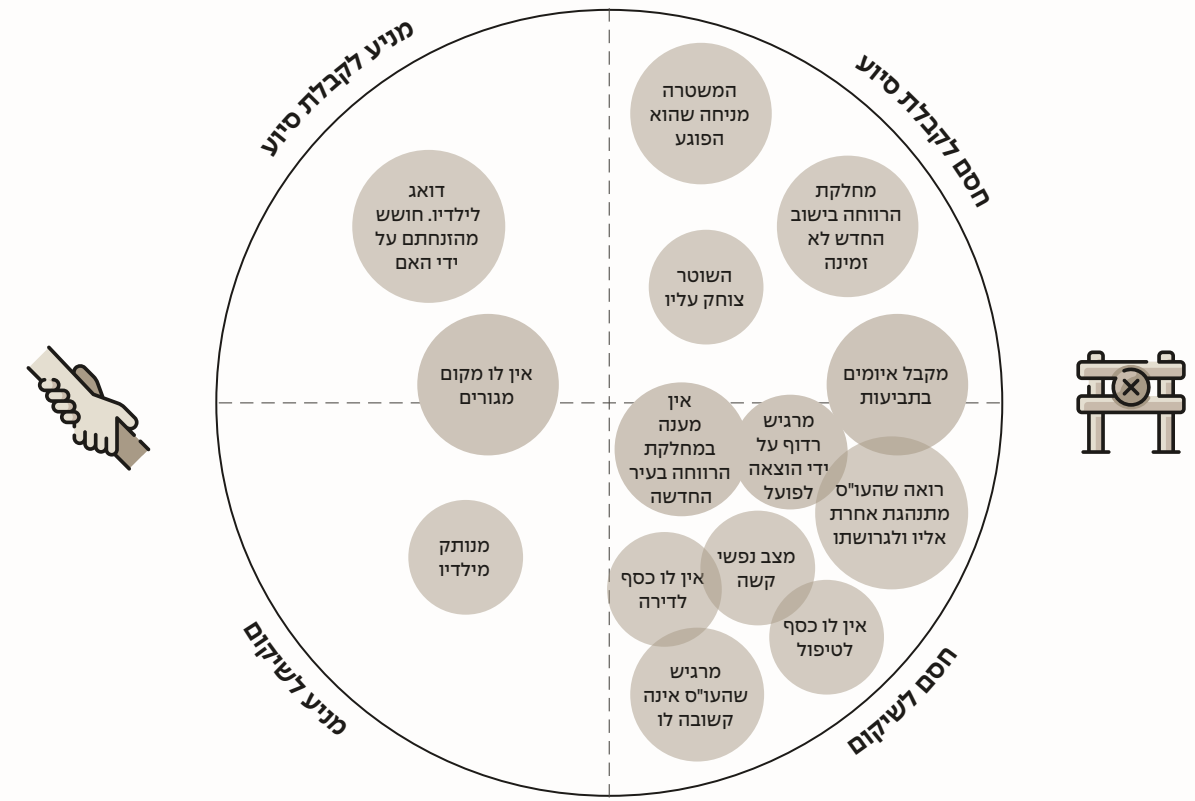
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

לא נעשה מעבר של התיק ממחלקת הרווחה במועצה בה התגורר בעבר למחלקה בישוב החדש, ולא היה מענה לפנייתנו למחלקה בישוב החדש

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

בגלל שיש לי צליאק חיתנו אותי עם גרוש. שמעתי שהוא לא התנהג לגרושתו כל כך טוב, אבל אבא שלי התחבר אליו ושידך בינינו.

ניסיתי שיהיה בסדר למרות שהיה קשה. הוא היה עצבני, לא יציב, סגר אותי בבית, הרביץ.. אחרי שנה נולד הילד הראשון. הוא לא רצה שיעזרו לי, כל פעם בתירוץ אחר. הוא אמר להם שהוא יעזור, אבל הוא לא באמת עזר. נשארתי ממש לבד. אחרי שנתיים נולד הילד השני. הוא לא התחבר אליו, העדיף את הראשון. אף פעם לא ראיתי אותו מרים יד על הילדים, אבל הוא ממש התעמר בילד השני, ושניהם ראו איך הוא התנהג אלי. הם היו מפחדים ונסגרים בחדר עד שירגע. הבנתי שמה שקורה בבית שלנו לא תקין, אבל אצלנו לא מוציאים את ה"כביסה המלוכלכת" החוצה. פשוט לא עושים דברים כאלה.

הוא בעצמו עבד עם ילדים, עד שפיטרו אותו כשהבינו. בעצם כולם ידעו אבל השתיקו את הסיפור. אחרי שפוטר, פחדתי שלא יהיה לנו מספיק כסף. ניסיתי לצאת לעבוד, אבל לא הצלחתי לשמור על אף עבודה. הוא היה מתקשר ומצפה שאדבר איתו שעות בזמן שהייתי צריכה לעבוד, או שאם היו מתקשרים אלי הביתה מהעבודה, הוא היה צועק ברקע שזה לא זמן עבודה. וככה או שפוטרתי או שעזבתי או שילדתי. בהריון האחרון קרה אירוע מאוד אלים. התקשרתי לאבא שלי, הוא אמר שהוא ידבר איתו, אבל הסביר לי שאין מה לעשות, שאני צריכה להשאר. שאם אפרד ממנו, אשאר לבד - בלי כסף, בלי משפחה, עם שלושה ילדים ותינוק. הוא צדק, נשארתי. יום אחד הבנתי בודאות שהוא פוגע בילד. משהו בי הרגיש את זה כל הזמן, אבל זו היתה פעם ראשונה שראיתי עליו. לא יכולתי יותר לעצום עיניים. חשבתי שהעולם הגיע לקיצו.

המתנה שלי למערכת

"זה פחד נוראי להישאר לבד. אי אפשר לצפות מאישה פשוט לעזוב. לפעמים זה תהליך. צריך לתת ליווי או עצות שיעזרו, כדי שקודם כל היא לא תישאר לבד. אולי אחר כך יבוא הביטחון לעשות מעשה"

"האפשרויות לפנות לעזרה מוסתרות ואסור לספר"

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

אישי

סביבה

מערכת

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

הדסה | מסע חיים

מעבר לעיר אחרת

קשה להתקשר ללקו החם

באתי בשביל כסף וקיבלתי הקשבה

מחכה לתמיכה

לא הצליחו להעניש אותי

הצעה שמתאימה לי

יציאה למקלט

יציאה מהמקלט

ראיתי בשירותים בקופת חולים מספר טלפון שמציע עזרה. לא היה כתוב שם שזה לחדריות או ויתרתי. שבוע אחר כך, כשהתבלטתי ובאתי לחפש את המספר, הוא כבר היה מחוק עם טוש

הגעתי לרווחה לבקש עזרה כלכלית לקראת החג, וכנראה שהעו"ס הרגישה משהו. התחלתי להיפגש עם עו"ס ממרכז אלמ"ב פעם בשבוע. היא ידעה על חלק מהאלימות כלפיי, אבל לא רציתי לעשות שום דבר חוץ מהשיחות. היא עזרה לי ללמוד להציב לו גבולות

כשעברנו לעיר החדשה רציתי לפנות לרווחה, אבל הם לא היו זמינים ולא חזרו להודעות. בסוף הלכתי לשם, למרכז אלמ"ב בעיר. אמרו לי שיש רשימת המתנה ושצריך לחכות

הבנתי בודאות שהוא פגע בילד בלילה. בבוקר הלכתי עם אחותי למסורה. סיפרתי בעיקר על הילדים אבל הרגשתי שהחוקרת לא מה אני מדברת. היא שאלה אותי על הזוגיות ועל יחסי המין. אמרתי לה שלא טוב לי שם ולא רציתי לספר יותר. מהסברים שהיא נתנה לי הבנתי שמה שקורה בינינו נקרא אלימות מינית

הוציאו לו צו הרחקה, אבל אחרי שחזרתי הביתה, הוא הגיע והכריח אותי להגיד ששיקרתי ולבטל את התלונה, אז הלכתי לתחנה לבטל. אם אחותי או מישהי אחרת היתה נשארת איתי, זה לא היה קורה

למרות שבאתי לבטל, החוקרת ביקשה לדבר עם הילד. הילד פחד לדבר. הוא לא סמך עליה וגם לא סמך כבר עלי. כשניסו להביא עדויות מתקופת הטיפול במרכז אלמ"ב בעיר הקודמת, לא מצאו את הדו"חות כי הם היו כתובים על נייר ונעלמו. הגישו את התיק לביה"מ, אבל הבנתי שרוב הסיכויים שהוא לא יוכנס לכלא

הגיעה עו"ס ואמרה לי שיש מקלט לנשים חרדיות. היא הסבירה על רבנים שאישרו, איך המקום בנוי, מי נמצאות שם ולמה לצפות. זה היה נשמע נכון. הבעיה הייתה שהייתי צריכה לחכות שלושה חודשים עד שהיה מקום

המקלט העמיד אותי חזרה על הרגליים. הבעיה הייתה שהתחלפו לי שלוש מטפלות תוך כדי. בשלישית כבר לא ממש יכולתי לבטוח. פחדתי שגם היא תיעלם לי. הייתה שם אישה שהתמודדה עם עניינים נפשיים. זה יצר הרבה מתח. חששנו שהילדים יראו דברים שהיא עושה. חוץ מזה אהבתי להיות שם. שמרתי על קשר עם שאר הנשים גם אחרי. אנחנו מחזקות אחת את השנייה

במקלט שמו אותי ב'אורות אדומים'. שאלתי: 'מה אחרי המקלט?' אמרו שזה עובר אוטומטית. אבל שבועיים עמד רכב מזור בכניסה וצילם והרגיש לי שהוא עדיין לא מבין מי העו"ס שלי בעיר החדשה

אחרי המקלט עברתי לעיר אחרת. אנחנו לבד, בלי קהילה ותמיכה, אני והילדים. למרות שעברו כמה חודשים, אני עדיין לא מבין מי העו"ס שלי בעיר החדשה

הדיונים בבקשה שלי לגת בבית הדין הם כמו לחוות את הטראומה מחדש. הדיונים מאפשרים לעו"ד שלו להסריד אותי. כל פעם אני מתפרקת אחרי הדיון. כשהדיונים הבינו איך הוא התנהג אלי הם הציעו לו להתחזק בדת במקום להציע שילך לטיפול. עכשיו התחלף אחד הדיונים ובעלי ביקש שנעשה הכל מחדש. אני חוששת מה יהיה כשיגיעו הדיונים במשפט הפלילי, אולי אוותר

להיות בטוחה שאני לא הולכת נגד חוקי הקהילה שלי

הייתי רחוקה מלעזוב אותו. הייתי צריכה עצות וכלים שיעזרו לי בתוך הקשר

צריכה לדעת שהילדים ואני נהיה מוגנים. שלא יתגלה בקהילה שלי זה שהלכתי למסורה

ליווי, הגנה ותמיכה אחרי הגשת התלונה

מענה מותאם שיגן עלינו צורך במענה מידי ללא דיחוי

רצף טיפולי עם מטפלת אחת צריכה שהרכב הנשים יהיה מותאם למצב שלי ושל הילדים

מעני הגנה אוטומטיים גישה מהירה וקלה לבקשת מעני הגנה

אני צריכה חיבור מהיר ויעיל לרווחה בעיר החדשה שלי

לקבל גת בצורה מהירה ומכבדת. להרגיש מוגנת בבית הדין, שישימו גבול לעו"ד לדעת שהאיש שפגע בילד שלי ובי לא יצא בלי טיפול

התחשבות

הוצאה

יש מענה לצורך

0

אין מענה לצורך

הפניה לתחנה במיפוי

זקוק קהילות מסורתיות וסגורות

אלמ"ב | 7 |

אלמ"ב | 1 | + | 5 | + | 6 |

מסורה | 1 | + | 5 |

מסורה | 8 | + | 9 | + | 10 |

מקלט | 1 |

מקלט | 6 |

מקלט | 9 | ממשיקי מידע |

אלמ"ב | 1 |

צו הגנה | 13 |

פלילי | 6 |

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

מסורה

זקוקים

פרסונות

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

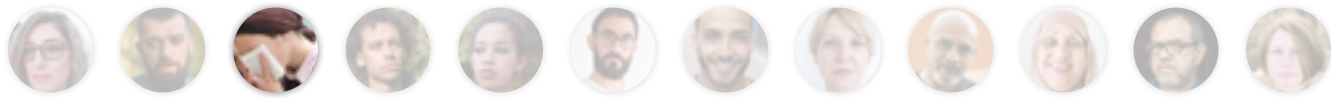
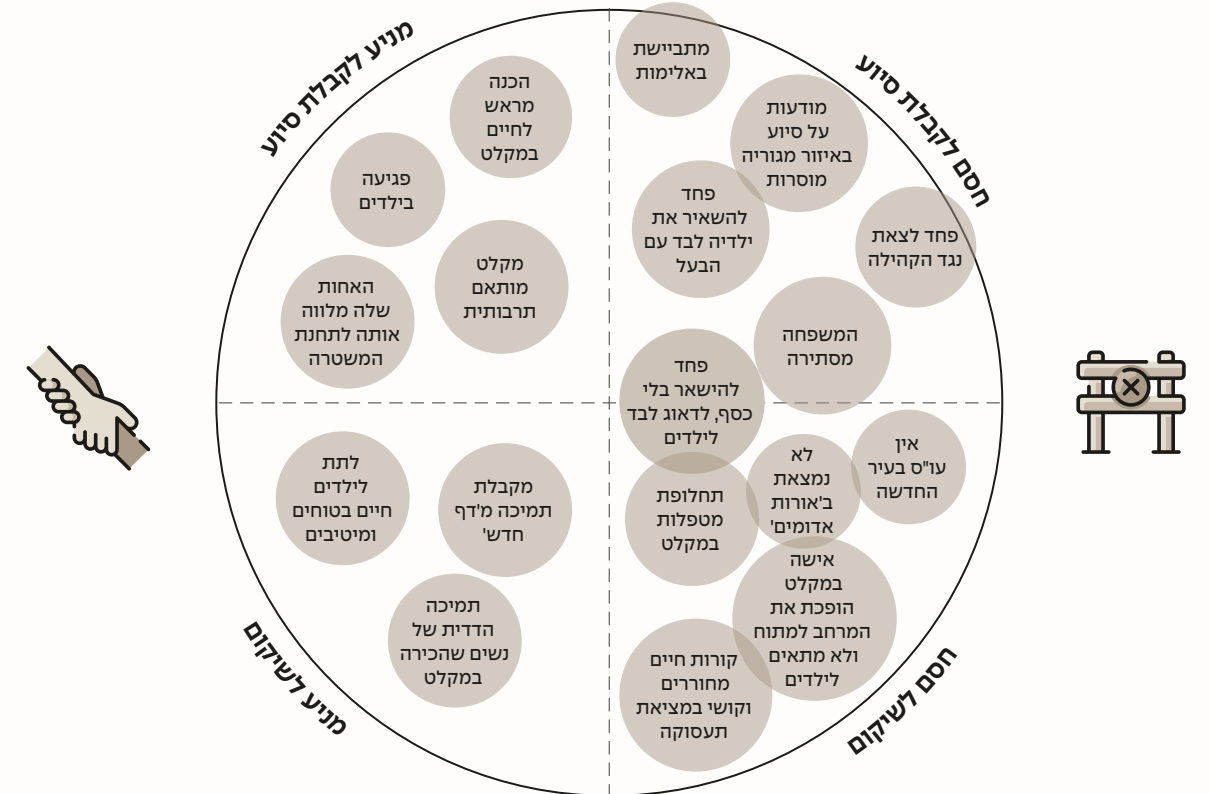

אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

- ❑ לא נעשה חיבור למחלקת הרווחה בישוב החדש
- ❑ מידע על טיפולים במרכז אלמ"ב לא נשמר והיה חסר לצורך בניית התיק הפלילי
- ❑ עיכוב בהפעלת נוהל 'אורות אדומים' לאחר יציאה ממקלט

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

הגעתי מבית הרוס עם מכות וגם לה לא היה קל בילדות. הרגשנו שמין מצא את מינו. מההתחלה היוכל מיני קטעים שהרגשתי שהיא עושה לי דווקא. נגיד עושה לי פאדיחות מול חברים, משפילה אותי ויורדת עלי. ואני לא חף מפשע - הייתי מגיב - מקלל, גם משפיל.. חשדתי בה, אז הייתי מחטט לה בטלפון וכאלה, מוודא שהיא לא נפגשת עם איזו חברה שלה שידעתי שמלכלכת עלי. נכנסנו להריון בלי כוונה ואז גם התחתנו. התאהבתי בילד מהרגע הראשון. הוא אובחן עם פיגור קל. היא לא ממש הצליחה להתחבר אליו ולתקשר איתו. ילד של אבא... אחרי שנתיים נולדה הבת השנייה והיינו רבים כל הזמן. היא הייתה מוציאה עלי את כל הרפש שלה בקללות והייתי מתאפק. לפעמים דוחף אותה שתתרחק ממני, שתדע את הגבולות שלי. בדיעבד, אני יכול להגיד שהייתי ממש במצוקה ולא ידעתי לדבר. גברים הם לא עם שמדבר. אנחנו חונכנו לא להביע רגשות. אני יכול לפגוש את החבר הכי טוב שלי, הוא ישאל אותי מה העניינים, ואני בחיים לא אספר לו כמה השפלה עברתי. אספר רק על ההצלחה שלי, על איזה אופנוע קניתי. אנחנו סובלים ושותקים עד שזה מתפרץ. אני חושב שהייתי ככה כמה שנים, שומר בפנים.

המתנה שלי למערכת

"אנחנו במקום שהכל רוויי אלימות. צריך להתחיל מגיל צעיר ללמד תקשורת מקרבת. שיהיה פעם בשבוע שיעור מניעת אלימות, כמו שיש שיעור חינוך מיני"

”
"אנחנו חונכנו
לאלימות. לא לדבר.
לחסום רגשות"

תובנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

אישי

סביבה

מערכת

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

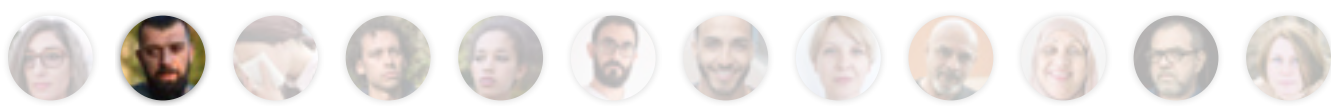
מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

ערן | מסע חיים

תוכנית

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

אירוע אלים ומעצר

מחפש עזרה

בנסיעה מיקרית באוטובוס, יצא שישבתי ליד עו"סית, וסיפרתי לה על מה שקורה אצלנו. אמרתי לה שאני חושב לפנות לאנשהו ולא יודע 'תקשיב עם מה שאתה מספר, יקחו לך את הילדים. לא כדאי לך ללכת לרוחחה'

למצוא מקום בטוח שיעזור לנו להפסיק את האלימות ולשקם את הווגיות וההורות

הערב שבו הכל התפרק

ואז היה לנו איוה ערב עם ויכוח קולני על הילד. יצאתי מהבית עצבני והלכתי לשתות. חזרתי אחרי שעתיים שיכור. היא נעלה את הבית אז נכנסתי מהמרפסת. תפסתי מערוך והתנפלתי עליה. מה לעשות שאני יותר חזק, לא ראיתי ממטר.. היא עשתה פיפי מרוב פחד. חיה נכנסה בי.. אחרי כמה דקות נבהלתי ממה שעשיתי ויצאתי. אחרי שעה ניידת מצאה אותי לא רחוק ברחוב, לקחו אותי

שמישהו יעזור לי להירגע

יותר מהכל הייתי צריך לדבר עם הילדים. הייתי בקשר מאוד טוב איתם, הייתי האוון שלהם. רק אחרי שבוע במעצר הרשו לי לדבר איתם. דיברנו בטלפון, אמרו להם שטסתי לארה"ב. אף אחד לא מנחה אותך איך לעזור לילדים, איך להסביר מה קורה

לדבר עם הילדים. הדרכה הורית

בכלא

בכלא יש לך עו"ס בקטנה. שואלת אותך: 'מה שלומך?' אתה לא יכול לספר שאתמול חטפת מכות וכל הבטן סימנים כחולים. אם ידעו שסיפרת, הלך עליך. גם על מה שהיה עם האישה אתה לא מספר. חושש שזה יגרום לך לנזק מול השופט אחר כך, אם הוא ישמע על עוד דברים שהיו

להיות מוגן ולהיתמך רגשית מבלי להסתכן. לשמור על קשר עם הילדים בצורה שלא תחשוף אותם לאלימות מסביב

דיונים נדחים ואני באוויר

הייתי ארבעה חודשים בכלא. תוך כדי, לא ברור מה הולך לקרות. חיכיתי לגור דין וכל פעם אומרים שיש דחיות. אתה שומע שנתיים מאסר ומפחד. לא אשקר, היו רגעים שחשבתי לסיים עם הכל...

רק רוצה לדעת מה יהיה איתי

מרגיש כמו חיה

הדיונים בביה"מ זה סבל. מעירים אותך בחמש בבוקר, שמים אותך בתא כמו דיר חזירים, זורקים אותך לשם ל-12 שעות. אסור לעשן, האוכל מקולקל אז אתה לא אוכל, מאוד קשה... וככה אתה עולה מול השופט שיקבע את עתידך

צריך תנאים בסיסיים ומכבדים של אוכל, שינה ומרחב. כאלו שיאפשרו לי להיות במיטבי מול השופט שמחליט על העתיד שלי

התקף חרדה

בדיון השלישי נכנסתי להתקף חרדה. התחלתי להרגיש מחנק על דוכן הנאשמים, רעדתי והתמוטטתי על הרצפה והשופט אמר: 'מה קורה פה?' אז נחשון הוציאו אותי, שלא אבייש את בית המשפט. גררו אותי החוצה ושפכו עלי מים. הארכת מעצר כשאתה מפרפר ואומרים לי תפסיק עם ההצגות

צריך תמיכה והכרה בקושי הרגשי במעמד ביה"מ

בבית נעם

החלטתי לצאת לבית נעם, בתאחלס בשביל לסיים עם הכלא. זה המקום הכי קשה והכי מדהים שהייתי בו בחיים. כללים נוקשים, אבל מלמדים אותך להבין רגשות, לשלוט בכעסים. הלוואי שגם היא הייתה עוברת טיפול שם. הייתה יכולה להתבונן על הדברים אחרת

שיקשיבו לי, שיעזרו לי לשלוט באלימות שלי. שגם בת הזוג תעבור טיפול

חוזר למציאות בהדרגה

אחרי חמישה חודשים קיבלתי עבודות שירות וקבוצות בבית נעם. עברתי לגור אצל אחותי, כמו ילד קטן, ובאתי לקבוצות בוגרים. הגעתי שם למשבר כלכלי. לבית נעם צריך לשלם, אז לקחתי הלוואות מחברים ועבדתי בכל רגע שיכולתי, אבל זה לא הספיק

תמיכה רגשית בשלב החזרה לחיים. תמיכה כלכלית, זמן לנשום

טיפול מעיר אחרת

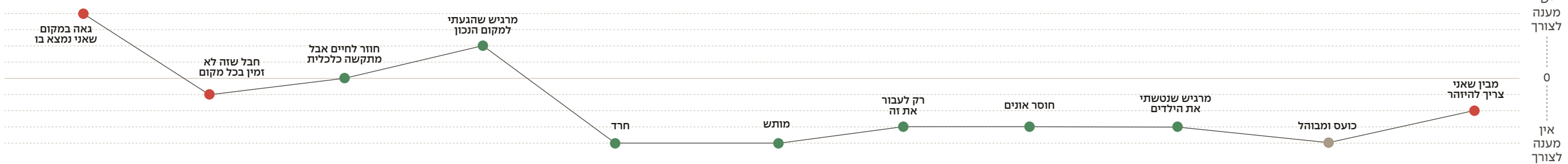
אחרי כל התקופה הזאת עדיין הרגשתי שאני צריך תמיכה. שמעתי על קבוצת גברים של מרכז אלמ"ב, אבל לא היה ביישוב שבו גרתי, אז עברתי במיוחד לעיר אחרת והצטרפתי לקבוצה

תמיכה זמינה שתעזור לי לשמור על השיקום שעברתי. אני עברתי עיר אבל לא כל אחד יעשה את זה

מקום בטוח בתוך המציאות

אני נמצא בקבוצה מעל שנה, מרצוני החופשי. זה נותן דלק לכל השבוע. זה המקום היחיד שגברים יכולים לספר מה עבר עליהם השבוע. אני גם עוזר לגברים אחרים. הבאתי כמה אנשים לקבוצה. הסברתי להם שאפשר לדבר על זה, שעברנו אותם דברים

גאה במקום שאני נמצא בו

אלמ"ב [10] | אלמ"ב [9] | פלילי [11] | פלילי [17] | פלילי [7] | פלילי [7] | פלילי [4] + [8] | פלילי [7] + [9] | פלילי [7] | אלמ"ב [1] + [2]

התחשבות

הוצא

יש מענה לצורך

0

אין מענה לצורך

הפניה לתחנה מיפוי

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

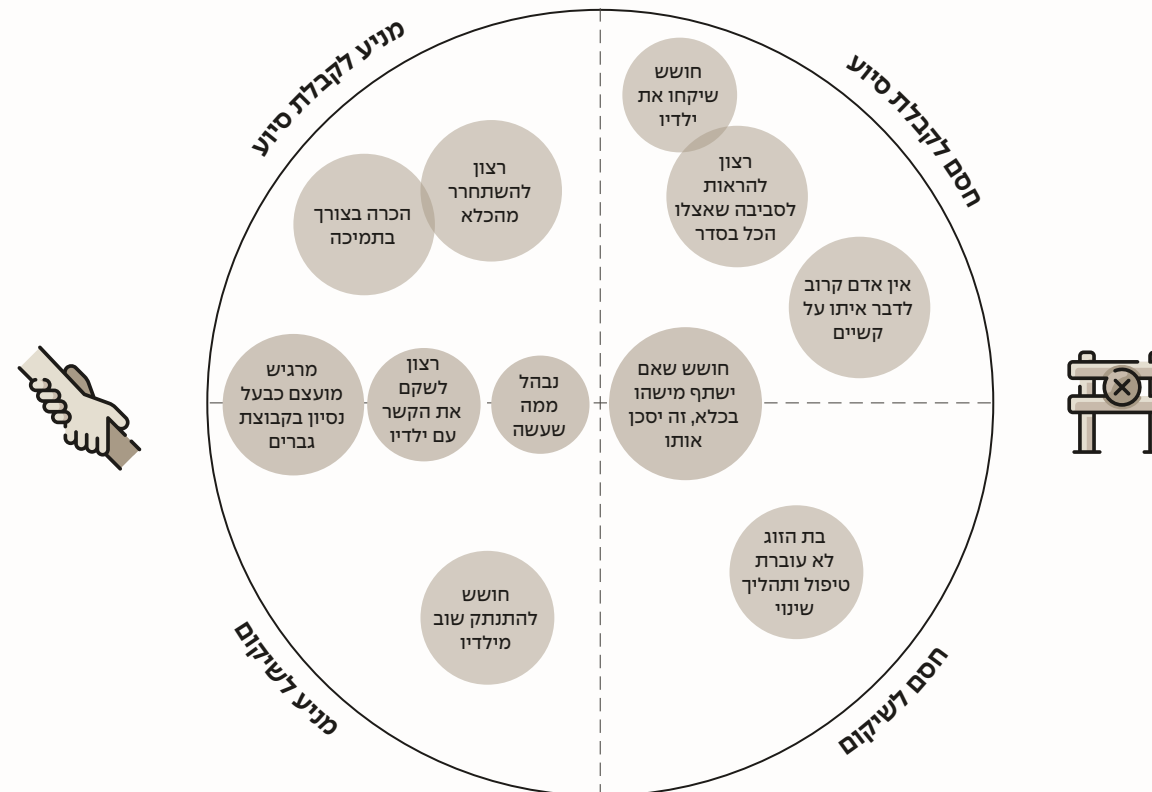
בין הגופים השונים, ובינם לבין מקבלת שירות

אין ליווי, הדרכה הורית, טיפול ומעקב אחר מצב הילדים

חוסר בליווי לאחר סיום שנה של טיפול

אמירת "אגב" של עו"ס שלא יודעת לזהות מקרה אלמ"ב מובילה לאי פניה לסיוע

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

רקע

הכרנו בתואר שני במנהל עסקים. גרנו ביחד שלוש שנים ואז התחתנו. התפתחנו בקריירות, הלך לנו ממש טוב מהבחינה הזאת, ותוך כדי הבאנו ילדים, שני בנים.

לפני שנתיים הכל התרסק. הוא עבר תאונת דרכים, וכביכול יצא כאילו כלום, רק מכה קטנה בראש. אבל מיד אחרי יכולנו להרגיש שמהו השתנה. הוא היה מבולבל לפעמים, היו לו התפרצויות זעם שהיה מקלל, זורק ושובר חפצים. צועק גם על הבנים. אחרי חודשיים, הוציאו לחל"ת מהעבודה.

הסתרנו את זה מהסביבה. אני דאגתי לו. חשבתי שאולי נוכל לרפא אותו, זאת לא אשמתו... תוך כדי, לא סיפרתי לאף אחד מה קורה. לא רציתי לפגוע בשם שלו. אנשים מכירים אותו כאדם מוצלח, וחשבתי שהוא יחזור לעצמו.

הלכנו לפסיכיאטרית. היא הציעה אשפוז פסיכיאטרי.

זה היה שוק בשביל שנינו.

הוא התנגד, אבל בסוף אחרי שבכיתי, הוא הסכים. הלכנו יחד הביתה לארוז לו דברים ונסענו את כל הדרך בדמעות.

המתנה שלי למערכת

"אולי אם היינו מצליחים לקבל טיפול מתאים לאורך זמן, גם לנושא הנפשי וגם להתפרצויות, לא היינו מגיעים לקצה, והיינו יכולים להיות עדיין משפחה"

”
"כל אחד רואה רק את
תחום האחריות שלו.
מה עם התמונה
המלאה?"

המשתנים שלפניכם נצפו בתור המשמעותיים ביותר בסיוע או עיכוב של מקבלי.ות שירות ביציאה ממצב משבר ושיקום, טרם הפניה לסיוע. המשתנים זהים אצל כל הפרסונות. האופן שבו כל פרסונה ממוקמת עליהם, מאפיינת את השונות בנקודת הפתיחה שלה ואת הצרכים וההתאמות הנדרשות לה.

משתנים המשפיעים על יציאה ממשבר, ועל יכולת שיקום סביב זוגיות אלימה

(ביחס למצב טרום הטיפול של מערכות המדינה)

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

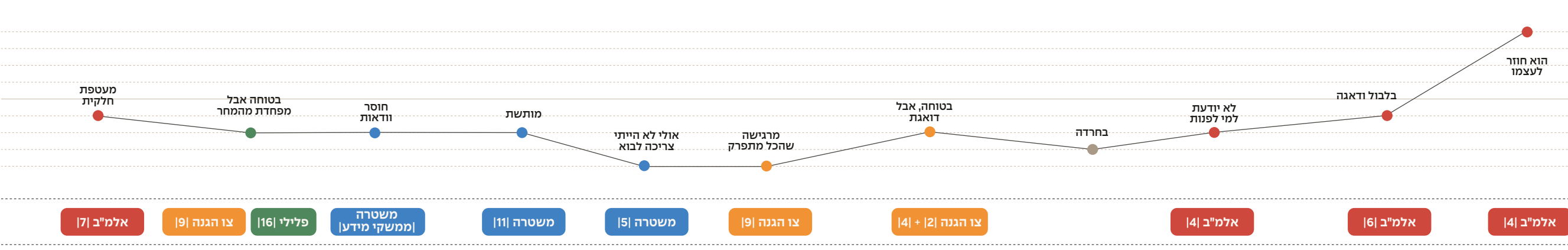

סיום תקופת העונש

תמיכה עד 16:00	חרדה משחרור פתאומי	מה קורה הלאה?	עוד ועוד עדויות	ילדים מחכים בתחנת המשטרה	הוא חוזר יותר כועס	צריכה שיהיה רחוק לרגע	הפעם נבהלתי	הוא לא התמיד בטיפול	אין טיפול באלימות	אשפוז פסיכיאטרי		
בהמלצה של השוטר הלכתי לטיפול במרכז אלמ"ב. המטפלת שם היא עוגן בשבילי, אבל היא הולכת הביתה ב-16:00, ואני מוצאת את עצמי ברגעי משבר שבהם אין לי למי לפנות. הבנים גם עברו טלטלה רגשית. אבא שלהם פגע בי ובהם, הוא בכלא, גם הם צריכים טיפול, אבל לא נתנים להם כי הוא צריך לאשר והוא לא מסכים	הוא בכלא כבר ארבעה חודשים, אבל הבנתי שהוא יכול להשתחרר מהיום ואני מפחדת. מה אם יבוא שוב? אף אחד לא מעדכן אותי. צו הגנה, אין לי מה להוציא, אבל מה יהיה הוא לא עזר	ניסיתי להבין מהשוטרים מה קורה עם המשפט. אף אחד לא ידע להגיד לי. רק שהוא במעצר עכשיו, אבל מה יהיה מחר?	עצרו אותנו. יומיים אחרי התקשרו אלי מהמשטרה וביקשו שאגיע לתת עוד עדות. אחר כך ביקשו שגם הורים שלי, שראו איך הוא התנהג, יגיעו לתת עדות. יצא שנתתי שלוש עדויות, זה היה בלתי נסבל	החלטתי ללכת למשטרה. בלית ברירה, הגעתי עם הבנים. הם היו מפוחדים, ראו ששנינו שוכחים. אני הרגשתי ככה. הוא בא הביתה יום למחרת, כאילו אין צו. התחרפן ממש, נתן לי סטירה ודחף את הילד הגדול. זהו זה היה הגבול מבחינתי. לקחתי את הבנים ויצאתי	הוא כעס על זה שהוצאתי את הצו. אני חושבת שהרגיש שנטשתי אותו. גם אני הרגשתי ככה. הוא לא נכון. הייתי נסערת אז יצא לי מבולגן. הייתי צריכה לספר הכל לשופט מהתחלה. בסוף יצאתי עם צו הגנה	הגעתי לביה"מ והמתנתי בלחץ מחוץ לאולם, כי עבר מלא זמן וכבר הייתי צריכה ללכת להביא את הבנים מהמסגרות. שקלתי לוותר. חשבתי שאולי אני מגזימה. במזל הכניסו אותי לפני 16:00 בדיעבד הבנתי שמילאתי את הטופס של הצו לא נכון. הייתי נסערת אז יצא לי מבולגן. הייתי צריכה לספר הכל לשופט מהתחלה. בסוף יצאתי עם צו הגנה	הוא יצא לגמרי משליטה. למזלי, הבנים היו במסגרות באותו זמן. יצאתי מהבית לחברה, היא סיפרה לי על צו הגנה. קראתי קצת באינטרנט והחלטתי שזה מה שנתון לתקופה הקרובה, לפחות עד שיתאון	לאט לאט הדברים הידרדרו. הוא פיספס תורים במרפאה, הוריד מינון של הכדורים בלי להתייעץ. מהמרפאה התקשרו פעם אחת לשאול וזהו. הרגשתי שוויתרו עלינו. נתון כדי עדיין... כשמתוסכל, מוציא את זה עלי - צעקות, זורק את הדברים שלי על הרצפה...	הוא התחיל טיפול במרפאה. רוב הזמן הוא היה בסדר, אבל עדיין נשאר כעס שהתפרץ לפעמים. אחרי שבועיים, הוא אמר שרוצה להוריד בהדרגה את הכדורים כי מרגיש טוב. נשארתי מודאגת. בינתיים התקשרה אלי מישהי ממרכז אלמ"ב ואמרה שהם לא מקבלים אנשים מבריאות הנפש. הייתי בשוק.. אז מי אמור לטפל בהתפרצויות זעם?	באשפוז סיפרתי לצוות על ההתפרצויות. הם נתנו לו תרופות ונראה היה שהוא חוזר לעצמו. חלש אבל האדם שאני מכירה ואוהבת. כששחררו אותנו, העו"ס אמרה לי שכדאי ללכת לטיפול במרכז אלמ"ב. במכתב שחרור הייתה הנחיה למעקב במרפאה לברה"ן	מישהו שילווה אותנו, שיגרום לו להגיע לטיפול ולהבין שהוא צריך עזרה	לעזור לו להתאון נפשית ולחזור להיות המשפחה שהיינו

התרחשות

הוא

יש מענה לצורך
0
אין מענה לצורך

הפניה לתחנה למיפוי

- תוכנית
- הגנה
- אלמ"ב
- מקלט
- פלילי
- משטרה
- זרקורים
- פרסונות

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלי"י

משטרה

זרקורים

פרסונות

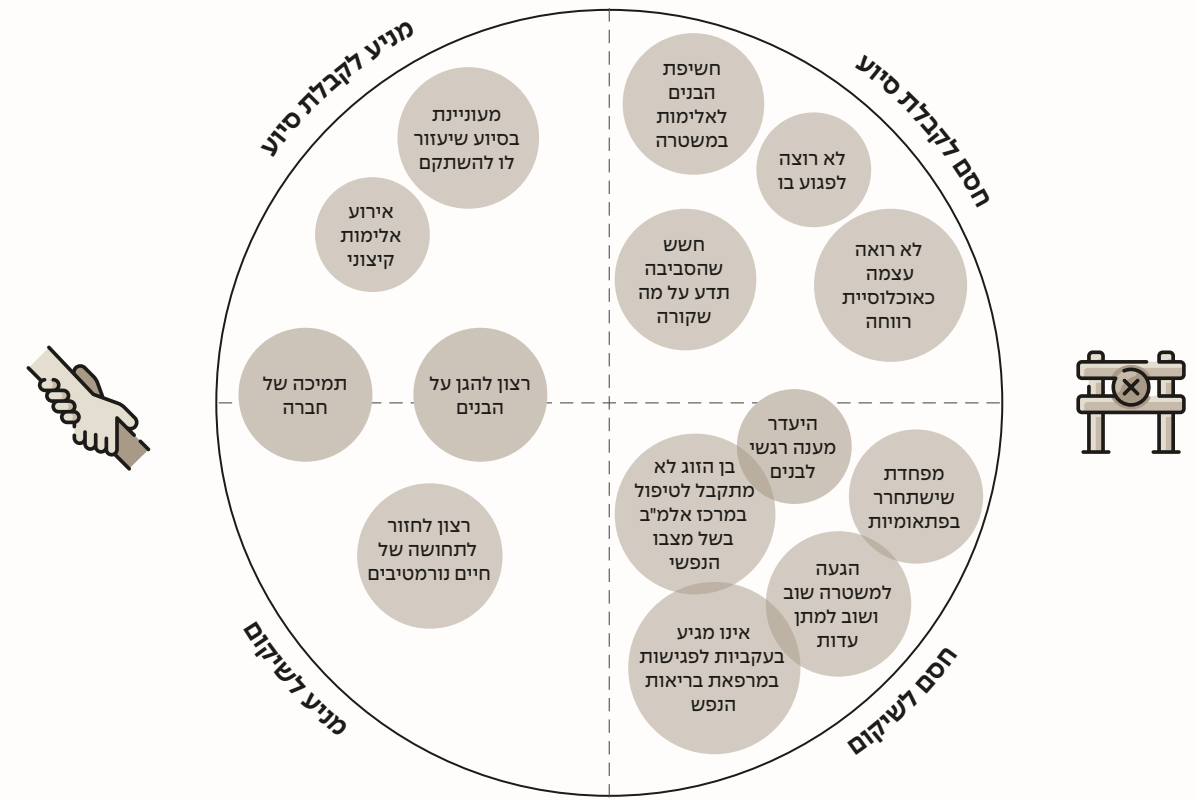
אתגרים מערכתיים בהעברת מידע

בין הגופים השונים, ובין מקבלת שירות

- אין תהליכי הפניה מסודרת מעבר להמלצה בע"פ בין המחלקה הפסיכיאטרית למרכז אלמ"ב
- אין טיפול באלמ"ב - ישנה הפניה, אבל הוא לא מתקבל לטיפול
- לתחנת המשטרה אין מידע על התפתחות התיק של העצור
- לא התקיים מעקב ואכיפת טיפול לאחר השחרור מאשפוז פסיכיאטרי

החסמים והמניעים המשפיעים על היכולת לצאת מהמצב האלים

תוכנות

הגנה

אלמ"ב

מקלט

פלילי

משטרה

זרקורים

פרסונות

מרחבי מיפוי

אודות WHITEBOARD

Whiteboard מתמחה בעיצוב ופיתוח הצעות ערך חדשניות ופועלת עם לקוחותיה לפיתוח של מוצרים, שירותים ומודלים עסקיים שיש בהם כדי ליצור חווית לקוח ייחודית ומבדלת.

Whiteboard שותפה ברשת Design Thinkers Group (DTG) שפעילה ב-26 מדינות.

הקבוצה מביאה עימה ניסיון רב וידע נרחב בעיצוב שירותים ומוצרים במגוון רב של תעשיות, ומול הארגונים המובילים בעולם.

בצוות של Whiteboard מעצבים בעלי התמחות בעיצוב שרות ממוסדות עיצוב מובילים בעולם, שפועלים לצד מומחי אסטרטגיה ומערכות מידע, דבר שמאפשר גישה עיצובית ייחודית לפיתוח פתרונות שרות וחווית לקוח.

Whiteboard ייחודית במתן מענה שלם ללקוחותיה, משלב המחקר, דרך עיצוב קונספטים חדשים של מוצר ושרות, בדיקתם מול לקוחות ובעלי עניין, ובניית תכנית עבודה מערכתית להשקתם.

WHI+E BOARD
YOUR VALUE REIMAGINED x

whiteboard.co.il • 512004 בני ברק • רחוב לח"י 27, 03-5748277 • Thefuture@whiteboard.co.il